

ОДИТЕН ДОКЛАД

№ 0600201521

за извършен одит на Фонда за гарантиране на влоговете в банките за периода от 01.01.2016 г.
до 31.12.2020 г.

Настоящият окончателен одитен доклад е приет с Решение № 235 от 28.07.2023 г.
на Сметната палата (Протокол № 28)

СЪДЪРЖАНИЕ

СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА	5
РЕЗЮМЕ	7
ВЪВЕДЕНИЕ	14
1. Основание и причини за извършване на одита	14
2. Обект на одита	14
ОДИТЕН ОБХВАТ И ПОДХОД.....	15
1. Цели на одита	15
2. Обхват на одита	15
3. Одитни критерии	15
4. Одитна методология	15
КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ.....	17
I. Създадени условия за ефективно управление на Фонда.....	17
1. Осигуряване на ръководен и ключов експертен персонал на Фонда.....	17
1.1. Управителен съвет. Председател на Управителния съвет. Правомощия.	17
1.2. Номиниране и избор на органи на управление на Фонда	17
1.3. Конфликт на интереси на председателя на УС на ФГВБ.....	20
1.4. Структура и щатни разписания.....	21
1.5. Промени в организационната структура и щатното разписание за периода 2016 г.-2020 г.	22
1.6. Осигуряване на експертен персонал след откриване на производството по несъстоятелност на КТБ АД.....	23
2. Управление на рисковете	24
2.1. Приложими изисквания за вътрешен контрол	24
2.2. Стратегическо и оперативно планиране	26
2.3. Идентифициране и оценка на рискове	30
2.4. Утвърдени вътрешни правила и процедури, регламентирани контролни дейности.....	33
2.5. Вътрешен одит и одитор на финансовите отчети	35
3. Постигане на целевото ниво на средствата във Фонда	36
3.1. Финансови резултати и тенденции. Източници на финансиране.....	36
3.2. Основни финансови показатели на ФГВБ за годините от одитирания период. Размер на гарантираните влогове в банките.	36
3.3. Премийни вноски	38
3.4. Инвестиционен портфейл.....	40
3.5. Получени суми от имуществото на банка при суброгация (получаване на суми от ФГВБ от осребреното имущество в производството по банкова несъстоятелност на КТБ АД (н.)	43
3.6. Постигнати целеви резултати (налични средства в размер от едно на сто от общия размер на гарантираните влогове) при спазване на определения със ЗГВБ срок.	45
3.7. Покриване на недостига от средства на ФГВБ	48
II. Осъществяване на контрол относно упражняването на правомощията на синдици на банка в несъстоятелност.....	49
1. Система за вътрешен контрол по отношение на процеса по банкова несъстоятелност	49
1.1. Функции, права и задължения на структурните звена и/или лица, участващи в процеса по банкова несъстоятелност	50

1.2. Назначаване, търсене на отговорност и освобождаване на синдици на банка в несъстоятелност.....	52
2. Контрол на дейностите по запазване и попълване на масата на несъстоятелността	59
2.1. Предприети действия, осигуряващи изпълнение на препоръките на международна финансово-разследваща компания за запазване и връщане в имуществото на банката на активи	59
2.1.1. Избор на международна финансово-разследваща компания.....	59
2.1.2. Предприети действия от ФГВБ, вкл. по контрол на работата на синдиците, осигуряващи изпълнение на всички препоръки на международна финансово-разследваща компания за запазване и връщане в имуществото на банката на активи и постигнати резултати за попълване на имуществото на банката в несъстоятелност	61
2.2. Запазване, управление и попълване на масата на несъстоятелността	65
2.2.1. Вътрешни правила и процедури (насоки, методически указания) във връзка с процеса по запазване на масата на несъстоятелността	65
2.2.2. Извършени от ФГВБ дейности, свързани със запазване на масата на несъстоятелността на КТБ АД (н.)	66
2.2.3. Оценка на активите и пасивите на банката.....	69
2.2.4. Отчетност на синдика и извършване на проверки и събиране на информация относно дейността му	78
2.2.5. Обезпечителни иски от синдика или Фонда	80
2.2.6. Контрол по отношение на събирането на вземанията на банката.....	81
2.2.7. Контрол на прихващания и резултатите от тях за имуществото на банката в несъстоятелност.....	82
2.2.8. Контрол по отношение на отменителните иски	85
3. Контрол на дейностите по осребряване на имуществото на банка в несъстоятелност.....	87
3.1. Вътрешни правила за контрол на дейностите по осребряване на имуществото на банка в несъстоятелност.....	88
3.2. Одобряване на Програмата за осребряване	89
3.4. Контрол на Фонда при одобряване на изменения в Програмата за осребряване	92
3.5. Извършване на опис на вещите и правата, включени в Програмата за осребряване и контрол на Фонда в тази връзка.....	94
3.6. Контрол на дейностите по осребряване на имуществото на „Партнер лизинг“ АД (н.)....	95
3.6.1. Събиране на вземания на „Партнер лизинг“ АД (н.) по реда на чл. 57 от ЗБН	96
3.6.2. Осребряване на вземания по реда на глава шеста от ЗБН.....	97
3.7. Оценка на описаните вещи и права в Програмата за осребряване.....	99
3.7.1. Избор на оценител. Контрол на избора на оценител	99
3.7.2. Оценка на описаните вещи и права	101
3.8. Контрол при извършване на публична продажба	103
4. Постигнати резултати от производството по несъстоятелност	107
4.1. Осигуряване на публичност и прозрачност на постигнатите резултати за набраните парични средства при производството по несъстоятелност и осребряването на имуществото на КТБ АД (н.)	107
4.2. Анализ на постигнатите резултати	107

4.3. Достигнат дял на изплатените задължения към кредитори (вкл. ФГВБ) на банка в несъстоятелност по години	111
4.4. Разходи по несъстоятелност по години	112
ЗАКЛЮЧЕНИЕ	113
ПРЕПОРЪКИ.....	114
ОПИС НА ПРИЛОЖЕНИЯТА КЪМ ОДИТЕН ДОКЛАД № 0600201521.....	116
Приложение № 1	117
Приложение № 2	119
ОПИС НА ОДИТНИТЕ ДОКАЗАТЕЛСТВА КЪМ ОДИТНИЯ ДОКЛАД.....	124

СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА

АСИ	Автоматизирана система за изплащане на влоговете
БРВП	Банка в режим на възстановяване или реструктуриране
БРИ	Банка в режим на изплащане
БНРИ	Банкова несъстоятелност и ранни интервенции
БНБ	Българска народна банка
ВПОЗТ във ФГВБ	Вътрешни правила за организация и заплащане на труда във ФГВБ
ВПРНПСПС във ФГВБ	Вътрешни правила за реда и начина на ползване на социалните придобивки на служителите във ФГВБ
ГВБН	Гарантиране на влоговете и банкова несъстоятелност
ГПВ	Годишни премийни вноски
ГПК	Граждански процесуален кодекс
ДОПК	Данъчно-осигурителен процесуален кодекс
ДЛЗД	Длъжностно лице по защита на данните
ДБК	Договор за банков кредит
ДЦК	Държавни ценни книжа
ДМА	Дълготрайни материални активи
ЕБВР	Европейска банка за възстановяване и развитие
ЕЦБ	Европейска централна банка
ЕБО	Европейски банков орган
ЕС	Европейски съюз
ЕКС	Единна клиентска справка
ЗБН	Закон за банковата несъстоятелност
ЗВПКИИП	Закон за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници
ЗГВБ	Закон за гарантиране на влоговете в банките
ЗИД	Закон за изменение и допълнение
ЗКФН	Закон за Комисията за финансов надзор
ЗКИ	Закон за кредитните институции
ЗОС	Закон за общинската собственост
ЗПКОНПИ	Закон за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество
ЗПФ	Закон за публичните финанси
ЗФУКПС	Закон за финансовото управление и контрол в публичния сектор
КНОБ	Камера на независимите оценители в България
КТБ АД (н.)	Корпоративна търговска банка АД в несъстоятелност
ККМС	Корпоративни комуникации и международно сътрудничество
МБВР	Международна банка за възстановяване и развитие

МСФО	Международни стандарти за финансово отчитане
МС	Министерски съвет
МФ	Министерство на финансите
МПС	Моторни превозни средства
ОБ	Обслужваща банка
ОРА	Оценка на риска и анализи
ПИППД	Правила за извършване на продажба чрез пряко договаряне
ПОР	Правилник за организацията на работата на УС на ФГВБ
ПСчД	Правилник за счетоводния документооборот
ПСИОБАР	Правилник за съставяне, изпълнение и отчитане на бюджета за административните разходи
РwС България ЕООД	„Прайсуотърхаус Купърс България“ ЕООД
ПЗР	Преходни и заключителни разпоредби
ПО	Програма за осребряване
СБ	Световна банка
СФУК	Система за финансово управление и контрол
СГС	Софийски градски съд
СГД	Схеми за гарантиране на депозитите
ТБ	Търговска банка
ТЗ	Търговски закон
ТРРЮЛНЦ	Търговски регистър и регистър на юридическите лица с нестопанска цел
УС	Управителен съвет
ФСО	Финансово-счетоводен
ФГВБ	Фонд за гарантиране на влоговете в банките
ФПБ	Фонд за реструктуриране на банките
ФЦ	Финансов център
ЦУ	Централно управление
ЧСИ	Частен съдебен изпълнител
ЧРАД	Човешки ресурси и административна дейност

РЕЗЮМЕ

Докладът е съставен в резултат на извършен одит на Фонда за гарантиране на влоговете в банките (ФГВБ, Фонда) за периода от 01.01.2016 г. до 31.12.2020 г.

Обект на одита е дейността на Фонда, като е проучена ефективността на дейностите, свързани с гарантиране на влоговете в банките и процеса на банкова несъстоятелност. По време на одита са анализирани и оценени:

- създадените условия за ефективно управление на ФГВБ (определяне на управителни органи, осигуряване на достатъчен ключов експертен персонал и подходяща организационна структура; планиране на дейността и система за вътрешен контрол и оценка на риска; и предприети действия, осигуряващи своевременно постигане на минималния размер на наличните средства на ФГВБ от едно на сто от общия размер на гарантираните влогове в банките);

- осъществения контрол относно упражняването правомощията на синдици на банка в несъстоятелност (функции, права и задължения на структурните звена и/или лица, участващи в процеса по банкова несъстоятелност; назначаване, търсене на отговорност и освобождаване на синдици на банка в несъстоятелност; контрол на дейностите по запазване и попълване на масата на несъстоятелността; и контрол на дейностите по осребряване на имуществото на банка в несъстоятелност).¹

В резултат от извършването на одита са формирани следните основни констатации и оценки:

1. Създадените условия по управление на ФГВБ (човешки ресурси, целеполагане и вътрешен контрол) не осигуряват в достатъчна степен ефективното планиране и изпълнение на законовите функции на Фонда в производството по банкова несъстоятелност, свързани със защита на интересите на кредиторите и законосъобразното и целесъобразното упражняване на правомощията на синдиците.

1.1. Дейностите по осигуряване на ръководен и ключов експертен персонал на ФГВБ имат потенциал за подобрене.

Няма нормативно изискване за провеждане на особена процедура/и за номиниране на председател и заместник-председател на Фонда, които да се прилагат от Министерския съвет и БНБ.²

Членовете на УС на Фонда не са сред лицата, заемащи висша публична длъжност по чл. 6, ал. 1 от ЗПКОНПИ, като не попадат и в хипотезата на § 2, ал.1 от Допълнителните разпоредби на ЗПКОНПИ. Това прави разпоредбата на чл. 6, ал. 1, т. 8 от ЗГВБ, свързана с предсрочно прекратяване на правомощия при влязъл в сила акт, с който е установен конфликт на интереси по ЗПКОНПИ на практика неприложима.

1.1.2. През одитирания период, вкл. след откриване на производството по несъстоятелност, са извършвани промени в организационната структура, но същите не са своевременно отразявани във вътрешните актове. Въпреки предприетите действия за увеличаване на щатните бройки, административният капацитет на Фонда остава недостатъчен за изпълнение на обема от дейности, най-вече свързани с производството по несъстоятелност. Това налага компенсирането му чрез използване на външна експертна помощ в различни области.

1.2. През одитирания период Фондът е организация, която се разпорежда със средства, гарантирани от Република България по смисъла на чл. 2, ал. 2, т. 5 от Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор (ЗФУКПС) и следва да спазва изискванията за вътрешен контрол в публичния сектор, регламентирани в същия закон, придържайки се към

¹ Основният въпрос, специфичните въпроси и подвъпроси, които са изследвани при извършването на одита, са представени в Приложение № 1 към доклада.

² <https://www.iadi.org/en/assets/File/Core%20Principles/cprevised2014nov.pdf>

принципите за законосъобразност, добро финансово управление и прозрачност, посредством взаимосвързаните елементи, базирани на Интегрираната рамка за вътрешен контрол – COSO, съобразени със спецификата на Фонда и относими само към дейността му, свързана с гарантиране на влоговете в банки.

1.3. Във Фонда не е приета стратегия за управление и не са поставени оперативни цели, което не съответства с принципите и изискванията за вътрешен контрол на ЗФУКПС, добрите практики и вътрешните правила на Фонда.

Мисията и визията на ФГВБ кореспондират с целите и функциите, определени в ЗГВБ, Закона за банкова несъстоятелност (ЗБН) и Закона за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници (ЗВПКИИП).

1.4. Задача на ръководството на Фонда е адекватното управление на рисковете, вкл. тяхното идентифициране, оценяване на вероятността от настъпването им и тяхното влияние, с оглед предприемане на необходимите мерки и организиране на контролни дейности, за да ограничат рисковете на ФГВБ до приемливо ниво.

Не е извършена оценка и не са предвидени контролни дейности по отношение на риска от измами.

1.5. Осъществяването на основните дейности и процеси, свързани с гарантирането на депозитите, е регламентирано с подробни вътрешни правила и процедури, в които са посочени ред, начин и условия за извършване на съответните действия, отговорни лица и/или звена, комуникационни връзки между тях и нива на контрол, документи, които се изготвят и др.

1.6. Предприетите от ФГВБ действия по отношение постигане на целевото ниво от едно на сто на наличните средства във Фонда спрямо размера на гарантираните влогове са адекватни и са осигурили постигането му през одитирания период.

През одитирания период се наблюдава положителна тенденция във финансовото състояние на Фонда. Всеобхватният резултат нараства от отрицателна величина през 2016 г. - (7 115) хил. лв. до положителна величина през 2020 г. - 339 473 хил. лв. Отчита се нарастване над 4 пъти и на паричните средства и паричните еквиваленти на Фонда в края на 2020 г. – 1 080 784 хил. лв., спрямо стойностите в края на 2016 г. - 247 439 хил. лв. Същевременно намалява стойността на финансовите пасиви за същия период (1 182 996 хил. лв. през 2020 г. спрямо 1 731 339 хил. лв. през 2016 г.), главно поради намаляването на привлечения ресурс от Фонда – предсрочно погасяване към 31.12.2019 г. на държавно гарантирания заем от Република България, успоредно с нарастването на финансовите активи на Фонда (1 415 363 хил. лв. за 2020 г. спрямо 1 163 240 хил. лв. за 2016 г.).

Фондът гарантира пълно изплащане на сумите по влоговете на едно лице в една банка независимо от броя и размера им до 196 000 лв., като се гарантират влогове в левове и в чуждестранна валута. Към 31.12.2018 г. ФГВБ успява да постигне и дори да надхвърли целевото равнище, определено в ЗГВБ, от едно на сто (1,1811%) на наличните средства, спрямо размера на гарантираните влогове, като се вземат предвид и задълженията на Фонда по заемите от Международната банка за възстановяване и развитие (МБВР) и Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР) и графика за плащанията по тях. По прогнозни данни през следващите години до достигане на падежа на заемите – 2025 г. и 2026 г.³, съотношението между наличните средства на Фонда към размера на гарантираните влогове нараства и се задържа над целевата норма от едно на сто, вкл. в годините на падежа на заемите от МБВР и ЕБВР.

2. През одитирания период не е осъществен достатъчно ефективен контрол относно упражняването правомощията на синдици на банка в несъстоятелност.

2.1. При неспазване на Политиката по банкова несъстоятелност и ранни интервенции на Фонда не е разработен и одобрен план за действие при поемане и контрол на банка с отнет лиценз, който да обхваща основните дейности във всички функционални области - планиране

³ от ЕБВР е с падеж 17 юни 2025 г., а този от МБВР – 15 юни 2026 г.

на информационните и технически ресурси, планиране на човешките ресурси, счетоводство, инвентаризация на финансовите активи, оборудване, правни въпроси и др.

Приета е Процедура за избор на синдик, която определя принципите, изискванията за кандидатите за синдици, документите, подавани от кандидатите за синдици, критериите за оценка на кандидатите за синдици, и етапите на процедура за избор на синдици на банка в несъстоятелност. Посочената процедура се прилага съответно и в случаите на чл. 12, ал. 1, т. 2 от ЗБН, когато Фондът избира лица, които да предложи на съда да бъдат назначени за временни синдици.

Синдикът⁴ е орган на несъстоятелността, който управлява и представлява масата на несъстоятелността като отговаря за събиране на вземанията и за удовлетворяване интересите на кредиторите. В тази връзка, важен и първостепенен аспект при осъществяването на функциите и правомощията на ФГВБ в производството по банкова несъстоятелност е определянето и освобождаването на временни синдици и синдици.

При назначаването на новите двама синдици на КТБ АД (н.) през м. ноември 2015 г. не е прилагана одобрената Процедура за избор на синдик на ФГВБ и липсва увереност в подкрепа на обективността и обосноваността на действията на Фонда. В резултат за синдик, с правомощия по управление на маса на несъстоятелността в размер на над един милиард лева е назначено лице, което не притежава предходен опит в процеса по несъстоятелност (вкл. банкова и/или търговска), както и професионален опит в банка. Лицата, които са назначени за синдици на КТБ АД (н.) през м. ноември 2015 г. са добавени месец по-рано в списъка на БНБ по чл. 44, т. 2 от ЗБН.

2.2. През одитирания период от страна на Фонда е осъществяван контрол върху дейностите по запазване и попълване на масата на несъстоятелността.

2.2.1. Изпълнението от синдиците на КТБ АД (н.) на препоръките, дадени от международна финансово-разследваща компания, е съществено за запазване и връщане в имуществото на банката на активи, с които банката се е разпоредила в нарушение на закона, на добрите банкови практики и/или когато даденото значително надвишава полученото, както и в случаите на отпуснати кредити при недостатъчно или липсващо обезпечение или на свързани лица, когато тези сделки или трансакции са довели до влошаване на нейното финансово състояние, с оглед да се осигури във възможно най-кратък срок справедливо удовлетворяване на вложителите и другите кредитори на банката. В тази връзка, изпълнението на посочените препоръки следва да представлява важен аспект на контролните функции на Фонда в производството по банкова несъстоятелност относно законосъобразното и целесъобразното упражняване на правомощията на синдика.

В хода на одита е установено, че във връзка с напредъка по изпълнението на препоръките от доклада на международната разследваща компания, на ФГВБ е предоставяна периодично обобщена информация. Поради обективни причини и независимо от упражнявания от Фонда контрол, в препоръчания от компанията 12-месечен срок не са постигнати прогнозираните резултати за попълване на имуществото на банката в несъстоятелност.

2.2.2. Процесите по запечатване на обектите на КТБ АД (н.), вдигане на печатите и описване на имуществото на банката в несъстоятелност по смисъла на чл. 49 и чл. 50, ал. 1 от ЗБН, са изпълнени в рамките на определените със закона срокове.

Задачите, произтичащи от Раздел I на Глава Четвърта от ЗБН са изпълнявани от служители на Фонда въз основа на издадени заповеди на председателя за участие в комисии. Други вътрешни актове, регламентиращи дейностите не са приемани от Фонда.

2.2.3. Налице е значително забавяне на оценката на вещите и имуществените права на банката и изготвяне на ликвидационния баланс спрямо първоначално определения срок - 13.11.2015 г. (с почти 9 месеца, след четирикратно удължаване с решения на УС на Фонда по

⁴ Правомощията на синдик на банка, включително на временен синдик, се осъществяват от най-малко две лица.

искане на синдиците). Увеличаването на сроковете и увеличаването на възнагражденията за оценката на вещите и имуществените права от масата на несъстоятелността на КТБ АД (н.) са разрешени от Фонда на база постъпили искания от синдиците и въз основа на съдържащите се в тях мотиви. Оценки по чл. 52 от ЗБН на отделни активи (отделни вземания по предоставени кредити) или на вещите и имуществените права, обезпечаващи кредитите на дружеството „Партнер лизинг“ АД (н.), посочено в сигнал⁵ до Сметната палата не са налични. Налична е единствено обобщена оценка на вземанията на банката от посоченото дружество, изготвена от външния оценител по чл. 52, ал. 2 от ЗБН към 22.04.2015 г.

Общата стойност на вземанията от съвкупността на кредитните експозиции на дружество, посочено в сигнала до Сметната палата, е оценена от „Прайсуотърхаус Купърс България“ ЕООД (външен оценител по чл. 52 от ЗБН) на приблизително 15 млн. лв. (14 919 хил. лв.).

2.2.4 От синдиците на КТБ АД (н.), чрез ФГВБ, и за целите на одита е предоставена информация за десетте единични прихващания на най-висока стойност, както и за десетте лица, направили прихващания, чиято обща сума на едно лице е най-висока. Общата стойност на посочените десет прихващания на най-висока стойност е 312 789 хил. лв., което представлява близо 26 на сто (312 789 хил. лв.) от общата стойност на извършените прихващания (1 092 465 хил. лв.). Цесионерите/лицата, направили единични прихващания на най-висока стойност, осъществяват дейността си в следните области: на телекомуникациите, търговия с оръжие, битова техника, търговия с тютюневи изделия, енергетика - производство на електрическа енергия, петролна индустрия, химически продукти, авиационен, речен и морски транспорт; автомобилна индустрия, стъklarска индустрия, охранителна дейност и др. Въпросните лица, направили единични прихващания на най-висока стойност, са почти идентични с десетте лица, направили прихващания, чиято обща сума на едно лице е най-висока, в общ размер на 542 017 хил. лв. или близо 50 на сто от общата стойност на извършените прихващания (1 092 465 хил. лв.). Същите оперират в изброените вече икономически сектори, в т.ч. за някои от тях има информация, че са регистрирани в офшорни зони, а други имат характер на свързани лица по смисъла на § 1, ал. 1 и ал. 2 от ТЗ.

2.2.5. Предвид значимостта на информацията, относима към производството по несъстоятелност, в т.ч. за резултатите от проверките по инициатива на ФГВБ и по искане на кредитори на банката в несъстоятелност, оповестяването ѝ по определен от Фонда начин и съгласно законовите изисквания, следва да бъдат част от политиката на Фонда за публичност, прозрачност и достъпност на информацията за заинтересованите потребители, вкл. вложителите и другите кредитори на банката. Информацията в публикуваните на сайта на Фонда отчети на синдика⁶ включва списък с извършени действия през съответния период, но липсва съществена информация като: месечния ликвидационен баланс, предявените искове по опазване имуществото на банката и резултатите от тях, своевременното изпълнение на одобрената Програма за осребряване, достигнатия процент на възстановяване (Recovery rate), разходите по несъстоятелността и т.н. Публикувани са номера, дати и наименования на актове (заповеди) на председателя на УС и на УС на ФГВБ, но липсва информация по същество за указанияте с тях действия.⁷

2.3. Осъщественият от ФГВБ контрол на дейностите по осребряване на имуществото на КТБ АД (н.) не е достатъчно ефективен, като са налице съществени предизвикателства, свързани с изпълнението на функциите на Фонда, обезпечаващи законосъобразното и целесъобразното упражняване на правомощията на синдика в тази връзка.

2.3.1. Осребряването на имуществото на КТБ АД (н.) включва действия на синдиците по превръщане в пари на вещите и другите имуществени права от масата на

⁵ Сигнал, с вх. № 94-00-438/17.12.2020 г.

⁶ <https://www.dif.bg/bg/ktb-ad/nesystojatelnost/otcheti-na-sindika>

⁷ <https://www.dif.bg/bg/ktb-ad/vremenen-sindik/elektronna-kniga-za-aktovete-na-fgvb>

несъстоятелността. Осъществяването на ефективен контрол от страна на Фонда по отношение на определянето на пазарните цени, начина на осребряване и способа за извършване на публична продажба на отделните права, включени в масата на несъстоятелността, и спазване от синдика на сроковете, заложи в програмата за осребряване, представлява съществен аспект с оглед осигуряване във възможно най-кратък срок справедливо удовлетворяване на вложителите и другите кредитори на банката.

2.3.2. Приетата Програма за осребряване отговаря на изискванията на чл. 78, ал. 1-4 от ЗБН.

2.3.3. Програмата за осребряване е променяна и допълвана многократно (57 пъти) на основание чл. 78, ал. 8 по предложение на синдиците на КТБ АД (н.). Фондът е одобрявал промени в Програмата, които се основават на мотивирани искания на синдика на банката. След преценка на същите е давано разрешение за промяна.

2.3.4. При извършена проверка относно избор на оценител за оценка на активи, включени в Програмата за осребряване за първия месец – декември 2016 г., е установено, че синдиците на КТБ АД (н.) са поискали от ФГВБ разрешение за ползване помощта на външен експерт-оценител на вещи и имуществени права и определянето му реда на чл. 80, ал. 1, във връзка с чл. 52, ал. 2 от ЗБН, без да са представени оферти от най-малко трима, отговарящи на изискванията оценители, за да се прецени ползването на този, който е оферирал най-ниска цена за подлежащите на оценяване активи за съответния месец. В решението на УС на Фонда липсват, мотиви и аргументи за одобряване на искането на синдиците.

2.3.5. Във ФГВБ не е налична пълна, актуална и систематизирана информация за вида и стойността на всички вещи и имуществени права на „Партнер лизинг“ АД (н.), включени в масата на несъстоятелността на КТБ АД (н.), както и относно начина, реда и условията, при които са продадени активите на посоченото дружество, описани в сигнала до Сметната палата, включително по чл. 57 от ЗБН.

Фондът не разполага с информация кога, при какви условия и за колко точно са продадени описаните в сигнала ипотекирани имоти на печатницата и печатарското оборудване собственост на „Партнер лизинг“ АД (н.), а само с данни, предоставени от синдиците на КТБ АД (н.) относно размера на разпределените и преведени на КТБ АД (н.) суми вследствие на извършените продажби. Не е налична информация относно направените от частните съдебни изпълнители пазарни оценки на продаваните активи, както и какви са били началните цени на извършените публични продажби. На официалния сайт на КТБ АД (н.) не е публикувана информация относно извършените публични продажби от синдика чрез частен съдебен изпълнител. Във ФГВБ не са контролирани и анализирани резултатите от посочените продажби, как са се отразили на общия размер на дълга и доколко начина и подхода на синдиците за събиране на вземанията е законосъобразен, целесъобразен и в интерес на кредиторите на КТБ АД (н.).

Оценките по чл. 80 от ЗБН са възложени на лицензирани оценители, които са изготвили доклади, представени на синдиците и Фонда. Не са постъпвали възражения по оценките. При извършване на една от оценките на съвкупностите от кредитни сделки на „Партнер лизинг“ АД (н.) е отчетена стойност на актив, който вече е продаден, но това не се е отразило негативно на интересите на кредиторите на масата на несъстоятелността, тъй като е довело до определяне на по-висока начална продажна цена, която на следващ етап неколккратно е понижавана, поради липса на интерес.

2.3.6. Осребряването на имуществото на „Партнер лизинг“ АД (н.), извършено по способите и цените, съгласно одобрената програма за осребряване, не е довело до събиране на средства. Всички събрани средства от вземанията по кредитните експозиции на „Партнер лизинг“ АД (н.), вкл. продажба на сградата и на печатарското оборудване, посочени в цитирания сигнал, са резултат от действия на синдика по събиране на вземанията по чл. 57 от

ЗБН (извън Програмата за осребряване), посредством принудително изпълнение от частни съдебни изпълнители по реда на Част пета от ГПК.

2.4. Съществен аспект на постигнатите резултати от производството по банкова несъстоятелност представлява показателят достигнат дял на осребреното имущество в ликвидационния баланс на банка в несъстоятелност. От този резултат зависи пряко до каква степен ще бъдат удовлетворени вложителите и другите кредитори на банката, което е основна цел на закона (чл. 2 от ЗБН).

При анализа на крайните стойности от оценката на активите на КТБ АД (н.), включени в първоначалния ликвидационен баланс, спрямо първоначалните стойности (стойността на активите към датата на поставяне на банката под специален надзор - 30.06.2014 г.), както и след обезценката към 30.09.2014 г., се констатира съществени разлики.

Възприет показател за оценка на удовлетворяването на кредиторите е т.нар. Recovery rate (процент на възстановяване), с който се измерва степента, до която главницата и натрупаната лихва по просрочен дълг могат да бъдат възстановени, изразена като процент от номиналната стойност.

Прогнозираният процент на възстановяване (Recovery rate) е приблизително 20 на сто (19,98 на сто) при съотношението между стойността на активите на КТБ АД (н.) след инвентаризация и оценка (по първоначален ликвидационен баланс към 22.04.2015 г.) – 1 377 923 хил. лв., спрямо първоначалната им стойност към 30.06.2014 г. – 6 896 212 хил. лв.

Стойността на получените средства от осребряване на активи от масата на несъстоятелността на КТБ АД (н.) за периода 22.04.2015 г. – 30.06.2022 г. е 1 410 427 хил., която съпоставена с първоначалната стойност на активите към 30.06.2014 г. – 6 896 212 хил. лв., достига 20,5 на сто процент на възстановяване.

Посоченият процент включва групи активи, осребряването на които не е показателно за положените усилия от синдиците и от Фонда, и респ. за постигнатите резултати в производството по несъстоятелност, напр. парични средства и парични салда при централни банки и финансовите активи на КТБ АД (н.). Процентът на възстановяване, изключващ цитираните активи, достига 15,3 на сто (915 053 хил. лв. към 5 974 978 хил. лв.).

Достигнатият дял на изплатените задължения на КТБ АД (н.) по вземания, за които ФГВБ се е суброгирал (по чл. 94, ал. 1, т. 4 от ЗБН) към 31.12.2021 г. възлиза на 25,1 на сто. Или от общо 3,7 млрд. лева, които Фондът е изплатил на гарантираните вложители, три четвърти не са възстановени на ФГВБ.

Към 31.12.2021 г. разходите по несъстоятелността на КТБ АД (н.) са в общ размер на 99 277 хил. лв. и представляват 6,99 на сто от общата стойност на набраните парични средства от осребреното имущество на КТБ АД (н.) за периода от 22.04.2015 г. до 31.12.2021 г. в размер на 1 419 976 хил. лв.

Дейностите на Фонда, свързани с гарантиране на влоговете могат да се определят като ефективни, предвид достигането на целевото равнище, определено в ЗГВБ, от едно на сто на наличните средства, спрямо размера на гарантираните влогове.

През одитирания период, дейността на ФГВБ относно банковата несъстоятелност е осъществявана в съответствие с изискванията и целите на Закона за банковата несъстоятелност и подзаконовите актове.

Отговорност за управленските решения по смисъла на чл. 6, ал. 1 от Закона за финансово управление и контрол в публичния сектор през одитирания период носят: Радослав Тодоров Миленков, председател на УС на ФГВБ за периода от 01.01.2016 г. до 26.03.2019 г., и Матей Веселинов Матев, председател на УС на ФГВБ за периода от 26.03.2019 г. до края на одитирания период.

Отговорността на Сметната палата се свежда до изразяване на обосновано заключение за ефективността на дейностите на Фонда, свързани с гарантиране на влоговете и процеса на банкова несъстоятелност.

Одитът е извършен в съответствие с Рамката за професионални становища на Комитета за одитни стандарти на Международната организация на върховните одитни институции – ИНТОСАЙ.

ВЪВЕДЕНИЕ

1. Основание и причини за извършване на одита

Одитът се извършва на основание чл. 38, ал. 1, във връзка с чл. 5, ал. 1, т. 4, и чл. 6, ал. 2, т. 10 от Закона за Сметната палата и Заповед № ОД-06-02-015 от 07.12.2021 г., издадена от г-н Тошко Тодоров, заместник-председател на Сметната палата за възлагане на одит на Фонда за гарантиране на влоговете в банките за периода от 01.01.2016 г. до 31.12.2020 г.

Одитът е планиран за изпълнение в Програмата за одитната дейност на Сметната палата за 2021 г.⁸ и е извършен във ФГВБ.

Основните мотиви за включване в Годишната програма за одитна дейност на Сметната палата за 2021 г. на одита на ФГВБ са базирани на индикациите за рискове при осребряването на активи, представляващи обезпечения по кредити на банка в несъстоятелност, и свързаните с тях репутационни рискове за Фонда.⁹

Дейността и управлението на ФГВБ е от обществено значение, тъй като Фондът изпълнява дейности, които имат съществено значение за поддържането на стабилността и доверието във финансовата система, в частност по отношение на интересите на вложителите, както пряко - за обезпечаване на техните влогове, така и косвено – при определяне на таксите за обслужването им от банките.

2. Обект на одита

2.1. Фондът за гарантиране на влоговете в банките е създаден със ЗГВБ, обнародван в Държавен вестник (ДВ), бр. 49 от 29.04.1998 г., отменен и заменен със ЗГВБ, обнародван в ДВ, бр. 62 от 14.08.2015 г., транспониращ Директива 2014/49/ЕС относно схемите за гарантиране на депозити.

Фондът е юридическо лице със седалище София. Със ЗГВБ са уредени целите, функциите, управлението и представителството на Фонда. Сметната палата упражнява контрол върху дейността на ФГВБ.

Целта на ФГВБ е да допринася за стабилността и доверието във финансовата система на Република България, като: осигурява защита на влоговете и изплащане на гарантираните влогове; съдейства за ефективно протичане на процеса по реструктуриране на кредитни институции при условията и по реда на ЗВПКИИП; осигурява оптимална защита на интересите на кредиторите в процеса на банковата несъстоятелност.

Фондът за гарантиране на влоговете в банките изпълнява следните дейности: определя и събира годишни и извънредни премийни вноски от банките; инвестира средствата си при условията и по реда на чл. 23 от ЗГВБ; изплаща гарантираните размери на влоговете; осъществява функциите и правомощията, предвидени в ЗБН; участва във финансиране на реструктурирането на кредитни институции, като поема загубите вместо гарантираните вложители в процеса на реструктуриране, при условията и по реда на ЗВПКИИП.¹⁰

Мисията на ФГВБ е да бъде гарант за средствата на вложителите в банките и интересите на кредиторите в производствата по банкова несъстоятелност и да участва в предвидените в закона случаи в процеса по реструктуриране на банки, като по този начин

⁸ Одитна задача 345 е включена с Решение № 038 от 25.02.2021 г. на Сметната палата.

⁹ В сигнал с вх. № 94-00-438 от 17.12.2020 г. са повдигнати въпроси по отношение на одобряването от страна на Фонда за гарантиране на влоговете в банките на публичните продажби на активи, представени като обезпечения по договор за кредит, сключен с КТД АД /н/. Посочени са факти и аргументи, които индикират рискове за добросъвестното, законосъобразно, прозрачно и публично упражняване на правомощията на Фонда. В тази връзка се предлага извършване на одит на дейността на ФГВБ.

¹⁰ С писмо вх. № 70-00-4 от 01.02.2021 г. председателят на Управителния съвет на Фонда информира Сметната палата за медийни публикации и предлага допълване на годишната програма с одит на съответствието на дейността на ФГВБ в процеса по осребряване на имуществото КТБ АД /н./ за периода 01.10.2016 г.-01.10.2017 г. (или друг период определен от Сметната палата), с оглед прекратяване на спекулациите в тази връзка.

¹⁰ ЗГВБ, Глава втора, Раздел I и Раздел II.

допринася за стабилността и доверието във финансовата система. Визията на Фонда е да бъде пълноправен и активен участник в системата за финансова стабилност.¹¹

2.2. Фондът се управлява от УС, който се състои от 5 членове, включително председател и заместник-председател, които се определят, както следва: председателят – от Министерския съвет (МС); заместник-председателят – от Управителния съвет на Българската народна банка (БНБ), един член – от съсловната организация на банките¹²; двама членове – съвместно от председателя и заместник-председателя на УС на Фонда.

Председателят на УС организира и ръководи дейността на Фонда и представлява Фонда в страната и в чужбина, като взема всички решения, свързани с управлението на Фонда, с изключение на решенията, вземането на които е възложено по закон на УС по чл. 7 от ЗГВБ.¹³

ОДИТЕН ОБХВАТ И ПОДХОД

1. Цели на одита

Настоящият одит има за цел:

1.1. Да представи на обществеността, законодателната и изпълнителната власт, и другите целеви потребители независима и обективна оценка за ефективността на дейността на ФГВБ.

1.2. Да се подпомогнат законодателната и изпълнителната власт и ръководството на одитирания обект относно идентифициране на слабостите и да се дадат препоръки за подобряване на дейността на ФГВБ.

2. Обхват на одита

2.1. Основният одитен въпрос е: Ефективни ли са дейностите на Фонда, свързани с гарантиране на влоговете и процеса на банкова несъстоятелност?

Специфичните въпроси са:

а) Създадени ли са условия за ефективно управление на ФГВБ?

б) Осъществява ли се ефективен контрол относно упражняването на правомощията на синдици на банка в несъстоятелност?

Формулираните подвъпроси към специфичните въпроси са представени в Приложение № 1 към одитния доклад.

2.2. В обхвата на одитната задача са включени съществените области, свързани със създадените условия за ефективно управление на Фонда и контрола относно упражняването на правомощията на синдици на банка в несъстоятелност.

Одитираният период е от 01.01.2016 г. до 31.12.2020 г.

3. Одитни критерии

Критериите, спрямо които се оцени изпълнението на одитираната дейност и индикаторите към тях по всеки от одитните въпроси са посочени в Приложение № 1.

4. Одитна методология

4.1. Одитен подход

Въз основа на оценката на одитния риск при изпълнение на одитната задача са използвани резултатно-ориентирания подход и системно-ориентирания подход.

Посредством резултатно-ориентирания подход е проучено изпълнението на дейността на ФГВБ при съпоставяне на установеното фактическо състояние с определените критерии.

¹¹ Годишен отчет с Годишен доклад за дейността на ръководството на ФГВБ за 2020 г.

¹² В случай на повече от една съсловна организация управителният съвет на БНБ определя процедура за номинация и избор на член от съсловните организации на банките

¹³ Работен документ № РД-П-04.

При прилагането на подхода е фокусирано върху: постигането на целевата норма на средствата във Фонда при отчитане на приноса и плащанията по държавногарантираните заеми; процентно изменение на размера на гарантираните влогове, финансовите активи на Фонда и размера на годишни премийни вноски; спазване на изискванията за назначаване и освобождаване на синдици на банка в несъстоятелност; проследимост на предприемането на действия по спазване на препоръките на международна финансово-разследваща компания за запазване и връщане в имуществото на банката на активи (чл. 12а, ал. 2, т. 12 от ЗБН); съответствие на общата стойност на описаните, инвентаризирани и оценени активи на банката в хронологично изготвените документи в производството (баланси, оценки и програми); спазване на ключовите изисквания за запазване и попълване на масата на несъстоятелността; извършване на подходящи анализи при одобряване на оценките на активите, включени в програмата за осребряване, както и при определяне на способите за продажба на имуществото на банката в несъстоятелност; осъществен контрол по отношение на спазване на срокове, заложи в програмата за осребряване на имуществото, включено в масата на несъстоятелността; кореспондиране на набраните парични средства от осребрено имущество със заложените прогнози в програмата за осребряване на имуществото; осъществен контрол по отношение на спазен нормативен ред за разпределение на осребреното имущество между кредиторите на банката в несъстоятелност; достигнат дял на осребреното имущество в ликвидационния баланс на банка в несъстоятелност; достигнат дял на изплатените задължения към кредитори на банка в несъстоятелност, и др.

Използването на системно-ориентирания подход дава възможност за оценяване на ключовите условия (прозрачна процедура за номиниране на председател и заместник-председател на Фонда, осигуряване на достатъчен ключов експертен персонал и подходяща организационна структура; стратегическо и оперативно планиране, рамка за вътрешен контрол и управление на риска) и основните процеси във Фонда по осигуряване законосъобразното и целесъобразното упражняване на правомощията на синдика (по запазване и попълване на масата на несъстоятелността; по определяне на цената и начина за осребряване на вещите и правата, описани в програмата за осребряване), които имат съществен ефект върху постигането на мисията на ФГВБ да бъде гарант за средствата на вложителите в банките и интересите на кредиторите в производствата по банкова несъстоятелност, и да участва в предвидените в закона случаи в процеса по реструктуриране на банки, като по този начин допринася за стабилността и доверието във финансовата система. Това е подходяща отправна точка за установяване на слабости и анализиране на причините за тях и формулиране на полезни препоръки за преодоляването им.

4.2. Методи за събиране и анализ на информацията

За постигане целите на одита са използвани следните методи за събиране и анализ на данни и информация, и за получаване на одитни доказателства:

а) за събиране на информация: въпросници, искане на справки и информация; проучване на нормативни и вътрешни актове и на финансова информация; проучване на външна информация, вътрешни актове и други документи; ползване на външен консултант; съставяне на констативни протоколи и паметни записки; и др.

б) за анализ на информацията: качествен анализ на събраната информация; съпоставяне с приложими изисквания; сравнителен анализ и анализ на тенденциите на изменение на основните финансови показатели и коефициенти; преглед и проверка на обстоятелствата, посочени в сигнал до Сметната палата с вх. № 94-00-438 от 17.12.2020 г.; и др.

КОНСТАТАЦИИ И ОЦЕНКИ

I. Създадени условия за ефективно управление на Фонда

1. Осигуряване на ръководен и ключов експертен персонал на Фонда

1.1. Управителен съвет. Председател на Управителния съвет. Правомощия.

Фондът за гарантиране на влоговете в банките е юридическо лице със седалище София.¹⁴ Устройството, целите, функциите и дейността на Фонда са уредени в ЗГВБ.

Орган за управление на Фонда е УС.¹⁵ Той се състои от 5 членове, включително председател и заместник-председател. През одитирания период е в сила ПОР на УС на ФГВБ, с който са уредени организацията на работа на УС и редът, по който председателят на УС осъществява правомощията си, възложени му със ЗГВБ, ЗВПКИИП и ЗБН.¹⁶

Управителният съвет¹⁷ разглежда и разрешава всички въпроси, включени в неговата компетентност¹⁸, чрез организиране и провеждане на заседания и вземане на съответните решения по ЗГВБ, ЗБН и ЗВПКИИП.¹⁹

С членовете на УС, за участието им в работата на Съвета, се сключват договори за управление, а УС сключва договор от името на Фонда с председателя на УС, в който се определя възнаграждението му и се конкретизират правата и задълженията във връзка с упражняване на правомощията му, регламентирани в ЗГВБ.²⁰

За одитирания период управлението на ФГВБ е възложено на два УС с председатели Радослав Миленков – от 19.11.2014 г. до 25.03.2019 г.²¹ и Матей Матев, председател на ФГВБ от 25.03.2019 г. до момента²². С председателя на УС са сключени договори за управление за организиране, управление и ръководство на текущата дейност на Фонда и договор за управление във връзка с ръководството и участието му в заседанията на УС на ФГВБ. С членовете на УС на Фонда са сключени договори за управление във връзка с участието им в заседанията на УС на ФГВБ.²³

Председателят на УС ръководи и координира дейността на отделните структурни звена на Фонда. Той сключва, изменя и прекратява трудовите договори със служителите на Фонда, като се ръководи от одобрените от УС структура, щат и бюджет за административните разходи на ФГВБ и като преценява професионалните и личните качества на съответния служител, утвърждава длъжностните им характеристики, разрешава отпуските им и ги командирова, както сключва, изменя и прекратява гражданските договори на лицата, ангажирани от Фонда.²⁴ Председателят на УС упражнява правомощията, определени в чл. 4, ал. 8 и ал. 9 от ЗГВБ, под контрола на УС, при спазване на всички нормативни изисквания и като се ръководи от основните цели и функции на ФГВБ, определени в чл. 3 на ЗГВБ.

1.2. Номиниране и избор на органи на управление на Фонда

Членовете на УС на ФГВБ се определят, съгласно изискванията на ЗГВБ, както следва: председателят – от МС; заместник-председателят – от УС на БНБ; един член – от съсловната организация на банките; двама членове – съвместно от председателя и заместник-председателя на УС на Фонда.²⁵

¹⁴ Чл. 2, ал. 1 от ЗГВБ

¹⁵ Чл. 4, ал. 1 от ЗГВБ и чл. 6 от ПОР на УС на ФГВБ.

¹⁶ Одитно доказателство № 1, т.1.1

¹⁷ Чл. 7 от ЗГВБ и чл. 17 от ПОР на УС на ФГВБ

¹⁸ в т.ч. Комисия по етика към УС на ФГВБ, създадена като съвещателен орган с Решение № 21/30.05.2012 г. на УС

¹⁹ Чл. 4, ал. 7 от ЗГВБ

²⁰ Чл. 4, ал. 8 и ал. 9 от ЗГВБ

²¹ Одитно доказателство № 1, т. 2. 7 (Решения на МС № 772/19.11.2014 г. и № 335/20.05.2015 г.)

²² Одитно доказателство № 1, т. 2. 7, (Решение № 161/16.03.2019 г.)

²³ Одитно доказателство № 1, т. 2. 7, (Договори за управление на Председатели на УС на ФГВБ и членове на УС)

²⁴ Чл. 4, ал. 9 от ЗГВБ и чл. 20 от ПОР на ФГВБ

²⁵ Чл. 4, ал. 2 от ЗГВБ

Членовете на УС трябва да имат висше икономическо или юридическо образование с образователно-квалификационна степен „магистър“ и професионален стаж не по-малко от 5 години в областите на банковото дело, търговията с ценни книжа, счетоводството или финансите.²⁶ Не може да бъде член на УС на Фонда лице, което: през последните две години преди датата на решението за обявяване в несъстоятелност е било член на изпълнителен или контролен орган или неограничено отговорен съдружник в дружество, което е прекратено поради несъстоятелност и са останали неудовлетворени кредитори; през последните 5 години, предхождащи датата на решението за обявяване на банка в несъстоятелност, е било член на нейн управителен или контролен орган; е съпруг или се намира във фактическо съжителство, или е роднина по права или по сребрена линия до втора степен включително на друг член на управителния съвет на фонда; е осъждано за умишлено престъпление от общ характер; през последните две години е лишавано по съответния ред от правото да заема определена длъжност или да упражнява определена професия.²⁷

Председателят на УС не може да извършва друга платена дейност освен научноизследователска и преподавателска. Членовете на УС не могат да работят за банки и за финансови институции по смисъла на чл. 3 от Закона за кредитните институции (ЗКИ).²⁸

Мандатът на УС е 4 години. Членовете на УС могат да бъдат преизбирани без ограничение. Членовете на УС с изтекъл мандат продължават изпълнението на правомощията си до определянето на нови членове. Условието и редът за предсрочно прекратяване на правомощията на член на УС са уредени в чл. 6 от ЗГВБ, включително при влязъл в сила акт, с който е установен конфликт на интереси по ЗПКОНПИ.

Основните принципи по отношение на избягването на конфликт на интереси (Core Principle 3 – GOVERNANCE, EC8) определят, че съставът на управителния орган свежда до минимум потенциала за реален или възприет конфликт на интереси. За да се запази оперативната независимост, представители на другите организации за финансова сигурност, които участват в управителния орган, не следва да се определят за председател или да съставляват мнозинство. Всички членове на управителния орган трябва да разбират и трябва да действат единствено по най-добрия начин в интерес на фонда, а не в интерес на собствената им организация. Потенциални реални или възприети конфликти на интереси в управителния орган възникват предимно от два източника: 1) активни банкери, представители на асоциации на банки или други със съществени връзки с банки; или 2) преобладаващо представителство на други организации за финансова сигурност.²⁹

Следва да се има предвид, че според Основните принципи (Core Principle 3 – GOVERNANCE, EC6, letter a) and Definition of Key Terms, page 9), формалната квалификация и предишен опит са само някои от елементите, върху които се фокусират властите при определяне на компетентността. За да се оцени почтеността и пригодността, елементите, които се разглеждат, включват: криминални досиета, финансово положение, граждански искове срещу физически лица за преследване на лични дългове, отказ за допускане до, или изключване от професионални организации, санкции, прилагани от регулаторни органи на други подобни индустрии, и предишни съмнителни бизнес практики. Посочените принципни положения по отношение на почтеността не са в пълнота включени в разпоредбите на ЗГВБ и по-специално в изброените ограничения за определяне на член на УС по чл. 5 на същия закон.

Съгласно предоставена информация от Министерството на финансите (МФ)³⁰, при определяне на състава на УС на ФГВБ са приложими единствено нормите на ЗГВБ, като основните принципи за ефективни системи за гарантиране на депозитите на Международна

²⁶ Чл. 4, ал. 3 от ЗГВБ

²⁷ Чл. 5, ал. 1 от ЗГВБ

²⁸ Чл. 5, ал. 2 и ал. 3 от ЗГВБ.

²⁹ A Handbook for the Assessment of Compliance with the Core Principles for Effective Deposit Insurance Systems, page 30.

³⁰ Одитно доказателство № 20

асоциация на институциите за гарантиране на депозити (IADI) и Базелския комитет по банков надзор (BCBS) съдържат препоръки на база добри международни практики, но нямат характер на задължителни правила, включително относно определянето на председателя и членовете на УС на ФГВБ. От МФ посочват, че съгласно чл. 4, ал. 2, т. 1 от ЗГВБ председателят на УС на ФГВБ се определя от МС, като в закона не е предвидена специална процедура за номиниране и определяне на председател на ФГВБ. Такава процедура не е предвидена и в подзаконовите нормативни актове. В тази връзка, с оглед функциите на министъра на финансите по чл. 6, т. 10 от Устройствения правилник на МФ (респ. чл. 5, т. 4 от Устройствения правилник на МФ, отм., ДВ, бр. 100 от 2016 г.) и на основание чл. 4, ал. 2, т. 1 от ЗГВБ и чл. 31, ал. 2 от Устройствения правилник на МС и на неговата администрация, председателите на УС на ФГВБ за периода 01.01.2016 г. — 31.12.2020 г. са определени с Решение на МС³¹ по предложение на министъра на финансите.

Според МФ, ЗГВБ не предвижда изискване за провеждане на процедура, вкл. конкурентна, за номиниране на кандидати за определяне на председател на УС на ФГВБ. Номинирането е проведено по решение и преценка на министъра на финансите въз основа на данни за квалификацията, опита и качествата на съответния кандидат от приложените автобиография и декларация за липса на основания за несъвместимост по чл. 5 от ЗГВБ, и допълнителна информация. Администрацията на МФ не разполага с информация за постъпили или обсъждани други кандидатури за председател на УС на ФГВБ.³²

От МФ са представили пакети документи към проектите на Решенията на МС за определяне председател на УС на ФГВБ³³, които съдържат: доклад от министъра на финансите; проект на Решение на МС; автобиографична справка; финансова обосновка; проект на съобщение за средствата за масово осведомяване. В разглежданите от МС документи при избор на председатели на ФГВБ не се съдържат данни за извършени проверки и справки относно почтеността и пригодността на кандидатите. От МФ уточняват, че не разполагат с такива данни и няма нормативни изисквания органът, който определя председателя на УС на ФГВБ, да извършва задълбочена проверка за почтеност.³⁴

По информация от БНБ³⁵, през одитирания период заместник-председател на УС на ФГВБ е г-жа Нели Кордовска, определена на основание чл. 9, ал. 2 от ЗГВБ (отм.) с Решение № 7 от 15 януари 2015 г. на Управителния съвет на БНБ, с мандат считано от 4 февруари 2015 г. Мандатът на г-жа Кордовска е приключил към 04.02.2019 г. и няма решение на УС на БНБ за преизбирането ѝ, респективно за избиране на нов заместник-председател, като тя продължава изпълнението на правомощията си в съответствие с чл. 4, ал. 4, трето изречение от ЗГВБ. Не са предоставени документи, относими към определянето от УС на БНБ на г-жа Кордовска за заместник – председател (относно процедурата за избор на заместник председател на ФГВБ, критериите за избор, брой на кандидатите и т.н.). Посочено е, че в ЗГВБ не се предвижда особен ред за определяне на членовете, вкл. председател и заместник –председател на УС на Фонда, както и делегация за издаване на подзаконов акт, който определя такъв ред, в т.ч. провеждане на специална процедура за подбор. Законът урежда единствено условията, на които членовете на УС на Фонда, следва да отговарят, свързани с образование и професионален опит, а също и изисквания за несъвместимост.³⁶

*Няма нормативно изискване за провеждане на особена процедура/и за номиниране на председател и заместник-председател на Фонда, които да се прилагат от Министерския съвет и БНБ.*³⁷

³¹ Одитно доказателство № 1, т. 2.7 (Решение № 772/19.11.2014 г. и Решение на МС № 355/21.05.2015 г. за определяне на Р. Миленков за председател на ФГВБ; Решение № 161/26.03.2019 г. за назначаване М. Матев за председател на ФГВБ)

³² Одитно доказателство № 20

³³ Проекти на Решения на МС изх. № 03-00-615 / 20.05.2015 г. и изх. № 03-00-279 / 25.03.2019 г.

³⁴ Одитно доказателство № 20

³⁵ Одитно доказателство № 21

³⁶ Одитно доказателство № 21

³⁷ <https://www.iadi.org/en/assets/File/Core%20Principles/cprevised2014nov.pdf>

1.3. Конфликт на интереси на председателя на УС на ФГВБ

Съгласно чл. 6, ал. 1, т. 8 от ЗГВБ, правомощията на член на УС на ФГВБ се прекратяват предсрочно при влязъл в сила акт, с който е установен конфликт на интереси по ЗПКОНПИ. Конфликт на интереси възниква, когато лице, заемащо висша публична длъжност, има частен интерес, който може да повлияе върху безпристрастното и обективното изпълнение на правомощията или задълженията му по служба. Частен е всеки интерес, който води до облага от материален или нематериален характер за лице, заемащо висша публична длъжност, или за свързани с него лица, включително всяко поето задължение. Лице, заемащо висша публична длъжност, няма право да участва в подготовката, обсъждането, приемането, издаването или постановяването на актове, да изпълнява контролни или разследващи функции или да налага санкции в частен интерес.³⁸

Съобразно разпоредбата на чл. 12, ал. 4 от ПОР преди да се пристъпи към разглеждане на дневния ред за всяко едно заседание, членовете на УС на ФГВБ са длъжни да информират съвета за включените в дневния ред въпроси, по които те или членовете на семейството им имат търговски, финансови или други делови интереси. Тези членове напускат заседанието, докато приключи разглеждането на въпроса, по който са заинтересовани. Ако след напускането няма да има кворум за разглеждане на въпроса, той се отлага за разглеждане на следващо заседание и се преминава към следващия въпрос от дневния ред.³⁹

1.3.1. Според справките за сключените договори към месечните доклади за дейността и отчети на синдика по чл. 32, ал. 2 от ЗБН за периода 2019 г. – 2020 г.⁴⁰, синдиците на КТБ АД (н.) са сключили на 01.01.2019 г. безсрочен възмезден договор за правни услуги с адвокат, роднина по права линия на назначения от 25.03.2019 г. председател на УС на Фонда. По този договор през 2019 г. и 2020 г. е изплащано ежемесечно възнаграждение, което е одобрявано от УС на ФГВБ с решения за одобряване на проектите на месечните бюджети за разноските по издръжка на КТБ АД (н.), както и с решенията за одобрение на докладите за дейността и отчетите на синдиците, включващи отчетените месечни разходи⁴¹.

1.3.2. През периода 2019 г. - 2021 г. са установени следните два случая на отвод на председателя на УС на Фонда, във връзка с деклариран от него конфликт на интереси:

1.3.2.1. На вниманието на УС на ФГВБ⁴² е представено писмо от синдиците на КТБ АД (н.)⁴³ с искане за даване на разрешение по чл. 39, ал. 1, т. 5 във връзка с чл. 55, ал. 7, изр. първо от ЗБН за извършване на извънреден, непредвиден в бюджета относно разноските по несъстоятелността за м. юни 2020 г. разход за заплащане на еднократно възнаграждение в размер на 60 000 лв. с ДДС на същия адвокат, роднина по права линия на председателя на УС на Фонда, във връзка с осъществено процесуално представителство по т. д. № 1806/2017 г. по описа на IV – 11 състав на СГС и извършени правни и фактически действия, довели до постъпване в масата на несъстоятелността на КТБ АД (н.) на сума в размер на 125 млн. евро.

На основание чл. 12, ал. 4 от ПОР на УС на ФГВБ, председателят на УС на Фонда, декларира конфликт на интереси и не участва в обсъждането и вземането на решение по съответната точка от дневния ред на заседанието на УС, тъй като е свързано с негов роднина по права линия (т.е. свързано с него лице). Декларирането на обстоятелствата относно конфликта на интереси е извършено устно (не е формализирано в писмена форма), но е записано в протокола от заседанието на УС на ФГВБ.

³⁸ Глава осма от ЗПКОНПИ.

³⁹ Одитно доказателство № 1 (по т.1.1).

⁴⁰ Одитно доказателство № 3, т. 8(Приложение № 5)

⁴¹ Одитно доказателство № 19 (Решения на УС №-3-4-23-24-41-42-54-55-71-72-86-87-98-99-109-110-124-125-136-137-150-151-168-169 от 2019 .pdf; Решения №-9-10-28-29-41-42-48-49-59-60-68-69-84-85-98-99-110-111-117-118-132-134-144-145 от 2020 и 3 от 2021 г.)

⁴² Одитно доказателство № 15, (Протокол № 17 от 25.06.2020 г. от заседание на УС на Фонда, т. 7)

⁴³ Одитно доказателство № 15, (Писмо вх. № 20-7-0126 / 16.06.2020 г.)

С Решение № 73/ 25.06.2020 г. УС на ФГВБ одобрява извършването на извънредния разход, непредвиден в бюджета относно разносните по несъстоятелността за м. юни 2020 г. и възлага на заместник-председателя на УС на ФГВБ да информира синдика на КТБ АД (н.).⁴⁴

1.3.2.2. На вниманието на УС на ФГВБ⁴⁵ е представено писмо от синдиките на КТБ АД (н.)⁴⁶ с искане за даване на разрешение за сключване на анекс към договор за правно обслужване, сключен с адвоката, роднина по права линия на председателя на УС на Фонда.

На основание чл. 12, ал. 4 от ПОР на УС на ФГВБ, председателят на УС на Фонда, декларира⁴⁷ конфликт на интереси и не участва в обсъждането и вземането на решение относно сключването на анекс със свързаното с него лице. След като обсъжда искането на синдика на КТБ АД (н.) и взема предвид увеличения обем работа на правния консултант на банката, УС на ФГВБ се произнася, че не възразява срещу сключването на анекс към договор за правно обслужване при посочените в писмото на синдика условия. Заместник председателят на УС на Фонда предприема действия в рамките на своите правомощия по даване на съответното разрешение и информиране на синдика.⁴⁸

1.3.3. В писмо, вх. № 37-03-12 от 26.10.2022 г.,⁴⁹ заместник – председателят на КПКОНПИ посочва, че „Субект на отговорност по ЗПКОНПИ може да бъде, както лице, заемащо висша публична длъжност по чл. 6, ал. 1, така и лице по § 2, ал. 1 от ДР на ЗПКОНПИ. Съгласно чл. 13, ал. 1 от ЗПКОНПИ, Комисията установява конфликт на интереси на лицата, заемащи висши публични длъжности, а съгласно § 2, ал. 8 от ДР на ЗПКОНПИ установяването на конфликт на интереси по отношение на лицата по § 2, ал. 1 от ДР на ЗПКОНПИ се извършва от органа по избора или назначаването на лицето. Обхватът на лицата, заемащи висша публична длъжност, по отношение на които е компетентна да се произнесе КПКОНПИ е конкретно очертан в чл. 6, ал. 1 от закона. Сред тях не попадат членовете на Управителния съвет на Фонда за гарантиране на влоговете в банките. Същите не са сред изрично посочените лица, заемащи висша публична длъжност по смисъла на чл. 6, ал. 1 от ЗПКОНПИ, а доколкото Фондът не е част от консолидираната фискална програма, не попадат и сред икономически обособените лица и структурни единици по чл. 13, ал. 4 от Закона за публичните финанси, които са включени в чл. 6, ал. 1, т. 50 от ЗПКОНПИ.“⁵⁰

Членовете на УС на Фонда не са сред лицата, заемащи висша публична длъжност по чл. 6, ал. 1 от ЗПКОНПИ, като не попадат и в хипотезата на § 2, ал. 1 от Допълнителните разпоредби на ЗПКОНПИ. Това прави разпоредбата на чл. 6, ал. 1, т. 8 от ЗГВБ, свързана с предсрочно прекратяване на правомощия при влязъл в сила акт, с който е установен конфликт на интереси по ЗПКОНПИ на практика неприложима.

1.4. Структура и щатни разписания

Основен принцип по отношение на административния капацитет (Core Principle 3 – GOVERNANCE, ЕСЗ)⁵¹ определя, че ФГВБ следва да има капацитета и способността (напр. човешки ресурси, оперативен бюджет и възнаграждения, достатъчни за привличане и задържане на квалифициран персонал), за да поддържа своята оперативна независимост и изпълнението на своя мандат.

Съобразно изискванията на чл. 4, ал. 7 от ЗГВБ организацията на дейността на администрацията на Фонда и общата численост на персонала се определят съгласно приети от

⁴⁴ Одитно доказателство № 15, (Протокол № 17 от 25.06.2020 г. от заседание на УС на Фонда, т. 7)

⁴⁵ Одитно доказателство № 19, (Протокол № 37 от 26.10.2021 г. от заседание на УС на Фонда, т. 8 А)

⁴⁶ Одитно доказателство № 19, (Писмо вх. № 20-7-0235 / 14.10.2021 г.)

⁴⁷ декларирането се извършва устно (не е формализирано в писмена форма), но е записано в протокола от заседанието на УС на ФГВБ.

⁴⁸ Одитно доказателство № 19, (Протокол № 37 от 26.10.2021 г. от заседание на УС на Фонда, т. 8 А)

⁴⁹ В отговор на запитване с писмо, изх. № 37-03-12 от 12.10.2022 г., от заместник-председател на Сметната палата

⁵⁰ Одитно доказателство № 33

⁵¹ <https://www.iadi.org/en/assets/File/Core%20Principles/cprevised2014nov.pdf>

УС на Фонда ПОР на УС на ФГВБ⁵². Структурата на Фонда е базирана на линейно-функционален принцип. Структурните звена са линейно и функционално свързани, като имат съвместни функции с другите звена при изпълнение на конкретните им дейности.

Управителният съвет на ФГВБ⁵³ определя структурата, щатното разписание, както и минималните и максималните възнаграждения за всяка длъжност във Фонда. Председателят на УС сключва, изменя и прекратява трудовите договори със служителите на Фонда⁵⁴, като се ръководи от одобрените от УС структура, щат и бюджет за административните разходи на ФГВБ и като преценява професионалните и личните качества на съответния служител, утвърждава длъжностните им характеристики, разрешава отпуските им и ги командирова, както и сключва, изменя и прекратява гражданските договори на лицата, ангажирани от Фонда. Председателят на УС на Фонда издава заповеди, с които предоставя допълнителни конкретни права и задължения на отдели и служители.⁵⁵ Той ръководи и координира дейността на отделните структурни звена на Фонда и следи за точното изпълнение на трудовите задължения на служителите на Фонда и когато установи неизпълнение – предприема съответните дисциплинарни и други мерки.

През одитирания период организационната структура на ФГВБ⁵⁶ включва следните отдели: отдел „Финансово-счетоводен“ (ФСО); отдел „Правен“; отдел „Гарантиране на влоговете и банкова несъстоятелност“ (ГВБН); отдел „Корпоративни комуникации и международно сътрудничество“ (ККМС); отдел „Човешки ресурси и административна дейност“ (ЧРАД); отдел „Трежъри“; отдел „Оценка на риска и анализи“ (ОРА).

Работата на председателя на УС на ФГВБ се подпомага от 2 бр. експерти (Експерт председател УС и Главен експерт УС), които са на пряко негово подчинение и не се включват в състава на структурните звена във Фонда.⁵⁷

1.5. Промени в организационната структура и щатното разписание за периода 2016 г.-2020 г.

Към 31 декември 2020 г. във ФГВБ са назначени 20 служители.⁵⁸

Съгласно утвърдените щатни разписания⁵⁹ през периода 2016 г. – 2020 г., определената численост на персонала нараства с 2 щатни бройки, както следва⁶⁰:

Година	Утвърдена численост (щатни бройки)	Незаети щатни бройки	Незаети длъжности
2016	22	3	началник отдел ЧРАД; главен експерт ОРА и експерт ГВБН
2017	23 ⁶¹	3	началник отдел ЧРАД; юрисконсулт и експерт ГВБН
2018	23	3	началник отдел ЧРАД юрисконсулт и експерт ГВБН
2019	24 ⁶²	4	началник отдел ЧРАД; юрисконсулт, експерт ГВБН и ДЛЗД
2020	24	4	началник отдел ЧРАД; юрисконсулт, експерт ГВБН и ДЛЗД

Част от прилаганите вътрешни документи във ФГВБ не са актуални спрямо действащата през одитирания период организационна структура. Например в т. 3 на

⁵² Писмо изх. № 80-0022 от 20.12. 2021 г. по описа на ФГВБ, т.1.1

⁵³ Чл. 17, т. 11 от ПОР на УС на ФГВБ

⁵⁴ Чл. 20 на ПОР на УС на ФГВБ

⁵⁵ Одитно доказателство № 1, т.1.4 (Заповеди за достъп до АСИ и работа по изплащане на гарантираните депозити от КТБ АД), т. 2.9

⁵⁶ определена с чл. 23, ал. 1 от ПОР на ФГВБ

⁵⁷ Одитни доказателства № 1, т. 1.12 и № 7

⁵⁸ Доклад за дейността на ФГВБ и ГФО за 2020 г.

⁵⁹ Одитни доказателства № 1, т. 1.12 и № 7

⁶⁰ Одитно доказателство № 28, стр. 12

⁶¹ поради увеличение с 1 бр. юрисконсулт.

⁶² поради увеличение с 1 бр. експерт - длъжностно лице по защита на личните данни - ДЛЗД

представените „Процедури за инвестиционната дейност на ФГВБ“⁶³, е посочено, че цялостната инвестиционна дейност, в съответствие със ЗГВБ, Инвестиционната политика и другите вътрешни документи на ФГВБ, се осъществява от отдел „Управление на инвестициите“, а в т. 6 на същия документ са описани задълженията на отдел „Банков“.⁶⁴ Посочените отдели не съществуват в организационната структура на ФГВБ за период от 10 месеца до приемането на действащата Инвестиционна политика в началото на м. ноември 2016 г., когато несъответствието е санирано. Също така в „Политика за банкова несъстоятелност и ранни интервенции на ФГВБ“ е посочено че отговорно лице за изпълнението на политиката е Началник на отдел БНРИ, а като участници в провеждането на политиката са посочени отдел БНРИ и IT специалист. През одитирания период в организационната структура на Фонда не съществува отдел БНРИ, както и позиция IT специалист. Фондът ползва външен подизпълнител за извършване на дейност като системен администратор (IT).

В щатното разписание по длъжности за 2016 г. не е променена длъжността началник отдел БНРИ на началник отдел ГВБН и в поименното щатно разписание за 2016 г., 2017 г., 2018 г. и 2019 г. не е променено наименованието на главен експерт БНРИ/ експерт БНРИ с новото му наименование главен експерт ГВБН/ Експерт ГВНБ.

1.6. Осигуряване на експертен персонал след откриване на производството по несъстоятелност на КТБ АД

По отношение на изградените структурни звена и управлението на човешките ресурси на Фонда следва да се посочи следното:

Към края на 2014 г. във ФГВБ работят 19 служители⁶⁵. Независимо, че Фондът започва изпълнение на функциите си по изплащане на гарантираните влогове и по банковата несъстоятелност на КТБ АД (н.), към 31.12.2015 г. заетите лица намаляват до 18 служители.⁶⁶ Функциите и правомощията на Фонда по ЗБН са значителни като обем и сложност, което налага да бъдат обезпечени с нужните ресурси, като за целта се извършат необходимите анализи от ФГВБ.

С изпълнение на основните функции на ФГВБ (защита и изплащане на гарантираните влогове, защита интересите на кредиторите в процеса на банковата несъстоятелност и ефективно протичане на процеса по реструктуриране на кредитни институции при условията и по реда на ЗВПКИИП), е натоварен ключов експертен персонал от отделите – ГВБН, ОРА, Трежъри, Правен и ФСО. Тяхната обща численост по щатно разписание към 01.01.2020 г. е 17 бр. служители, а съгласно поименното щатно разписание от тях са заети 15 позиции (свободни са позициите за 1 бр. юрисконсулт и 1 бр. експерт ГВБН). Останалите два отдела (ККМС и ЧРАД) изпълняват по същество съпътстващи административни дейности (или изпълняват функциите на т.нар. обща администрация), като тяхната обща численост е 5 служители, но заетите позиции са 3 бр. (длъжностите началник на отдел ЧРАД и ДЛЗД не са заети). Експертите, подпомагащи дейността на Председателя на УС и на УС, са 2 бр.

През одитирания период в 4 от всички 7 отдела (с изключение на ККМС, ФСО и „Трежъри“) има незаети длъжности, които са ключови за изпълнението и контрола на дейността на Фонда. Такива са длъжностите юрисконсулт (1 бр.) и експерт ГВБН (1 бр.).⁶⁷ В тази връзка е използвана външна експертна помощ. Незаетите щатни бройки на началник отдел ЧРАД и ДЛЗД са обезпечени като на основание чл. 259 и чл. 119 от КТ функциите и

⁶³ Одитно доказателство № 1, т.1.3

⁶⁴ По информация от Фонда „Процедури за инвестиционната дейност на ФГВБ“ са действали до м. ноември на 2016 г. и след това са отменени.

⁶⁵ ГФО за 2014 г., стр. 10; <https://www.dif.bg/za-fgyb/za-nas>

⁶⁶ ГФО за 2015 г., стр. 18

⁶⁷ От ФГВБ посочват, че част от незаетите длъжности биват запълнени, като на 04.03.2015 г. е назначен експерт в отдел ОРА, който на 06.02.2019 г. е повишен в главен експерт, а на 17.08.2017 г. е назначен втори главен експерт, с което щатните бройки в отдел ОРА се запълват. В отдел ГВБН след напускането на единия главен експерт на 18.05.2015 г., на свободната позиция е назначен нов главен експерт (на 22.06.2015 г.). В отдел „Правен“ едната от незаетите щатни бройки за юрисконсулт (открита с Решение на УС от 27.07.2015, считано от 01.08.2015 г.), е запълнена на 13.06.2016 г. след провеждане на две процедури по избор на служител.

задълженията на ЧРАД са разпределени между двама служители на други длъжности във Фонда, а тези на ДЛЗД са поети от гл. експерт в отдел Трежъри на ФГВБ.^{68, 69}

Числеността по щатно разписание на служителите от водещите в процеса на банковата несъстоятелност структури (отдели ГВБН и „Правен“) към 01.01.2020 г.⁷⁰ е 8 бр., а съгласно поименното щатно разписание за 2020 г., са назначени 6 служители, като не са заети една позиция за експерт ГВБН и една позиция за юрисконсулт.

Отдел ОРА (по щат трима служители) е натоварен с функции по оценка и наблюдение на рисковете при управление средствата на ФГВБ, вкл. на инвестиционната му дейност. Участва в дейността по изплащане на гарантираните влогове и мерки по възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и по-специално при тестване на системата за гарантиране на влоговете, както и прилагане на съответните изисквания от ЕС в тази област. Отговаря за информационната сигурност и технологии, развитие на информационните системи на ФГВБ, в т. ч. изгражда, поддържа и доразвива база данни.⁷¹

Липсата на титуляр на длъжността началник отдел ЧРАД, натоварен с основни отговорности при подбора и назначаването на ключов експертен персонал във ФГВБ, както и оценка за липса на подходящи служители, оказва негативно влияние върху привличане и наемане на подходящ персонал за постигане на заложените цели на Фонда.⁷²

През одитирания период, вкл. след откриване на производството по несъстоятелност, са извършвани промени в организационната структура, но същите не са своевременно отразявани във вътрешните актове. Въпреки предприетите действия за увеличаване на щатните бройки, административният капацитет на Фонда остава недостатъчен за изпълнение на обема от дейности, най-вече свързани с производството по несъстоятелност. Това налага компенсирането му чрез използване на външна експертна помощ в различни области.

2. Управление на рисковете⁷³

2.1. Приложими изисквания за вътрешен контрол

2.1.1. Законът за финансовото управление и контрол в публичния сектор урежда обхвата и осъществяването на финансовото управление и контрол, както и принципите и изискванията към системите за финансово управление и контрол в организациите от публичния сектор. Разпоредбите на закона се прилагат в организациите от публичния сектор, които са изчерпателно изброени в чл. 2, ал. 2 от ЗФУКПС⁷⁴. Фондът няма качеството на бюджетна организация по смисъла на т. 5 на § 1 от ДР на Закона за публичните финанси (ЗПФ), на общинско предприятие по смисъла на Закона за общинската собственост (ЗОС), на организация, разпореждащи се със средства по фондове и програми от ЕС, на държавно предприятие по чл. 62, ал. 3 от Търговския закон (ТЗ) и на публично предприятие.

Съгласно ЗГВБ (чл. 14, ал. 1) източниците за набиране на средствата на Фонда включват не само премийните вноски, а и други източници, вкл. заеми. През одитирания период ФГВБ е усвоил и се разпорежда със средствата на два заема⁷⁵ на обща стойност 600

⁶⁸ Одитно доказателство № 2

⁶⁹ Одитно доказателство № 28, стр. 13

⁷⁰ Одитно доказателство № 1, т. 1.12 (2020 г.)

⁷¹ Одитно доказателство № 28, стр. 13

⁷² Одитно доказателство № 28, стр. 14

⁷³ Одитно доказателство № 30

⁷⁴ По смисъла на ЗФУКПС организации от публичния сектор са: бюджетните организации по смисъла на Закона за публичните финанси, както и общинските предприятия по смисъла на Закона за общинската собственост (изм. - ДВ, бр. 15 от 2013 г., в сила от 01.01.2014 г., доп. - ДВ, бр. 13 от 2019 г.); организациите, разпореждащи се със средства, гарантирани от Република България; организациите, разпореждащи се със средства по фондове и програми от Европейския съюз; държавните предприятия по чл. 62, ал. 3 от Търговския закон; търговските дружества, включително лечебните заведения, с над 50 на сто държавно и/или общинско участие в капитала (изм. - ДВ, бр. 13 от 2019 г.), както и търговските дружества, чийто капитал е изцяло тяхна собственост.

⁷⁵ Закон, ДВ, бр. 47 от 2016 г., в сила от 16 септември 2016 г. за ратифициране на гаранционно споразумение за заем за Фонда за гарантиране на влоговете в банките в България между Република България и Европейската банка за възстановяване и развитие и Закон за ратифициране на Гаранционното споразумение (Проект за укрепване на гарантирането на влоговете) между Република България и Международната банка за възстановяване и развитие, Обн., ДВ, бр. 47 от 21.06.2016 г.

млн. евро, които са гарантирани от Република България. През 2016 г. ФГВБ сключва заемни споразумения с МБВР⁷⁶ и ЕБВР. Целта на двата държавногарантирани заема е да попълнят резервите на Фонда и да подпомогнат оптимизирането на структурата му на финансиране.⁷⁷

Със Закон, приет от 43-то Народно събрание на 9 юни 2016 г. (ДВ, бр. 47 от 2016 г.), в сила от 16 септември 2016 г. е ратифицирано гаранционно споразумение за заем за ФГВБ между Република България и ЕБВР. С посоченото споразумение, Гарантът (Република България) безусловно гарантира като основен длъжник, а не само като поръчител, надлежното и своевременно плащане на всякакви и всички дължими суми по Споразумението за заем, независимо дали на определен падеж, чрез ускоряване на срока за плащане или по друг начин, включително надлежното и своевременно плащане на всякакви и всички обезщетения за вреди и други дължими суми, в резултат на несвоевременното изпълнение на някое от задълженията на Заемополучателя (Фонда), определени в Споразумението за заем.

Размерът на двата държавногарантирани заема е по 300 млн. евро, като усвояването на средства по заема от МБВР е обвързано с постигането на определени показатели. И двата заема са с амортизиране на главницата⁷⁸, като този от ЕБВР е с падеж 17 юни 2025 г., а този от МБВР – 15 юни 2026 г. Целта на двата заема е да попълнят резервите на Фонда и да подпомогнат оптимизирането на структурата му на финансиране. С получения финансов ресурс се очаква Фондът да постигне по-голяма финансова независимост и устойчивост в дългосрочен план.

След ратификацията на Гаранционните споразумения и изпълнението на всички останали предварителни условия двата заема за ФГВБ са обявени за ефективни. През 2016 г. Фондът усвоява изцяло средствата по заема от ЕБВР, както и 250 млн. евро от заема от Световната банка.

През 2016 г. Фондът предприема действия за използване на усвоените средства по държавногарантирани заема (от ЕБВР и от МБВР) изцяло за предсрочното погасяване по Договора за заем между Република България и ФГВБ от 03.12.2014 г. при спазване на договореностите по споразуменията за заемите от ЕБВР и МБВР, като ликвидните средства за плащането към МФ се осигуряват с репо сделки, обезпечени с държавни ценни книжа (ДЦК).⁷⁹ Усвоените средства от двата заема, заедно със собствени средства на Фонда, са използвани за частично предсрочно погасяване в размер на 1.145 млрд. лв. по заема от Република България, лихвеният процент по който е значително по-висок от лихвените проценти по заемите от двете международни институции.^{80, 81}

През юли 2017 г. Фондът усвоява нови 30 млн. евро по заема от МБВР. Част от средствата са използвани за частично предсрочно погасяване в размер на 30 млн. лв. по заема от Република България, лихвеният процент по който е значително по-висок от лихвените проценти по заемите от двете международни институции.⁸² През март 2018 г. Фондът е усвоил и последните 20 млн. евро по заема от МБВР.⁸³ В края на декември 2019 г. ФГВБ извършва пълно предсрочно погасяване на целевия заем към Република България от декември 2014 г. за изплащане на гарантираните влогове в КТБ АД (н.). Ефективно са усвоени 1.675 млрд. лв. по заема от Република България, а изплатените лихви за периода 2015 г.-2019 г. възлизат на 144.60 млн. лв.^{84, 85}

⁷⁶ Една от петте институции, които обхваща Групата на Световната банка

⁷⁷ Одитно доказателство № 1, т. 1.15 (Годишен доклад на ФГВБ за 2016 г., стр. 8)

⁷⁸ т.е. главницата по заема се изплаща съгласно амортизационен график, чрез периодични вноски.

⁷⁹ Одитно доказателство № 14 (Кореспонденция с МФ - Писмо изх. № 30-0046 от 25.11.2016 г. на председателя на УС на ФГВБ, Писмо изх. № 30-0049 от 30.11.2016 г. на председателя на УС на ФГВБ, Решение № 194 от 23.11.2016 г. на УС на ФГВБ).

⁸⁰ Годишен доклад на ФГВБ за 2016 г., стр. 15 и стр. 16.

⁸¹ Одитно доказателство № 30

⁸² Годишен доклад на ФГВБ за 2017 г., стр. 14

⁸³ Годишен доклад на ФГВБ за 2018 г., стр. 16

⁸⁴ 134.28 млн. лв. и 10.32 млн. лв., платени през м. декември 2019 г. при погасяването на заема, или общо 144.60 млн. лв.; Годишен доклад на ФГВБ за 2019 г., стр. 8 и стр. 21.

⁸⁵ Одитно доказателство № 1 (по т. 2.5 и 2.11).

2.1.2. Другото съществено обстоятелство, което трябва да се съобрази, е дали възприемането на рамката за вътрешен контрол в публичния сектор съответства на специфичния мандат и цели на Фонда. Институцията за гарантиране на депозити следва да е добре управлявана, включително при осигуряване на подходяща отчетност, вътрешен контрол, прозрачност и оповестяване (Core Principle 3 – GOVERNANCE, EC⁸⁶). Международните стандарти, вкл. COSO⁸⁷ Frameworks и ISO 31000, могат да бъдат полезна референция за институция за гарантиране на депозитите, с оглед разработване на нейната рамка за управление на риска и вътрешен контрол.⁸⁸

Със ЗФУКПС в националното законодателство се въвеждат изискванията за осъществяване на финансовото управление и контрол при спазване на принципите за законосъобразност, добро финансово управление и прозрачност, чрез взаимосвързаните елементи, базирани на Интегрираната рамка за вътрешен контрол – COSO, която е подходяща за ФГВБ в частта на дейността му, свързана с гарантиране на влоговете в банки.⁸⁹

2.1.3. Кодексът за етично поведение на служителите на ФГВБ, приет с Решение на УС на Фонда от 31.01.2012 г., определя задължителните етични норми за поведение на служителите, и има за цел да укрепи общественото доверие в морала и професионализма на служителите на ФГВБ, и да повиши престижа на Фонда, като се подпомага осигуряването на адекватна контролна среда, което е един от основните елементи на системата за управление на риска във ФГВБ.⁹⁰

ФГВБ е организация, която се разпорежда със средства, гарантирани от Република България по смисъла на чл. 2, ал. 2, т. 5 от ЗФУКПС и следва да спазва изискванията за вътрешен контрол в публичния сектор, регламентирани със ЗФУКПС по отношение частта от дейността на Фонда, свързана с гарантиране на влоговете в банки.

2.2. Стратегическо и оперативно планиране

Процесът на целеполагане, включващ дефинирането на мисията, визията и стратегията, както и формулирането на оперативните цели на организацията е определящ за адекватността и ефективността на вътрешния контрол. Без ясни, конкретни, измерими и финансово обезпечени цели, понятията ефективност (степен на постигане на целите), ефикасност (вложени ресурси, спрямо постигнат резултат) и икономичност, са формални.⁹¹

Ръководителите на организациите от публичния сектор отговарят за: определянето на целите на организациите, които ръководят; разработването и прилагането на стратегически и годишни планове, планове за действие и индикатори за достигане на поставените цели; идентифицирането, оценката и управлението на рисковете, застрашаващи постигането на целите на организациите; и планирането, управлението и отчитането на публичните средства, с оглед постигане на целите на организациите.⁹²

Целите следва да са организирани в ясна йерархия – стратегически цели, оперативни цели, под-цели на ниво административно звено в организацията. Те трябва да са обвързани помежду си, като всяко ниво допринася за постигане на целите от по-горното ниво.

Целите трябва да са ясни, конкретни, измерими и обезпечени с ресурси, които са определени по вид, размер и източник, т.е. на концепцията SMART. За да са измерими, целите

⁸⁶ Core Principles for Effective Deposit Insurance Systems издадени от Basel Committee on Banking Supervision (BCBS) and the International Association of Deposit Insurers (IADI) на 18 юни 2009 г., в последствие ревизирани и допълнени с и Compliance Assessment Methodology на 21 ноември 2014 г.

⁸⁷ COSO (<https://www.coso.org/Pages/default.aspx>) – Комитет на спонсориращите организации на Комисията Treadway – съвместна инициатива на пет професионални организации (Американският институт на дипломираните експертсчетоводители CPA (AICPA), Американската счетоводна асоциация (AAA), Институтът на вътрешните одитори (The IIA), Финансово-административният институт на САЩ (FEI) и Институтът по управленско счетоводство (IMA)

⁸⁸ Risk Management and Internal Control System of Deposit Insurers“, November 2020, pages 19 and 20, началник отдел ЧРАД; главен експерт ОРА и експерт ГВБН

⁸⁹ Методически насоки по елементите на финансовото управление и контрол, 2020, стр. 3

⁹⁰ Одитно доказателство № 1 (по т. 1.18.)

⁹¹ Методическите насоки по елементите на финансовото управление и контрол, 2020 г., стр. 15.

⁹² чл. 7, ал. 1, т.1-т.3 от ЗФУКПС.

трябва да бъдат придружени с индикатори за изпълнение, с определени изходни и целеви нива, които могат да бъдат измерени. За да бъдат обезпечени с ресурси, всички цели, които се съдържат в стратегически или друг планов документ на организацията следва да бъдат взети предвид при процеса на бюджетиране. Целите трябва да са комуникирани ефективно на всички нива в организацията, така че всеки служител да ги познава и да разбира своите отговорности за постигането им.

Следва да се изготви и утвърди стратегически план, който да отразява общите (стратегически) цели на организацията, да обхваща период не по-малък от 3 години и да се доразвива ежегодно в оперативни планове.

Изготвеният стратегически план не трябва да дефинира и формулира нови стратегически цели, а да събере на едно място и да подреди в стройна йерархия целите от другите вече съществуващи документи. В случай че някои от тези цели не отговарят на изискванията, посочени по-горе, ръководството на организацията трябва да ги доразвие и допълни (като ги конкретизира, изготви индикатори за изпълнение, осигури нужните ресурси, ясно определени по източник и размер или предприеме други действия, в зависимост от установените слабости на формулираните цели).

За да бъдат обезпечени с ресурси, всички цели, които се съдържат в стратегически или друг планов документ на организацията следва да бъдат взети предвид при процеса на бюджетиране.⁹³

2.2.1. Нормативно определената със ЗГВБ цел на Фонда е да допринася за стабилността и доверието във финансовата система на Република България, като: осигурява защита на влоговете и изплащане на гарантираните влогове; съдейства за ефективно протичане на процеса по реструктуриране на кредитни институции при условията и по реда на ЗВПКИИП; осигурява оптимална защита на интересите на кредиторите в процеса на банковата несъстоятелност.⁹⁴

Съгласно ЗБН (чл. 2, ал. 1), производството по несъстоятелност за банка има за цел да осигури във възможно най-кратък срок справедливо удовлетворяване на вложителите и другите кредитори на банката. В производството по несъстоятелност на банка Фондът защитава интересите на кредиторите и осъществява контрол относно законосъобразното и целесъобразното упражняване на правомощията на синдика (чл. 38 от ЗБН).

Съгласно § 8 от ПЗР на ЗГВБ наличните средства във Фонда трябва да достигнат размер едно на сто от общия размер от гарантираните влогове в банките не по-късно от 3 юли 2024 г.

2.2.2. Във вътрешните правила на ФГВБ не са определени изисквания, ред и условия за стратегическо и оперативно планиране на дейността, включващи дефинирането на мисията, визията и стратегията, както и формулирането на ясни, конкретни, измерими и финансово обезпечени цели (с финансови, човешки, материални ресурси и т.н.), с оглед създаване на адекватни условия за придържане към принципите за ефективност, ефикасност и икономичност.⁹⁵

Според Политиката за управление на риска на ФГВБ на база на приетата стратегия за управление и поставените оперативни цели, отдел ОРА идентифицира и описва рисковете в Регистъра на рисковете на ФГВБ.⁹⁶ Отдел ГВБН участва в разработването и отговаря за прилагането на План за действие при непредвидени ситуации на ФГВБ.⁹⁷ Отдел „Трежъри“ участва при изготвянето и одобрението на Инвестиционната стратегия.⁹⁸ Отдел ОРА участва при изготвянето на Инвестиционната стратегия и плана за непрекъснатост на работата.⁹⁹

⁹³ Методическите насоки по елементите на финансовото управление и контрол, 2020 г., стр. 15 и стр. 16.

⁹⁴ Чл. 3, ал. 1 от ЗГВБ.

⁹⁵ Одитно доказателство № 30

⁹⁶ Одитно доказателство № 1 (по т. 1.14. Политика за управление на оперативните рискове)

⁹⁷ Одитно доказателство № 1 (по т. 1.11. – Функционална характеристика на Отдел „Гарантиране на влоговете и банкова несъстоятелност“)

⁹⁸ Одитно доказателство № 1 (по т. 1.11. – Функционална характеристика на Отдел „Трежъри“)

⁹⁹ Одитно доказателство № 1 (по т. 1.11. – Функционална характеристика на Отдел ОРА)

Отдел ККМС отговаря за изготвянето и прилагането на Комуникационната политика на ФГВБ и Стратегията на ФГВБ за повишаване на информираността на обществеността за системата за гарантиране на влоговете, и в сътрудничество с другите отдели - за конкретни мерки по Стратегията.¹⁰⁰

Финансово-счетоводният отдел организира финансовата дейност, вътрешния финансов контрол и счетоводството на организацията.¹⁰¹ Във вътрешните правила на Фонда липсват изисквания за обвързване на планираните разходи с целите на Фонда, респ. с под-целите, индикатори и дейности за тяхното изпълнение, с оглед обезпечаването им с достатъчно ресурси (вкл. по отношение на контролните дейности на Фонда, свързани с производството по банкова несъстоятелност).

2.2.3. Мисията на ФГВБ, оповестена в Годишните отчети за одитирания период, е Фондът да бъде гарант за средствата на вложителите в банките и интересите на кредиторите в производствата по банкова несъстоятелност и да участва в предвидените в закона случаи в процеса по реструктуриране на банки, като по този начин допринася за стабилността и доверието във финансовата система. Визията на Фонда е да бъде пълноправен и активен участник в системата за финансова стабилност.¹⁰²

Мисията и визията на ФГВБ кореспондират с целите и функциите, определени в ЗГВБ, ЗБН и ЗВПКИП. Мисията описва накратко предназначението на Фонда, неговите функции и основните заинтересовани лица от неговата дейност. Визията индикира приносът от дейността на Фонда за държавата и обществото.

2.2.4. Предвид изискването за краткост при формулиране на разпоредбите на нормативните актове¹⁰³, не може да се очаква законово определени цели на Фонда да отговарят на концепцията SMART. Задължение на ръководството на организацията е да ги доразвие и допълни (като ги конкретизира, изготви индикатори за изпълнение, осигури нужните ресурси, ясно определени по източник и размер или предприеме други действия, в зависимост от установените слабости на формулираните цели).¹⁰⁴

Във Фонда не е приета стратегия и планове за управление и не са определени (планирани) оперативни цели, което не съответства с принципите и изискванията за вътрешен контрол на ЗФУКПС, добрите практики¹⁰⁵ и вътрешните правила на Фонда¹⁰⁶. В резултат не са планирани цели и под-цели, индикатори и дейности за тяхното изпълнение, осигуряващи.¹⁰⁷

2.2.4.1. своєвременното постигане на целевата норма на средствата във Фонда от едно на сто от общия размер от гарантираните влогове в банките (§ 8 от ПЗР на ЗГВБ), предвид и графика на плащанията по държавногарантираните заеми на Фонда. Въпреки липсата на утвърдени цели във връзка с гарантирането на депозите, УС на Фонда, на основание чл. 17, ал. 37 от ПОР¹⁰⁸, ежегодно одобрява през одитирания период предложените с доклади от председателя на ФГВБ базови сценарии (прогнозни входящи и изходящи парични потоци) за определяне на общата сума на дължимите от банките годишни премийни вноски, както и необходимите средства, предвид броя на годините до края на регламентирания срок (2024 г.), за достигане на целевото равнище на средствата на Фонда, с което се редуцира риска от неизпълнение на изискването на §8 от ПЗР на ЗГВБ.¹⁰⁹

¹⁰⁰ Одитно доказателство № 1 (по т. 1.11.– Функционална характеристика на Отдел „Корпоративни комуникации и международно сътрудничество“, 2018)

¹⁰¹ Одитно доказателство № 1 (по т. 1.11. – Функционална характеристика на Отдел „Финансово-счетоводен“)

¹⁰² <https://www.dif.bg/bg/za-fgvp/za-nas>

¹⁰³ Чл. 9, ал. 1 от Закона за нормативните актове.

¹⁰⁴ Методическите насоки по елементите на финансовото управление и контрол, 2020 г., стр. 15 и стр. 16.

¹⁰⁵ U.S. Self-Assessment against the Core Principles for Effective Deposit Insurance Systems, 2019, Risk Management and Internal Control System of Deposit Insurers“, IADI, November 2020.

¹⁰⁶ Одитно доказателство № 1 (по т. 1.14. – Политика за управление на оперативните рискове)

¹⁰⁷ Одитно доказателство № 30 (система за вътрешен контрол и управление на риска)

¹⁰⁸ Одитно доказателство № 1 (по т. 1.1).

¹⁰⁹ Одитно доказателство № 12 (по т.т. 2-10).

2.2.4.2. Липсват документирани анализи и разчети с оглед обезпечаването с достатъчно ресурси (финансови, човешки, материали и т.н.) на изпълнението на целите на Фонда (вкл. посочените в чл. 3, ал. 1 от ЗГВБ). Според Фонда това се прави всяка година при изготвянето на бюджета за административните разходи на Фонда, съвместно с началниците на отделите, служителите, председателя на УС и УС на ФГВБ.¹¹⁰

2.2.5. През одитирания период са утвърдени и се изпълняват планови документи на ФГВБ, относими към законовоопределените му цели и функции по чл. 3 от ЗГВБ:¹¹¹

2.2.5.1. Планът за действие на ФГВБ при изплащане на гарантираните размери на влоговете и при предприети мерки по реструктуриране и възстановяване на банки¹¹² регламентира конкретните действия, тяхната последователност, управленските решения в правомощията на УС и на председателя на УС на Фонда, и отговорностите на отделите във ФГВБ с цел осигуряване на готовност и изпълнение на законовите му функции по изплащане на гарантираните размери на влоговете или участие при предприети мерки по възстановяване или реструктуриране на банки.

Планът определя отделните етапи, свързани с изплащането на гарантираните размери на влоговете, условията за инициране на етапите, обмена на информация и координацията на действията с останалите участници в системата за финансова стабилност и с външните за ФГВБ лица - БРИ, БРВП и ОБ, пряко ангажирани в процеса по изплащането на гарантираните размери на влоговете и/или участие при предприети мерки по възстановяване и реструктуриране на банки. Планът по същество не представлява стратегически и/или оперативен документ за целеполагане и планиране на развитието на Фонда.¹¹³

2.2.5.2. Инвестиционният комитет на ФГВБ¹¹⁴ приема Инвестиционна стратегия на Фонда за съответното тримесечие. Стратегията съдържа информация за изпълнението на инвестиционната стратегия на ФГВБ за предходното тримесечие, текущо състояние на портфейла на ФГВБ, разпределение на портфейла по инвестиции и валути.¹¹⁵

2.2.5.3. Програма за провеждане на стрес тестове за периода 2017 – 2021 г.¹¹⁶ включва планираните тестове по години, вкл. вид на теста, размер и способ за формиране на извадките и др.¹¹⁷

2.2.5.4. Стратегията на ФГВБ за повишаване на информираността на обществеността за системата за гарантиране на влоговете от 2018 г.¹¹⁸ е дългосрочна и обхваща период от шест години (2019 г.-2024 г.). В рамките на общия период са очертани два подпериода от по три години, съответно 2019-2021 г. и 2022-2024 г., с цел междинна оценка на изпълнението на целите. Основната цел на Стратегията е чрез провеждането на последователни мерки да се повиши информираността на населението за системата за гарантиране на влоговете, с което да се постигне по-високо доверие в защитата на влоговете и съответно в банковата система. В Стратегията са определени каналите и форматите за разпространение на информация, ресурсната обезпеченост и начина за оценка на резултатите.¹¹⁹

Във Фонда не е приета стратегия за управление и не са поставени оперативни цели, което не съответства с принципите и изискванията за вътрешен контрол на ЗФУКПС, добрите практики и вътрешните правила на Фонда.

¹¹⁰ Одитно доказателство № 30 (система за вътрешен контрол и управление на риска)

¹¹¹ Одитно доказателство № 30 (система за вътрешен контрол и управление на риска)

¹¹² План за действие на ФГВБ при изплащане на гарантираните размери на влоговете и при предприети мерки по реструктуриране и възстановяване на банки, приет с Решение № 212 от 21 декември 2016 г. на УС на ФГВБ и актуализиран с Решение № 157 от 22 декември 2017 г.

¹¹³ Одитно доказателство № 1 (по т. 1.6.)

¹¹⁴ Инвестиционният комитет се състои от Председателя на УС, двама служители на отдел „Трейъри“ и двама служители на отдел ОРА.

¹¹⁵ Одитно доказателство № 1 (по т. 1.3.)

¹¹⁶ Приета от УС на ФГВБ с решение от 13.04.2017 г.

¹¹⁷ Одитно доказателство № 1 (по т. 2.4.)

¹¹⁸ приета с Решение № 144 от 12.09.2018 г. на УС на ФГВБ

¹¹⁹ Одитно доказателство № 1 (по т. 2.1.)

Мисията и визията на ФГВБ кореспондират с целите и функциите, определени в ЗГВБ, ЗБН и ЗВПКИИП.

2.3. Идентифициране и оценка на рискове

Управлението на риска е процес по идентифициране, оценяване и мониторинг на идентифицираните рискове, които могат да повлияят върху постигане на целите на организацията и въвеждането на необходимите контролни дейности, с цел ограничаване на рисковете до едно приемливо равнище.

Ръководителите на организациите носят отговорност за цялостния процес по управление на рисковете, както и за осигуряване на текущ мониторинг върху него и актуализиране при необходимост.¹²⁰

Управителният съвет на Фонда приема процедури за определяне, управление, наблюдение и докладване на рисковете, на които може да бъде изложена дейността на Фонда (чл. 4, ал. 7 от ЗГВБ).

2.3.1. Съгласно Политиката за управление на риска на ФГВБ¹²¹, управлението на риска е непрекъснат процес, който включва идентифициране, оценяване, мониторинг и контролиране на потенциални събития и ситуации, които биха повлияли негативно върху постигането на целите на ФГВБ. Рискът се дефинира като събитие, представляващо заплахата от непостигане целите на Фонда.¹²²

Приетата от УС на ФГВБ, Политика за управление на риска на ФГВБ (Политика) изпълнява изискванията на чл. 4, ал. 7 от ЗГВБ за наличието във ФГВБ на процедури за определяне, управление, наблюдение и докладване на рисковете, на които може да бъде изложена дейността на ФГВБ. Политиката цели прилагане на единен подход за управление на риска. Управлението на риска за ФГВБ се интегрира в цялостната дейност на фонда и цели изследването на съществуващите и потенциалните рискове за организацията.

Отговорни за провеждането на политиката за управление на риска са началникът на отдел ОРА, служителите в отдел ОРА и началниците на останалите отдели във ФГВБ, както и служителите им.

Управителният съвет одобрява и приема Политиката за управление на рисковете на ФГВБ и Методология за оценка на риска към Политиката, запознава се с рисковете за Фонда на база на годишния доклад за рисковата експозиция на ФГВБ, изготвен от отдел ОРА, и определя нива към рисковата експозиция на Фонда: Регистър на рисковете.

Председателят на УС организира работата по изпълнение на приетата от УС Политика за управление на риска, приема процедури за управление на риска и одобрява предложената стратегия и методи за управление на рисковете, чрез които свежда рисковите фактори до приемливи нива на база на направената оценка на риска от отдел ОРА.

Отдел ОРА ръководи дейността по управление на риска и участва в цялостния процес по управление на рисковете на ФГВБ.

Ключови процеси за управлението на риска са:

а) мониторинг - отдел ОРА трябва да провежда редовно мониторинг, за да може своевременно да се откриват недостатъци и пропуски в политиките, процесите и процедурите и да предлага противодействащи мерки;

б) отчетност - отдел ОРА извършва и предоставя на УС и на Председателя на УС отчети и доклади;

в) създаване и поддържане на Регистър на рисковете.

¹²⁰ Методически насоки по елементите на финансовото управление и контрол, утвърдени със Заповед на министъра на финансите № ЗМФ-184/06.03.2020 г. (стр. 25) и чл. 12 от ЗФУКПС.

¹²¹ приета на 07.10.2011 г. от УС на ФГВБ с Решение № 36 /07.10.2011 г., актуализирана на 22.08.2017 г. от УС на ФГВБ

¹²² Одитно доказателство № 1 (по т. 1.14.)

Процедурата за управление на инвестиционните рискове на ФГВБ и ФПБ¹²³ регламентира процеса на идентифициране, оценка, анализ и управление на рисковете, свързани с инвестиционната дейност на ФГВБ. В процедурата са описани подробно отговорните лица, задълженията им по отношение на управление на инвестиционните рискове¹²⁴, както и линиите на отчетност и контрол на процеса.¹²⁵

Процедурата за управление на оперативните рискове на ФГВБ (01.12.2011 г.) урежда организацията по управлението на оперативните рискове или рисковете, които застрашават изпълнението на оперативните процеси и дейности за постигане на стратегическите цели на ФГВБ (във Фонда не са одобрявани стратегически цели през одитирания период). В процедурата са описани подробно отговорните лица¹²⁶, задълженията им по отношение на управление на инвестиционните рискове, както и линиите на отчетност и контрол на процеса.¹²⁷

Други вътрешни актове, относими към процеса по оценка на риска във ФГВБ са: Процедура за определяне на цени за месечна преоценка на портфейла на ФГВБ и ФПБ (27.01.2017 г.); Методология за максимална загуба на ФГВБ (15.11.2016 г.); и Методология за оценка на очакваните кредитни загуби (27.08.2019 г.).

3.2. Прегледът на Риск-регистъра на Фонда показва, че дейности, свързани с гарантиране на влогове и банкова несъстоятелност не се определят във Фонда като такива с високо ниво на риск.¹²⁸

В периода 2014 г. - 2016 г. ФГВБ е изправен пред най-мощното през цялото си съществуване изплащане на гарантираните депозити, след като в средата на 2014 г. четвъртата по големина банка в страната - КТБ АД е поставена под „специален надзор“ през м. юни и на 6 октомври 2014 г. лицензът ѝ е отнет. При тези обстоятелства всички дейности по оценка на рисковете и въвеждане на контролни механизми, след средата на 2014 г. са изцяло концентрирани върху справяне с кризата около КТБ АД и с изпълнение на мандата и ролята на фонда - възможността гарантираните вложители да получат размера на гаранцията си. През 2015 г. стартира процеса по банкова несъстоятелност съгласно ЗБН, който в мащабите на КТБ АД (н.) е най-големият подобен процес в историята на ФГВБ¹²⁹ и продължава и след одитирания период.

През 2016 г. се приема принципно нов подход за събиране и поддържане на информация от ФГВБ с приемането от УС на БНБ на Указания за предоставяне на информация съгласно чл. 23 от Наредба № 30 на БНБ. До моментът на приемане на Указанията от една страна Дирекция „Статистика“ на Управление „Банково“ на БНБ е отговорна за събиране на информация от банките за гарантираните депозити и от друга страна в края на годината банките предоставят директно на ФГВБ информация за влоговете, влизащи в обхвата за гаранция за целите на определяне на годишните премийни вноски. С приемането на Указанията информацията свързана със схемата за гарантиране на депозитите (ФГВБ) се получава, верифицира и съхранява единствено и основно от ФГВБ.

С приемането в началото на 2016 г. на Наредба № 30 от БНБ се определя начинът за определяне на премийните вноски на банките за ФГВБ. Основните рискове, свързани с въвеждане на рисково-базиран премийни вноски, са свързани с достъпа на ФГВБ до необходимата информация и нейното опазване. Този риск изцяло се редуцира с приетото и подписано Споразумение за сътрудничество и обмяна на информация между БНБ и ФГВБ и договарянето и приемането от двете страни на файловия формат и отчетните форми съгласно изискванията на чл. 29, ал. 2 от Споразумението. Рискът, свързан с изтичане на информация

¹²³ приета на 13.06.2012 г., актуализирана със Заповед № 92-0176/15.11.2016 г. на председател на УС на ФГВБ

¹²⁴ УС на Фонда, председателят на УС, служители от отдел „Трежъри“, Инвестиционен комитет, отдел ОРА

¹²⁵ Представени в схема – Приложение № 1

¹²⁶ УС на Фонда, председателят на УС, отдел ОРА

¹²⁷ Представени в схема – Приложение № 2

¹²⁸ Одитно доказателство № 1, т. 2.3

¹²⁹ Годишен доклад за рисковете във ФГВБ за 2017 г.

от ФГВБ е вътрешен за институцията и има изключително ниски нива, следвайки политиката и вътрешната уредба по Управление на информационната сигурност на ФГВБ. С приемането на Наредба № 29 от БНБ за определяне на реда на финансиране на административните разходи на ФГВБ се гарантира независимост на ФГВБ при формиране на годишните си разходи. Извършената във Фонда оценка на риска показва, че рисковете в тази област са на ниско и средно ниво.¹³⁰

През 2017 г. основният акцент в дейността на ФГВБ продължава да е процеса по банкова несъстоятелност за КТБ АД, включващ изготвяне и прилагане на Програмата за осребряване на имуществото на КТБ, изготвяне и внасяне в съда на Първата частична сметка за разпределение, както и подготовка и провеждане на тестове на системата за гарантиране на депозитите.¹³¹

През 2018 г. основният акцент в дейността на ФГВБ е провеждане на първите цялостни тестове на СГД и въвеждане на рамката за защита на личните данни съгласно Общия регламент за защита на данните¹³², както и действия по подготовка работата на Фонда по ЗВПКИИП.

Рисковете, свързани с инвестиционната дейност на ФГВБ са от първостепенно значение за ФГВБ. Управлението на инвестициите е изключително чувствителна област за ФГВБ, тъй като появата на пазарни загуби в портфейла на ФГВБ биха имали силно негативен ефект. Допълнително, появата на пазарни загуби биха намалили силно доверието към ФГВБ от страна, както на банките в България/Асоциацията на банките в България, БНБ, МФ, така и на вложителите. На база гореизложеното и толеранса за риск в тази област за УС на ФГВБ, средствата на ФГВБ се управляват изключително консервативно. Основните принципи, които се следват при тяхното управление, са: сигурност и защита на получените премийни вноски от банките за ФГВБ и ФПБ, средствата от получени от осребряване на имуществото на банки в несъстоятелност за ФГВБ, средства получени от заеми и др., ликвидност за покриване на задълженията на ФГВБ, минимизиране на рисковете и оптимизиране на приходите, в рамките на наложената инвестиционна рамка.¹³³ През 2019 г. ФГВБ провежда първия си тест за финансиране, като резултатите от него заедно с останалите проведени тестове са предоставени на БНБ и ЕБО.

През третото тримесечие на 2018 г. УС на ФГВБ приема Стратегия за повишаване на познаваемостта на ФГВБ, като един от DLI (индикатор, свързан с усвояването на средства) по Заемното споразумение с Международната банка за възстановяване и развитие. През последното тримесечие на 2018 г. стартира проект по изграждане на нова интернет страница на ФГВБ, който е успешно финализиран към средата на 2019 г., в т.ч. е извършен и одит на сигурността ѝ, а направените препоръки са отразени своевременно.¹³⁴

През 2020 г. са приети редица мерки и действия за намаляване на рисковете за работата на институцията в условията на пандемия. По информация от Фонда, изплащането на гарантираните влогове на КТБ АД (н.) е завършено през 2019 г., като в началото на 2020 г., през м. януари е закрыта сметката на ФГВБ в БНБ, по която е получен заемът от МФ и от която са зареждани сметките на ФГВБ в обслужващите търговски банки.

Лимитът за максимална годишна загуба („stop loss limit“) на ФГВБ е въведен през 2013 г., като отдел ОРА следи за спазване на същия. През 2020 г. стартира активното калкулиране на финансовия резултат от портфейла на ФГВБ /печалба / загуба и съпоставка с лимита за максимална годишна загуба („stop loss limit“) на ФГВБ – на 15-то число и в края на месеца. Също така е надминат лимита за максимална годишна загуба („stop loss limit“) на

¹³⁰ Годишни доклади за рисковете във ФГВБ за 2016 г., 2017 г., 2018 г. и 2019 г.

¹³¹ Годишен доклад за рисковете във ФГВБ за 2016 г.

¹³² Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 година относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните)

¹³³ Годишни доклади за рисковете във ФГВБ за 2016, 2017, 2018 и 2019 г.

¹³⁴ Годишен доклад за рисковете във ФГВБ за 2019 г.

ФГВБ, основна причина за което са отрицателните лихви по средствата на ФГВБ в БНБ, както и големия размер на средствата на ФГВБ.

През 2020 г. ФГВБ провежда втория си тест за финансиране, като резултатите от него заедно с останалите проведени тестове са предоставени на БНБ и ЕБО.¹³⁵

Предвид промяната в правната рамка от средата на 2020 г.¹³⁶ от правомощията на ФГВБ се изключва управлението на средствата на ФПБ, както и действията по учредяване на мостова банка и дружество за управление на активи, респективно факторите за присъщи рискове и потенциални проблеми за Фонда във връзка с управлението на ФПБ престават да съществуват.^{137, 138}

2.3.3. Единственият идентифициран риск във Фонда с обща висока оценка, извън рискове, свързани с реструктурирането на банки, за 2016 г., 2017 г. и 2018 г., е риск свързан с прилагане на политиката за човешки ресурси, подбор и наемане на служители. През 2019 г. и 2020 г. няма идентифициран и управляван от Фонда риск с обща висока оценка.^{139,140}

През одитирания период, с изключение на посочената дейност по човешки ресурси и два риска по отношение на дейността по реструктуриране на банките (впоследствие отпаднали, считано от 2021 г.) не са оценени други рискове с висока значимост.¹⁴¹

2.3.4. Във Фонда не е правена оценка и не са предвидени контролни дейности по отношение на риска от измами.¹⁴²

2.4. Утвърдени вътрешни правила и процедури, регламентиращи контролни дейности

Органите на Фонда, в лицето на УС и председателя на УС, трябва да планират, организират и направляват подходящи и изчерпателни контролни дейности, които допринасят за намаляване на рисковете до допустими нива, за да получат разумна увереност, че законоустановените цели, функции и правомощия на ФГВБ ще бъдат постигнати. Контролните дейности се въвеждат и регламентират с писмени правила, осигуряващи адекватна одитна пътека в организацията, приемственост и устойчивост, еднозначно прилагане на процесите и проследимост на резултатите. Писмените правила следва да съдържат: детайлно описание на дейностите и стъпките за осъществяване на даден процес, на всяко ниво в организацията; отговорните лица и техните задължения по отношение на описаните дейности и стъпки; времевите рамки за извършване на дейностите и отделните стъпки; входна и изходна (резултати) информация. Писмените правила и процедури не трябва да преповтарят нормативни изисквания.¹⁴³

2.4.1. Фондът осигурява защита на влоговете и изплащане на гарантираните влогове като: определя и събира годишни и извънредни премийни вноски от банките; инвестира средствата си при условията и по реда на чл. 23 от ЗГВБ; изплаща гарантираните размери на влоговете.¹⁴⁴

¹³⁵ Годишен доклад за рисковете във ФГВБ за 2020 г.

¹³⁶ На 27 юли 2020 г., в изпълнение на § 56, ал. 1 от ПЗР на Закона за изменение и допълнение на ЗВКИИП (обн. ДВ, бр. 37 от 2019 г.) и в нормативно установения срок – 14 дни след публикуването на Решение (ЕС) 2020/2015 на Европейската централна банка от 24 юни 2020 година за установяване на тясно сътрудничество между Европейската централна банка и Българската народна банка (ЕЦБ/2020/30) в Официалния вестник на Европейския съюз (OJ L 224I от 13.07.2020 г.), от която дата решението започва да се прилага, всички средства във ФПБ в размер на 701 166 хил. лв. са преведени по сметка на БНБ в качеството г на орган за реструктуриране. (Годишен отчет на ФГВБ за 2020 г., стр. 31) Считано от 27 юли 2020 г., съобразно влезли в сила промени в правната рамка в резултат на решението на ЕЦБ, БНБ осъществява изцяло текущото управление на ФПБ. (Годишен отчет на БНБ за 2020 г., стр. 103 и сл.)

¹³⁷ Годишен доклад за рисковете във ФГВБ за 2020 г. (Писмо Изх.№ 80-0022 от 20.12.2021 г., т. 2.3)

¹³⁸ **Одитно доказателство № 30** (система за вътрешен контрол и управление на риска)

¹³⁹ Регистър на рисковете на ФГВБ 2015-2016

¹⁴⁰ **Одитно доказателство № 30** (система за вътрешен контрол и управление на риска)

¹⁴¹ **Одитно доказателство № 1**, т. 2.3

¹⁴² **Одитно доказателство № 30** (система за вътрешен контрол и управление на риска)

¹⁴³ Виж т. 3 от Раздел IV Елементи на вътрешния контрол от Методически насоки по елементите на финансовото управление и контрол, 2020 г.

¹⁴⁴ Чл. 3, ал. 1, т. 1 и ал. 2, т.т. 1-3 от ЗГВБ.

Вътрешните правила, регламентиращи извършването на изброените дейности, са посочени в Приложение № 2.

Предвид факта, че със ЗГВБ се транспонира Директива 2014/49/ЕС на Европейския парламент и на Съвета относно схемите за гарантиране на депозити съществуват достатъчно основания да се приеме, че нормативната рамка по отношение на реда и условията за гарантиране на депозити е адекватна на изискванията в ЕС.

Осъществяването на основните дейности и процеси, свързани с гарантирането на депозитите, е регламентирано с подробни вътрешни правила и процедури, в които са посочени ред, начин и условия за извършване на съответните действия, отговорни лица и/или звена, комуникационни връзки между тях и нива на контрол, документи, които се изготвят и др. Разработените от ФГВБ вътрешни правила дават рамката на процеса по изплащане на гарантираните влогове. В тях са дефинирани йерархичните правомощия и отговорностите по одобряването (разрешаване), изпълнението и контрола, с цел ефективни проверки и системно равнение на процеса по изплащане на гарантираните влогове от Фонда.

2.4.2. Един от принципите на интегрираната рамка COSO изисква организацията да разглежда възможностите за измами при оценката на риска и тяхното влияние при постигане на целите.

Ръководителите на организациите носят управленска отговорност за въвеждане на правила и процедури по предотвратяване и разкриване на измами и нередности. Съгласно ЗФУКПС, задължителните контролни дейности за разкриване на нередности са последващите оценки на изпълнението - проверки, насочени към откриване на възможни грешки или нередности на приключил процес, договор или стопанска операция.

За целите на предотвратяването на измами и нередности и на последващите оценки на изпълнението, ръководителите следва да въведат процедури, включващи: превантивни мерки; система за проверка на сигналите за корупция и на индикатори за измами и нередности; система за установяване на индикатори за измами и нередности; система за докладване на констатираните несъответствия, която трябва да описва ясно линията за вътрешно и външно докладване.¹⁴⁵

Във Фонда не са въведени процедури по предотвратяване и разкриване на измами и нередности, включваща: превантивни мерки; система за проверка на сигналите за корупция и на индикатори за измами и нередности; и др.¹⁴⁶

Регистър на сигналите, постъпили във ФГВБ за отразяване на постъпилите сигнали, тяхната проверка и предприетите действия не се води.¹⁴⁷ Сигналите подлежат на входиране в деловодната система, аналогично на останалата входяща кореспонденция.¹⁴⁸

2.4.3. Други вътрешни правила¹⁴⁹, регламентиращи спомагателни дейности във Фонда са: Процедура за заявки и доставка на канцеларски материали; Процедура - пощенски пратки; Процедура за доставка на вода, напитки, санитарни и други материали; процедури свързани с информационната сигурност; защита на личните данни и др.^{150, 151}

Осъществяването на основните дейности и процеси, свързани с гарантирането на депозитите, е регламентирано с подробни вътрешни правила и процедури, в които са посочени ред, начин и условия за извършване на съответните действия, отговорни лица и/или звена, комуникационни връзки между тях и нива на контрол, документи, които се изготвят и др.

¹⁴⁵ Методическите насоки по елементите на финансовото управление и контрол, 2020 г., стр. 26 и стр. 32-34.

¹⁴⁶ Одитно доказателство № 30 (система за вътрешен контрол и управление на риска)

¹⁴⁷ Одитно доказателство № 1 (по т. 2.14.)

¹⁴⁸ Одитно доказателство № 30 (система за вътрешен контрол и управление на риска)

¹⁴⁹ Утвърдени от председателя на УС на ФГВБ.

¹⁵⁰ Одитно доказателство № 1 (по т. 1.16 и т. 1.21.)

¹⁵¹ Одитно доказателство № 30 (система за вътрешен контрол и управление на риска)

2.5. Вътрешен одит и одитор на финансовите отчети

2.5.1. През одитирания период във ФГВБ няма звено за вътрешен одит. Регистрираното специализирано одиторско предприятие „АФА“ ООД извършва професионални дейности по функцията „Вътрешен одит“ в организацията, на основание сключен договор с Фонда. Съгласно чл. 13 от Правилата за осъществяване на контрол върху дейността на Фонда за гарантиране на влоговете в банките, вътрешен одит се извършва при необходимост, но не по-малко от веднъж на две години.¹⁵² Някои от дейностите на ФГВБ са проверявани и повече от веднъж, като от 2013 г. до 2020 г. са издадени 14 доклада. Към 31.10.2020 г. от всички 79 препоръки от предходни периоди са изпълнени 63, а 16 са в процес на изпълнение. Действията по 5 от препоръките в процес на изпълнение се преразглеждат поради организационни промени, касаещи ФПБ и изменения в ЗВПКИИП.^{153, 154}

Препоръките в процес на изпълнение в посочените доклади са свързани основно с:¹⁵⁵

а) Разработване и утвърждаване на нови и актуализация на съществуващи политики, правила и процедури, както и формализиране и регламентиране като част от вътрешната нормативна уредба на Фонда на множество изпълнявани от структурните звена и техните служители процедури, прилагани от ФГВБ във връзка с изпълнение на правомощията и задълженията му в процеса на банковата несъстоятелност и в процеса по реструктуриране на кредитни институции.

б) Формализиране и идентифициране на извършваните контролни дейности чрез подпис или друг идентификационен знак (напр. поставяне на инициали на лицето, което проверява).

в) Преглед и актуализиране на регистъра на рисковете в частта за банковата несъстоятелност.

г) Разработване и утвърждаване на процедура за провеждане на тестове на Единната клиентска справка (ЕКС) с банките, обхванати от системата за гарантиране на влоговете в България.¹⁵⁶

2.5.2. В качеството си на местно юридическо лице, което не е търговец¹⁵⁷ Фондът е предприятие по смисъла на чл. 2, т. 2 от Закона за счетоводството (ЗСЧ). Годишният финансов отчет на ФГВБ подлежи на задължителен независим финансов одит на основание чл. 37, ал. 1, т. 5 от ЗСЧ, тъй като това задължение е установено със ЗГВБ. Съгласно чл. 7 от ЗНФО Управителният съвет на Фонда назначава регистриран одитор за извършване на независим финансов одит на годишния финансов отчет на Фонда (т. 8). приема годишен отчет за дейността на Фонда и го представя на Министерския съвет, на Българската народна банка и на Сметната палата (т. 13) и ежегодно приема и обнародва в „Държавен вестник“ до 31 март отчет за резултата от дейността на Фонда и отчет за финансовото състояние за предходната година (т. 14).¹⁵⁸

Съгласно чл. 13а от Правилата за осъществяване на контрол върху дейността на ФГВБ, назначаването на регистриран одитор, който да извърши независим финансов одит на годишния финансов отчет на ФГВБ, както и на външен експерт за извършване на вътрешен одит, става по решение на УС на ФГВБ. Липсват вътрешни правила и процедури, уреждащи реда и условията за назначаването на регистриран одитор и експерт за вътрешен одит.¹⁵⁹

След одитирания период, по информация от Фонда, с Решение на УС на ФГВБ от 26.08.2022 г.¹⁶⁰ са направени промени във Вътрешните правила относно реда и условията за

¹⁵² Одитно доказателство № 1 (по т. 1.21 и т. 2.13)

¹⁵³ Одитно доказателство № 1 (по т. 2.11)

¹⁵⁴ Одитно доказателство № 30 (система за вътрешен контрол и управление на риска)

¹⁵⁵ Одитно доказателство № 30 (система за вътрешен контрол и управление на риска)

¹⁵⁶ Одитно доказателство № 1 (по т. 2.13)

¹⁵⁷ Аргумент от чл. 2, ал. 1 и чл. 3 от ЗГВБ.

¹⁵⁸ Одитно доказателство № 1 (по т. 1.15)

¹⁵⁹ Одитно доказателство № 30 (система за вътрешен контрол и управление на риска)

¹⁶⁰ Одитно доказателство № 17

разходване на средства от бюджета за административните разходи на ФГВБ, с които се регламентират реда и условията за назначаването на одитори, а именно провеждането на ограничен конкурс за възлагане на поръчка независимо от размера на разходваната сума и вида одит.¹⁶¹

„ПрайсуотърхаусКупърс Одит“ ООД е назначен за регистриран одитор на годишните финансовите отчети на ФГВБ за 2015 г.¹⁶² и за одитирания период¹⁶³.

Годишните отчети на ФГВБ и ФПБ за 2016 г., 2017 г., 2018 г., 2019 г. и 2020 г. са проверявани от независимата одиторска компания „ПрайсуотърхаусКупърс Одит“ ООД.¹⁶⁴ В докладите на независимият одитор е изразено мнение, че представените финансови отчети представят достоверно, във всички съществени аспекти, финансовото състояние на Фонда към 31 декември на съответната година, неговите финансови резултати от дейността и паричните му потоци за съответната година, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от ЕС.¹⁶⁵

3. Постигане на целевото ниво на средствата във Фонда

3.1. Финансови резултати и тенденции. Източници на финансиране

Фондът за гарантиране на влоговете в банките се финансира от годишни и извънредни премийни вноски от банките – членки на системата за гарантиране на влоговете в Република България, доходи от инвестиране на набраните във Фонда средства, от получени суми от имуществото на банка при суброгация¹⁶⁶ и от други източници (заеми, дарения, чуждестранна помощ и др.)¹⁶⁷ Административните разходи на ФГВБ се покриват от годишна такса, събирана от банките.¹⁶⁸ При недостиг на средства за изплащане на гарантираните суми по влоговете, Фондът събира извънредни премийни вноски от банките, а за покриване на остатъчния недостиг може да ползва заеми, вкл. чрез емитиране на дългови ценни книжа или от държавния бюджет.¹⁶⁹

Акумулираните средства на Фонда от вноските на банките в съответствие със законовите изисквания, през одитирания период са инвестирани във високоликвидни дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от българската държава, и в депозити в БНБ.¹⁷⁰ Ценните книжа, в които Фондът инвестира, се придобиват както на първичния пазар, чрез участие в аукциони, организирани и провеждани от БНБ, така и на вторичния пазар.

3.2. Основни финансови показатели на ФГВБ за годините от одитирания период. Размер на гарантираните влогове в банките.

За целите на анализа на финансовото състояние на ФГВБ и определени тенденции на развитие в *Таблица № 3.2.1* са представени отчетни данни за структурата и изменението на основни финансови показатели на ФГВБ за 5-те последователни години от одитирания период (към 31 декември на 2016 г., 2017 г., 2018 г., 2019 г. и 2020 г.).

¹⁶¹ **Одитно доказателство № 30** (система за вътрешен контрол и управление на риска)

¹⁶² <https://www.dif.bg/web/files/documents/103/files/fgvb-godishen-otchet-2015.pdf>

¹⁶³ **Одитно доказателство № 1** (т. 1.15).

¹⁶⁴ **Одитно доказателство № 1** (по т. 1.15)

¹⁶⁵ **Одитно доказателство № 30** (система за вътрешен контрол и управление на риска)

¹⁶⁶ Суброгацията е институт, по силата на който удовлетвореното от трето лице вземане на кредитора продължава да съществува в полза на третото лице и преминава върху него заедно с всичките му принадлежности. Суброгацията е способ за преминаване на вземания. <https://www.290caselaw.com/glossary/subrogatsiya/>

¹⁶⁷ Чл. 13, ал. 1 от ЗГВБ

¹⁶⁸ Чл. 7, т. 18 от ЗГВБ

¹⁶⁹ Чл. 18, ал. 1 и ал. 2 от ЗГВБ

¹⁷⁰ **Одитни доказателства № 26**, стр. 2

Таблица № 3.2.1

Основни финансови показатели на ФГВБ (хил. лв.)					
	1	2	3	4	5
	2016	2017	2018	2019	2020
I. Финансови активи					
1. Парични средства и парични еквиваленти ¹⁷¹	247 439	455 786	650 996	698 081	1 080 784
2. Ценни книжа, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	213 393	66 563	22 664	10 406	85 836
3. Вземания от банки по суброгация ¹⁷²	701 590	695 003	720 584	375 494	248 097
4. Имоти и оборудване	716	655	645	572	530
5. Нематериални и други активи	102	90	1 262	161	116
ОБЩО:	1 163 240	1 218 097	1 396 151	1 084 714	1 415 363
II. Финансови пасиви					
1. Привлечен ресурс (заеми от ЕБВР и МБВР, РБ и задължения по репо-сделки)	1 707 123	1 651 538	1 682 143	1 172 142	1 172 672
2. Задължения по гарантирани влогове	23 326	21 438	20 169	17 538	7 633
3. Финансиране на административни разходи	691	850	1 129	1 546	2 099
4. Други задължения	199	353	545	594	592
ОБЩО:	1 731 339	1 674 179	1 703 986	1 191 820	1 182 996
III. Премийни вноски					
	150 602 ¹⁷³	153 362 ¹⁷⁴	158 331 ¹⁷⁵	164 075 ¹⁷⁶	161 685 ¹⁷⁷
IV. Общо всеобхватен резултат за годината					
	(7 115)	112 017	148 247	200 729	339 473

Източник: Данните са взети от ГФО на ФГВБ за 2016 г. – стр. 18-19, 2017 г. – стр. 39-40, 2018 г. – 41-42, 2019 г. – стр. 25-26 и 2020 г. – стр. 19-20.¹⁷⁸

Всеобхватният резултат за одитирания период (на ред IV от таблицата) нараства от отрицателна величина през 2016 г. до положителна величина през 2020 г., представено в *Графика № 1*. Отчита се нарастване над 4 пъти на паричните средства и паричните еквиваленти на Фонда в края на 2020 г. спрямо стойностите в края на 2016 г. (на ред 1 от

¹⁷¹ наличните парични средства са по разплащателни сметки в БНБ

¹⁷² Към датата на изготвяне на отчетите за финансовото състояние Фондът е оценил вземанията по суброгация от КТБ АД (н.) при осребряване на масата на несъстоятелността

¹⁷³ От 23 банки, в т.ч. 14 хил. лв. от Гръцкия фонд за ГД и инвестициите във връзка с придобиването от Юробанк България АД на бълг. клон на Алфа Банк

¹⁷⁴ от 23 банки

¹⁷⁵ от 22 банки

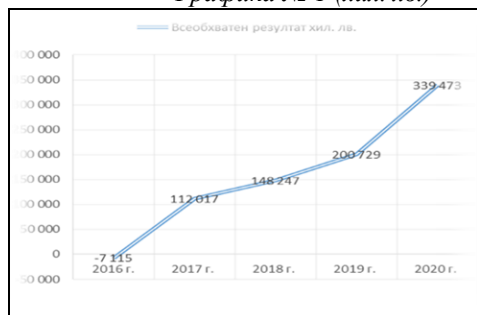
¹⁷⁶ от 21 банки

¹⁷⁷ от 20 банки

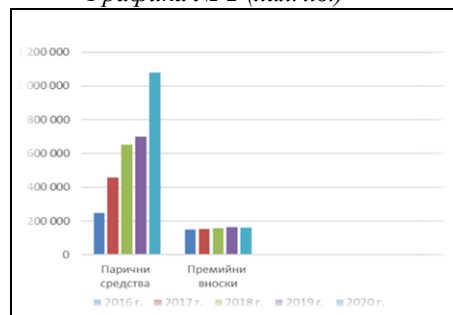
¹⁷⁸ Одитно доказателство № 1 (по т. 1.15)

таблицата)¹⁷⁹, представено в *Графика № 2*. Същевременно намалява стойността на финансовите пасиви (на ред II от таблицата) за същия период, главно поради намаляването на привличения от Фонда ресурс – предсрочно погасяване към 31.12.2019 г. на държавно гарантирания заем от Република България, успоредно с нарастването на финансовите активи на Фонда (ред I от таблицата) – *Графика № 3*.¹⁸⁰ Посоченото представлява положителна тенденция във финансовото състояние на Фонда.

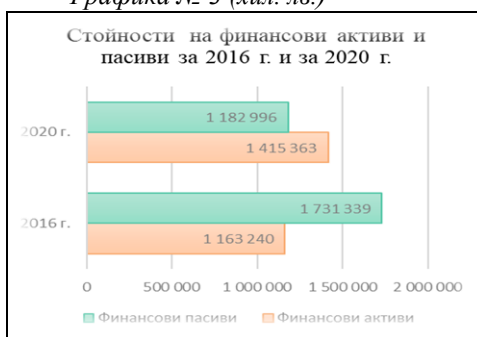
Графика № 1 (хил. лв.)

Графика № 2 (хил. лв.)

Графика № 3 (хил. лв.)

3.3. Премийни вноски

Основен източник за набиране на средства във Фонда са премийните вноски, дължими от банките – членки на системата за гарантиране на влоговете в Република България, вкл. членуващите клонове на чуждестранните банки. Начинът за изчисляване размера на премийните вноски (годишни, извънредни, годишни премийни вноски в намален размер) е регламентиран в приетата¹⁸¹ Наредба № 30 на БНБ от 21.01.2016 г. за изчисляване размера и събиране на дължимите от банките премийни вноски по ЗГВБ (нар. Наредба № 30).¹⁸² Размерът на дължимата премийна вноска за всяка банка, се определя от Фонда и е обвързан с отчитане на рисковия профил на банката и сумата на гарантираните влогове в банката за предходната година, изчислена като средна стойност от размера на гарантираните влогове към края на всяко тримесечие.¹⁸³ Срокът за плащането на годишните премийни вноски от банките е до 31 май на текущата година.¹⁸⁴

През одитирания период ФГВБ не е определял годишни премийни вноски (ГПВ) в намален размер по реда на чл. 17, ал. 1 от ЗГВБ, както и извънредни премийни вноски на

¹⁷⁹ Нарастването, отчетено спрямо 31.12.2015 г., е над 110 пъти (2015 г. - 9 746 хил. лв. към 339 473 хил. лв. – 2020 г.)

¹⁸⁰ **Одитно доказателство № 1** (по т. 1.15, ГФО 2019 г., с. 81) На 27.12.2019 г. Фондът е погасил предсрочно окончателно задължението към Република България от 3 декември 2014 г. - 510 317 хил. лв., представляващи непогасената главница в размер на 500 000 хил. лв. и лихва в размер на 10 317 хил. лв. Към 31 декември 2019 г. Фондът няма задължения към Република България. Общо по държавногарантирания заем ФГВБ е усвоил 1.675 млрд. лв., а изплатените лихви за целия период възлизат на 144.60 млн. лв.

¹⁸¹ от УС на БНБ на основание чл. 14, ал. 4 и чл. 16, ал. 6 от ЗГВБ

¹⁸² Обн., ДВ, бр. 10 от 05.02.2016 г.; изм. и доп., ДВ, бр. 2 от 2019 г.

¹⁸³ Чл. 1, ал. 3 от Наредба № 30 на БНБ

¹⁸⁴ Чл. 14, ал. 5 от ЗГВБ

банките по реда на чл. 18, ал. 1 от ЗГВБ.¹⁸⁵ Всички банки – членки на системата за гарантиране на влоговете, са превели в срок дължимите от тях ГПВ, поради което не са предприемани действия по чл. 16, ал. 1 от ЗГВБ.¹⁸⁶ Размерът на ГПВ за съответните години от одитирания период и броят на банките, от които са предоставени, е посочен в *Таблица № 3.2.1 по-горе* (на ред III. Премийни вноски), а изменението на размера им (при който се отчитат сравнително малки разлики) – в *Графика № 2*.

Съгласно Указанията за предоставяне на информация по чл. 23 от Наредба № 30 на БНБ (Указанията)¹⁸⁷, Фондът получава от банките данни за изчисляване на премийните вноски, вкл. данни за размера на гарантираните влогове, и извършва проверка на заложените контроли, като при констатиране на грешки или несъответствия в отчетните форми, ги отстранява съвместно с БНБ. При идентифициране на грешки в подадените данни, съгласно изискванията на Указанията, банките подават коригираща информация към ФГВБ. УС на ФГВБ може да изисква извършване на целеви проверки съгласно чл. 30 ал. 6 от ЗГВБ, от подуправителя на управление „Банков надзор“ на БНБ. От Фонда се посочва, че по-голямата част от корекциите на подадени данни през одитирания период са в резултат от извършени целеви проверки (веднъж годишно) от управление „Банков надзор“ на БНБ по искане на УС на ФГВБ.¹⁸⁸ Резултатите от проверките са представяни на ФГВБ, като вследствие на констатациите и при необходимост, съответните банки са представяли ревизирани/коригирани данни в отчетните форми, съгласно Указанията, цитирани по-горе.¹⁸⁹ Подаваната от БНБ към Фонда информация за изчисляване на рисковия профил на банките съгласно изискванията на Наредба № 30, респективно за изчисляване на премийните вноски, също подлежи на актуализация¹⁹⁰, като към информацията с данните за четвъртото тримесечие на годината се подава актуализирана информация за данните за първите три тримесечия, както и информация за две години назад.¹⁹¹

Общата сума на дължимите от банките ГПВ се определя и изчислява съгласно разпоредбите на Глава Трета¹⁹² от Наредба № 30 - на базата на очакваните изходящи и входящи парични потоци на Фонда. При определяне на процента на нарастване на общата сума на ГПВ, УС отчита изискванията на чл. 6, ал. 2 от Наредбата, а именно: финансовото състояние на банковия сектор в страната за съответната година, броят на съответните години до достигане на целевото равнище от едно на сто от общата сума на гарантираните депозити в банките-членки на системата за гарантиране на влоговете, както и вероятността за използване на средства от Фонда за изплащане на гарантирани влогове и за финансиране на действия по реструктуриране¹⁹³, като в същото време се отчита и риска от прекомерно финансово бреме за банките. Последното е от съществено значение, тъй като съгласно чл. 17, ал. 1 от ЗГВБ, когато наличните средства във Фонда надхвърлят едно на сто от общия размер на гарантираните влогове в банките, УС на ФГВБ може да вземе решение ГПВ да се плащат в намален размер от банките или да не се плащат за определен период.

При определянето на общата сума на ГПВ, в изпълнение на задълженията си по чл. 7, т. 1 от ЗГВБ, съгласно разпоредбите на Глава Трета от Наредба № 30, УС на Фонда се стреми към постигането на целевата норма на средствата във Фонда - едно на сто¹⁹⁴ от общата сума

¹⁸⁵ Одитно доказателство № 5 (т. I. table – tamplate), налично в електронния носител на Одитно доказателство № 4.

¹⁸⁶ Одитно доказателство № 5 (по т. 1. от раздел III; приложение - т. I. table – tamplate; tablica_premiini_vnoski - к. 13)

¹⁸⁷ Одитно доказателство № 1, т. 1.8 (Указания за съдържанието и формата за предоставяне на информация на ФГВБ за целите на изплащане и тестване на системата за гарантиране на влоговете, издадени на основание чл. 7, т. 19, във връзка с чл. 30, ал. 2 от ЗГВБ и са приети с Решение № 84 от 20.07.2017 г. на УС на ФГВБ и допълнени с Решение № 9 от 24.01.2019 г.;

¹⁸⁸ Одитно доказателство № 5 (т. 2 от раздел III; Решения на УС :Решение № 167/17.10.2016 г на УС на ФГВБ; т. III.2 data on corrections under MoU, т. III.2 data on corrections under Ordinance 30)

¹⁸⁹ Одитно доказателство № 5 (т. III.2 inspections under Art. 30 para. 6 и Решения на УС)

¹⁹⁰ Одитно доказателство № 1 (т. 2.12, т. 6 от „Матрица на обмен на информация“ към Споразумението за обмен на информация и сътрудничество между ФГВБ и БНБ)

¹⁹¹ Одитно доказателство № 5 (III.2 data on corrections under MoU, Приложение № 1 – Файлове и ревизии от БНБ ; III.2 data on corrections under Ordinance 30 – Приложение № 1 – Файлове и ревизии от Банките)

¹⁹² Чл. 7, ал. 1 от Наредба № 30 на БНБ

¹⁹³ чл. 144 от ЗВПКИИП

¹⁹⁴ Целева норма на средствата във ФГВБ (TL)

на гарантираните депозити в банките, съгласно изискванията на § 8 от ПЗР и чл. 17, ал. 4 от ЗГВБ. Считано от 2016 г., вкл., периодът за достигане на посоченото равнище е 9 години, респективно намаляващ с година до законово определения краен срок - 2024 г. (м. юли)¹⁹⁵

За целта УС на ФГВБ, на основание чл. 17, т. 37 от ПОР¹⁹⁶, е одобрявал ежегодно през одитирания период предложените с доклади от отдел ОРА т. нар. базови сценарии (прогнозни входящи и изходящи парични потоци) за определяне на общата сума на дължимите от банките ГПВ, както и необходимите средства, предвид броя на годините до законово регламентирания срок (2024 г.), за достигане на целевото равнище на средствата на Фонда, при гарантиране на безпроблемното обслужване на всички задължения на Фонда по получени заеми.¹⁹⁷

Определянето и събирането на премиите вноски през одитирания период кореспондира с принципа за ефективност, като е осъществявано с оглед постигане на целевата норма на средствата във Фонда от едно на сто от общата сума на гарантираните депозити в банките.

3.4. Инвестиционен портфейл

3.4.1. Инвестиционна политика

Инвестирането на средствата на ФГВБ се извършва в съответствие с изискванията на ЗГВБ и приетата от УС Инвестиционна политика, определяща инвестиционната рамка на Фонда¹⁹⁸. Като основна цел в Инвестиционната политика е посочено управление на средствата на Фонда съобразно принципите на сигурност и защита на основния капитал, ликвидност за покриване на задълженията на ФГВБ, минимизиране на рисковете и оптимизиране на приходите, по начин, осигуряващ доверие в системата за гарантиране на влоговете. Със заповед на председателя на ФГВБ¹⁹⁹ е създаден Инвестиционен комитет, ръководен от него, който одобрява изготвените от отдел „Трежъри“ инвестиционни стратегии²⁰⁰ на Фонда за всяко тримесечие. В приетата от УС на ФГВБ Политика за управление на риска²⁰¹ е предвидено утвърждаване на процедури за управление на риска от председателя на УС на Фонда, на което основание е приета Процедура за управление на инвестиционните рискове на ФГВБ.²⁰² Процедурата регламентира правилата за идентифициране, оценка, анализ, наблюдение и управление на рисковете, свързани с инвестиционната дейност на Фонда.

Съгласно чл. 23 от ЗГВБ класовете активи, в които следва да се инвестират средствата на ФГВБ, са: депозити в БНБ и високоликвидни дългови ценни книжа, издадени или гарантирани от Република България или издадени от други държави членки, трети държави, Европейската централна банка (ЕЦБ), ЕБВР или други чуждестранни финансови институции или международни финансови организации, вкл. наднационални организации на държавите членки, които имат кредитен рейтинг една от двете най-високи оценки, присъден от две агенции за кредитен рейтинг, регистрирани или сертифицирани съгласно Регламент (ЕО) № 1060/2009. В Инвестиционната политика на Фонда са посочени инвестиционни ограничения, базирани на определени рискове, като са предвидени и мерките за тяхното ограничаване, отговорни служители и звена, участници в инвестиционния процес, ред за докладване и осъществяване на контрол върху процеса от УС на ФГВБ.²⁰³

¹⁹⁵ Посочен в ПЗР на ЗГВБ „§ 8. Наличните средства във фонда трябва да достигнат размер едно на сто от общия размер от гарантираните влогове в банките не по-късно от 3 юли 2024 г.“

¹⁹⁶ Одитно доказателство № 1 (т. 1.1)

¹⁹⁷ Одитно доказателство № 12 (т.т. 2,4,7,8,10)

¹⁹⁸ Одитно доказателство № 1, т. 1.3

¹⁹⁹ Одитно доказателство № 1, т. 1.3

²⁰⁰ Одитно доказателство № 1, т. 1.3

²⁰¹ С Решение № 36/07.10.2011 г.; Одитно доказателство № 1, 1.14; (Инвестиционната стратегия се изготвя съвместно от отдел ОРА и отдел „Трежъри“ само през 2016 г., до приемането на действащата и в момента на одита Инвестиционна политика (ИП). Съгласно ИП Инвестиционната стратегия се изготвя от отдел „Трежъри“, и се одобрява от Инвестиционния комитет, в който участват още представители на ОРА и Председателя на УС на ФГВБ.)

²⁰² Одитно доказателство № 1, т. 1.14 (Приета на 13.06.2012 г., актуализирана със Заповед на председателя на УС № 92-0176/15.11.2016 г.;

²⁰³ т. 7. Задължения за информация от Инвестиционната политика)

Доходите от инвестиции включват: приходи/разходи от лихви по държавни ценни книжа (ДЦК), реализираните печалби и загуби от продажби/падежи на ДЦК, приходи/разходи за лихви по депозитни и разплащателни сметки и печалби/загуби от преоценка на финансови инструменти, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, и натрупаните ефекти от преоценки на продадени или отписани финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход.

През одитирания период Фондът поддържа консервативна инвестиционна политика, съобразно изготвените от отдел „Трежъри“ и одобрени от Инвестиционния комитет тримесечни инвестиционни стратегии, като не са извършвани покупки на чуждестранни дългови ценни книжа, предвид пазарната конюнктура.²⁰⁴

3.4.2. Доходи от инвестиции

Доходите от инвестиции на ФГВБ през 2016 г. са в размер на 5 494 хил. лв.²⁰⁵ спрямо 10 771 хил. лв. за 2015 г. Нетната промяна в справедливата стойност на финансовите активи на разположение за продажба за 2016 г. е (2 221) хил. лв. при (2 267) хил. лв. за 2015 г. През 2017 г. доходите от инвестиции намаляват и са в размер на 2 005 хил. лв.²⁰⁶ Нетната промяна в справедливата стойност на финансовите активи на разположение за продажба за 2017 г. е (1 949) хил. лв. при (2 221) хил. лв. за 2016 г. Доходите от инвестиции на Фонда през 2018 г. са вече отрицателно число - (762) хил. лв., спрямо 2 005 хил. лв. за 2017 г., като това се дължи основно на големия размер на разходите за лихви по депозити и разплащателни сметки - (1 385).²⁰⁷ Нетната промяна в справедливата стойност на финансовите активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход за 2018 г. е (543) хил. лв. при (1 949) хил. лв. за 2017 г.

През 2019 г. продължава тенденцията размерът на доходите да е с отрицателен знак - (2 670) хил. лв. спрямо (762) хил. лв. за 2018 г., като отрицателното число се дължи на нарастващия размер на разходите за лихви по депозити и разплащателни сметки - (2 876).²⁰⁸ Нетната промяна в справедливата стойност на финансовите активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход за 2019 г., е (181) хил. лв. при (543) хил. лв. за 2018 г. И през 2020 г. отрицателната тенденция се запазва - доходи от инвестиции на ФГВБ - (5 985) хил. лв. спрямо (2 670) хил. лв. за 2019 г., като отрицателното число се дължи отново на големия размер на разходите за лихви по депозити и разплащателни сметки - (5 995).²⁰⁹ Нетната промяна в справедливата стойност на финансовите активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, за 2020 г. е (37) хил. лв. при (181) хил. лв. за 2019 г.²¹⁰

При едно условно сравнение на стойностите на разходите за лихви по депозити и разплащателни сметки и административните разходи на Фонда, въпреки различието в режима на управление и в произхода на средствата²¹¹, е видно, че разходите за лихви са в размер, надвишаващ значително годишния размер на административните разходи на Фонда²¹², например за 2020 г. – 2 677 хил. лв. за административни разходи при 5 995 хил. лв. разходи за лихви по депозити и разплащателни сметки.²¹³

²⁰⁴ Одитно доказателство № 1, т. 1.3

²⁰⁵ ГФО за 2016 г., стр. 19

²⁰⁶ ГФО за 2017 г., стр. 61

²⁰⁷ ГФО за 2018 г., стр. 20

²⁰⁸ ГФО за 2019 г., стр. 26

²⁰⁹ ГФО за 2020 г., стр. 20

²¹⁰ Одитно доказателство № 1 (по т. 1.15, ГФО на ФГВБ за периода 2016 г. – 2020 г.)

²¹¹ (като се има предвид, че разходите за лихви по депозитни и разплащателни сметки са свързани с размера на средствата под управление - инвестиционен портфейл на ФГВБ, и пазарната конюнктура, докато административните разходи на Фонда не са обвързани с размера на средствата под управление и пазарната конюнктура, както и че бюджетът за административните разходи се формира от други вноски на банките и не е свързан с набраните във Фонда средства)

²¹² Административните разходи на ФГВБ се финансират от годишни такси, платени от всяка банка и клонове на банка по чл. 1, ал. 2 и 3 от ЗГВБ, обхванати от системата за гарантиране на влоговете в Република България, по реда на Наредба № 29 за определяне на реда на финансиране на административните разходи на Фонда за гарантиране на влоговете в банките

²¹³ Одитно доказателство № 1 (по т. 1.15, ГФО на ФГВБ за 2020 г., стр. 67-69)

Причините за отрицателните величини на доходите от инвестиции са.²¹⁴

а) значителното нарастване на средствата в портфейла на ФГВБ в резултат на постъпили суми от годишни премийни вноски и суми, разпределени от събрани средства в масата на несъстоятелността на КТБ АД (н.) и получени от ФГВБ в качеството му на най-голям кредитор на банката, както и необходимостта да се поддържа висока ликвидност на портфейла с оглед да бъде възможно изпълнение на мандата на Фонда – за изплащане на гарантираните влогове в банките. В случай на ново събитие, ФГВБ трябва да осигури започване на изплащане на гарантираните влогове в рамките на 7 работни дни от издаване на акта по чл. 20, ал.1 от ЗГВБ, както и участие във финансиране на мерки по реструктуриране;

б) конюнктурата на международните пазари и провежданата от водещите централни банки политика на отрицателни лихвени проценти и количествени облекчения, което определя и лихвените проценти по средствата, депозирани в БНБ;

в) съгласно чл. 13, ал. 2 от ЗГВБ депозитар на средствата на ФГВБ е БНБ. Фондът предоставя средства по депозити в БНБ (чл. 23, т. 1 от ЗГВБ) и не може да предоставя средства на депозити в банки (дори такива, които не са членове на системата за гарантиране на влоговете), потенциално договаряйки по-изгодни условия в сравнение с БНБ. В допълнение, в края на 2019 г. УС на БНБ е приел промени в общите условия на БНБ за обслужване на сметки на банки, бюджетни организации и други клиенти, като прекратява предлагането на инструмента срочни депозити.²¹⁵ Докато БНБ е приемал срочни депозити, ФГВБ се е възползвал от тази възможност с цел минимизиране на лихвените разходи. След отпадане на инструмента срочни депозити и имайки предвид законовите ограничения за инвестиране на средствата, ФГВБ се е обърнал към БНБ²¹⁶, с молба да бъдат предоставени специални/преференциални условия по отношение на средствата на Фонда²¹⁷, депозирани в БНБ, но е получен отказ.²¹⁸

ФГВБ е предприемал стъпки да оптимизира размера на средствата в портфейла и да минимизира разходите за лихви (както по привлечени средства, така и по средствата, депозирани в БНБ), извършвайки предсрочни погашения по заема между Република България и ФГВБ. УС на ФГВБ неколккратно е разглеждал и възможността за предсрочно погасяване на част от заемите от МБВР и ЕБВР. В тази връзка, със съгласието на Гаранта - Република България, през 2020 г. са предоговорени условия по заемното споразумение с ЕБВР, с цел да бъде възможно предсрочно погасяване по т.нар. паралелен инструмент (заема от МБВР) – в сила от 14.08.2020 г. ФГВБ информира БНБ за намеренията си за предсрочно погасяване на част от заема от МБВР, но в отговор от БНБ²¹⁹ са очертани определени рискове, при реализирането на които би било необходимо използване на средства на ФГВБ. С оглед на така изразената позиция на БНБ, не са предприети действия за предсрочно погасяване на заема.

3.4.3. Инвестиционен портфейл²²⁰

През периода 2016 г. – 2020 г. инвестиционният портфейл на Фонда отбелязва увеличение, както следва: през 2016 г. е 379 658 хил. лв. (при 453 618 хил. лв. активи и 73 959 хил. лв. задължения по репо-сделки) спрямо 362 176 хил. лв. към края на 2015 г. (увеличение със 17 482 хил. лв.); през 2017 г. е 507 709 хил. лв. (при 516 508 хил. лв. активи и 8799 хил. лв. задължения по репо-сделки) спрямо 379 658 хил. лв. към края на 2016 г. или увеличение със

²¹⁴ Одитно доказателство № 26

²¹⁵ Одитно доказателство № 14

²¹⁶ Одитно доказателство № 14

²¹⁷ Сред изложените мотиви от ФГВБ в молбата към УС на БНБ относно възможността за средствата на ФГВБ, до определен лимит, да не се прилага отрицателен лихвен процент, са: изискванията за висока ликвидност на портфейла на Фонда, краткия срок (7 дни) за започване на изплащането на гарантирания размер на влоговете, инвестиционните ограничения, уредени в чл. 23 от ЗГВБ, съгласно които ФГВБ може да открива депозити единствено в БНБ и др.

²¹⁸ Одитно доказателство № 26 (приложение - писмо вх. № 10-0031/05.12.2019 г.). BNB Depo.zip

²¹⁹ Одитно доказателство № 14

²²⁰ Одитно доказателство № 1, т. 1.15 (ГФО за 2016 г. – стр. 30; ГФО за 2017 г. – стр. 29; ТФО за 2018 г. – стр. 30; ГФО за 2019 г. – стр. 37; ГФО за 2020 г. – стр. 31)

128 051 хил. лв.; 2018 г. - 668 905 хил. лв. спрямо 507 709 хил. лв. към края на 2017 г. или увеличение със 161 196 хил. лв.; 2019 г. - 706 390 хил. лв. спрямо 668 905 хил. лв. към края на 2018 г. или увеличение със 37 485 хил. лв.; 2020 г. - 1 163 939 хил. лв. спрямо 706 390 хил. лв. към края на 2019 г., или увеличение с 457 549 хил. лв.

Структурата на инвестиционния портфейл на Фонда и тенденциите на промяна са представени, в следната графика:²²¹

През одитирания период Фондът инвестира средствата си съгласно изискванията на чл. 23 от ЗГВБ и при спазване на изискванията за сигурност и за постоянна ликвидност, необходимо условие за изпълнение на основните му функции по изплащане на гарантираните влогове в банките в кратък срок и участие във финансиране на мерки по реструктуриране. При регламентираното със закона изискване за единствен депозитар на средствата на Фонда в лицето на БНБ и необходимостта от поддържане на постоянна ликвидност на тези средства, Фондът е предприел стъпки да оптимизира размера на средствата в портфейла и да минимизира разходите за лихви (както по привлечени средства, така и по средствата, депозирани в БНБ).

Средствата в инвестиционния портфейл на Фонда нарастват значително, благодарение на консервативната инвестиционна политика и добрата събираемост от законово определените източници на финансиране, въпреки отрицателните тенденции при доходите от инвестиране, дължащи се на неблагоприятната конюнктура на международните пазари и провежданата от водещите централни банки политика на отрицателни лихвени проценти.

3.5. Получени суми от имуществото на банка при суброгация (получаване на суми от ФГВБ от осребреното имущество в производството по банкова несъстоятелност на КТБ АД (н.)

След отнемането на лиценза на КТБ АД Фондът е встъпил в правата на вложителите с гарантирани влогове, които са признати в отчета за финансовото състояние на база разумни и достоверно определени предположения за тяхната възстановима стойност към датата на финансовия отчет. Преценката е изготвена на базата на данни от ликвидационния баланс на КТБ АД (н.) към 31 декември 2016 г., програмата за осребряване, първата частична сметка за разпределение, както и на допълнителна информация, получена от КТБ АД (н.) по искане на ФГВБ.²²²

²²¹ Одитни доказателства № 1, (т. 1.15: данни от ГФО за 2016 г. – стр. 30; ГФО за 2017 г. – стр. 29; ГФО за 2018 г. – стр. 30; ГФО за 2019 г. – стр. 37; ГФО за 2020 г. – стр. 31) и № 26

²²² Одитни доказателства № 26, стр. 10.

Съгласно чл. 94, ал. 1 от ЗБН при извършване на разпределение на осребреното имущество вземанията се изплащат в следния ред: на първо място са вземанията, обезпечени със залог или ипотека – от получената сума при реализацията на обезпечението; на второ място са вземанията, заради които се упражнява право на задържане – от стойността на задържания имот; следват разносните по несъстоятелността; след това са вземанията, за които Фондът се е суброгирал, и вземанията на вложителите, които не са покрити от системата за гарантиране на влоговете, след което се удовлетворяват останалите кредитори на банката. Сумата на вземанията, за които Фондът се е суброгирал към датата на изготвяне на първата частична сметка за разпределение, е 3 701 299 хил. лв. Първата частична сметка за разпределение е изготвена от синдика на КТБ АД (н.) и обявена в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел (ТРР ЮЛНЦ) на 02.03.2017 г. Същата е одобрена от УС на ФГВБ с Решение № 41/24.04.2017 г. Общата сума на вземанията на кредиторите на КТБ АД (н.) от 4-ти ред към същата дата възлиза на 4 931 526 хил. лв. Процентното съотношение на сумата на вземанията, за които ФГВБ се е суброгирал към датата на изготвяне на първата частична сметка за разпределение, към общата сума на вземанията на кредиторите от същия ред, е 75.05% (спрямо 79.09% към края на 2015 г.), което го превръща в най-големия кредитор на банката в несъстоятелност. Този процент представлява дялът, който ФГВБ следва да получи при осребряване на активите на КТБ АД (н.).²²³

Целта на бизнес модела, при който се управляват вземанията от банки по суброгация е събиране на паричните потоци от масата на несъстоятелността при реализация на сметката за разпределение. Фондът взема решения на база справедливата стойност на вземанията, за да реализира техните справедливи стойности.²²⁴ Вземанията по влогове, за които Фондът е встъпил в правата на вложители към банката в несъстоятелност, се признават в отчета за финансовото състояние към най-ранната дата спрямо датата на тяхното правно възникване съгласно ЗГВБ, като се преценява дали съществува висока вероятност те да бъдат събрани от Фонда и дали могат достоверно да бъдат измерени. Тези вземания се оценяват по сегашната стойност, оценена с метода на дисконтиране на бъдещите входящи парични потоци от тях, за определения срок на тяхното събиране. Към датата на всеки финансов отчет ръководството на ФГВБ извършва преглед и при необходимост коригира приблизителната стойност на това вземане. Вземанията по влогове, за които Фондът се суброгира се отписват, когато правните основания за това настъпят.²²⁵

След направен анализ на база на текуща информация на ФГВБ към датата на изготвяне на финансовите отчети (включително тази от оценката на активите на КТБ АД (н.) от „ПрайсуотърхаусКупърс България“ ЕООД и „Инженерингсервиз София“ ООД към 22.04.2015 г.), УС на ФГВБ оценява нетната настояща стойност на вземанията на ФГВБ от КТБ АД (н.), както следва²²⁶: за 2016 г. към датата на изготвяне на отчета - в размер на 701 590 хил. лв. (31.12.2015 г.: 814 054 хил. лв.; 31 декември 2014 г.: 855 545 хил. лв.); за 2017 г., към датата на изготвяне на отчета - в размер на 695 003 хил. лв.; за 2018 г., към датата на изготвяне на отчета - в размер на 720 584 хил. лв.; за 2019 г., към датата на изготвяне на отчета – 375 494 хил. лв.; и за 2020 г., към датата на изготвяне на отчета - 248 097 хил. лв.

Получените суми от Фонда, като кредитор в производството по несъстоятелност, по първата и втора частични сметки за разпределение, са в общ размер на 739 110 хил. лв. (посочената сума включва и средства, получени през 2021 г. в резултат от решения по съдебни дела в полза на Фонда), в т.ч. - 418 447 691.49 лв.²²⁷, с които е включен в първата частична сметка за разпределение на приетите вземания към КТБ АД (н.), и 320 662 309.70 лв. по

²²³ Одитни доказателства № 1 (по т. 1.15, ГФО за 2016 г., стр. 60-61) и № 26

²²⁴ Одитно доказателство № 1 (по т. 1.15, Доклад за дейността на ФГВБ и ГФО за 2018, стр. 48)

²²⁵ Одитно доказателство № 1 (по т. 1.15, Доклад за дейността на ФГВБ и ГФО за 2020, стр. 57)

²²⁶ Одитно доказателство № 1 (по т. 1.15, ГФО за 2020 г., стр. 73, т. 10)

²²⁷ получени на 9 май 2019 г., като на 22.12.2020 г. и на 29.09.2021 г. към получените на 09.05.2019 г. суми са постъпили допълнителни средства в резултат на съдебни дела в полза на Фонда; Одитни доказателства № 7 (т. 6) и № 13

втората частична сметка.²²⁸ Третата частична сметка за разпределение, одобрена през август 2020 г., не включва ФГВБ, предназначена е за кредитор с приети вземания с ред на удовлетворяване чл. 94, ал. 1, т. 1 от ЗБН и средствата по нея са изплатени през 2020 г.²²⁹ По четвъртата частична сметка са разпределени на ФГВБ средства в размер на 189 119 186.33 лв.²³⁰, или общо 928 229 187.52 лв. към 2021 г.²³¹ По време на изпълнение на одита по сметката на ФГВБ са постъпили и средства от разпределение на петата частична сметка в размер на 20 144 011.36 лв.²³², т.е. общият размер на разпределените и получени от ФГВБ средства от частичните сметки е 948 373 198.88 лв.²³³

3.6. Постигнати целеви резултати (налични средства в размер от едно на сто от общия размер на гарантираните влогове) при спазване на определения със ЗГВБ срок²³⁴.

Съгласно изискванията на § 8 от ПЗР на ЗГВБ, наличните средства във Фонда трябва да достигнат размер от едно на сто от общия размер на гарантираните влогове в банките не по-късно от 3 юли 2024 г., а с изменението на ал. 4 на чл. 17 от ЗГВБ²³⁵ е регламентирано, че когато са използвани средства от Фонда по чл. 19²³⁶, плащането на годишни премийни вноски се определя така, че посоченият в ал. 1 размер (налични средства от едно на сто от общия размер на гарантираните влогове в банките) да бъде достигнат за период до 6 години.

Размерът и обхватът на гаранцията на влоговете, изключенията от обхвата на гаранцията, изчисляването на гарантирания размер на влога и др. са регламентираны в Глава Трета „Гарантирани влогове“ от ЗГВБ. Фондът гарантира пълно изплащане на сумите по влоговете на едно лице в една банка независимо от броя и размера им до 196 000 лв., като се гарантират влогове в левове и в чуждестранна валута.²³⁷ През одитирания период общият размер на влоговете, попадащи в обхвата на гаранция нараства, като в същото време нараства и гарантираният размер на влоговете до нивото на покритие.

Тенденциите са представени в следната графика:²³⁸

²²⁸ получени на 08.09.2020 г., като към тях са постъпили допълнителни средства на 29.09.2021 г. в резултат на съдебни дела в полза на Фонда – Одитни доказателства № 7 (т. 6) и № 13

²²⁹ Одитно доказателство № 1 (т. 1.15, ГФО за 2020 г., стр. 64)

²³⁰ получени на 01.04.2021 г.; Одитни доказателства № 7 (т. 6) и № 13

²³¹ Одитни доказателства № 7 (т. 6) и № 13

²³² Одитно доказателство № 13 (т. 5)

²³³ Одитно доказателство № 26

²³⁴ съгласно чл. 17, ал. 4 от ЗГВБ и § 8 от ПЗР на ЗГВБ, като се отчита и графика на плащанията по държавногарантираните заеми на ФГВБ

²³⁵ Изм., ДВ, бр. 12 от 2021 г., в сила от 12.02.2021 г.

²³⁶ чл. 19. (1) (Доп. – ДВ, бр. 96 от 2015 г., в сила от 1.01.2016 г.) Средствата на фонда се използват за изплащане на суми по влогове до гарантираните размери в предвидените в този закон случаи, както и за изплащане на главницата и лихвите по взетите от фонда заеми.

(2) Средствата от Фонда се използват и за финансиране на действия по реструктуриране при условията и по реда на чл. 144 от ЗВПКИП.

²³⁷ чл. 8 и чл. 9, ал. 1 от ЗГВБ

²³⁸ Одитно доказателство № 1 (т. 1.15, ГФО за 2016 г. – стр. 29, ГФО за 2017 г. – стр. 28, ГФО за 2018 г. – стр. 29, ГФО за 2019 г. – стр. 36, ГФО за 2020 г. – стр. 30)

За разглеждания петгодишен период се наблюдава ръст на размера на гарантираните влогове до нивото на покритие, както и засилена тенденция на нарастване на наличните средства на Фонда, при относително ниско ниво на нарастване на размера на общата сума на ГПВ, дължими от банките-членки на системата за гарантиране на влоговете.

Към 31.12.2020 г. гарантираният размер на влоговете до нивото на покритие е 65 770 млн. лв. при 48 849 млн. лв. към 31 декември 2019 г. (31.9 % ръст). Всички банки са превели дължимите годишни премийни вноски за 2020 г., които са в размер на 161 685 хил. лв.²³⁹

Динамиката на нарастване на гарантираните влогове и на наличните средства на ФГВБ, в т. ч. на премийните вноски, е представена в Таблица № I.3.6.1:

Таблица № I.3.6.1

		2016 г. (хил. лв.)	2020 г. (хил. лв.)	Темп на нарастване % изчислен по формулата (к.3-к.2)/к.2
	1	2	3	4
1	Размер на гарантираните влогове до нивото на покритие ²⁴⁰	49 849 381.1	65 770 029.04	31.9 %
2	Налични средства във Фонда към края на годината ²⁴¹	379 658.49	1 163 939.30	206.6 %
3	Размер на годишни премийни вноски ²⁴²	150 588.00	161 685.36	7.4 %

При извършения анализ на темпа на нарастване на стойностите на двата показателя (на гарантираните влогове до нивото на покритие и на наличните средства във ФГВБ) към 31.12.2020 г. спрямо 31.12.2016 г., е видно, че възходящата динамика при размера на наличните средства – 206.6% изпреварва шест пъти и половина темпа на нарастване – 31.9% на гарантираните влогове до нивото на покритие на ФГВБ. Констатираното е в подкрепа на възможностите Фонда да осигури достатъчен финансов ресурс за постигане на целевата норма от едно на сто на средствата във Фонда към размера на гарантираните влогове в банките, определена в ЗГВБ²⁴³.

В Таблица № I.3.6.2 „Справка за постигане на целевата норма на средствата на ФГВБ“ за съответните години на периода от 2016 г.²⁴⁴ до 2026 г.²⁴⁵ са представени: размера на гарантираните влогове до нивото на покритие, общата сума на ГПВ, получените средства от производството по несъстоятелност на КТБ АД (н.), наличните средства на Фонда, плащанията по кредитите към ЕБВР и МБВР, вкл. лихвите по тях, достигнатият процент на наличните средства във Фонда от общия размер на гарантираните влогове в банките за годината (по смисъла на § 8 на ПЗР на ЗГВБ).²⁴⁶

²³⁹ Одитно доказателство № 7 (т. 6 Данните са взети от Справка за постигане на целевата норма на средствата на ФГВБ)

²⁴⁰ Одитно доказателство № 7 (т. 6)

²⁴¹ Одитно доказателство № 7 (т. 6)

²⁴² Одитно доказателство № 7

²⁴³ § 8 от ПЗР на ЗГВБ

²⁴⁴ Наличните средства във Фонда към края на годината, колона 5, за периода 2022-2026 г. са прогнозни, изчислени като сума на паричните средства и номиналната стойност на непадежиралите ценните книжа в портфейла на Фонда, на база структурата на портфейла от ЦК към 31.12.2021 г. Средствата от получените купонни плащания и падежи са отразени за съответната година.

²⁴⁵ Включени са години и извън одитирания период, предвид плащанията по държавногарантираните заеми с падежи съответно през 2025 г. и 2026 г., както и срока, заложен в §8 от ПЗР на ЗГВБ за постигане на целевото на целевото ниво на средствата на ФГВБ – 3 юли 2024 г.

²⁴⁶ Стойностите в колона 8, Достигнат процент на наличните средства във Фонда от общия размер на гарантираните влогове в банките за годината (по смисъла на § 8 на ПЗР на ЗГВБ), се определят като отношение на колона 5 и колона 2 за съответната година.

Справка за постигане на целевата норма на средствата на ФГВБ²⁴⁷

г о д и н а	Общ размер на гарантираните влогове в банките към края на годината (в хил. лв.)	Премийни вноски на банките за годината (в хил. лв.)	Получени средства от производството по несъстоятелност на КТБ АД (н) (в хил. лв.)	Налични средства във Фонда към края на годината (в хил. лв.)	Плащания по заема на ФГВБ от МБВР през годината (в хил. лв.)	Плащания по заема на ФГВБ от ЕБВР през годината (в хил. лв.)	Достигнат процент на наличните средства във Фонда от общия размер на гарантираните влогове в банките за годината
1	2	3	4	5	6	7	8
2016	49 849 381,10	150 588,00		379 658,49	-2 260,43	-4 648,72	0,7616%
2017	53 008 180,85	153 362,00		507 709,28	-5 903,40	-7 428,05	0,9578%
2018	56 632 609,69	158 331,11		668 904,57	-9 041,55	-8 923,41	1,1811%
2019	60 540 240,28	164 075,86	418 447,69	706 390,35	-9 200,22	-8 947,92	1,1668%
2020	65 770 029,04	161 685,36	320 662,31	1 163 939,30	-9 200,22	-8 972,44	1,7697%
2021	72 822 463,70	152 518,64	189 119,19	1 477 744,56	-9 200,22	-8 947,92	2,0292%
2022	80 631 121,76	188 607,94	34 361,09	1 514 236,02	-38 307,67	-154 550,39	1,8780%
2023	89 277 092,06	208 832,18		1 592 094,87	-37 847,66	-152 264,38	1,7833%
2024	98 850 158,52	231 225,04		1 495 133,62	-105 266,21	-150 039,66	1,5125%
2025	109 449 732,44	162 289,72		1 352 967,88	-191 055,78	-147 802,68	1,2362%
2026	121 185 884,88	105 365,28		1 217 625,10	-246 474,31		1,0048%

На база представената в таблицата информация от ФГВБ, след 2021 г., съгласно разчетите на ФГВБ, приети от УС, с оглед достигане на целевата норма по § 8 от ПЗР на ЗГВБ и осигуряване безпроблемно обслужване на задълженията по държавногарантираните заеми от МБВР и ЕБВР, са изчислени прогнозните данни за:

а) размера на гарантираните влогове за съответната година (в колона 2), определен съгласно чл. 8, ал. 2 от Наредба № 30. За периода 2016 г. - 2021 г. са отразени всички корекции, подадени от банките към 30.05.2022 г.;

б) получените средства от производството по несъстоятелност на КТБ АД (н.) (в колона 4), определени на базата на оценка на вземането на ФГВБ за целите на годишния финансов отчет. Изплащането на средствата по първата частична сметка в производството по несъстоятелност е през 2019 г.;

в) наличните средства във Фонда към края на годината (в к. 5), изчислени като сума на паричните средства и номиналната стойност на непадежиралите ценни книжа в портфейла на Фонда, на база структурата на портфейла от ценни книжа към 31.12.2021 г. Средствата от получените купонни плащания и падежи са отразени за съответната година;

г) плащанията за обслужване на държавногарантираните заеми от МБВР и ЕБВР (в к. 6 и 7), за периода 2022 - 2026 г. са определени на база погасителния план, съгласно заемните споразумения с МБВР и ЕБВР и фиксирания лихвен процент по отделните траншове.

Анализът на показателите в Таблица № I.3.6.2 дава основание да се твърди, че още към 31.12.2018 г. ФГВБ успява да постигне и дори да надхвърли целевото равнище, определено в ЗГВБ, от едно на сто (1,1811% - к. 8 от таблицата) на наличните средства, спрямо размера на гарантираните влогове, като се вземат предвид и задълженията на Фонда по заемите от МБВР и ЕБВР и графика за плащанията по тях (к. 6 и к.7 от таблицата). През следващите години до достигане на падежа на заемите – 2025 г. и 2026 г.²⁴⁸, съотношението между наличните

²⁴⁷ Одитно доказателство № 7 (т. 6)

²⁴⁸ от ЕБВР е с падеж 17 юни 2025 г., а този от МБВР – 15 юни 2026 г.

средства на Фонда към размера на гарантираните влогове (стойности в к. 5, отнесени към стойности в к. 2 от таблицата за съответната година) нараства и се задържа над целевата норма от 1 %, вкл. в годините на падежа на заемите. Същевременно при намаляващите стойности и в крайна сметка изчерпването на средствата от производството по несъстоятелност (прекратяване на производството), в условията на големи по размер плащания по заемите от международните институции, през периода 2023 г. – 2024 г. се наблюдава повишаване на прогнозните размери на ГПВ, дължими от банките.

През целия период 2016 г. - 2026 г. се наблюдава ясно изразена тенденция на намаляване цената на гаранцията за единица депозит (ГПВ/сума на гарантираните влогове – к. 3/к. 2 от Таблица № I.3.6.2), както следва: 2016 г – 0.30%, 2020 г. - 0,25%, 2023 г. – 0,23%, 2025 г. – 0,15%, 2026 г. – 0,09%.²⁴⁹

Следваният от Фонда през одитирания период ясен методически подход на Наредба № 30 на БНБ за определяне на общата сума на годишните премийни вноски на банките, който е обвързан с постигане на целевото равнище на ФГВБ в законовоопределения срок, както в хипотезата на § 8 от ПЗР на ЗГВБ, така и на чл. 17, ал. 4 от ЗГВБ, е минимизирал рисковете от неизпълнение на посочените разпоредби и е осигурил наличието на достатъчно средства във Фонда (1 на сто от гарантираните влогове).

3.7. Покриване на недостига от средства на ФГВБ²⁵⁰

Съгласно изискванията на чл. 18, ал. 2 от ЗГВБ, за покриване на остатъчния недостиг от средствата на Фонда с решение на УС на ФГВБ Фондът може да ползва заеми, вкл. чрез емитиране на дългови ценни книжа при условия и ред, определени от УС на Фонда, както и от държавния бюджет след решения на МС.

Определени действия по отношение на възможностите за финансиране, в случай на нужда, са посочени в Плана за действие на ФГВБ при изплащане на гарантираните размери на влоговете и при предприети мерки по реструктуриране и възстановяване на банки.²⁵¹ В Плана е предвидено, че ако при задействане на системата за гарантиране на влогове средствата на ФГВБ не са достатъчни за изплащане на гарантираните влогове до размера на гаранцията на влоговете, в допълнение към извънредните премийни вноски УС на Фонда взема решение за покриване на остатъчния недостиг с използване на заемни средства съгласно предвидените в ЗГВБ възможности. Доколкото предвиденият в закона срок от 7 работни дни за започване на изплащането е по-кратък от необходимото време за изпълнение на останалите възможни мерки за покриване на недостига, УС на Фонда предоставя мандат на председателя на УС на Фонда за отправяне на искане и за сключване на заем от държавния бюджет, с което да бъдат осигурени необходимите средства за изплащане на гарантираните влогове. Размерът на този заем включва сумата на извънредните премийни вноски и евентуалния остатъчен недостиг за извършване на изплащането на гарантираните влогове, като заемът може да бъде обезпечен с бъдещи вземания на Фонда.

В изпълнение на задълженията на ФГВБ по чл. 29 от ЗГВБ и в изпълнение на приетата от УС на ФГВБ Програма за провеждане на стрес-тестове за периода 2017 г.-2021 г., през посочения период са изпълнени 3 теста на възможностите за финансиране на ФГВБ, по един през 2019 г., 2020 г. и 2021 г. Тестовите са в съответствие с индикаторите от насоките на Европейския банков орган (ЕБО), отнасящи се до възможностите за финансиране²⁵².

По информация от докладите²⁵³ за резултатите от тестовите влиянието на задълженията по заемите е изключено при изпълнените тестове за способността за финансиране на ФГВБ

²⁴⁹ Одитно доказателство № 26

²⁵⁰ Чл. 18, ал. 2 от ЗГВБ

²⁵¹ Одитно доказателство № 1 (по т. 1.6.)

²⁵² Одитно доказателство № 1 (2.6 – Тестове за финансиране, папка 2021 г. Доклад до УС относно Отчет за изпълнението на Програмата за провеждане на стрес-тестове за периода 2017 - 2021 г., стр. 8)

²⁵³ Одитно доказателство № 1 (2.6 – Тестове за финансиране, папки 2019 г.; 2020 г.; папка 2021 г. Доклад до УС на Фонда, стр. 8)

през 2019 г. - 2021 г., но е разгледано в самите доклади и в приложенията към тях, в т.ч. са описани детайлни сценарии за финансирането на ФГВБ със запазване на настоящите заеми или с предсрочното им погасяване.²⁵⁴ Качествените оценки на действащите механизми за достъп до алтернативни начини за финансиране (надеждност, количество)²⁵⁵ при извършените тестове през 2019 г. и 2021 г. са определени като „Б-задоволителни“, а за 2020 г. оценката от теста е „В-лоша“. Мотивите са, че ФГВБ няма сключени договори за условно финансиране в случай на необходимост (contingency agreement), но се допълва, че „като цяло ФГВБ работи в тази посока и при нужда от договор за условно финансиране, би могъл да се осигури от банките в страната, които проявяват интерес“. Цялостната обща оценка за 2021 г., получена в резултат на тестовете на възможността за финансиране на ФГВБ (Качествена), е посочена като „А-отлична“. Следва да се вземе предвид положителната оценка на опита на ФГВБ при договаряне на алтернативно финансиране (договорените заеми с МФ, МБВР и ЕБВР, при изплащане на гарантираните влогове), както и факта, че ФГВБ разполага с примерни договори за финансиране.^{256,257}

През 2019 г. ФГВБ работи съвместно с МБВР по подготовката на проект „Осигуряване достъп на ФГВБ до инструмент за условно финансиране“ с цел договаряне на споразумение за осигуряване достъп до финансиране в случай на нужда. В началото на 2020 г., преди финализиране на споразумението, МБВР променя финансовите условия, увеличавайки такса ангажимент (commitment fee) от 0.25% годишно на 0.50% годишно, което по преценка на УС на ФГВБ, съгласувано с Министерство на финансите, е направило инструмента финансово неизгоден.²⁵⁸

От Фонда са планирани и предприети определени действия по отношение необходимостта от достъп до алтернативно (условно) финансиране при възникване на необходимост (остатъчен недостиг на средства) в хипотезата на чл. 18, ал. 2 от ЗГВБ. Въпреки че предприетите мерки не са финализирани през одитирания период, предвид опита на ФГВБ и положителния резултат от договорените заеми (с МФ, МБВР и ЕБВР) при изплащане на гарантираните влогове, както и факта, че ФГВБ разполага с примерни договори за финансиране, действията на Фонда може да се оценят като адекватни и осигуряващи известна увереност относно възможностите му да осигури достъп до финансиране в случай на необходимост.

Предприетите от ФГВБ действия по отношение постигане на целевото ниво от едно на сто на наличните средства в него спрямо размера на гарантираните влогове са адекватни и са осигурили постигането му през одитирания период.

II. Осъществен контрол относно упражняването правомощията на синдици на банка в несъстоятелност

1. Система за вътрешен контрол по отношение на процеса по банкова несъстоятелност

На ФГВБ са вменени редица функции и отговорности, посочени подробно в ЗБН²⁵⁹, свързани с: назначаване и освобождаване на синдика на банката, определяне размера на гаранцията за управление, определяне възнаграждението на синдика, сключване на договори за управление с назначените за синдик лица, одобряване на бюджета относно разноските в производството по несъстоятелност и проследяване за неговото изпълнение, одобряване програмата за осребряване на имуществото от масата на несъстоятелността и следене за нейното изпълнение, даване разрешение на синдика за предприемане на действия за

²⁵⁴ Одитно доказателство № 1 (2.6 – Тестове за финансиране, папка 2021 г.; Приложение № 2)

²⁵⁵ Одитно доказателство № 1 (т. 2.6, Тестове с банки, Доклад до УС на Фонда, стр. 8 - IV. Тестове на възможностите за финансиране); съгласно Насоките на ЕБО, при провеждане на тестове на финансиране се оценяват 4 показателя.

²⁵⁶ Одитно доказателство № 1 (2.6 – Тестове с банки, папка 2021 г., Доклад до УС на Фонда, стр. 8; Приложение № 4 – тест за 2021 г.)

²⁵⁷ Одитно доказателство № 17 (Primeren Dogovor_zaem_DIF)

²⁵⁸ Одитно доказателство № 26

²⁵⁹ Глава трета, Раздел II от Закона за банковата несъстоятелност.

осребряване на посочени от синдика вещи или други имуществени права от масата на несъстоятелността и разрешаване на извършването на други разпоредителни действия с права от масата на несъстоятелността, даване на методически указания на синдика във връзка с упражняването на правомощията му; и други.

1.1. Функции, права и задължения на структурните звена и/или лица, участващи в процеса по банкова несъстоятелност

1.1.1. Националните режими за несъстоятелност за банките в ЕС са изключително разнообразни, както по отношение на общата структура (административна или съдебна), така и по отношение на специфични аспекти, като йерархията на вземанията или причините за започване на производството. Правото на ЕС все повече се стреми към по-нататъшно хармонизиране на класирането на задълженията на банките в контекста на несъстоятелността.²⁶⁰

ЗБН следва законодателство на САЩ в областта на банковата несъстоятелност. Първообразът на ФГВБ в САЩ - FDIC отговаря за надлежното преобразуване на фалиращите банки. В случай на банков фалит FDIC действа в две качества. Първо, като застраховател на депозитите на банката, FDIC изплаща застраховка на вложителите до застрахователния лимит. Второ, за разлика от Фонда, FDIC е синдик на фалиралата банка и поема задачата да продаде активите на фалиралата банка и да уреди нейните дългове, включително иски за депозити, надвишаващи застрахователния лимит.²⁶¹

Въвеждането в националното законодателство на синдика, като отделен (самостоятелен) орган на несъстоятелността представлява съществено различие от избраната като модел в България правна рамка на САЩ.

1.1.2. С Решение № 45/25.11.2011 г. на УС на ФГВБ е приета Политика по банкова несъстоятелност и ранни интервенции на ФГВБ (Политиката), в която е предвидено, че ФГВБ разработва Наръчник за банкова несъстоятелност и ранни интервенции, който трябва да съдържа раздели: банкова несъстоятелност (поемане на контрол от Фонда на банката с отнет лиценз, откриване на процедурата по несъстоятелността, контрол върху управлението на масата на несъстоятелността) действия на ФГВБ при непредвидени ситуации, свързани с гарантирането на влоговете, които се планират в План за действие при непредвидени ситуации; и ранни интервенции, основно посредством участие на ФГВБ в увеличението на капитала на банка и други методи, съгласувани с БНБ и МФ.²⁶²

Политиката по банкова несъстоятелност и ранни интервенции на ФГВБ, приета с Решение № 45/25.11.2011 г. на УС на ФГВБ впоследствие не е изменяна и/или отменена.²⁶³

1.1.3. Наръчник за банкова несъстоятелност и ранни интервенции е разработен преди одитирания период, но не е утвърден от органите на Фонда. Не са утвърдени отделни наръчници и/или други писмени правила, уреждащи етапите в производството по несъстоятелност, които етапи според цитирана Политика, следва да се включват в специален раздел „Банкова несъстоятелност“ от Наръчника.²⁶⁴

При неспазване на цитираната Политика не е разработен и одобрен план за действие при поемане и контрол на банка с отнет лиценз, който да обхваща основните дейности във всички функционални области планиране на информационните и технически ресурси, планиране на човешките ресурси, счетоводство, инвентаризация на финансовите активи, оборудване, правни въпроси и др.²⁶⁵

²⁶⁰ Study on the differences between bank insolvency laws and on their potential harmonisation, Final report, VVA, Grimaldi & Bruegel, EC, DG FISMA, November – 2019

²⁶¹ <https://www.fdic.gov/resources/resolutions/>

²⁶² Одитно доказателство № 3 (т. 2).

²⁶³ Одитно доказателство № 30 (система за вътрешен контрол и управление на риска), стр. 23 и сл.

²⁶⁴ Одитни доказателства № 3 и № 30 (система за вътрешен контрол и управление на риска), стр. 23 и сл.

²⁶⁵ Одитно доказателство № 30 (система за вътрешен контрол и управление на риска), стр. 23 и сл.

Приета е Процедура за избор на синдик²⁶⁶, която определя принципите, изискванията за кандидатите за синдици, документите, подавани от кандидатите за синдици, критериите за оценка на кандидатите за синдици, и етапите на процедура за избор на синдици на банка в несъстоятелност. Посочената процедура се прилага съответно и в случаите на чл. 12, ал. 1, т. 2 от ЗБН, когато Фондът избира лица, които да предложи на съда да бъдат назначени за временни синдици.^{267, 268}

Описателни и общо формулирани текстове, свързани с производството по банкова несъстоятелност, се съдържат в:²⁶⁹

1.1.3.1. Правилник за организацията на работата на УС на Фонда за гарантиране на влоговете в банките – т.11. „Осъществява функциите и правомощията, определени в ЗБН“;

1.1.3.2. Функционална характеристика на отдел ГВБН – „осъществява дейности, свързани с функциите, задълженията и правомощията на ФГВБ, предвидени в ЗБН в процеса по несъстоятелност, като активно участва в осъществяването на цялостен контрол върху банките, обявени в несъстоятелност и процедурите свързани с тях, ръководейки се от нормативната уредба“; длъжностна характеристика на началник отдел ГВБН – „отговаря и ръководи дейността на отдела в :.....осъществяването на функциите, задълженията и правомощията на ФГВБ, предвидени в ЗБН в процеса по несъстоятелност; - изготвяне на указания до банките във връзка с прилагане на ЗГВБ.“;

1.1.3.3. Функционална характеристика на отдел „Правен“ – „следи и отговаря за законосъобразното изпълнение на функциите на ФГВБ по ЗГВБ, ЗБН, ЗКИ и др.“;

1.1.3.4. Длъжностни характеристики на началник на отдел на Отдел ОРА – от 2017 г. - „извършва действия за подпомагане на председателя на ФГВБ и УС на ФГВБ с цел прилагане на ЗБН; оценка на вземанията на вземанията от банки в процес на несъстоятелност и др.; участва при обсъждане и изготвяне на становища относно директивите на ЕС, имащи отношение към ЗГВБ и ЗБН; изготвя допълнителни анализи, свързани със ЗБН“.

Във функционалните и длъжностните характеристики²⁷⁰, както и във вътрешните правила на ФГВБ, не е разписан подробно процесът, свързан с производството по несъстоятелност на банка, както и по осъществявания от Фонда контрол относно законосъобразното и целесъобразното упражняване на правомощията на синдика, в т. ч. не са посочени и конкретните задължения и функции на звената, натоварени с изпълнение на отговорностите по ЗБН.²⁷¹

1.1.4. Предварителният контрол е превантивна контролна дейност, при която съответните решения/действия преди вземането/извършването им се съпоставят с изискванията на приложимото законодателство, с оглед тяхното спазване.²⁷² Предварителният контрол за законосъобразност²⁷³ се извършва чрез проверки на документи²⁷⁴, факти и обстоятелства²⁷⁵ (физически проверки, аналитични процедури, интервюта, наблюдения и др.)²⁷⁶. Целта на предварителния контрол е да предостави на ръководителя (или друго длъжностно лице, отговорно за вземане на съответното решение/извършване на съответното действие) разумна увереност за съответствието на тези решения/действия с приложимото

²⁶⁶ Одобрена с Решение № 25 от 21.03.2015 г. УС на ФГВБ.

²⁶⁷ **Одитно доказателство № 8** (т. I.1, Решение № 25 от 21.03.2015 г. на УС на ФГВБ и Прил. по т.1 към Протокол № 7 от 21.03.2015 г.)

²⁶⁸ **Одитно доказателство № 30** (система за вътрешен контрол и управление на риска), т. 4.2

²⁶⁹ **Одитно доказателство № 30** (система за вътрешен контрол и управление на риска), т. 4.2

²⁷⁰ **Одитни доказателства № 1** (по т. 1.11) и **№ 3** (по т. 1).

²⁷¹ **Одитно доказателство № 30** (система за вътрешен контрол и управление на риска), т. 4.2

²⁷² Виж т. 3 от Раздел IV Елементи на вътрешния контрол от Методически насоки по елементите на финансовото управление и контрол, 2020 г. (стр. 31).

²⁷³ Законосъобразност (спазване на приложимото законодателство) е съответствието на решенията и действията на ръководителите на организациите от публичния сектор с изискванията на нормативни актове, вътрешни правила и процедури, споразумения и договори, сключени в изпълнение и в съответствие на законодателството.

²⁷⁴ Документите са физически носители на информация, които могат да бъдат както официални (издадени от държавен орган, в изпълнение на правомощията му), така и частни – издадени от частноправни субекти.

²⁷⁵ Фактите и обстоятелствата са явления от обективната действителност и информация за тях може да бъде добита на база на различни източници – интервюта, наблюдения, физически проверки.

²⁷⁶ Указания за осъществяване на предварителен контрол в организациите от публичния сектор от 2020 г., Раздел IV

законодателство.²⁷⁷ В допълнение към основните дейности, типични за всички организации (например възлагане на обществени поръчки, изплащане на възнаграждения, разпореждане с имущество, назначаване на служители и др.), дейностите които се извършват за постигане на специфичните цели на организациите също подлежат на предварителен контрол.²⁷⁸

1.1.5. Причините за неприемане на наръчник за управление на процеса по банкова несъстоятелност е разбирането във Фонда, че уредбата на производството по несъстоятелност в българското законодателство (както в специалния ЗБН, така и общата уредба в ТЗ, ГПК и ДОПК) е достатъчно детайлна.²⁷⁹

1.2. Назначаване, търсене на отговорност и освобождаване на синдици на банка в несъстоятелност

Синдикът е орган на несъстоятелността, който управлява и представлява масата на несъстоятелността като отговаря за събиране на вземанията и за удовлетворяване интересите на кредиторите.²⁸⁰

В тази връзка, първостепенен аспект при осъществяването на функциите и правомощията на ФГВБ в производството по банкова несъстоятелност е определянето и освобождаването на временни синдици и синдици. Правомощията на синдик на банка, включително на временен синдик, се осъществяват от най-малко две лица.²⁸¹

1.2.1. С Решение № 138 от 06.11.2014 г. УС на БНБ е отнел лиценза за извършване на банкова дейност на КТБ АД поради неплатежоспособност. В резултат на обжалване на акта на БНБ за отнемането на лиценза на КТБ АД, с определение на Софийски градски съд (СГС) производството по несъстоятелност на банката е спряно до приключване на административноправния спор.²⁸²

През м. март 2015 г. УС на ФГВБ констатира, че спорът продължава няколко месеца и може да продължи дълго, което, от своя страна, според Фонда обезсмисля основната цел на производството по банкова несъстоятелност, а именно „да осигури във възможно най-кратък срок справедливо удовлетворяване на вложителите и другите кредитори на банката“ (чл. 2, ал. 1 от ЗБН). Забавянето на откриването на производството по несъстоятелност на КТБ АД би довело до намаляване стойността на активите на банката и съответно до намаляване размера на средствата, които ще се възстановят.²⁸³ Предвид изложеното, на основание чл. 12, ал. 1, т. 2 от ЗБН, УС на Фонда взема Решение № 27/ 24.03.2015 г. за депозиране на молба в СГС с предложение за назначаване на временен синдик на КТБ АД от списъка на лицата, воден от БНБ.²⁸⁴

1.2.2. В Процедурата за избор на синдик са определени принципите, изискванията за кандидатите за синдици, документите, подавани от кандидатите за синдици, критериите за оценка на кандидатите за синдици, и етапите на процедура за избор на синдици на банка в несъстоятелност. Посочената процедура се прилага съответно и в случаите на чл. 12, ал. 1, т. 2 от ЗБН, когато Фондът избира лица, които да предложи на съда да бъдат назначени за временни синдици.²⁸⁵

Основните принципи за провеждане на конкурса за синдици са: прозрачност на процедурата за избор и равнопоставено участие на кандидатите за синдици на банка в несъстоятелност.

²⁷⁷ Виж т. 3 от Раздел IV Елементи на вътрешния контрол от Методически насоки по елементите на финансовото управление и контрол, 2020 г. (стр. 31) и т. 10 от § 1 на ДР на ЗФУКПС.

²⁷⁸ Указания за осъществяване на предварителен контрол в организациите от публичния сектор от 2020 г., Раздел IV

²⁷⁹ Одитно доказателство № 7 (по т. 7)

²⁸⁰ Глава трета, Раздел I от ЗБН. Тълкувателно решение № 1 от 20.12.2019 г. на Върховен касационен съд на Република България, Общо събрание на Търговска колегия, стр. 3

²⁸¹ Чл. 25, ал. 3 от ЗБН.

²⁸² Одитно доказателство № 8 (т. I.1, Протокол № 8 от заседание на УС от 24.03.2015 г.)

²⁸³ Одитно доказателство № 8 (т. I.1, Протокол № 8 от заседание на УС от 24.03.2015 г.)

²⁸⁴ Одитно доказателство № 8 (т. I.1, Протокол № 8 от заседание на УС от 24.03.2015 г.)

²⁸⁵ Одитно доказателство № 3 (т. 4), Процедура за избор на синдици

Кандидатите за синдици се оценяват от УС на ФГВБ по следните критерии:

- а) Изпълнение на изискванията към кандидатите за синдик, съгласно ЗБН, т.е. да отговарят на изискванията за синдик, съгласно закона;
- б) Професионален опит в областта на банковото дело, счетоводството или финансите, съответно търговското, банковото или финансовото право;
- в) Добра професионална репутация (чл. 25, ал. 1, т. 3 от ЗБН); и
- г) Концепция на кандидатите относно предприемането на мерки и действия, съгласно ЗБН, с цел постигане в максимално кратък срок на справедливо удовлетворяване на вложителите и другите кредитори на банката.²⁸⁶

В предложеният проект на Процедура за избор на синдик е присъствал критерий за оценка „Професионален опит в процеса по несъстоятелността“, който е отпаднал от одобрената Процедура от УС на ФГВБ.²⁸⁷ Във Фонда липсват документирани причини, мотиви и аргументи, наложили отпадането на посочения критерий от одобрената Процедура за избор на синдик. По информация от ФГВБ причините за отпадане на този критерий са свързани с извършена от членовете на УС на ФГВБ преценка на предложените първоначално критерии, като е прието, че след като кандидатите за синдик са включени в списъка на БНБ, тогава е извършена преценката на професионалния им опит и няма смисъл тя да се повтаря отново при избора им за синдик на несъстоятелна банка. В т. 2.2 от раздел V от Процедура за избор на синдик е предвидено извършване на преценка от УС на ФГВБ по посочения критерий - професионален опит в процеса по несъстоятелността.

Във вътрешните правила и процедури на ФГВБ липсват показатели и методология за измерване на критериите за оценка и/или за мотивиране на оценките на кандидатите за синдици. Няма утвърдени образци за документиране на оценката на кандидатите за синдици.²⁸⁸

Липсват изисквания или правила, които да дават възможност за предоставяне на своевременна и пълна информация относно избора на синдик на заинтересованите страни (кредитори на банката в несъстоятелност, кандидати, държавни органи, вложители в банки и др.). Това обстоятелство се аргументира от Фонда с липсата на нормативни изисквания в този смисъл.²⁸⁹

Съответствието на дейността със законодателството е необходимо, но не и достатъчно условие. Фондът притежава свобода да избира подходящи кандидати за синдици по негова преценка, но като задължително се ръководи от целите на закона да осигури във възможно най-кратък срок справедливо удовлетворяване на вложителите и другите кредитори на банката, като се вземат предвид интересите на вложителите и на останалите кредитори на банката, както и общественият интерес, свързан със стабилността и доверието в банковата система (чл. 2 от ЗБН). Обективността при избора на (временни²⁹⁰) синдици²⁹¹ (вкл. посредством използване на подходящи критерии за професионален опит) и прозрачността на процедурата са изключително важни в контекста на цитираните законови цели. През 2016 г. Фондът официално е приел, че става въпрос за конкурс, като определя неговите принципи: прозрачност на процедурата за избор на синдици и равнопоставено участие на кандидатите за синдици на банка в несъстоятелност.²⁹²

1.2.3. С Решение № 24 от 16.03.2015 г.²⁹³, УС на Фонда приема предложението на председателя на УС на ФГВБ да бъдат проведени предварителни разговори с лицата от списъка, които могат да бъдат назначавани за синдици на банка и възлага на отдел ККМС във

²⁸⁶ Одитно доказателство № 3 (т. 4), Процедура за избор на синдици

²⁸⁷ Одитно доказателство № 8 (т. 1.1, Решение № 25 от 21.03.2015 г. на УС на ФГВБ и Приложение по т.1 към Протокол № 7 от 21.03.2015 г.)

²⁸⁸ Одитно доказателство № 3 (т. 4), Процедура за избор на синдици

²⁸⁹ Одитно доказателство № 24 (определяне на синдици)

²⁹⁰ Т.е. на лица, които Фонда предлага на съда да бъдат назначени за временни синдици.

²⁹¹ От кандидатите, които отговарят на законовите условия.

²⁹² Одитно доказателство № 3 (т. 4), Процедура за избор на синдици

²⁹³ Одитно доказателство № 1 (т. 1.1 Правилник за работа на УС на ФГВБ от 23.11.2012 г.)

ФГВБ да проведе предварителните разговори, с цел получаване на информация дали биха заявили интереса си да бъдат разглеждани като потенциални кандидати при избора на синдици на КТБ АД с отнет лиценз.²⁹⁴

На заседание на УС на ФГВБ на 21.03.2015 г., председателят на УС представя проект на Процедура за избор на синдик и предлага УС на ФГВБ да назначи трима синдици на КТБ АД, с отнет лиценз, тъй като банката е голяма и е специфичен случай, което предложение е единодушно подкрепено от всички членове на УС на Фонда.

Председателят на УС на ФГВБ представя за обсъждане досиетата на всички лица, включени в списъка на синдиците, издаден от БНБ, които заместник-председателят на УС на ФГВБ предоставя на вниманието на всички членове на УС на ФГВБ за запознаване на място, по време на заседанието.²⁹⁵ Във ФГВБ липсват досиетата на 26 кандидата, вкл. информация и официални удостоверителни документи за образование и професионален опит, въз основа на които е извършвана преценка по реда на одобрената Процедура за избор на синдик (раздел V, т. 2). По информация от ФГВБ причините за липсата на досиетата са, че те са върнати на БНБ непосредствено след тяхното разглеждане на заседанието на УС на ФГВБ, проведено на 21.03.2015 г.²⁹⁶

С Решение № 25 от 21.03.2015 г. УС на ФГВБ принципно решава да бъдат назначени трима души за синдици на КТБ АД. Със същото решение УС на ФГВБ приема Процедурата за избор на синдик и извършва предварителен подбор на потенциални кандидати от списъка с лица, които могат да бъдат назначени за синдик на банка, съгласно чл. 44, т. 2 от ЗБН и определя осем кандидата, с които да се проведе интервю (събеседване), съгласно Процедурата за избор на синдик.²⁹⁷

Липсват документи и информация за извършване от УС на ФГВБ на преценка по реда на Процедурата за избор на синдик (раздел V, т. 2). Липсват писмени мотиви и/или др. документи в подкрепа на обективността и обосноваността на извършената преценка от УС на Фонда, че професионалният опит в областта на банковото дело, счетоводството или финансите, съответно търговското, банковото или финансовото право, професионалният опит в процеса по несъстоятелността и професионалната репутация на осемте кандидати са подходящи от тези на останалите кандидати, които могат да бъдат назначавани като синдици на банка, съгласно чл. 44, т. 2 от ЗБН. Във ФГВБ не разполагат с писмени доказателства (протоколи, заповеди, решения, мотиви, обосновки и др. документи) за това по какъв начин са предпочетени изброените 8 кандидати, допуснати до интервю (събеседване), вкл. доказващи, че посочената преценка е извършена обективно от ФГВБ.²⁹⁸

От УС на ФГВБ са поканени на събеседване определените с Решение № 25 от 21.03.2015 г. кандидати за синдици от списъка с лицата, които могат да бъдат назначени за такива. Кандидатите са направили кратко представяне на професионалния си опит, като представят и необходимите документи като доказателство в тази връзка. Според Протокол № 8 от заседание на Фонда от 24.03.2015 г., кандидатите представят подписана декларация по чл. 25, ал. 2, т. 2 от ЗБН²⁹⁹ и изразяват писмено съгласие да изпълняват длъжността временен синдик на КТБ АД. Членовете на УС на ФГВБ, след приключване на интервюто с първоначално избраните кандидати, се спират на две лица (Л. И. и Р. А.),^{300,301} като са обсъдени и други две кандидатури.³⁰²

²⁹⁴ Одитно доказателство № 8 (т. I.1, Решение № 24 / 16.03.2015 г.)

²⁹⁵ Одитно доказателство № 8 (т. I.1, Протокол № 7 от заседание на УС на Фонда от 21.03.2015 г.)

²⁹⁶ Одитно доказателство № 24 (определяне на синдици)

²⁹⁷ Одитно доказателство № 8 (т. I.1, Протокол № 7 от заседание на УС на Фонда от 21.03.2015 г.)

²⁹⁸ Одитно доказателство № 24 (определяне на синдици)

²⁹⁹ Настояща т. 3 след ДВ, бр. 103 от 2017 г., в сила от 1.01.2018 г.

³⁰⁰ Одитно доказателство № 8 (т. I.1, Протокол № 8 от заседание на УС на Фонда от 24.03.2015 г.)

³⁰¹ Одитно доказателство № 8 (т. I.1, Протокол № 7 от заседание на УС на Фонда от 21.03.2015 г.)

³⁰² За една кандидатура е преценено, че ще бъде назначена за трети синдик на КТБ на по-късен етап, тъй като в момента е синдик на търговско дружество, което е в несъответствие с чл. 25, ал. 1, т. 11 от ЗБН, след като лицето отстрани посоченото несъответствие, като подаде

Във Фонда (вкл. в решения и протоколи на УС на ФГВБ) липсват данни и информация за резултата от гласуването на членовете на УС на ФГВБ за всеки отделен кандидат за временен синдик, допуснат до събеседването и за определената обща комплексна оценка на всеки кандидат на базата на критериите за оценка на кандидатите. Липсват оценките на избраните четири лица (трима за временни синдици и една резерва). Липсват аргументи, мотиви и др. документи, че избраните лица за временни синдици обективно и обосновано са получили най-високи оценки (т.е. по-високи от останалите кандидати, допуснати до събеседване), респ. притежават най-голям професионален опит в банки, както изисква Процедурата за избор на синдици (Раздел V, т. 4).

Причините за посочените обстоятелства са свързани с: разбирането, че УС на Фонда не дължи обяснения и отчет за направения избор; актът на УС на ФГВБ не е обжалваем; изборът се прави само измежду лицата, включени в списъка на БНБ, който е публичен, както и допълнителното изискване тези лица да отговарят на допълнителните изисквания, установени от чл. 25 ЗБН; оценките на отделните кандидати са лични данни, които не се документират.³⁰³

Въпреки обяснението, че недокументирането на оценките е поради личния характер на данните, Фондът съхранява в цялост (т.е. без заличавания) документи на посочените лица като трудови книжки, дипломи и т.н.³⁰⁴

УС на Фонда предлага за временни синдици на КТБ АД, с отнет лиценз Л. И. и Р. А. Лицата притежават висше юридическо образование и опит над 5 години, вкл. като юристи (юрисконсулти) в банки. Едното лице, предложено за временен синдик, е заемало висши ръководни позиции в банка и притежава опит в банковата несъстоятелност, а другото лице не притежава предходен опит в процеса по несъстоятелност (вкл. банкова и/или търговска).³⁰⁵

Обстоятелствата по чл. 25, ал. 1, т. 4 и т. 6 от ЗБН се установяват към датата на решението за откриване на производство по несъстоятелност. Следва да се има предвид, че назначаването на временен синдик е обезпечителна мярка, която се налага на основание чл. 12, ал. 1, т. 2 от ЗБН преди съдът да е постановил решение за откриване на производство по несъстоятелност. Предвид това и поради липсата на друг изричен текст в закона УС на Фонда приема, че лицата, дали писмено съгласие да бъдат назначени за временен синдик, следва да декларират обстоятелствата по чл. 25, ал. 1, т. 4 и т. 6 от ЗБН към датата на отнемане на лиценза на КТБ АД.³⁰⁶

С Определение № 2001 от 2015 г. СГС назначава за временни синдици на КТБ АД предложените лица на основание чл. 12, ал. 1, т. 2 от ЗБН.³⁰⁷

На 27.03.2015 г. между председателя на УС на ФГВБ и назначените от СГС лица на длъжността временен синдик са сключени договори за управление на основание чл. 12а, ал. 1 от ЗБН.³⁰⁸

На 27.03.2015 г. назначените лица са встъпили в длъжност като временен синдик, в присъствието на председателя на УС на ФГВБ.³⁰⁹

Временният синдик следва да се застрахова съгласно чл. 663а от Търговския закон. Двата синдика са застраховани с полица по задължителна застраховка „Професионална отговорност на синдика“ от 24.03.2015 г. със срок на застраховката една година и лимити на отговорност за всички рискове – 25 000 лв. и за един иск – 10 000 лв. Посочените лимити съвпадат с минималния задължителен размер на застрахователната сума по чл. 22 от Наредба № 3 от 27 юни 2005 г. за реда за подбор, квалификация и контрол върху синдиците.³¹⁰

молба до съда за освобождаването като синдик. Четвъртата кандидатурата е избрана за резервен вариант, в случай че някой от другите трима кандидати се откаже или бъде възпрепятстван да поеме длъжността синдик на КТБ АД.

³⁰³ Одитно доказателство № 24 (определяне на синдици)

³⁰⁴ Одитно доказателство № 8 (т. I.1).

³⁰⁵ Одитно доказателство № 8 (т. I.1), документи на временните синдици

³⁰⁶ Одитно доказателство № 8 (т. I.1), Решение № 27 от 24.03.2015 г.

³⁰⁷ Одитно доказателство № 8 (т. I.1), Определение № 2001 от 2015 г.

³⁰⁸ Одитно доказателство № 8 (т. I.1), Договори за управление на временни синдици

³⁰⁹ Одитно доказателство № 8 (т. I.1), Акт за встъпване в длъжност на временни синдици от 27.03.2015 г.

³¹⁰ Одитно доказателство № 8 (т. I.1), Застрахователни полици на временни синдици

Не е изпълнено Решение № 25 от 21.03.2015 г. на УС на ФГВБ за синдици, вкл. временни синдици на КТБ АД да бъдат назначени трима души.

Временните синдици впоследствие са назначени за синдици на КТБ АД (н.).³¹¹

1.2.4. С Решение № 664 от 22.04.2015 г. по т.д. № 7549/2014 г. по описа на СГС, съдът е обявил неплатежоспособността на КТБ АД. Препис от решението на съда е получен от Фонда на 22.04.2015 г. На основание чл. 26, ал. 1 от ЗБН, УС на Фонда е органът, който назначава за синдик на банка лица, включени в списъка, воден от БНБ, в деня на получаване на препис от решението на съда за откриване на производството по несъстоятелност или най-късно на следващия работен ден, като временният синдик също може да бъде назначен за синдик.

Видно от Решение № 41 от 23.04.2015 г., председателят на УС на Фонда е предложил за синдик на КТБ АД (н.) да бъдат назначени досегашните временни синдици на банката. При назначаването на посочените синдици на КТБ АД (н.) предвид краткия период от време не е прилагана повторно Процедурата за избор на синдик, одобрена с Решение № 25 от 21.03.2015 г. на УС на ФГВБ, вкл. не са отправяни запитвания за участие в процедурата до лицата, включени в списъка на БНБ, и не са оценявани кандидати.³¹²

След като преценява събраните доказателства - наличието на писмени съгласия, дадени пред УС на Фонда по чл. 26, ал. 2, т. 1 от ЗБН, декларации по реда на чл. 25, ал. 2, т. 2 от ЗБН, удостоверителни документи³¹³, и след като установява добрата професионална репутация на предложените лица и че липсват данни те да не отговарят на изискванията, установени в ЗБН, както и че същите са включени в списъка, воден от БНБ, УС на Фонда назначава временните синдици на банката.

На 23.04.2015 г. между председателя на УС на ФГВБ и назначените от УС на Фонда лица на длъжността синдик са сключени договори за управление на основание чл. 27, ал. 2 от ЗБН. Назначените синдици са представили удостоверения от 23.04.2015 г., издадени от определената банка за открити депозитни сметки за гаранция за управлението на всеки от синдиците, по която е блокирана сума в размер на 21 600 лв.³¹⁴

На 23.04.2015 г. същите встъпват в длъжност като синдици на КТБ АД (н.) и започват изпълнението на правомощията им по ЗБН.³¹⁵

1.2.5. На 01.10.2015 г. подуправителят на БНБ, ръководещ управление „Банков надзор“, издава Заповед № БНБ-87807/01.10.2015 г., за допълване списъка на лицата³¹⁶, които могат да бъдат назначавани за синдици на банка, утвърден със Заповед № БНБ-123626/22.10.2014 г. Заповедта и допълненият списък са изпратени на Фонда.³¹⁷

На заседание на УС на ФГВБ на 20.10.2015 г. са поканени лицата, добавени със заповед на БНБ № БНБ-87807/01.10.2015 г. в списъка на лица, които могат да бъдат назначавани за синдик на банка. На заседанието присъстват проявилите предварителен интерес лица, които се представят накратко, след което са им зададени въпроси по отношение на професионалният им опит от членовете на УС на Фонда.

Членовете на УС, след проведеното събеседване с посочените по-горе лица и обсъждане на кандидатурите им се обединяват около мнението, че при необходимост подходящи за назначаване като синдик на банка са следните кандидатури на икономист и юрист, а именно: К. М. и А. Д. Едното лице (К. М.), предложено за синдик, притежава висше икономическо образование и има професионален опит в областта на счетоводството над 5 години, но не притежава предходен опит в процеса по несъстоятелност (вкл. банкова и/или търговска), и професионален опит в банка. Другото лице (А. Д.), предложено за синдик,

³¹¹ Одитно доказателство № 3 (т. 4), Процедура за избор на синдици

³¹² Одитно доказателство № 24 (определяне на синдици)

³¹³ свидетелства за съдимост, документи за съответствие на образованието и наличието на необходимия стаж по специалността

³¹⁴ Одитно доказателство № 8 (т. I.1), Договори за управление на синдици

³¹⁵ Одитно доказателство № 8 (т. I.1), Акт за встъпване в длъжност на синдици от 23.04.2022 г.

³¹⁶ Списъкът е допълнен със следните лица: Т. Г. Я – Др., А. Н. Д.,

К. Х. М., Ст. Ст. Г., Св. Л. К. и М. Г. Ш.

³¹⁷ https://bnb.bg/AboutUs/PressOffice/POPressReleases/POPRTTheme/PR_20151001_BG

притежава висше юридическо образование, издържал е изпита и е вписан в Списъка на синдици към Министерство на правосъдието³¹⁸, и има професионален опит в банка.³¹⁹ На заседанието на УС на Фонда, проведено на 20.10.2015 г. не са взети решения.³²⁰

Липсват документи и информация относно причините, налагащи поканването на кандидати за синдици на КТБ АД (н.) и изслушването им на заседанието на 20.10.2015 г. По информация от ФГВБ причините са свързани с желанието на УС на ФГВБ да се запознае с лицата, с които е допълнен списъка, поради наличие на висящо производство по банкова несъстоятелност в хода, на което съществува вероятност от появата на някоя от хипотезите за освобождаване на синдик. В допълнение, в правомощията на УС на ФГВБ е назначаването и на още едно или повече лица за синдик в рамките на действащото производство по несъстоятелност.³²¹

На 11.11.2015 г., три седмици след проведеното на 20.10.2015 г. събеседване и обсъждане на кандидатури за нови синдици, единият (Р. А.) от двамата назначени на 23.04.2015 г. синдици на КТБ АД (н.) подава искане (молба) до УС на ФГВБ за освобождаване от изпълняването на задълженията на синдик на основание чл. 29 ал. 1 т. 1 от ЗБН, поради здравословни причини.³²²

Председателят на УС на ФГВБ уведомява членовете на УС на ФГВБ за постъпилото искане (молба) от лицето, осъществяващо правомощията на синдик на КТБ АД (н.).

Съгласно разпоредбата на чл. 29, ал. 2 от ЗБН, при подадено писмено искане по чл. 29, ал. 1, т. 1 от ЗБН от назначено за синдик лице, УС на ФГВБ го освобождава и прекратява сключения с него договор за управление.

На 13.11.2015 г. след като разглежда постъпилото писмено искане за освобождаване от изпълняването на задълженията на синдик на КТБ АД (н.), на основание чл. 29, ал. 2 от ЗБН, УС на Фонда решава, считано от същата дата, да освободи лицето от осъществяване правомощията на синдик на КТБ АД (н.) и прекратява сключения с него договор за управление от 23.04.2015 г. С решението възлага на председателя на УС на Фонда да извърши съответните действия по чл. 29, ал. 4 от ЗБН.

Предвид изискването на чл. 29, ал. 6 във връзка с чл. 25, ал. 3 от ЗБН и в съответствие с Процедурата за избор на синдик, вкл. и проведеното на 20.10.2015 г. събеседване с лицата, които могат да бъдат назначавани за синдик на банка, УС на ФГВБ разглежда внесеното от председателя на УС предложение за синдик на КТБ АД (н) да бъдат назначени две нови лица, в резултат от което правомощията на синдик на КТБ АД (н) да се осъществяват от три лица.

След като разглежда и обсъжда събраните доказателства относно новите предложени лица, УС на ФГВБ приема Решение № 196 от 13.11.2022 г., с което: считано от 13.11.2015 г., назначава К. М. и А. Д. за синдици на КТБ АД (н.); определя първоначално месечно възнаграждение на всяко едно от новоназначените за синдик на КТБ АД (н) лица, в размер на 20 минимални работни заплати за страната. Определя размер на гаранцията за управлението на всяко от новоназначените лица в размер на тримесечното им първоначално брутно възнаграждение, която следва да бъде предоставена под формата на паричен депозит в УниКредит Булбанк АД, който се блокира до настъпване на условията по ал. 3 или 4 на чл. 28 от ЗБН; и възлага на председателя на УС на Фонда за гарантиране на влоговете в банките да извърши действията по чл. 26, ал. 5 и ал. 6, и чл. 27, ал. 2 от ЗБН.

На основание чл. 31, ал. 2 от ЗБН правомощията на синдик на КТБ АД (н.) се осъществяват заедно от тримата синдици, като решенията се вземат с единодушие, а действията се извършват съвместно.³²³

³¹⁸ <https://ispn.mjs.bg/mj/ispn.nsf/indexPublic.xsp?documentId=283D5824A1DB878DC2257A4D002FF9B9&action=openDocument&page=ftrustee>

³¹⁹ Одитно доказателство № 8 т. I.1), Договори за управление и документи на синдиците

³²⁰ Одитно доказателство № 8 (т. I.1), Акт за встъпване в длъжност на синдици от 23.04.2015 г.

³²¹ Одитно доказателство № 24 (определяне на синдици)

³²² Одитно доказателство № 8 (т. I.1), Протокол № 58 от заседание на УС

³²³ Одитно доказателство № 8 (т. I.1), Протокол № 65 от заседание на УС от 13.11.2015 г.

При назначаването на лицата не е прилагана Процедурата за избор на синдик, одобрена с Решение № 25 от 21.03.2015 г. на УС на ФГВБ. Не са отправяни запитвания за участие в процедурата до всички лица, включени в списъка на БНБ, а единствено са поканени лица, добавени към списъка на БНБ със Заповед № БНБ-87807/01.10.2015 г. Заседанието на УС на ФГВБ от 20.10.2015 г., на което са разгледани кандидатурите е проведено три седмици преди писменото искане/ молба за освобождаване от длъжност синдик на КТБ АД (н.) по чл. 29, ал. 1, т. 1 от ЗБН, без да са обосновани и доказани причините за извършените от УС на Фонда действия по поканване и изслушване на кандидати за синдици. Според ФГВБ „причините за това са свързани с обстоятелството, че процедурата е приложена спрямо лицата, по отношение на които не е била прилагана, а именно - нововключените в списъка на БНБ лица. Няма нито законово задължение, нито необходимост УС да повтаря процедурата към всички лица отначало, тъй като вече има база данни за тях, отчел е желанието им да участват в процедурата по избор на синдик, наличието на евентуални пречки или конфликт на интереси, провел е събеседване с отговарящите на изискванията лице и т.н.“.

По информация от ФГВБ липсват сигнали и възражения по така проведения избор синдици на КТБ АД (н.).³²⁴

Липсват данни и информация за резултата от гласуването на членовете на УС на ФГВБ за всеки отделен кандидат за синдик, допуснат до събеседването от 20.11.2015 г., и определената обща комплексна оценка на всеки кандидат на базата на критериите за оценка на кандидатите. Липсват оценките на новоназначените на 13.11.2015 г. две лица за синдици на КТБ АД (н.). Липсват аргументи, мотиви и/или документи, че новоназначените две лица на 13.11.2015 г. за синдици на КТБ АД (н.) обективно и обосновано са получили най-високи оценки (т.е. по-високи от останалите кандидати, допуснати до събеседване), респ. притежават най-голям професионален опит в банки, както изисква Процедурата за избор на синдици (Раздел V, т. 4). По данни от Фонда на сайта му е публикувана информация за назначаването и освобождаване на синдика (виж съобщение на сайта от 23.04.2015 г.³²⁵ и от 13.11.2015 г.^{326,327}

На 13.11.2015 г. между председателя на УС на ФГВБ и новоназначените лица на длъжност синдик са сключени договори за управление на основание чл. 27, ал. 2 от ЗБН.³²⁸

Назначените синдици са представили удостоверения от 13.11.2015 г., издадени от определената банка за открити депозитни сметки за гаранция за управлението на всеки от синдиците, по която е блокирана сума в размер на 22 800 лв.³²⁹

На 13.11.2015 г. двете новоназначени лица встъпват в длъжност като синдици на КТБ АД (н.) и започват изпълнението на правомощията им по ЗБН.³³⁰

1.2.6. На 29.02.2016 г. и другият от първоначално назначените на 23.03.2015 г. синдици на КТБ АД (н.) (Л. И.) подава искане (молба) до УС на ФГВБ за освобождаване от длъжността „синдик“, считано от 26.02.2016 г., поради „натрупано огромно напрежение и умора“.³³¹

Министърът на финансите, в изпълнение на правомощията си по чл. 29, ал. 1, т. 7 от ЗБН, предлага на УС на ФГВБ да освободи същият синдик (Л. И.), във връзка с писмо на двамата новоназначени синдици на КТБ АД (н.), в което „се описват факти и обстоятелства за допуснати грешки в списъка с размера на влоговете и кредитите на политическите партии, изготвен на основание чл. 62, ал. 12, т. 5 от Закона за кредитните институции“. В резултат на проведена от служители на ФГВБ проверка на коректността на информацията в изготвените от синдика списъци по чл. 62, ал. 12, т. 5 от ЗКИ е установено, че: синдикът на КТБ АД (н.) при изготвянето на списъка по чл. 61, ал. 12, т. 5 от ЗКИ в редакция от ДВ, бр. 50/2015 г., не е

³²⁴ Одитно доказателство № 24 (определяне на синдици)

³²⁵ <https://www.dif.bg/bg/za-medii/pressyobshtenija/fondyt-za-garantirane-na-vlogovete-v-bankite-naznachi-sindik-na-korporativna-tyrgovska-banka-n>

³²⁶ <https://www.dif.bg/bg/za-medii/novini/syobshtenie-na-fgvb>

³²⁷ Одитно доказателство № 24 (определяне на синдици)

³²⁸ Одитно доказателство № 8 (т. I.1), Договори за управление на новоназначените синдици

³²⁹ Одитно доказателство № 8 (т. I.1), Договори за управление на синдици

³³⁰ Одитно доказателство № 8 (т. I.1), Акт за встъпване в длъжност на синдици от 13.11.2015 г.

³³¹ Одитно доказателство № 8 (т. I.1), Молба, вх. № 20-7-0062 от 29.02.2016 г. на Л.И.

действал преднамерено; в коригирания списък е отстранена некоректната информация, която е резултат от грешна визуализация.³³²

В тази връзка следва да се отбележи, че след одитирания период, МФ (на 31.08.2022 г.) е публикувало за обсъждане проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за банковата несъстоятелност. Предлагат се изменения, свързани с необходимостта от *отмяна на някои неприсъщи и необезпечени правомощия на министъра на финансите в производството по несъстоятелност на банка по чл. 29, ал. 1, т. 7 вкл. и с оглед постигане на по-голяма яснота относно компетентните органи в производството по банкова несъстоятелност.*³³³

С Решение № 48 от 02.03.2016 г., считано от същата дата, УС на ФГВБ освобождава Л. И. от осъществяване на правомощията на синдик и прекратява сключения с него договор за управление от 23.04.2015 г.³³⁴

1.2.7. В рамките на производството по несъстоятелност на КТБ АД (н.) от Фонда не са установени случаи, при които синдик на банката не изпълнява задълженията си или с действията си застрашава интересите на кредиторите. Не са предприемани действия за освобождаване на синдиците по реда на чл. 29, ал. 1, т. 7 от ЗБН и за търсене и реализиране на отговорност от синдиците по реда на чл. 35 от ЗБН.³³⁵

Във вътрешните правила и процедури на Фонда не са дефинирани критерии и показатели за преценка с оглед освобождаване на синдици, които не спазват задълженията си или с действията си застрашават интересите на кредиторите, вкл. критерии и показатели, свързани с неизпълнение на правомощия на синдиците по запазване на масата на несъстоятелността, неспазване на срокове, неизпълнение на програмата за осребряване на имуществото на банка в несъстоятелност, дял на осребреното имущество спрямо ликвидационния баланс на банка в несъстоятелност, коректно разпределение на осребреното имущество, и др.³³⁶

Наред с обективните основания за освобождаване на синдика по чл. 29, ал. 1, т.т. 1-6 от ЗБН, в т. 7 на същата разпоредба е предвидено, че условие за освобождаване е и преценка на Фонда или предложение на министъра на финансите, когато синдикът не изпълнява задълженията си или с действията си застрашава интересите на кредиторите. С оглед осигуряване спазването на цитираната законова разпоредба е необходимо въвеждане на вътрешни правила, с които да се създадат адекватни условия, че Фондът ще пристъпи към освобождаване на синдик в случай на установени съществени случаи на незаконосъобразно и нецелесъобразно упражняване на правомощията му, вкл. свързани с неизпълнение на програмата за осребряване на имуществото на банка в несъстоятелност, недостатъчен дял на осребреното имущество спрямо ликвидационния баланс на банка в несъстоятелност, некоректно разпределение на осребреното имущество, и др.

2. Контрол на дейностите по запазване и попълване на масата на несъстоятелността

2.1. Предприети действия, осигуряващи изпълнение на препоръките на международна финансово-разследваща компания за запазване и връщане в имуществото на банката на активи

2.1.1. Избор на международна финансово-разследваща компания³³⁷

Съгласно разпоредбите на ЗБН (чл. 12а, ал. 2, т. 12 и чл. 31, ал. 1, т. 17), със съгласието или по предложение на УС на ФГВБ временният синдик/синдикът възлага на лица,

³³² Одитно доказателство № 4 (т. II.6.1), Доклад вх. № 10 от 15.11.2016 г.

³³³ <https://www.minfin.bg/bg/legislation/7/404>

³³⁴ Одитно доказателство № 24 (определяне на синдици)

³³⁵ Одитно доказателство № 24 (определяне на синдици)

³³⁶ Одитно доказателство № 24 (определяне на синдици)

³³⁷ Одитно доказателство № 27

притежаващи необходимия международен опит в разследване на банкови фалити, да извършват действия по проследяване и да препоръчват на временния синдик/синдика действия за запазване и връщане в имуществото на банката на активи, с които банката се е разпоредила в нарушение на закона, на добрите банкови практики и/или когато даденото значително надвишава полученото, както и в случаите на отпуснати кредити при недостатъчно или липсващо обезпечение или на свързани лица, когато тези сделки или трансакции са довели до влошаване на нейното финансово състояние. Основните принципи, залегнали при избора на международна финансово-разследваща фирма, изискванията към кандидатстващите фирми, необходимите документи, които кандидатите трябва да представят, критериите за оценка на кандидатите и стъпките при избора на разследваща фирма от УС на ФГВБ са описани в „Процедура за избор на международна финансово-разследваща фирма с цел проследяване и възстановяване на активите на банка с отнет лиценз или обявена в несъстоятелност“ (нар. Процедурата), приета с Решение № 49/12.05.2015 г. на УС на ФГВБ.³³⁸ Посочено е, че Процедурата се базира на следните принципи - прозрачност на процедурата и равнопоставено участие на кандидатите. В нея подробно са изброени условията, на които следва да отговарят кандидатстващите фирми, необходимите документи, доказващи опит в разследвания, свързани с фалит на банка и др., критериите за оценка на кандидатите, етапи на процедурата.³³⁹

Изпълнението от синдиците на КТБ АД (н.) на препоръките на привлечената авторитетна (опитна) международна финансово-разследваща компания е съществено за запазване и връщане в имуществото на банката на активи, с които банката се е разпоредила в нарушение на закона, на добрите банкови практики и/или когато даденото значително надвишава полученото, както и в случаите на отпуснати кредити при недостатъчно или липсващо обезпечение или на свързани лица, когато тези сделки или трансакции са довели до влошаване на нейното финансово състояние, с оглед да осигури във възможно най-кратък срок справедливо удовлетворяване на вложителите и другите кредитори на банката. В тази връзка, изпълнението на посочените препоръки следва да представлява важен аспект на контролните функции на Фонда в производството по банкова несъстоятелност относно законосъобразното и целесъобразното упражняване на правомощията на синдика.

С Решение № 76/04.06.2015 г.³⁴⁰ на УС, Фондът предлага на синдика на КТБ (н.) да сключи договор с международна финансово-разследваща фирма. ALIXPARTNERS SERVICES UK LLP е ангажирана от синдиците на КТБ АД (н.) за провеждане на разследване и проследяване на активи на банката в несъстоятелност, с цел даване на препоръки за действия по възстановяване на активи в полза на кредиторите, както и оказване на съдействие при извършването на тези възстановявания, където това е нужно. На 11.06.2015 г., въз основа на чл. 31, ал. 1, т. 17 от ЗБН, между КТБ АД (н.) и ALIXPARTNERS SERVICES UK LLP (нар. АликсПартньрс) е сключен договор за услуги, в сила от 15.06.2015 г. В договора е предвиден срок за докладване не по-късно от дванадесет седмици от започване на работата със синдиците и екипа в КТБ АД (н.), впоследствие удължен съгласно Анекс 1³⁴¹ с две седмици в процеса на извършване на работата. АликсПартньрс са изготвили доклад (нар. Доклада)³⁴², съдържащ препоръки към синдика за извършване на определени фактически и правни действия, насочени към събиране и попълване на масата на несъстоятелността на КТБ АД (н.), като са документирани определени констатации и първоначална оценка от компанията (към датата на

³³⁸ Одитно доказателство № 3 (т. 5)

³³⁹ Одитни доказателства № 3 (т.5) и № 27

³⁴⁰ Електронна книга на актовете на ФГВБ за 2015 г., публикувана на официалния сайт на ФГВБ: Начало >КТБ АД (н.)>Несъстоятелност>Електронна книга на актовете на ФГВБ; <https://www.dif.bg/bg/ktb-ad/nesystojatelnost/elektronna-kniga-na-aktovete-na-fgyb>

³⁴¹ Одитно доказателство № 3 (т. 6, стр. 15); Анекс 1 е с дата 23 юли 2015 г.

³⁴² Одитно доказателство № 3 (т. 6)

изготвяне на окончателния доклад – 23.09.2015 г.) на възможните действия по възстановяване на средствата.³⁴³

На заседание на УС на ФГВБ³⁴⁴ по време на проведена конферентна връзка с представители на АликсПартньърс, в присъствието на синдиците на КТБ АД (н.), е обсъдено искане³⁴⁵ за оповестяване на Доклада или най-малко на съдържанието на договора в частта за поставеното задание и степента на изпълнение на изискванията на ЗБН. Членовете на УС на ФГВБ изразяват опасения, че Докладът ще бъде оповестен публично посредством законовите промени, внесени за разглеждане и приемане от народни представители, както и от опитите на лица да предизвикат негативно медийно отразяване, с цел да бъдат извлечени дивиденди от създалата се ситуация, като предлагат АликсПартньърс да изготви кратко резюме на Доклада, в което да бъдат заличени направените от тях препоръки. Членовете на УС на Фонда изразяват желание да им бъде предоставено резюме на Доклада, следващо логически хронологията в него, поднесено на достъпен език, разбираем за хората и без дадените препоръки.³⁴⁶

Съгласно изменението на чл. 31, ал. 1, т. 17 от ЗБН,³⁴⁷ в частта, относима към публикуването на доклада, на 03.05.2016 г. синдиците на КТБ АД (н.) публикуват на интернет страницата на банката - www.corpbank.bg, документ, представляващ превод на български език от Доклада, изготвен от АликсПартньърс, с изключение на направените в него препоръки по събиране на вземанията.³⁴⁸

Препоръките на АликсПартньърс не са структурирани в отделен раздел от Доклада, а са давани под формата на препоръки и предложения, прогнозни разходи и времеви рамки за препоръчани следващи стъпки³⁴⁹ след анализа на кредитите и активите на съответната коментирана компания. При сравнение на оригинала с резюмирания текст на български език, е видно, че препоръките са заличени в резюмето на български език.^{350,351}

2.1.2. Предприети действия от ФГВБ, вкл. по контрол на работата на синдиците, осигуряващи изпълнение на всички препоръки на международна финансово-разследваща компания за запазване и връщане в имуществото на банката на активи и постигнати резултати за попълване на имуществото на банката в несъстоятелност

Във връзка със задължението на Фонда по чл. 38 от ЗБН да осъществява контрол относно законосъобразното и целесъобразното упражняване на правомощията на синдика, вкл. по изпълнение на препоръките на АликсПартньърс за запазване и връщане в имуществото на банката на активи и постигнати резултати за попълване на имуществото на банката в несъстоятелност, по информация от Фонда³⁵², на заседания на УС на ФГВБ, в присъствието на синдика, са обсъждани мерките и действията, които същият предприема или предстои да извърши, възможните варианти и очаквани резултати.

а) План за действие във връзка с препоръките в доклада на АликсПартньърс³⁵³

³⁴³ Докладът е структуриран в 16 части: Резюме на работата на АликсПартньърс по доклада, накратко основните резултати и препоръки; Анализ на търговията с акции на КТБ АД между 2009 г. и 2014 г.; инвестиции в подчинен дълг на КТБ АД; емисия на облигации от Нордърн лайтс за 150 млн. долара; Одиторите на КТБ АД – възможни действия срещу тях; Трансакции в брой – липсващи средства от трезора и тегления в брой на големи суми от кредитополучатели. Части от 5 до 13 – всяка разглежда групи от свързани търговски предприятия - кредитополучатели, които са реално-действащи дружества. Части от 14 до 16 разглеждат фирмите, свързани с т. нар. „Група Василев“, вкл. ТЦ-ИМЕ, и т. нар. „канал за финансиране“, за които се посочва, че „като цяло те представляват минимални възможности за възстановяване на стойност спрямо стойността на отпуснатите средства, въпреки че са важни за банката с оглед възстановяване на средствата по съдебен ред в сътрудничество с други институции. (Раздел 5.13, стр. 22 от Доклада)

³⁴⁴ Одитно доказателство № 11 (т. 12, т. 4 по информация от протокола – от народни представители)

³⁴⁵ Одитно доказателство № 11 (т. 12, т. 4 по информация от протокола – от народни представители)

³⁴⁶ Одитно доказателство № 11 (т. 12)

³⁴⁷ ДВ, бр. 33 от 2016 г., в сила от 26.04.2016 г.

³⁴⁸ Одитно доказателство № 8 (писмо, вх. № 20-7-0110/31.05.2022 г.)

³⁴⁹ „Recommendations and proposals“; „Estimated costs and timeframes for recommended next steps“

³⁵⁰ Одитни доказателства № 3 (т. 6) и № 11 (т. 1-т. 13)

³⁵¹ Одитно доказателство № 27

³⁵² Одитно доказателство № 8 (информация по раздел I, т. 4)

³⁵³ Одитно доказателство № 8 (Приложение към писмо вх. № 20-7-0110 от 31.05.2022 - план-график препоръки AlixPartners)

На заседание на УС на ФГВБ³⁵⁴ е обсъден доклада на АликсПартнърс, съдържащ препоръки какви стъпки да се предприемат за опазване и попълване на масата на несъстоятелността. Във връзка с това членовете на УС са препоръчали на синдика да изготви график (план за действие) по всеки актив – какви действия да се предприемат, необходимост от съдействие от държавни органи и др. Синдиците са информирали членовете на УС, че е определено лице в КТБ АД (н.), на което е възложено да се запознае в детайли с препоръките, констатациите и съветите от Доклада, като планът за действие ще посочва кои от препоръките са изпълними, приложими, приемливи и биха довели до желаните резултати, и същият ще бъде актуализиран и допълван непрекъснато. Посочва се, че с изготвения план за действие ще бъде запознат УС на Фонда. В УС на Фонда е внесено писмо от синдика на КТБ АД (н.)³⁵⁵ с искане на разрешение за сключване на граждански договори, в т.ч. назначаване на лице, което да отговаря за „организация, координация и отчет на дейностите по изпълнение на правни и фактически действия, следващи от доклада на АликсПартнърс, който личен труд ще се полага по 80 часа месечно“. Същевременно³⁵⁶ на заседание на УС на Фонда синдикът информира членовете на УС (синдиците присъстват на заседанието), че актуализацията на Плана за действие е била ангажимент на един от синдиците на КТБ АД (н.) до 02.03.2016 г.³⁵⁷, като предстои това да бъде възложено на друго лице, което да впише последните извършени действия по него. Няма предоставена последваща информация дали това лице е посоченото по-горе, за което е искано разрешение за сключване на граждански договор.³⁵⁸ На заседанието е обсъдено дали своевременно се отразяват всички действия на синдика, като са дадени указания стриктно да се актуализира Плана за действие, синдикът да отразява много подробно, обосновано и със срокове всяко свое действие, вкл. да вписва прогнозни срокове за изпълнение.³⁵⁹

На заседание на УС на Фонда³⁶⁰ синдикът на КТБ АД (н.) информира членовете на УС, че Планът за действие по препоръките на АликсПартнърс е актуализиран и допълнен с последните предприети и извършени от синдика действия. Докладвано е, че се изготвя списък с всички кредити с размер над 50 млн. лв. към 22.04.2015 г., който се актуализира.^{361,362}

Представеният документ под наименование „План-график за действие по препоръките на ALIXPARTNERS SERVICES UK LLP в доклада от 23.09.2015 г. Препоръки и отчет за извършените действия по дадените препоръки“ е изготвен през 2016 г.³⁶³, в табличен вид, като няма информация за точната дата на изготвянето на документа, както и липсват подписи на лицата, удостоверяващи изготвянето му. План-графикът в табличен вид съдържа препоръчани действия от АликсПартнърс по съответните дружества, планирани действия по препоръчаните от компанията действия, предприети действия от синдиците на КТБ АД (н.), актуално състояние.³⁶⁴

В План-графика в колони „предприети действия“ и „актуално състояние“ са представени действията и съответния напредък по изпълнение на препоръки на АликсПартнърс.³⁶⁵ Предприетите действия по дадените препоръки (където е приложимо) и резултатите от тях не са конкретизирани, вкл. не са посочвани: срокове за изпълнение (вкл. прогнозни), вида и размера на вземанията на КТБ АД (н.) от търговското дружество, визирано

³⁵⁴ Одитно доказателство № 11 (т. 10, т. 1)

³⁵⁵ Одитно доказателство № 11 - Писмо 80-0021/06.07.2022 г. (писмо, вх. № 20-7-0004/07.01.2016 г. с искане на разрешение по чл. 39, ал. 1, т. 7 от ЗБН, стр. 2)

³⁵⁶ Одитно доказателство № 11 (т. 13.1)

³⁵⁷ освободен от правомощията на синдик с Решение № 48 от 02.03.2016 г. УС на ФГВБ, считано от 02.03.2016 г.

³⁵⁸ Одитно доказателство № 27

³⁵⁹ Одитно доказателство № 11 (т. 10, т. 1)

³⁶⁰ проведено на 17.03.2016 г.; Одитно доказателство № 12 (т. 5)

³⁶¹ Одитно доказателство № 8 предоставен с писмо, вх. № 20-7-0110 от 31.05.2022 г.

³⁶² Одитно доказателство № 8 (Прил 1. към Писмо вх. № 20-7-0110 от 31.05.2022 г. - план-график препоръки AlixPartners)

³⁶³ Одитни доказателства № 8 (т. 2 от Писмо вх. № 20-7-0110 от 31.05.2022 г.).

³⁶⁴ Одитно доказателство № 8 (Прил 1. към Писмо вх. № 20-7-0110 от 31.05.2022 г. - план-график препоръки AlixPartners) и Одитно доказателство № 27

³⁶⁵ Одитно доказателство № 8 (Прил 1. към Писмо вх. № 20-7-0110 от 31.05.2022 г. - план-график препоръки AlixPartners)

в съответната препоръка; конкретна информация за съдебните производства (цена на иска, вида на търсената защита, ответника, в какво се състои искането) и изхода от тях, какво постановява съдът по съществото на спора, и др.; конкретна информация за образуваните изпълнителни дела; сътрудничество с посочените в препоръката институции; събраната в резултат на предприетите действия сума в масата на несъстоятелността; необходимите последващи действия и т.н.³⁶⁶

б) Отчет към 09.03.2016 г. за извършените правни и фактически действия, съобразно с препоръките в доклада на АликсПартнърс от 23.09.2015 г.

Представен е и Отчет за извършените правни и фактически действия съобразно с препоръките в доклада на АликсПартнърс от 23.09.2015 г., нар. Отчета (отчетът е в работен вариант, актуален към 09.03.2016 г.)³⁶⁷ В Отчета е дадена информация за структурата на Доклада, основните изводи от анализа на кредитния портфейл на КТБ АД (н.), както и препоръки на Аликс Партнърс към синдиците и предприети действия (по някои от препоръките) до момента, обединени по групи, представени накратко в него.³⁶⁸

Резултатите от изпълнението на така обобщените препоръки са представени без посочване на конкретика, вкл. свързана със сътрудничество с институции; предявени иски и изхода от тях, събрани суми от изпълнението на съответните препоръки в резултат на предприетите действия в масата на несъстоятелността. В табличен вид към Отчета са посочени действия, които не са обвързани с конкретна препоръка и съответно липсва яснота какви вземания се визират и какви резултати се очакват от изпълнението им.³⁶⁹

Съгласно предоставената информация изпълнението на препоръките на АликсПартнърс от синдиците на КТБ АД (н.) е отчетено към 09.03.2016 г. в работен вариант и в План-график на синдика, в който са отчетени данни за изпълнение на препоръките за периода 2017 г. - 2022 г.³⁷⁰

в) Изпълнение на препоръки на АликсПартнърс във връзка с активи на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД

В Отчета към 09.03.2016 г.³⁷¹, е отразена препоръка на АликсПартнърс, дадена по отношение на кредитните експозиции/задължения на „Родина Пропъртис“ и свързани предприятия, в т. ч. „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД.³⁷² Посочено е, че към датата на отчета – 09.03.2016 г. по препоръката не са предприети действия, изложени са причини³⁷³ за неприложимост на препоръката по отношение на активите на „Родина Пропъртис“, вкл. тези

³⁶⁶ Одитни доказателства № 8 (Приложение № 1) и № 27

³⁶⁷ Одитно доказателство № 8 (т. I.3 Препоръки Аликс, Отчет Препоръки_09.03.2016doc)

³⁶⁸ 4.1.Препоръки, свързани с получаване на допълнителни юридически съвети за предприемане на правни действия в чужди юрисдикции.

4.2.Препоръки, свързани с получаване на допълнителни юридически съвети за предприемане на правни действия в България.

4.3.Препоръки, свързани със съвместна работа с Прокуратурата за получаване на допълнителна информация под формата на документи, разговори с бивши мажоритарен собственик, бивши служители на банката, акционери, клиенти/кредитополучатели.

4.4.Препоръки, свързани с допълнителна информация от БНБ – достъп до платежни системи.

4.5.Препоръки за извършване на оценки на стойността на активи (акции, вземания или предприятия като цяло).

4.6.Препоръки за встъпване в преговори за преговаряне на погасителни планови работещи предприятия; частична продажба на активи (отнасящи се предимно до група 13 – дружества с оперативна дейност).

4.7. Завеждане на иски по чл. 60а от ЗБН.

4.8. Контакти, директно или чрез БНБ, Прокуратурата и др. институции с власти в Швейцария и др., с ВТБ в Кипър във връзка с получени от КТБ средства, разследване на основанията за това търсене на възможни пътища за възстановяване.

4.9.Проверки в имотния регистър за собствеността на заложено имущество.

4.10. Оспорване на прихващания и възстановяване на залози в полза на банката и проверка дали определени трансакции могат да се оспорват и отменят.“

³⁶⁹ Одитно доказателство № 27

³⁷⁰ Колоната 5 от Приложение № 1 - план-график препоръки AlixPartners.pdf; Одитно доказателство № 8 (т. I.3)

³⁷¹ На позиция 7 от таблица - приложение към отчета

³⁷² „Правният екип на Банката следва да иницира действия за реализиране на заложеното имущество, както е определено в раздел 7 от настоящия Доклад, включително отдаването под наем на недвижими имоти и оборудване от „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ на „Принт Трейдинг“. Също може да бъде взет предвид потенциалът за продажба на принципа на действащо предприятие или рефинансиране на бизнеса на „Принт Трейдинг“ писмо № 80-0015/06.06.2022 г., т. I.3 Препоръки Аликс, Отчет Препоръки_09.03.2016doc, стр. 16

³⁷³ както следва: „учреден е залог върху вземания по банкови сметки в КТБ, които са празни. Не е учредено второто предвидено в договора обезпечение-залог на дружествените дялове от капитала на „Родина тауър“ ЕООД. Против дружеството е заведено дело за обявяване в несъстоятелност. В рамките на производството по несъстоятелност синдикът може да проведе осребряване масата на несъстоятелността по отношение на апортираните недвижими имоти от капитала на дружеството.“

на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД. В приложението към отчета са планирани определени действия³⁷⁴, но липсват срокове за изпълнение и конкретика по отношение на заложеното имущество на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД, посочено само като „недвижими имоти и оборудване“³⁷⁵

На редове №№ 35, 46, 67 от План-графика (коментиран в под-точка „а“) са посочени предприети действия и актуално състояние по препоръки на АликсПартнърс, относими към ИПК Родина 1 (преименувано в „Принт Трейдинг“), лизингополучател по кредити на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД от КТБ АД (н.), обезпечение по които са активи на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД, коментирани в сигнал с вх. № 94-00-438 от 17.12.2020 г. (Сигнала).

В представената информация в План-графика липсва яснота и конкретика относно препоръките на АликсПартнърс, активите/кредитите/вземанията, които касаят, както и по отношение на кои от тях са предприемани съответните действия (възбрани на имоти, запови, стойност на погасени кредити и др.).³⁷⁶

г) Обобщен доклад³⁷⁷ относно извършената работа по дадените от АликсПартнърс препоръки в предоставения на КТБ АД (н.) окончателен доклад

От синдиците на банката в несъстоятелност е изготвен Обобщен доклад до УС на ФГВБ относно извършената работа по дадените от АликсПартнърс препоръки в предоставения на КТБ АД (н.) окончателен доклад. По информация в Обобщения доклад окончателният доклад от АликсПартнърс от 23.09.2015 г. е предоставен на синдиците на 07.12.2015 г.

В доклада се посочва, че синдиците на КТБ АД (н.), съобразявайки се с дадените препоръки и с оглед тяхното изпълнение, са предприели множество действия в следните направления: препоръки, свързани със съвместната работа и получаване на допълнителна информация, както и документи от Прокуратурата на Република България, от БНБ и от други институции; препоръки, свързани с получаване на допълнителни юридически съвети и предприемане на правни действия в чужди юрисдикции; препоръки, свързани с получаване на допълнителни юридически съвети и предприемане на правни действия в България; препоръки, свързани със завеждане на съдебни искове. Предприетите по препоръките действия не са конкретизирани по отношение на определени търговски предприятия – кредитополучатели и свързани с тях лица, активи, кредитни експозиции, брой съдебни искове и др.³⁷⁸

Информацията за направените препоръки от международната финансово-разследваща компания не е пълна и обобщена (докладът е в резюме без направените препоръки) и се съдържа в различни документи (план-график, отчет към 09.03.2016 г., представен в работен вариант, обобщен доклад), без посочени дати на изготвяне, входящи номера, лица, които са изготвили документите и без подписи. Няма данни друга писмена (документирана) информация да е била предоставяна или изисквана от Фонда във връзка с изпълнение на препоръките на АликсПартнърс.³⁷⁹

В хода на одита е установено, че във връзка с напредъка по изпълнението на препоръките от доклада на международната разследваща компания, на ФГВБ е предоставяна периодично обобщена информация. Поради обективни причини и независимо от упражнявания от Фонда контрол, в препоръчания от компанията 12-месечен срок не са постигнати прогнозираните резултати за попълване на имуществото на банката в несъстоятелност.

³⁷⁴ по връчване на нотариална покана и изявление за предсрочна изискуемост. Депозирание на заявления по чл. 417 от ГПК за снабдяване с изпълнителен лист. Отговорни за изпълнението са адвокати/консултанти на банката в несъстоятелност.

³⁷⁵ **Одитни доказателства № 8** (Приложение № 1 план-график препоръки AlixPartners.pdf) и **№ 27**

³⁷⁶ **Одитни доказателства № 8** (Приложение № 1 план-график препоръки AlixPartners.pdf) и **№ 27**

³⁷⁷ **Одитно доказателство № 8** (т. I.3 Препоръки Аликс; Писмо, вх. № 20-7-0082 от 17.03.2016 г.)

³⁷⁸ **Одитно доказателство № 8** (т. I.3 Препоръки Аликс; Писмо, вх. № 20-7-0082 от 17.03.2016 г.)

³⁷⁹ **Одитни доказателства № 8** (т. I.3 Препоръки Аликс; Писмо, вх. № 20-7-0082 от 17.03.2016 г.) и **№ 27**

2.2. Запазване, управление и попълване на масата на несъстоятелността

2.2.1. Вътрешни правила и процедури (насоки, методически указания) във връзка с процеса по запазване на масата на несъстоятелността

Във ФГВБ не са утвърдени вътрешни правила и процедури (вкл. последователни действия и стъпки, отговорни звена и лица, комуникационни връзки, срокове, нива на контрол, образци на контролни листове, протоколи, и др.) за осъществяване на контрол на работата на синдика по запазване на масата на несъстоятелността на КТБ АД (н.), с оглед спазване на изискванията на Раздел I, Глава четвърта от ЗБН.^{380, 381}

Липсват ясно дефинирани функции, права и задължения на структурните звена и/или служители на ФГВБ, свързани със запечатване на помещения, оборудване, превозни средства и други, в които се съхраняват вещи и документи на банката³⁸², вдигане на печатите, описване на имуществото на банката в несъстоятелност³⁸³, контрол върху синдика при изпълнение на процесите по инвентаризация на описаното имущество на банката, както и оценка на вещите и имуществените права от масата на несъстоятелността, вкл. избор на външни експерти – оценители³⁸⁴, и по налагане на мерки, които обезпечават наличното имущество на банката.^{385,386}

Липсват утвърдени от органите на ФГВБ инструкции и насоки за изпълнение на дейностите на представителите на Фонда по чл. 49, ал. 2 и чл. 50, ал. 2 от ЗБН, образци на документи (протоколи за запечатване и разпечатване/вдигане на печатите, описи на имущество на банката в несъстоятелност, описи на архивни единици и др.), във връзка със задълженията им по чл. 49, ал. 2 и чл. 50, ал. 2 от ЗБН. По сведения от ФГВБ образци на посочените документи са изготвени от синдика на КТБ АД (н.) с цел оперативност и са използвани от членовете на различните комисии.³⁸⁷

Служителите на Фонда, които участват в комисии³⁸⁸ по запазване на масата на несъстоятелността (запечатване на всички помещения, оборудване, превозни средства и др., в които се съхраняват вещи и документи на банката; вдигане на печатите и опис на имуществото на банката), са определени със заповеди на председателя на Фонда³⁸⁹.

Определените със заповед на председателя служители на Фонда, които да присъстват при запечатването/разпечатването³⁹⁰ на всички помещения, превозни средства, оборудване и др., в които се съхраняват вещи и документи на КТБ АД (н.), са 17 или почти целият състав на ФГВБ (към 31.12.2015 г. работят 18 служители³⁹¹), като същите не са преминавали специални обучения във връзка със запечатване на помещенията по чл. 49 от ЗБН и вдигане на печатите и извършване на описите по чл. 50, ал. 1 от ЗБН. Подготовката на служителите е била теоретична, вкл. са провеждани срещи и семинари с консултанти и с представители на чуждестранни фондове (схеми за гарантиране на влоговете - Федералната корпорация за гарантиране на депозитите (FDIC) на САЩ – както по линия на проекти, финансирани от Американската агенция за международно развитие, така и по линия на Международната асоциация за гарантиране на депозити (IADI), Фонда за гарантиране на депозитите на Турция (Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu) и Фонда за гарантиране на депозитите на Полша (Bankowy Fundusz Gwarancyjny) – посещения на място и участие в семинари/конференции.

³⁸⁰ Глава четвърта от ЗБН Запазване, управление и попълване на масата на несъстоятелността. Охранителни мерки; Раздел I Запазване на масата на несъстоятелността

³⁸¹ Одитни доказателства №№ 1, 3 и 25

³⁸² чл. 49 от ЗБН

³⁸³ чл. 50 от ЗБН

³⁸⁴ чл. 52 от ЗБН

³⁸⁵ чл. 53 от ЗБН

³⁸⁶ Одитни доказателства №№ 1, 3 и 25

³⁸⁷ Одитни доказателства № 9 и № 25

³⁸⁸ Чл. 49 и чл. 50 от ЗБН

³⁸⁹ Заповед № 92-0034/22.04.2015 г. на председателя на УС и Заповед № 92-0035/23.04.2015 г. на председателя на УС на ФГВБ

³⁹⁰ Одитно доказателство № 6 (т. 1.8)

³⁹¹ <http://dif.bg> > FGVB_Godishen-otcheta_2015

Осъществена е координация с отговорните служители - координатори на КТБ АД (н.), като на служителите на Фонда, участници в комисиите за вдигане на печатите и опис на имуществото, са изпратени по имейл изготвени от КТБ АД (н.) образци на протоколи за запечатване/разпечатване. Допълнително са провеждани срещи между представители на ФГВБ, синдика на КТБ АД (н.) и служители на банката преди започването на процеса.³⁹²

Задачите, произтичащи от Раздел I на Глава Четвърта от ЗБН са изпълнявани от служители на Фонда въз основа на издадени заповеди на председателя за участие в комисии. Други вътрешни актове, регламентиращи дейностите не са приемани от Фонда.

2.2.2. Извършени от ФГВБ дейности, свързани със запазване на масата на несъстоятелността на КТБ АД (н.)

2.2.2.1. Запечатване на помещения, оборудване, превозни средства и др., в които се съхраняват вещи и документи на банката³⁹³

Съгласно разпоредбите на чл. 49, ал. 1 от ЗБН в деня на получаване от квесторите или временните синдици³⁹⁴ на препис от решението за откриване на производство по несъстоятелност³⁹⁵, или най-късно на следващия ден се извършва запечатване на всички помещения, оборудване, превозни средства и други, в които се съхраняват вещи и документи на банката. Съгласно ал. 2 от същата разпоредба запечатването се извършва от квесторите или временните синдици или от оправомощени от тях лица в тридневен срок. При запечатването присъстват представители на Фонда, определени от председателя на УС, като се съставят протоколи, в които се изброяват запечатаните обекти и вещи. Протоколите се подписват от лицата по ал. 2.

Във връзка с горното на заседание на УС на Фонда са обсъдени действията по чл. 49 и следващите от ЗБН. УС е взел решение³⁹⁶ при запечатването на финансовите центрове, клонове и офиси на КТБ АД (н.), нар. обекти на банката³⁹⁷, като представители на ФГВБ да присъстват служители на Фонда. Определен е отговорен служител за изпълнението на плана/графика за запечатване и описване на имуществото на КТБ АД (н.)³⁹⁸, който в рамките на възложената задача да изготви списъци, график и маршрут за командироване на служителите на Фонда до дестинациите за запечатване в рамките на 3 (три) дни след обявяването на банката в несъстоятелност.

Със Заповед № 92-0034/22.04.2015 г. на председателя на УС³⁹⁹ са определени представителите на ФГВБ, посочени в приложен списък към заповедта, състоящ се от 17 служители, които да присъстват при запечатването на всички помещения, превозни средства, оборудване и др., в които се съхраняват вещи и документи на КТБ АД (н.), като при запечатването бъде съставен и подписан протокол от всички присъстващи лица, в който да се изброят всички запечатани обекти и вещи.

В График на запечатване и разпечатване на подразделенията на КТБ АД (н.), са изброени финансовите центрове (ФЦ) (отдалечени работни места – ОРМ, офиси по населени места и Централно управление (ЦУ) на банката).⁴⁰⁰ Изготвено е и (по обекти на банката) разпределение на представителите на ФГВБ⁴⁰¹, участващи в запечатването и разпечатването

³⁹² Одитни доказателства № 9 и № 25 (т. 2)

³⁹³ Чл. 49 от ЗБН

³⁹⁴ Временните синдици на КТБ АД (н) са назначени за постоянни с Решение № 41 от 23.04.2015 г. на СГС по дело № 7549/2015 г., съгласно вписванията в Търговския регистър

³⁹⁵ Решение № 664 от 22.04.2015 г., Дело № 7549/2014 г., на Софийски градски съд (СГС)

³⁹⁶ Решение № 35 от 15.04.2015 г. по Протокол № 12 от 15.04.2015 г.

³⁹⁷ По смисъла на Наредба № 8121з-444 от 03.05.2016 г. за организацията и контрола по обезпечаването на сигурността на банките и финансовите институции - ДВ, бр. 37 от 17.05.2016 г., в сила от 21.05.2016 г. „§ 1. По смисъла на тази наредба: 1. (доп. - ДВ, бр. 68 от 2004 г.) „Обекти на банките“ са сградите заедно със съоръженията и прилежащите към тях територии на банките, техните клонове, офиси и изнесени работни места, които служат за осъществяване на дейността им.“

³⁹⁸ началник на отдел БНРИ

³⁹⁹ Одитни доказателства № 6 (т. 1.8) и № 9

⁴⁰⁰ Одитно доказателство № 9 (стр. 13-17 от приложения към писмо, № 80-0016/14.06.2022 г.)

⁴⁰¹ Одитно доказателство № 9 (т. Адреси и координати по ФЦ_ФГВБ_КТБ/стр. 19-23 от приложения към писмо, № 80-0016 от 14.06.2022 г.)

на помещенията по чл. 49 на ЗБН и в изготвяне на описи по чл. 50 от ЗБН. При запечатването са съставени протоколи за запечатване, подписани от оправомощените от синдиците лица, и от присъстващите при запечатването представители на Фонда, определени от председателя на УС на ФГВБ.⁴⁰²

Запечатването на обектите на КТБ АД (н.) (ЦУ и ФЦ, офиси, ОРМ по населени места), оборудване, превозни средства и други, в които се съхраняват вещи и документи на КТБ АД (н.), е извършено в сроковете по чл. 49, ал. 1 и ал. 2 от ЗБН – 23.04.2015 г. и 24.04.2015 г., в следващите два дни от датата на решението⁴⁰³ за откриване на производство по несъстоятелност на банката.⁴⁰⁴

2.2.2.2. Вдигане на печатите и опис на имуществото на банката⁴⁰⁵

В 30-дневен срок от встъпването в длъжност на синдика се извършва опис на недвижимите и движимите вещи, пари, ценности, ценни книги, договори, счетоводни и други документи, на вземанията на банката и на намиращите се във владение на трети лица вещи. Описът по ал. 1 се извършва от комисия, състояща се от представители на квесторите или временните синдици и на синдика. В комисията участват и представители на фонда, определени от председателя на управителния съвет. След извършването на опис се съставя протокол, който се подписва от всички участващи в описва лица.⁴⁰⁶

Със Заповед № 92-0035/23.04.2015 г. на председателя на УС на ФГВБ⁴⁰⁷ са определени служителите на Фонда, които да участват в комисията по чл. 50, ал. 2 от ЗБН (същите, посочени и в списък към Заповед № 92-0034/22.04.2015 г.) при вдигането на печатите и извършването на опис на недвижимите и движими вещи, пари, ценности, ценни книги, договори, счетоводни и други документи, на вземанията на банката и на намиращите се във владение на трети лица вещи, както и да участват в изготвянето и подписването на съответните протоколи – описи по утвърдена от синдика на КТБ АД (н.) форма, съгл. чл. 50, ал. 2 от ЗБН. В т. 2 от заповедта изрично е указано извършване на опис „на недвижимите и движимите вещи, пари, ценности, ценни книги, договори, счетоводни и други документи, на вземанията на банката и на намиращите се във владение на трети лица вещи на КТБ АД (в несъстоятелност).“

На основание чл. 50, ал. 1 и ал. 2 от ЗБН са извършени описи на имуществото на КТБ АД (н.), от комисии, в състав представители на синдиците на КТБ АД (н.) и представители на Фонда⁴⁰⁸, определени от председателя на УС.^{409, 410}

По отношение на датата на приключване на описите на имуществото на банката е констатирано, че извършването на описите на имуществото на банката е приключило до 25.05.2015 г. в определения със закона срок.⁴¹¹

В протокол от 25.05.2015 г. на комисия, в състав от представители на синдиците, временните синдици и служители на КТБ АД (н.), и представители на ФГВБ⁴¹², е посочено⁴¹³, че комисията е съставила опис на наличните документи на банката (изброени от т. 1 до т. 12 в

⁴⁰² Одитни доказателства № 10 и № 25 (стр. 3)

⁴⁰³ Решение № 664 от 22.04.2015 г., Дело № 7549/2014 г., Софийски градски съд

⁴⁰⁴ Одитни доказателства № № 9 (т. Организация опис – стр.14, Действия, свързани със запечатване и опис на имуществото на КТБ АД (н.) – стр. 67 от приложения към писмо, № 80-0016/14.06.2022 г.), 10 и 25

⁴⁰⁵ Чл. 50 от ЗБН

⁴⁰⁶ Чл. 50 от ЗБН.

⁴⁰⁷ Одитни доказателства № 6 (т. 1.8) и № 9

⁴⁰⁸ Със Заповед № 3-569 /23.04.2015 г. на синдиците на КТБ АД (н.) са определени представителите на синдиците, които участват в комисията по чл. 50, ал. 2 от ЗБН, като е определено, че в посочената комисия се включват и представители на Фонда, които обаче не са определени поименно. Имената на представителите на Фонда са определени със Заповед № 92-0035/23.04.2015 г. на председателя на УС на ФГВБ. Описите са приложени към протоколите за запечатване и протоколи за вдигане на печатите/разпечатване на обектите на КТБ АД (н.), оборудване, превозни средства на банката.

⁴⁰⁹ протоколи с приложени към тях описи по чл. 50, ал. 1 и ал. 2 и др. документи се съдържат в Одитно доказателство № 10

⁴¹⁰ Одитни доказателства № № 9, 10 и 25

⁴¹¹ Одитни доказателства № № 8 (т. 1.10), 9 и 25

⁴¹² определени на основание чл. 50, ал. 2 от ЗБН

⁴¹³ на стр. 2 от протокола

протокола), които са неразделна част от същия протокол.⁴¹⁴ Изброените документи представляват справки и списъци, изготвени и подписани единствено от служители на звена и управления на КТБ АД (н.). Документите съдържат съществена информация за имуществото на банката, в т.ч.: списък на действащи договори, анекси и споразумения по активни кредитни сделки (кредитния портфейл на банката); списък на нотариални актове; справка за притежаваните от банката акции и дялове на дружества и др.⁴¹⁵ Въпросните справки и списъци, изброени в протокола от 25.05.2015 г., са изготвени на дати⁴¹⁶, различни от датата на протокола (25.05.2015 г.).⁴¹⁷

При извършената проверка⁴¹⁸ е установено, че са изготвени описи по чл. 50, ал. 1 от ЗБН:

а) на движими вещи (вкл. автомобили, лаптопи, техника, софтуер, офис мебели – бюра столове, шкафови, и др.), които са описани детайлно, вкл. с посочване на индивидуализиращи ги реквизити (например номер, марка, модел, местонахождение и т.н.);

б) на налични в помещенията на банката пари и ценности;

в) на архивни единици⁴¹⁹ и са приложени копия на деловодни книги на част от клоновете и офисите на КТБ АД (н.).

В проверените описи на имуществото на КТБ АД (н.) по чл. 50, ал. 1 от ЗБН липсват:⁴²⁰

а) описани недвижими имоти и вещи по чл. 110, ал. 1 от Закона за собствеността⁴²¹, налични в помещенията на КТБ АД (н.);

б) описи на наличните ценни книги в помещенията на КТБ АД (н.) и/или във владение на трети лица, като липсват данни и информация за вид ценна книга, номер, стойност, дата, издател и т.н. По информация от ФГВБ, част от ценните книги са били иззети от органите на прокуратурата преди запечатването по чл. 49 от ЗБН и извършването на описите по чл. 50 от ЗБН. Копия на протоколите, с които са иззети ценните книги, не са приложени към описите по чл. 50 от ЗБН. В протоколите и описите липсва информация дали органите на прокуратурата са иззели всички ценни книги, собственост на банката, и евентуално къде (в помещения на банката или във владение на трети лица) се намират ценните книги, които не са иззети;⁴²²

в) описани договори и вземанията на банката, вкл. липсват данни и информация за кредитните досиета, налични в банката към датите на изготвянето на описите по чл. 50 от ЗБН, както и за самите договори за банков кредит, наличната документация по предоставените кредити, предоставените обезпечения по кредитите и др. В отделни случаи е прилагана справка за броя папки с кредитни досиета, но без информация за кредитите (кредитополучател, дата, размер и т.н.) и за съдържащите се документи в кредитните досиета.⁴²³

При описването на счетоводните документи в различните подразделения на банката в несъстоятелност се наблюдава различна практика⁴²⁴ – към някои от протоколите са приложени счетоводни документи⁴²⁵: копия и извлечения на обобщена оборотна ведомост, инвентарна книга, списък на неплатени и неосчетоводени получени фактури на съответното

⁴¹⁴ Одитно доказателство № 9

⁴¹⁵ Одитно доказателство № 9

⁴¹⁶ Одитно доказателство № 9 (стр. 4-8); Някои от справките са с дати 21.04.2015 г., 22.04.2015 г. (Списък на действащи договори, анекси и споразумения за услуги; Справка за договори, анекси и документи за учредени обезпечения и др. документи, свързани с тях, съдържащи се в кредитни досиета по активни кредитни сделки) – преди встъпването на синдиците на КТБ АД (н.) в длъжност – 23.04.2015 г. (чл. 50, ал. 1 от ЗБН), като същите лица са били и временни синдици на банката (назначени на 25.03.2015 г.)

⁴¹⁷ Одитни доказателства № 9 (Протокол 25.05.2015 г.) и № 25

⁴¹⁸ Одитно доказателство №№ 9, 10 (т. т. 4,5 6,8,9,10,11,12,13,14,15, 16,17,20,21,22,23,24,25,26,27,30,31,32) и 25

⁴¹⁹ Одитно доказателство № 10 (напр. т. т. 6, 18,19)

⁴²⁰ Одитни доказателства №№ 9, 10 (т. т. 5,8,9,10,11,12,13,14,15, 16,17,20,21,22,23,24,25,26,27,30,31,32) и 25

⁴²¹ (1) Недвижими вещи са: земята, растенията, сградите и другите постройки и въобще всичко, което по естествен начин или от действието на човека е прикрепено трайно към земята или към постройката.

⁴²² Одитно доказателство № 25 (стр. 7)

⁴²³ Одитно доказателство № 10 (Например в опис-приложения към протоколи от 23.04.2015 г., съставени в обект на банката във ФЦ Враца и ФЦ Козлодуй, писмо, № 80-0017/24.06.2022 г., т. 32, стр. 14 от описа във Враца и т. 20, стр. 11-12 от описа в Козлодуй)

⁴²⁴ Одитни доказателства № 25 (стр. 7) и № 10

⁴²⁵ Одитно доказателство № 10; Например във ФЦ Бургас, ОРМ Созопол, ФЦ Варна, Ямбол; Плевен, Русе, Белене, Казанлък, Харманли, Хасково, Кърджали са приложени посочените счетоводни документи

подразделение, а към други протоколи в обекти на банката счетоводни документи не са приложени.⁴²⁶

Допълнителни описи по реда на чл. 50, ал. 4 от ЗБН за откриване на друго имущество впоследствие (т.е. след извършването на описа по чл. 50, ал. 1 от ЗБН) не са извършвани.⁴²⁷

По отношение на физическото съхранение на описите е констатирано, че същите се съхраняват в помещение на ФГВБ със специален достъп⁴²⁸, на хартиени носители (не са дигитализирани) в кашони и хартиени папки, без да са етикетирани и номерирани или да имат общ опис, който да позволява тяхната пълнота и проследимост.⁴²⁹

По информация на Фонда основната причина за липсата на описани по реда на чл. 50 от ЗБН кредитни досиета, ценни книги и други договори и документация на КТБ АД (н.) се дължи на това, че цялата процедура по запечатване, разпечатване, описване на имуществото, която включва значителен обем от работа, е извършвана в кратък период. Според Фонда „следва също така да се съобразява факта, че договорите за кредит, за депозит, както и всички други обичайни банкови дейности се съхраняват предимно на електронен носител, което според Фонда гарантира тяхното коректно съхранение“.⁴³⁰

Процесите по запечатване на обектите на КТБ АД (н.), вдигане на печатите и описване на имуществото на банката в несъстоятелност по смисъла на чл. 50, ал. 1 от ЗБН, са изпълнени в рамките на определените със закона срокове.

2.2.3. Оценка на активите и пасивите на банката

Съгласно т. I.3. от Политиката по банкова несъстоятелност и ранни интервенции на ФГВБ⁴³¹, целта на процедурата по банкова несъстоятелност е да се осигури във възможно най-кратки срокове справедливо удовлетворяване на вложителите на банката и на другите кредитори. В т. I.1. от същата Политика⁴³² се посочва, че встъпителната фаза от процеса на банковата несъстоятелност започва с отнемането на лиценза на банката и завършва с приключването на инвентаризацията. Тази първа оперативна фаза е от изключителна важност с оглед съхраняване на имуществото на банката, попадащо в масата на несъстоятелността, и неговото осребряване, от което следва, че трябва да се извърши бързо, за да ограничи влошаването на стойността на активите и да се постигне максимално удовлетворяване на кредиторите.

а) процедура по избор на външни експерти. Прозрачност на процедурата.⁴³³

Съгласно чл. 52, ал. 2 от ЗБН при необходимост и с разрешение на председателя на УС на Фонда синдикът може да ползва помощта на външни експерти. Решението на председателя на УС не подлежи на обжалване по съдебен ред. Възнаграждението на оценителите на вещи и права се определя от синдика и се одобрява от Фонда по реда на чл. 52 или чл. 55 от ЗБН.

При извършената проверка е установено:⁴³⁴

С писмо⁴³⁵ до ФГВБ синдиките на КТБ АД (н.) информират УС на Фонда, че са започнали⁴³⁶ предварителни разговори с представители на „Прайсуотърхаус Купърс България“ ЕООД (нар. РwC България), като очакват да получат от тях писмо за намерение с

⁴²⁶ Одитно доказателство № 10; Например във ФЦ Враца, ФЦ Пловдив-Централен офис, ФЦ Девин, ФЦ Козлодуй, Дупница, Благоевград, Гоце Делчев

⁴²⁷ Одитно доказателство 25 (стр. 7)

⁴²⁸ Според информация на Фонда след приключване на работата по чл. 49 и чл. 50 от ЗБН във ФЦ на КТБ АД (н.), всички служители са представили комплекта от изготвените документи, които се съхраняват в помещението в сградата на ФГВБ, в което е Автоматизираната система за изплащане (АСИ). Посоченото помещение е с ограничен достъп съгласно Политиката за информационна сигурност на Фонда.

⁴²⁹ Одитни доказателства № 9 (Действия, свързани със запечатване и опис на имуществото на КТБ АД (н.), стр. 3) и № 25 (стр. 8)

⁴³⁰ Одитно доказателство № 25 (стр. 8)

⁴³¹ приета с Решение на УС на Фонда от 25.11.2011 г. Одитно доказателство № 3 (т. 2, стр. 6)

⁴³² Одитно доказателство № 3 (т. 2, стр. 4)

⁴³³ Одитно доказателство № 8 (т. 1.10)

⁴³⁴ Одитно доказателство № 25 (стр. 9-12)

⁴³⁵ Одитно доказателство № 8 (т. 1.10, т. 1 писмо вх. № 20-7-0003/29.04.2015 г., посочено в Заповед № 92-0038/12.05.2015 г. на председателя на ФГВБ)

⁴³⁶ в изпълнение на задълженията си по чл. 52 от ЗБН

предложение относно времевия обхват и цената за извършване на услугата. Предвид това синдиците молят за указания от председателя на УС на ФГВБ относно процедурата за избор на оценител на вещите и имуществените права от масата на несъстоятелността на КТБ АД (н.). Председателят на УС на Фонда е издал Заповед № 92-0038/12.05.2015 г.⁴³⁷, в която посочва че счита за допустимо и обосновано ангажирането на външни експерти от синдика на КТБ АД (н.), предвид необходимостта от специални знания и квалификация на лицата, извършващи оценка на активите на КТБ АД (н.), разрешава се на синдика на КТБ АД (н.) да използва помощта на външни експерти, които да извършат оценка на вещите и имуществените права от масата на несъстоятелността на банката. Председателят на Фонда разпорежда синдиците на КТБ АД (н.) да проведат процедура за избор на оценител, а именно - да се обърнат до най-малко три фирми с добра репутация, притежаващи необходимата квалификация и опит с предложение да извършат оценка на вещите и имуществените права от масата на несъстоятелността на банката. Фирмите, заявили интерес да изпълнят посочената услуга, да декларират липса на конфликт на интереси. Заповедта е вписана в книгата по чл. 43 от ЗБН.⁴³⁸

Синдиците информират председателя на УС на ФГВБ, че са провели разговори с търговски дружества със съответната оценителска правоспособност и са ги поканили да представят оферти за извършване на оценката. Дава се информация за отварянето и оценката на същите ще бъде сформирана комисия при КТБ АД (н.). Отправено е искане да бъде определен представител на ФГВБ, който да участва при отварянето на офертите, с оглед прозрачност на процедурата по избор на оценител на активите на КТБ АД (н.). Председателят на УС на ФГВБ е определил представител на ФГВБ⁴³⁹, който да присъства при отварянето на офертите за избор на оценител, в сградата на КТБ АД (н.).⁴⁴⁰

С Доклад, вх. № 84/11.06.2015 г. до членовете на УС на Фонда, председателят на УС ги информира, че съгласно представено писмо⁴⁴¹ от синдиците на КТБ АД (н.), същите са извършили действия по назначаване на Комисия за разглеждане и оценка на представените оферти от поканените дружества⁴⁴² за извършване на оценка на активите, като са определени и четиринадесет оценъчни критерии за избор на оценител със съответните тегла, както следва:

№	ОЦЕНЪЧЕН КРИТЕРИЙ	ТЕГЛО
1	Оферентът е част от международно представена група със сериозно влияние в областта на одита и оценка на активи	30 т.
2	Оферентът има продължителен опит като оценител на активи.	20т.
3	Оферентът е част от група с предприятия, които извършват и одиторска дейност, включително одит на банки, съизмерими с КТБ.	20т.
4	Оферентът има готовност да предостави банкова гаранция за добро изпълнение в размер на 15 % от ценовото предложение.	10т.
5	Оферентът има административен капацитет за извършване на ОЦЕНКАТА като постоянно наети лицензирани оценители.	20т.
6	Оферентът има административен капацитет за извършване на оценката като общо постоянно наети служители в компанията.	10т.
7	Оферентът е участвал като главен изпълнител в оценки на активите на действаща банка или оценка на действаща банка като предприятие, чиито активи са, съизмерими с активите на КТБ.	30 т.

⁴³⁷ Одитно доказателство № 8 (т. 1.10, т. 1 - представена с писмо, изх. № 20-7-007/13.05.2015 г. до синдици на КТБ АД (н.)

⁴³⁸ <https://www.dif.bg/ktb-ad/nesytojatelnost/elektronna-kniga-na-aktovete-na-fgvyb/elektronna-kniga-na-aktovete-na-fgvyb-za-2015-g> ; Заповед № 92-0038/12.05.2015 г.

⁴³⁹ Началникът на отдел БНРИ; Заповед № 92-0043/22.05.2015 г.

⁴⁴⁰ Одитно доказателство № 8 (т. 1.10, т. 2, писмо № 20-0-0047/21.05.2015 г.)

⁴⁴¹ Одитно доказателство № 8 (т. 1.10, т. 3 писмо, вх. № 20-7-0042/05.06.2015 г.)

⁴⁴² „Прайсуотърхаус Купърс България“ ЕООД, „Грант Торнтон“ ООД, „Брайт-Консулт“ ООД

8	Оферентът е участвал като главен изпълнител в оценки на активите на банка в несъстоятелност или оценка на банка в несъстоятелност като предприятие, чиито активи са съизмерими с активите на КТБ.	30 т.
9	Оферентът е участвал като главен изпълнител в оценки на корпоративни облигации и други дългови инструменти, съизмерими с държаните от КТБ АД (н.)	30 т.
10	Оферентът е участвал като главен изпълнител в оценката на пакети акции и други капиталови инструменти в пакети, съизмерими с държаните от КТБ АД (н.)	20т.
11	Оферентът е участвал като главен изпълнител в оценки на търгуеми квоти въглеродни емисии, съизмерими с държаните от КТБ АД (н.)	20т.
12	Оферентът е участвал като главен изпълнител в оценка на вземания по кредитен портфейл, съизмерим с кредитния портфейл на КТБ АД (н.)	20т.
13	Срок за извършване на оценката.	30 т.
14	Ценово предложение.	20т.

В резултат на извършената оценка на офертите на трите дружества, подали оферти за участие, Комисията⁴⁴³ е предложила кандидатът РwС България ЕООД с най-високата ценова оферта да бъде класиран на първо място, тъй като е събрал най-голям брой точки (293 т. при максимални 310 т.) по всички посочени по-горе оценени критерии.⁴⁴⁴

*
.....

Препоръчва се на синдика⁴⁴⁵ да се обърне към избраното дружество с искане за преразглеждане на предложената цена в посока намаляване и също към Камарата на независимите оценители в България (КНОБ), за проучване на възможността за ангажиране на оценители на отделните видове активи на банката с цел максимално оптимизиране на разходите.

*
.....

Председателят на УС на ФГВБ след Решение № 109 от 13.07.2015 г. на УС информира⁴⁴⁶ синдиците, че с оглед „осигуряване на максимална прозрачност и достоверност на процедурата по избор на оценител на КТБ АД (н.), като се държи сметка и за факта, че „Прайсуотърхаус Купърс“ е глобално утвърдено име, с богат опит и безупречна репутация, се предлага на синдика да продължи преговорите и да сключи договор с „Прайсуотърхаус Купърс България“ ЕООД.⁴⁴⁷

Съгласно международните принципи, зададени от Международната асоциация на институциите за гарантиране на депозитите (IADI), част от добрите практики, прилагани от

⁴⁴³ Определеният със заповед на председателя на УС на ФГВБ представител от страна на ФГВБ е присъствал при отваряне на офертите за избор на оценител, което се състояло на 25 май 2015 г. в сградата на КТБ АД (н.).

⁴⁴⁴ Одитно доказателство № 8 (т. 1.10, Писмо, вх. № 20-7-0042 от 05.06.2016 г.)

* Данните не се огласяват на основание чл. 34, ал. 1 и чл. 59, ал. 1 от Закона за Сметната палата, във връзка с чл. 3 от Закона за защита на търговската тайна.

⁴⁴⁵ Одитно доказателство № 8 (т. 1.10, т. 3 писмо, изх. № 20-7-0019/11.06.2015 г.)

* Данните не се огласяват на основание чл. 34, ал. 1 и чл. 59, ал. 1 от Закона за Сметната палата, във връзка с чл. 3 от Закона за защита на търговската тайна.

⁴⁴⁶ Одитно доказателство № 8 (т. 1.10, т. 4 писмо, изх. № 20-7-0053/22.07.2015 г. писмо от 22.06.2015 г. от РwС)

⁴⁴⁷ Одитно доказателство № 8 (т. 1.10, т. 4)

институция за гарантиране на депозити, каквато е и ФГВБ, са изискванията за прозрачност и оповестяване (Core Principle 3 – GOVERNANCE, EC4), вкл. разкриване и редовно публикуване на подходяща информация за заинтересованите страни.⁴⁴⁸ Налице са определени указания от УС на Фонда, които да послужат на синдика на банка в несъстоятелност при избор на външните експерти, както и да осигурят максимална прозрачност на процедурата за разрешаване/одобряване и контрол при ползването на външни експерти, както и на изпълнението на сключените с изпълнителите договори.⁴⁴⁹

В електронната книга по чл. 43 от ЗБН, публична на страницата на ФГВБ, е вписан актът, с който председателят на УС разрешава синдикът на КТБ АД (н.) да използва помощта на външни експерти, които да извършат оценка на вещите и имуществените права от масата на несъстоятелността на банката, като се проведе процедура за избор на оценители.⁴⁵⁰

б) сключване на договори с външни експерти

С писмо до УС на Фонда⁴⁵¹, синдиките на КТБ АД (н.) искат одобряване на проекта на договор с изпълнители РwС България ЕООД и „Инженерингсервиз“ София ООД, за предоставяне на услуги, свързани с оценката на вещите и имуществените права от масата на несъстоятелността на КТБ и Анекс № 1 към същия договор, който третира услугите, свързани с експозицията на КТБ АД към ТБ „Виктория“. Като подизпълнител на РwС България ЕООД е обявено, че ще участва дружеството „Аванс Адрес Експертни Оценки“ ЕООД. Същевременно процедурата за избор на външен експерт – оценител на вещите и имуществените права от масата на несъстоятелността на банката, не е приложена към „Инженерингсервиз“ София ООД, който се явява изпълнител на договора, съвместно с РwС България ЕООД, както и към подизпълнителя за извършване на оценката, посочен по-горе.⁴⁵²

В писмото се посочва, че изпълнението на договора в предвидения срок не е ангажимент единствено на оценителя, а до голяма степен зависи от доброто и своевременно взаимодействие между оценителите от една страна и служителите на банката и наетите консултанти от друга. В тази връзка още на този етап се иска удължаване на срока на оценката, обусловено от продължителните преговори с оценителя, както и от извършените допълнителни действия за постигане на оптимизация на ценовите условия. Предлага се да бъде удължен срока за извършване на оценката, като същият да се счита за продължен до изтичане на 90 календарни дни от решението на УС на ФГВБ за одобряване на условията по договора.⁴⁵³

Със Заповед № 92-0082/06.08.2015 г. председателят на УС дава разрешение на синдиките на КТБ АД (н.) за сключване на договор с предложените изпълнители⁴⁵⁴. Сключен е Договор № 121 от 10.08.2015 г. с РwС България и „Инженерингсервиз“ София ООД за предоставяне на услуги, свързани с оценката на вещите и имуществените права от масата на несъстоятелността на КТБ АД (н.) и Анекс № 1 към договора на същата дата.⁴⁵⁵

*
.....

⁴⁴⁸ <https://www.iadi.org/en/core-principles-and-guidance/core-principles/> Указанието „Risk Management and Internal Control System of Deposit Insurers“, November 2020, издадено от Международната асоциация на институциите за гарантиране на депозитите (IADI).

⁴⁴⁹ Одитно доказателство № 25 (стр. 12)

⁴⁵⁰ <https://www.dif.bg/bg/ktb-ad/nesystojatelnost/elektronna-kniga-na-aktovete-na-fgvgb/elektronna-kniga-na-aktovete-na-fgvgb-za-2015-g>; Заповед № 92-0038/12.05.2015 г.

⁴⁵¹ Одитно доказателство № 8 (т. 1.10., т. 5 писмо, вх. № 20-7-0131/31.07.2015 г.)

⁴⁵² Одитни доказателства № 8 (т. 1.10, Писмо, вх. № 20-7-0042 от 05.06.2016 г.) и № 25 (стр. 13)

⁴⁵³ Междувременно срокът за извършване на инвентаризацията и оценката е изменен на 120 дни - ЗБН, чл. 52, доп.-ДВ, бр. 22 от 24.03.2015 г., в сила от 24.03.2015 г., изм., ДВ, бр. 50 от 03.07.2015 г.

⁴⁵⁴ Чл. 39, ал. 1, т. 7 и чл. 52, ал. 2 от ЗБН

⁴⁵⁵ Одитно доказателство № 8 (т. 1.10)

* Данните не се огласяват на основание чл. 34, ал. 1 и чл. 59, ал. 1 от Закона за Сметната палата, във връзка с чл. 3 от Закона за защита на търговската тайна.

Съгласно т. 3 *Срокове* от Договора (т. 3.1) при подписването му изпълнителят предоставя списък с необходимата информация за изготвяне на Оценките, в деня на подписване на договора клиентът предоставя на екипа на изпълнителя достъп до помещенията на Банката и до цялата налична информация и материали, необходими за изготвяне на Оценките, за което се съставя протокол. Съгласно договора, Изпълнителят изготвя Оценките и ги предава на клиента в срок до 85 (осемдесет и пет) календарни дни, считано от съставянето на протокола по т.3.1. Предвидени са клаузи за удължаване и изменение на срока за изпълнение в зависимост от предоставената налична информация и материали от клиента - КТБ АД (н.) – първоначална информация в срок до 4 седмици от подписване на договора, допълнителна информация при необходимост, удължаване на срока с толкова, колкото е необходимо, за да се довършат Оценките съобразно изменените обстоятелства. В Договора (т.т. 11, 11.4) е предвидено изпълнителят РwC България ЕООД да отговаря при забавено изпълнение, като се задължава да заплати неустойка в размер на 1 000 (хиляда) евро за всеки ден забава, но не повече от 10 % от дължимото възнаграждение. Тази неустойка не се дължи, когато забраната се дължи на забава на клиента или в резултат на непредвидени или независещи от изпълнителя обстоятелства.⁴⁵⁶

в) удължаване на срока за извършване на оценката⁴⁵⁷

УС на Фонда дава първоначално разрешение⁴⁵⁸ за удължаване на срока по чл. 52, ал. 1 от ЗБН за извършване на инвентаризация и оценка на вещите и имуществените права от масата на несъстоятелността с 45 дни след изтичане на законовия срок по чл. 52, ал. 1 от ЗБН (т. е. 120 дни⁴⁵⁹) със следните мотиви: искането на синдика отговаря на изискванията на закона - отправено е преди изтичането на срока, чието удължаване се иска, и е мотивирано.⁴⁶⁰ С писмо, изх. № 20-7-0068/07.08.2015 г., председателят на УС на Фонда информира синдиците за решението на членовете на УС.⁴⁶¹

Синдиците на КТБ АД (н.) са поискали ново удължаване на срока⁴⁶² за извършване на оценката на вещите и имуществените права на КТБ АД (н.), който изтича на 13 ноември 2015 г.⁴⁶³, като са посочили следните мотиви, изложени най-общо:

От страна на КТБ, в лицето на служителите на банката и на наетите правни консултанти, са полагани сериозни усилия за осигуряване на изисканата от оценителя информация и за напредване на работата по проекта; осигурена е необходимата материално-техническа база за работата на оценителите в сградата на КТБ, респ. достъп до информация и възможности за комуникация, достъп на оценителите до цялата налична в банката информация относно активите и вещите и имуществените права на КТБ, обект на оценката, създадена е организация за постоянен контакт с оценителския екип и неговото подпомагане.

⁴⁵⁶ **Одитно доказателство № 8** (т. 1.10., т. 5 Dogovor_PWC_KTB_ocenka_Aneks1 и 5. Dogovor_PWC_KTB_ocenka_small)

⁴⁵⁷ Чл. 39 от ЗБН (1) Фондът има следните правомощия: 18. (нова – ДВ, бр. 50 от 2015 г., изм., бр. 61 от 2015 г., в сила от 11.08.2015 г.) удължава сроковете по чл. 50, ал. 1, чл. 52, ал. 1, чл. 64, ал. 1, чл. 66, ал. 7, чл. 78, ал. 1 и чл. 79, ал. 1 по мотивирано искане на синдика; искането се отправя преди изтичането на срока; **Одитно доказателство № 8** (т. 1.10., т.т. 5, 7, 8, 9 и 14 - решения и писма, подробно изброени)

⁴⁵⁸ **Одитно доказателство № 8** (т. 1.10, т. 5 Решение № 131Б/06.08.2015 г. по Протокол № 43)

⁴⁵⁹ Съгласно чл. 52, ал. 1 (Изм. - ДВ, бр. 50 от 03.07.2015 г.) Срокът на инвентаризацията и оценката не може да надвишава 120 дни.

⁴⁶⁰ приет с Решение № 23/28.05.2002 г. на УС на ФГВБ

⁴⁶¹ **Одитно доказателство № 8** (т. 1.10, т. 5)

⁴⁶² **Одитно доказателство № 8** (т. 1.10, т. 7)

⁴⁶³ 165 дни спрямо 25.05.2015 г., дата, посочена като крайна за извършване на описа на имуществото на банката

Въпреки това се посочва, че обемът от работа за изготвяне на оценката на вещите и имуществените права, респективно предвидените за това срокове, значително надхвърлят предварителните очаквания - в голяма част от случаите е необходимо набавянето, анализ и обработка на информация, която не е налична в КТБ. Работата по ТБ „Виктория“, изведена с приоритет предвид указанията, дадени от Фонда, допълнително забавя процеса. Като основен проблем е посочена работата по оценката на кредитния портфейл на банката, състоящ се от 951 кредита, в т.ч.: 591 кредита на корпоративни клиенти, 360 кредита на физически лица. По отношение на материалните активи - недвижими имоти (земя и сгради), обект на оценка са 106 недвижими имота (земи и сгради). Оценката на машини и съоръжения - около 15 700 броя позиции за оценяване, предполага значителна по обем работа за оценителския екип и за екипа на банката. Банката притежава финансови активи - инвестиции в около 40 различни емисии акции, облигации и ДЦК, има участие в четири дъщерни и асоциирани предприятия (освен ТБ „Виктория“), множество индивидуални позиции на обща стойност 63 млн лева по баланс, в т.ч. закупени квоти на CO₂, отчитане на закупени разнородни маловални активи, отчитане на предплащания относно маркетинг и спонсорство, колекция от минерали и скъпоценни камъни (около 50 000 бр.). Като е разгледал посочените мотиви на синдиките, с Решение № 200/13.11.2015 г. по Протокол № 66 от същата дата УС на Фонда е разрешил удължаване на срока за изготвяне на оценката на вещите и имуществените права до 31.01.2016 г.⁴⁶⁴

Синдиките на КТБ АД (н) са поискали в началото на 2016 г.⁴⁶⁵ ново удължаване на срока за извършване на оценката на вещите и имуществените права на КТБ АД (н), като са отчели, че обемът от работа по изготвяне на оценката на вещите и имуществените права, респ. предвидените за това срокове, отново са надхвърлили предварителните очаквания. Същевременно, от страна на оценителя РвС България ЕООД е представен проект на Анекс № 2 към Договор за предоставяне на услуги от 10.08.2015 г. В Анекс № 2 изпълнителят по договора посочва, че „за целите на оценката наличната информация в Банката е с незадоволително качество, липсват важни данни, има несъответствия между различни източници на информация.“, поради което се предлага изменение на графика за представяне на работни доклади, сроковете по т. 3.3 от първоначалния договор (нов посочен срок – 28.04.2016 г.), както и увеличение на общото възнаграждение с 340 000 евро, без ДДС, мотивирано с по-големия обем работа от очаквания и значително увеличение на времето, нужно за нейното извършване, без да са посочени по-конкретни мотиви от изпълнителя⁴⁶⁶. Със Заповед № 92-0019/04.02.2016 г.⁴⁶⁷ председателят на УС разрешава на синдика да сключи Анекс 2 с изпълнителя РвС България ЕООД, като не е одобрено предложеното увеличение на заплащането и утвърждава сумата от 250 000 евро, без ДДС, платима на два пъти. С решение № 23/04.02.2016 г. членовете на УС одобряват извършване на извънреден, непредвиден в бюджета на синдика за м. февруари 2016 г. разход в размер на 125 000 евро без ДДС, представляващ първата половина от уговорената за плащане допълнителна сума по Анекс 2.⁴⁶⁸

С Решение № 15 от 28.01.2016 г. УС на ФГВБ е разрешил поредно удължаване на срока за изготвяне на оценката на вещите и имуществените права до 31.05.2016 г.⁴⁶⁹

С ново искане синдикът на КТБ АД (н.)⁴⁷⁰ е поискал от УС на ФГВБ да удължи срока за извършване на оценка на вещите и имуществените права от масата на несъстоятелността, като се е мотивирал с изменението на разпоредбата на чл. 52, ал. 4 от ЗБН⁴⁷¹, в новата редакция на която е предвидено синдикът да предостави на Фонда, освен предвидените до този момент документи от инвентаризацията и оценката и ликвидационния баланс, също така и доклад с обобщена информация от оценката и ликвидационния баланс по основни категории активи.

⁴⁶⁴ Одитно доказателство № 8 (т. 1.10, т. 7)

⁴⁶⁵ Одитно доказателство № 8 (т. 1.10, т. 8)

⁴⁶⁶ Одитно доказателство № 8 (т. 1.10, т. 7, Анекс № 2, приложен към писмо, вх. № 20-7-0256/12.11.2015 г.)

⁴⁶⁷ Одитно доказателство № 8 (т. 1.10, т. 8 Писмо, № 20-7-0020/05.02.2016 г.)

⁴⁶⁸ <https://www.dif.bg/bg/ktb-ad/nesystojatelnost/elektronna-kniga-na-aktovete-na-fgvyb/elektronna-kniga-na-aktovete-na-fgvyb-za-2016-g>

⁴⁶⁹ Одитно доказателство № 8 (т. 1.10, т. 8 писмо, изх. № 20-7-0013/28.01.2016 г.)

⁴⁷⁰ Одитно доказателство № 8 (т. 1.10, т. 9 писмо, вх. № 20-7-0180/27.05.2016 г.)

⁴⁷¹ Закон за изменение и допълнение на ЗБН (обн. в ДВ., бр.33 от 2016 г.)

Предвид факта, че са спазени изискванията на закона, а именно, че искането на синдика е отправено преди изтичането на срока, чието удължаване се иска, и е мотивирано, на основание чл. 39, ал. 1, т. 18, във връзка с чл. 52, ал. 1 и чл. 39, ал. 3 от ЗБН, УС на Фонда удължава⁴⁷² срока по чл. 52, ал. 1 от ЗБН за извършване на оценка на вещите и имуществени права от масата на несъстоятелността на КТБ АД (н.) до 25.08.2016 г.⁴⁷³

Увеличаването на сроковете и увеличаването на възнагражденията за оценката на вещите и имуществените права от масата на несъстоятелността на КТБ АД (н.) са разрешени от Фонда на база постъпили искания от синдиците и въз основа на съдържащите се в тях мотиви. С писмо № 20-7-0236/27.07.2016 г.⁴⁷⁴ синдиците на КТБ АД (н.) са предоставили на УС на Фонда копия на работен вариант на доклад с обобщена информация от оценките на вещите и имуществените права от масата на несъстоятелността на КТБ АД (н.) към 22.04.2015 г., работен Обобщен доклад и актуализирана работна версия на предоставения доклад на 27.01.2016 г.

Резултатите от извършената инвентаризация на вещите и имуществените права от масата на несъстоятелността на КТБ АД (н.) към 22.04.2015 г. и резултати от оценката към същата дата, извършена от „Прайсуотърхаус Купърс България“ ЕООД, са представени от синдиците на банката до УС на ФГВБ с писмо, № 20-7-0250/16.08.2016 г.⁴⁷⁵

Налице е значително забавяне (с почти 9 месеца след четирикратно удължаване на сроковете) до 16.08.2016 г. на оценката на вещите и имуществените права на банката и изготвянето на ликвидационния баланс, спрямо първоначално определения срок 13.11.2015 г., който е допълнително удължаван с решения на УС на Фонда, на основание чл. 39, ал. 1, т. 18 от ЗБН.

г) ликвидационен баланс и доклад с обобщена информация от оценките на вещите и имуществените права на КТБ АД (н.)⁴⁷⁶

Въз основа на извършената инвентаризация и оценка синдикът съставя ликвидационен баланс и при констатиране вреди предприема действия за възстановяване на вредите от лицата, които са ги причинили (чл. 52, ал. 3 от ЗБН). Съгласно ал. 4 от същата норма (изм. - ДВ, бр. 33 от 2016 г., в сила от 26.04.2016 г.), синдикът предоставя незабавно на Фонда документите от инвентаризацията и оценката и ликвидационния баланс, както и доклад с обобщена информация от оценката и ликвидационния баланс по основни категории активи. Докладът се изпраща за сведение в Народното събрание в тридневен срок от получаването му.

Първоначалният ликвидационен баланс е изготвен към дата 22.04.2015 г. (датата на съставяне е 29.08.2016 г.) на база на оценката на активите на КТБ АД (н.), направена съгласно изискванията на ЗБН от РвС България“ ЕООД и „Инженерингсервиз София“ ООД. С Решение № 200/23.11.2016 г. УС на ФГВБ утвърждава формата и структурата на „Месечен ликвидационен баланс“ във връзка със задължението на синдика по чл. 4 от Наредба № 32 на БНБ за отчетността и бюджета на синдика на банка в несъстоятелност да изготвя и представя на ФГВБ месечни доклади, отчети и справки, предвидени в същата разпоредба.⁴⁷⁷

В изпълнение на разпоредбата на чл. 52, ал. 4, изр. второ от ЗБН, в законоустановения тридневен срок от получаването (31.08.2016 г.) от синдиците на КТБ АД (н.)⁴⁷⁸ на доклада с обобщена информация от оценката и ликвидационния баланс по основни категории активи, председателят на УС на Фонда е изпратил (02.09.2016 г.) доклада до Народното събрание.⁴⁷⁹

Съгласно направената от „Прайсуотърхаус Купърс България“ ЕООД и „Инженерингсервиз София“ ООД оценка, общата стойност на активите на КТБ АД към датата на обявяването ѝ в несъстоятелност – 22 април 2015 г., е 1 милиард и 378 млн. лв. (1 377 923

⁴⁷² Решение № 109 от 31.05.2016 г. по Протокол № 26 от същата дата

⁴⁷³ Одитно доказателство № 8 (т. 1.10, т. 9 писмо, изх. № 20-7-0116/31.05.2016 г.)

⁴⁷⁴ Одитно доказателство № 8, т. 1.10, т.14 и т. 11

⁴⁷⁵ Одитно доказателство № 8 (т. 1.10, т. 14)

⁴⁷⁶ Одитно доказателство № 6 (т. 1.5.1 – писмо, вх. № 20-7-0261/31.08.2016 г. ликвидационен баланс)

⁴⁷⁷ Одитно доказателство № 3 (т. 7. Отчетни форми Нар.32)

⁴⁷⁸ Одитно доказателство № 6 (т. 1.5.1)

⁴⁷⁹ Одитно доказателство № 6 (т. 1.5.1, писмо, изх. № 30-0037/02.09.2016 г.)

хил. лв.)⁴⁸⁰, от които 436 млн. лв. са парични средства на каса, в БНБ и по сметка на синдика, а 591 млн. лв. – кредити и вземания от други финансови институции.⁴⁸¹

В Доклада с обобщена информация⁴⁸² от оценката на РwС България ЕООД е посочено, че оценките на вещите и имуществените права от масата на несъстоятелността на КТБ АД (н.) към 22.04.2015 г. е изготвена за целите на съставянето на ликвидационния баланс на банката в несъстоятелност, съгласно чл. 52, ал. 3 от ЗБН. Оценките са представени по следните категории активи: парични средства и парични салда при централни банки, финансови активи, държавни за търгуване, финансови активи на разположение за продажба, кредити и вземания, материални активи, нематериални активи, инвестиции и асоциирани, дъщерни и съвместни предприятия, данъчни активи, други активи, нетекущи активи и групи активи за изваждане от употреба, класифицирани като държани за продажба. Оценките са базирани на информация и данни към 22.04.2015 г., предоставени от КТБ АД (н.) в процеса на работа и тяхното идентифициране до 17 юни 2016 г., както и извършени огледи на собствено движимо и недвижимо имущество и обезпечения до същата дата. По данни от доклада за целите на изготвянето на оценката са приложени Международните стандарти за оценяване. Съгласно изискванията на чл. 80, ал. 1 от ЗБН, при оценката на вещите и имуществените права от масата на несъстоятелността за база на стойността е приета пазарната стойност.⁴⁸³ Взета е предвид разпоредбата на чл. 80, ал. 4 от ЗБН, съгласно която оценката на недвижимите вещи не може да бъде по-малка от данъчната им оценка, а оценката на моторните превозни средства – от застрахователната им оценка. За целите на изчислението на пазарните стойности на вещите и имуществените права на Банката са взети предвид трите общо приети оценителски подхода: пазарен подход, приходен подход и разходен подход (стр. 11 от доклада). При оценката на пазарната стойност на кредитите, отпуснати на физически и юридически лица, в случаите на нередовни кредити, за които Банката е посочила, че очаква събиране на вземанията от реализация на обезпечения, като е изготвена оценка и на съответните обезпечения (стр. 30 от доклада).

Налице е значително забавяне (с почти 9 месеца след четирикратно удължаване на сроковете) до 16.08.2016 г. на оценката на вещите и имуществените права на банката и изготвянето на ликвидационния баланс, спрямо първоначално определения срок 13.11.2015 г., който е допълнително удължен с решение на УС на Фонда, на основание чл. 39, ал. 1, т. 18 от ЗБН.

д) проследимост в описа на имуществото на КТБ АД (н.) и оценка на вида и стойността на вещите и имуществените права на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД (н.) и свързани с него дружества

В сигнал с вх. № 94-00-438 от 17.12.2020 г. са повдигнати въпроси по отношение на одобряването от страна на ФГВБ на публичните продажби на активи, представени като обезпечения по договори за кредит, сключени с КТБ АД (н.). Посочени са следните активи на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД: печатница ИПК „Родина 1“ (намираща се до летище София) и машини, с обща оценка на активите 110 млн. лв., служещи като обезпечения по кредити. Посочено е, че дружеството е заложило в КТБ АД и всички свои вземания по договори за лизинг (парични и материални), вкл. посочената печатница (според сигнала, пусната в експлоатация през 2013 г.), както и постъпленията от лизинга и печатарското оборудване, сградите и теренът.

⁴⁸⁰ Одитно доказателство № 6 (т. 1.5.1, писмо, изх. № 80-0013/30.05.2015 г., обобщен доклад към писмо, изх. №30-0037 от 02_09_2016_ликв.баланс по основни категории активи+доклад)

⁴⁸¹ Одитно доказателство № 6 (т. 1.5.1, писмо, изх. № 80-0013/30.05.2015 г.)

⁴⁸² Одитно доказателство № 6 (т. 1.5.1, обобщен доклад към писмо, изх. № 30-0037 от 02_09_2016_ликв.баланс по основни категории активи+доклад)

⁴⁸³ Пазарната стойност се дефинира като оценената сума, срещу която даден актив или пасив може да смени собствеността си към датата на оценката чрез сделка при пазарни условия между желаещ купувач и желаещ продавач, след подходящ маркетинг, при което всяка от страните е действала информирано, благоразумно и без принуда.(с. 6 от доклада).

При анализа на предоставените данни от различни източници⁴⁸⁴, относно размера на кредитните експозиции на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД към КТБ АД, лизинговите договори и вещите и имуществените права, послужили за обезпечение по кредитни експозиции на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД, е видно, че същите са обозначени с определени общи идентификационни белези⁴⁸⁵, както и е констатиран един общ лизингополучател по тези договори – ИПК „Родина 1“ (преименувано в „Принт Трейдинг“ ЕАД⁴⁸⁶). Посоченото в голяма степен потвърждава идентичността на фигуриращите в анализираните документи активи с цитираните в сигнала, както и връзката им със споменатите дружества. В подкрепа на това са и установените данни в различните документи за договорите за банковите кредити в общ размер на 110 млн. лв., по които въпросните активи на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД представляват обезпечения: договор от 16.08.2012 г. на стойност 35 529 550 лв. с обезпечение машини и оборудване за печатница; и договор за банков кредит от 04.10.2013 г. на стойност 74 000 000 лв. с обезпечение/ипотека върху поземлени имоти в гр. София, местност „Христо Ботев“, ул. Мими Балканска“, и сграда на ИПК „Родина“.

Извършени са преглед и проверка на обстоятелствата, посочени в сигнала, свързани с описване на имуществото на активите на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД и попълване на масата на несъстоятелността.⁴⁸⁷

В представената от ФГВБ „Справка за договори, анекси, документи за учредени обезпечения и други документи, свързани с тях, съдържащи се в кредитните досиета по активни кредитни сделки към 22.04.2015 г.“, приложена към протокол от 25.05.2015 г.⁴⁸⁸, на позиция 93 са описани 23 бр. договори за кредит на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД. Към всеки договор за кредит е посочен договор за залог на вземане, идентифициран с дата. Съдържанието на кредитните досиета⁴⁸⁹ не е описано и няма информация за размера и срока на кредитите, за вещите и имуществените права, по които са учредени обезпечения по договорите за кредит на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД.⁴⁹⁰

В проверените при одита описи на имуществото на банката, съставени по реда на чл. 50 от ЗБН, от Комисията по чл. 50, ал. 2 от ЗБН, включваща и представители на Фонда, липсва описание, респективно проследимост на кредитните експозиции с учредените обезпечения по тях (вещи и имуществени права) на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД, както и на ИПК „Родина 1“, посочени по-горе.⁴⁹¹

Във връзка с оценката на активите на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД от международната разследваща компания АликсПартнърс и от „Прайсуотърхаус Купърс България“ ЕООД, е констатирано следното:

В Раздел 7 от Доклада на АликсПартнърс „Имущество, издания и медийно финансиране на ИПК „Родина“ са разгледани всички дружества, които оперират в отраслите на печата, имотите и медиите, финансирани от КТБ АД. Посочва се, че по отношение на собствеността и печата, финансирането е до голяма степен чрез заеми. Анализът включва

⁴⁸⁴ **Одитни доказателства № 9** (т. 2 - Справка за договори, анекси, документи за учредени обезпечения и други документи, свързани с тях, съдържащи се в кредитните досиета по активни кредитни сделки към 22.04.2015 г. на КТБ АД (н.), приложена към Протокол от 25.05.2015 г.), **№ 3** (т. 6 - доклад на AlixPartners от 23.09.2015 г.); и **№ 4** (т. III. Партнер лизинг АД (н.), т. I Информация задължения, Приложение № 2; т. II Справка, писмо, вх. № 20-7-0032/16.02.2022 г.)

⁴⁸⁵ Печатни машини, поземлени имоти и сгради - печатница, находящи се в местност „Христо Ботев“, ул. „Мими Балканска“

⁴⁸⁶ съгл. протокол от 08.08.2014 г. на едноличния собственик на капитала на ИПК Родина 1 – „Дореко комерс“ ЕООД

⁴⁸⁷ **Одитни доказателства № 6** (писмо, вх. № 80-006/17.05.2022 г. до председателя на УС на ФГВБ, с което са изискани: опис на имуществото на КТБ АД (н.) по чл. 50, ал. 1 от ЗБН и допълнителни описи (ако има такива), както и приложения към тях; протокол за извършен опис по чл. 50, ал. 2 от ЗБН от комисия, състояща се от представители на квесторите или временните синдици и на синдика, както и служители на ФГВБ; Заповеди и решения на председателя на УС за определяне на представители на Фонда по чл. 50, ал. 2 от ЗБН; **9, 10 и 25**

⁴⁸⁸ **Одитно доказателство № 9**

⁴⁸⁹ Съдържащи информация по смисъла на чл. 68 от ЗКИ, обн. – ДВ, бр. 59 от 21.07.2006 г.... посл. изм. бр. 25 от 29.03.2022 г., в сила от 29.03.2022 г. – „Банката създава и поддържа досиета за всеки кредит с данни за клиента, основанието, условията и размера на кредита и неговото обезпечение, решението на компетентния орган за отпускане на кредита и всички други данни, свързани със сключването и изпълнението на договора.“

⁴⁹⁰ **Одитно доказателство № 9** (Протокол 25.05.2015 и приложение по т. 2) и **№ 25**

⁴⁹¹ **Одитни доказателства № 9** (Справка за договори, анекси, документи за учредени обезпечения и други документи, свързани с тях, съдържащи се в кредитните досиета по активни кредитни сделки към 22.04.2015 г. на КТБ АД (н.), приложена към Протокол от 25.05.2015 г.), **10** (т. т. 5,8,9,10,11,12,13,14,15, 16,17,20,21,22,23,24,25,26,27,30,31,32) и **25**

кредитополучателите ИПК „Родина“ и „Принт Трейдинг“ (до 14.08.2014 г. ИПК „Родина 1“), свързана с „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД.⁴⁹² Крайният извод в доклада (т. 7.14) е, че земята, сградата и машините заедно са били посочени от вътрешни източници в Банката за потенциално струващи в диапазона на 30-40 млн. лв., въпреки че в публичен търг цената може да бъде по-малко.⁴⁹³

Относно оценката на „Прайсуотърхаус Купърс България“ ЕООД⁴⁹⁴, видно от предоставената информация, не са налични оценки (по смисъла на чл. 52, ал. 1 от ЗБН) на отделни активи (забележка по т. 1 към Справка № 4, изготвена от синдика на КТБ АД (н.)⁴⁹⁵, собственост на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД или на активи, обезпечаващи кредитите на дружеството. Налична е обща оценка на вземанията на банката от „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД, изготвена от „Прайсуотърхаус Купърс България“ ЕООД към 22.04.2015 г. в размер на 14 918 893.51 лв. В забележка по т. 5 към посочената Справка се допълва от синдиците на КТБ АД (н.), че посочената стойност – 14 919 хил. лв. представлява обща стойност на вземанията по всички кредити на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД. В забележката се посочва, че не е изготвена оценка на активите, послужили за обезпечение на кредитите на ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД от КТБ АД (н.), а в забележката по т. 6 се уточнява, че такава не се изисква съгласно чл. 78 от ЗБН.⁴⁹⁶

Общата стойност на вземанията от съвкупността на кредитните експозиции на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД (вкл. кредитите, по които обезпечения са активи, посочени в сигнал, с вх. № 94-00-438/17.12.2020 г.), е оценена от „Прайсуотърхаус Купърс България“ ЕООД на приблизително 15 млн. лв. (14 919 хил. лв.).⁴⁹⁷

2.2.4. Отчетност на синдика и извършване на проверки и събиране на информация относно дейността му

Във връзка с упражняването на функциите и правомощията си по ЗБН⁴⁹⁸ Фондът има право да извършва проверки и събиране на информация относно дейността на синдика по всяко време, като изисква от него: да му предостави всички необходими счетоводни и други документи, както и информация за дейността си; писмени или устни обяснения относно извършването на определени действия или неизвършването на необходими действия в производството по несъстоятелност; писмен отчет за определен период или по определен въпрос, както и да извършва проверки на място чрез упълномощени служители на Фонда или други лица. Посочените действия се извършват въз основа на заповед на председателя на УС на Фонда, която не подлежи на обжалване по съдебен ред.

а) Отчетността на действията на синдика се контролира от ФГВБ. Фондът определя формата и съдържанието на отчетите, представяни от синдика, в съответствие с Наредба №32 за отчетността и бюджета на синдика на банка в несъстоятелност на БНБ.⁴⁹⁹

⁴⁹² **Одитно доказателство № 3 (по т. 6)** В раздела (т.7.11) от доклада се посочва, че „Принт Трейдинг“ (ИПК „Родина 1“) има заем директно от КТБ в размер на 2.5 млн. лв., с текущи неплатени суми от 1 млн. лв., но е получавало основното си финансиране от „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД (н.) до размер около 110 млн. лв. Това от своя страна се финансира изцяло от КТБ и възлиза на почти 70% от общия размер на кредитите, отпуснати от КТБ чрез „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД (н.). Неизплатените кредити на „Принт Трейдинг“ възлизат на 95,7 млн. лв. от общата експозиция на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД (н.) по текущия кредит в размер на 139.1 млн. лв. В т. 7.12 се отбелязва, че е възможно „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД да е била използвана главно за заобикаляне (поне видимо) на наредби на БНБ за ограничаване на концентрацията на кредитната експозиция на КТБ към отделни фирми, групи или свързани лица, като ИПК Родина. В т. 7.13 се уточнява, че това лизингово финансиране е било използвано за придобиване на земя и финансиране на нова сграда за печатница, оборудвана с най-модерната печатна линия. Два лизинга са изтеглени – 74,4 млн. лв. са за земя и сгради, а 35,5 млн. лв. са за машини и оборудване (от които печатната линия се съобщава, че струва 20 млн. лв.).

⁴⁹³ **Одитно доказателство № 3 (по т. 6).**

⁴⁹⁴ **Одитно доказателство № 11** (Справка № 4, приложение към писмо, вх. № 20-7-0139/29.06.2022 г., т. 9.1)

⁴⁹⁵ Под наименованието „Стойност на вещите и имуществените права на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД, послужили за обезпечение на кредити, получени от КТБ АД (н.)“

⁴⁹⁶ **Одитно доказателство № 11** (Справка № 4, приложение към писмо, вх. № 20-7-0139/29.06.2022 г., т. 9.1)

⁴⁹⁷ **Одитни доказателства № 3 (по т. 6) и № 11.**

⁴⁹⁸ Чл. 40 от ЗБН

⁴⁹⁹ **Одитно доказателство № 3** т. 7; приета от УС на БНБ на 23.10.2003 г., обн., ДВ-бр. 102/21.11.2003 г.

Във връзка с чл. 4, ал. 2, т. 11 от Наредба № 32 на БНБ, УС на ФГВБ⁵⁰⁰ е утвърдил вида и съдържанието на Справка за подлежащото за получаване от синдика възнаграждение⁵⁰¹, която се изготвя и представя във ФГВБ след изтичане на шест месеца от назначаването на синдика и която следва да бъде включена в ежемесечните доклади и отчети съгласно чл. 6, ал. 1 от Наредба № 32 на БНБ и да бъде представяна в същия срок. Утвърдена е и формата и структурата на „Месечен ликвидационен баланс“ във връзка със задължението на синдика на КТБ АД (н.) по чл. 4 от Наредба № 32 да изготвя и представя на Фонда месечни доклади, отчети и справки, предвидени в същия член от цитираната Наредба.⁵⁰²

Фондът получава финансови данни и информация от синдиците за резултатите от производството по банкова несъстоятелност, в т. ч. относно обезпечителните искиове, прихващанията, заведените отменителни искиове и предприетите действия за възстановяване на вредите от лицата, които са ги причинили, в резултат на поискване или издаване на заповеди за извършване на проверки, както и под формата на устни обяснения от синдика на КТБ АД (н.) на заседанията на УС на ФГВБ.⁵⁰³ Определени данни за резултатите от производството по несъстоятелност се съдържат в месечните отчети на синдиците⁵⁰⁴, изготвени съгласно указанията на ФГВБ и изискванията на Наредба № 32 на БНБ⁵⁰⁵, вкл. за т. нар. съдебни вземания, но информацията не е конкретна и аналитична.⁵⁰⁶

б) С Наредба № 34 за събиране на информация и извършване на проверки относно дейността на синдика на банка в несъстоятелност⁵⁰⁷ на БНБ се определят редът и условията, при които ФГВБ контролира дейността на синдика в банка, обявена в несъстоятелност, чрез извършване на проверки и събиране на информация в съответствие с чл. 40 от ЗБН. Формите на извършваните от Фонда проверки относно дейността на синдика на банка, обявена в несъстоятелност, са⁵⁰⁸: проверка по документи; проверка на място; насрещна проверка в други банкови и небанкови предприятия по въпроси, свързани с извършвана проверка на място.

Проверките се извършват по заповед на Председателя на УС на Фонда, която се вписва в електронна книга на актовете на ФГВБ по чл. 43 от ЗБН, публична на сайта на Фонда⁵⁰⁹. Всяка проверка на Фонда завършва с доклад, съставен от лицата, натоварени с извършване на проверката, който, заедно с възраженията на проверяваното лице, приложените към тях документи и изразените становища се представя на председателя за предприемане на съответните действия спрямо синдика, ако такива се налагат. В случай на неизпълнение или на неточно изпълнение на задълженията по Наредба № 34 спрямо назначените за синдик лица могат да бъдат предприети мерки по чл. 41, ал. 2 от ЗБН или да им бъдат наложени санкции по Глава десета Административнонаказателни разпоредби от ЗБН.

През одитирания период не са предприемани от Фонда мерки за въздействие по чл. 41 от ЗБН спрямо лицата, назначени за синдик на КТБ АД (н.).⁵¹⁰

Представени са 4 заповеди за извършване на проверки по инициатива на ФГВБ⁵¹¹ през одитирания период (с дати от 2016 г. и от 2017 г.): за предоставяне на писмени обяснения от синдиците на КТБ АД (н.) във връзка с изготвяне на списък по чл. 62, ал. 12, т. 5 от ЗКИ, информация за размера на влоговете и кредитите на политическите партии, съдържаща некоректна информация⁵¹², за представяне на справка за отменителните искиове, заведени от синдика на КТБ АД (н.) към 31.05.2016 г. и за предприети от него действия относно

⁵⁰⁰ с Решение № 178 от 19.10.2015 г.; **Одитно доказателство № 29** (стр. 8)

⁵⁰¹ **Одитно доказателство № 3** (т. 7. Отчетни форми Нар.32, писмо, изх. № 20-7-0120 от 28.10.2015 г.)

⁵⁰² **Одитни доказателства № 3** (т. 7. Отчетни форми Нар.32, т. 3 Решение № 200/23.11.2016 г.) и **№ 6** (т. 1.6.1.)

⁵⁰³ **Одитно доказателство № 29**

⁵⁰⁴ **Одитни доказателства № 3** (т. 8; отчет/доклад на синдик, вх. 20-7-0228/12.10.2020 г. с приложения) и **№ 29**

⁵⁰⁵ **Одитно доказателство № 3** (т. 7. Отчетни форми Нар.32 (Приложения от № 1 до № 10)

⁵⁰⁶ **Одитни доказателства № 3** (т. 8; отчет/доклад на синдик, вх. 20-7-0228/12.10.2020 г. с приложения) и **№ 29**

⁵⁰⁷ **Одитно доказателство № 3** (т. 7); приета от УС на БНБ на 23.10.2003 г., ДВ, бр. 102/21.11.2003 г.

⁵⁰⁸ чл. 3, ал. 1 от Наредба № 34

⁵⁰⁹ <https://www.dif.bg/bg/ktb-ad/vremeneni-sindik/elektronna-kniga-za-aktovete-na-fgvb>

⁵¹⁰ **Одитно доказателство № 4** (т. по раздел II.5, стр. 3 от писмото)

⁵¹¹ **Одитно доказателство № 4** (т. II.6)

⁵¹² Заповед № 92-0022/12.02.2016 г.

определени дружества, изброени в заповедта⁵¹³; актуална организационна структура на КТБ АД (н.) и др. информация, свързана с автобиографиите и длъжностните характеристики на назначените служители в банката в несъстоятелност.⁵¹⁴ На основание чл. 40, ал. 1, т. 4 от ЗБН на и чл. 10, ал. 1, т. 2 от Наредба № 34 за събиране на информация и извършване на проверки относно дейността на синдика на банка в несъстоятелност, председателят на УС на Фонда е издал заповед за извършване на проверка на място на документите на лица, назначени след 01.06.2016 г. в КТБ АД (н.), доказващи необходимия опит и квалификация, както и подписани декларации за липса на конфликт на интереси.⁵¹⁵ По искане на кредитори на банката в несъстоятелност във връзка с проверки по конкретни случаи, от председателя на УС на Фонда са издадени общо 7 заповеди (за периода 2015 г. – 2020 г.)⁵¹⁶ В една⁵¹⁷ от всички представени заповеди за извършване на проверки по инициатива на ФГВБ и на кредитори на банката в несъстоятелност⁵¹⁸, са посочени лица (служители на Фонда), които да осъществят контрол по заповедта.⁵¹⁹

в) Във връзка с публичността и прозрачността на процеса по банкова несъстоятелност, в ЗБН са предвидени редица разпоредби, като част от тях са свързани с представяне на месечни отчети за дейността на синдика на банката на Фонда и на министъра на финансите, които с изключение на защитената по закона информация⁵²⁰, се публикуват на интернет страницата на Фонда.⁵²¹ Посочено е, че и актовете на ФГВБ в производството по несъстоятелност се вписват в електронната книга по чл. 43 от ЗБН, достъпна на сайта на Фонда.⁵²²

Предвид значимостта на информацията, относима към производството по несъстоятелност, в т.ч. за резултатите от проверките по инициатива на ФГВБ и по искане на кредитори на банката в несъстоятелност, оповестяването ѝ по определен от Фонда начин и съгласно законовите изисквания, следва да бъдат част от политиката на Фонда за публичност, прозрачност и достъпност на информацията за заинтересованите потребители, вкл. вложителите и другите кредитори на банката. Информацията в публикуваните на сайта на Фонда отчети на синдика⁵²³ включва списък с извършени действия през съответния период, но липсва съществена информация като: месечния ликвидационен баланс, предявените искове по опазване имуществото на банката и резултатите от тях, своевременното изпълнение на одобрената Програма за осребряване, достигнатия процент на възстановяване (Recovery rate), разходите по несъстоятелността и т.н. Публикувани са номера, дати и наименования на актове (заповеди) на председателя на УС и на УС на ФГВБ, но липсва информация по същество за указанията с тях действия.⁵²⁴

2.2.5. Обезпечителни искове от синдика или Фонда

Съгласно чл. 53 от ЗБН по искане на синдика или на Фонда съдът по несъстоятелността може да допусне предписаните от закона мерки, които обезпечават наличното имущество на банката. По искане на синдика или на Фонда съдът може да допусне обезпечение на искове, с които се цели попълване на масата на несъстоятелността. Обезпечението на иска се допуска, когато искането е подкрепено с достатъчно доказателства, въз основа на които може да се направи обосновано предположение, че искът е основателен.

⁵¹³ Заповед 92-0178 от 15.11.2016 г.

⁵¹⁴ Заповед № 92-0081/27.05.2016 г.

⁵¹⁵ Заповед № 7-0002/09.01.2017 г.

⁵¹⁶ **Одитно доказателство № 4** (П.6 Проверки по инициатива на ФГВБ; П.7 Проверки по искане на кредитори и БНБ); чл. 40, ал. 3 от ЗБН

⁵¹⁷ **Одитно доказателство № 4**, (П.6, т. 3 Заповед № 92-0178/15.11.2016 г. и т. П.7)

⁵¹⁸ с която се изисква писмен отчет от синдика за предприети действия и справки в производството по несъстоятелност, на основание чл. 40, ал. 1, т. 1 и 2 от ЗБН

⁵¹⁹ **Одитно доказателство № 4** (П.6, т. 3 и т. П.7)

⁵²⁰ По смисъла на чл. 32, ал. 6, изр. второ от ЗБН във връзка с чл. 62, ал. 2 и чл. 63, ал. 1 от ЗКИ

⁵²¹ Чл. 32, ал. 6 от ЗБН; <https://www.dif.bg/ktb-ad/nesystojatelnost/otcheti-na-sindika>

⁵²² <https://www.dif.bg/ktb-ad/vremen-sindik/elektronna-kniga-za-aktovete-na-fgyb>

⁵²³ <https://www.dif.bg/ktb-ad/nesystojatelnost/otcheti-na-sindika>

⁵²⁴ <https://www.dif.bg/ktb-ad/vremen-sindik/elektronna-kniga-za-aktovete-na-fgyb>; **Одитно доказателство № 29** (стр. 13)

Спрямо кредитополучателя „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД са предприети действия на принудително изпълнение от съдебни изпълнители. Активи на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД са били продадени от ЧСИ на публична продажба по правилата на ГПК или на Закона за особените залози (ЗОЗ).^{525, 526, 527}

Обезпечителни мерки, предвидени по чл. 53 от ЗБН не са искани и налагани.⁵²⁸

2.2.6. Контрол по отношение на събирането на вземанията на банката⁵²⁹

Съгласно чл. 52, ал. 3 от ЗБН, въз основа на извършената инвентаризация и оценка, синдикът съставя ликвидационен баланс и при констатирани вреди предприема действия за възстановяване на вредите от лицата, които са ги причинили. В двугодишен срок от встъпването си в длъжност синдикът извършва проверка относно наличието на данни за причинени вреди на банката от нейни бивши администратори и при установяване на такива данни предявява пред съда по несъстоятелността искове за обезщетение на вредите срещу виновните лица.⁵³⁰

Съгласно чл. 39, ал. 1, т. 14 от ЗБН Фондът дава методически указания на синдика във връзка с упражняването на правомощията му.

През периода 2016 г. - 2018 г. синдиците на КТБ АД (н.) са искали методически указания⁵³¹ от Фонда, вкл. във връзка с упражняване на правомощията им по предявяване и водене на искове по реда на чл. 59, ал. 3 и ал. 5 от ЗБН, на отменителни искове срещу бивши администратори на банката по чл. 57, ал. 3 от същата норма.⁵³²

На основание чл. 39, ал. 1, т. 14 от ЗБН, УС на Фонда са давали методически указания⁵³³ в отговор на поставените от синдиците на КТБ АД (н.) въпроси.⁵³⁴

⁵²⁵ ч.гр.д. 8897/2015 г., СРС, 32 с-в за задължение по Договор за банков кредит от 26.03.2013 г. с разрешен размер 747 130 лева, присъдени — 314 028.43 лв.; ч.гр.д. 26466/2015 г., СРС, 40 с-в за задължение по Договор за банков кредит 04.10.2013 г., с разрешен размер 74 400 000 лева, присъдени — 8 789 428.13 лв.; ч.гр.д. 59041/2015 г., СРС, 128 с-в за задължение по Договор за банков кредит от 31.03.2014 г. с разрешен размер 13 700 000 лева, присъдени — 15 513 820.59 лв.; - ч.гр.д. 67805/2015 г., СРС, 52 с-в за задължение по Договор за банков кредит от 09.06.2014 г. с разрешен размер 10 020 000 лева, присъдени — 11 000 178.19 лв.; - ч.гр.д. 59038/2015 г., СРС, 52 с-в за задължение по Договор за банков кредит от 16.08.2012 г. с разрешен размер 35 529 550 лева, присъдени - 29 863 409.70 лв.; - ч.гр.д. 67804/2015 г., СРС, 73 с-в за задължение по Договор за банков кредит от 27.12.2012 г. с разрешен размер 2 570 000 лева, присъдени - 2 075 975.42 лв.; ч.гр.д. 67806/2015 г., СРС, 61 с-в за задължение на длъжника по Договор за банков кредит от 22.04.2014 г. с разрешен размер 4 252 000 лв. Изпълнителният лист е за сума в общ размер на 4 058 881.08 лв.; ч.гр.д. 59059/2015 г. СРС, 88 с-в за задължение на длъжника по Договор за банков кредит от 04.10.2013 г. с разрешен размер 74 400 000 лв. Изпълнителният лист е издаден за сума в общ размер на 59 057 386.63 лв.

⁵²⁶ ИД ****/2015 г. на ЧСИ С.Я., мат. интерес: 51 257 304.75 лв. делото е било първоначално образувано при ЧСИ Р.М. (ИД ***/2015 г.) с два изпълнителни листа, прехвърлено е при ЧСИ М.Б. под номер ****/2015 г., след което е преобразувано в ****/2015 г. на ЧСИ С.Я., като към него са присъединени три други изпълнителни дела; ИД */2016 г. на ЧСИ Е.Ю., мат. интерес: 3 994 936.08 лв.; ИД ****/2015 г. на ЧСИ С.Я., мат. интерес: 9 062 276.33 лв.; ИД ***/2019 г., ****/2021 г. и ИД ****/2021 г. на ЧСИ С.Я., за изп. по ЗОЗ. През 2019 г. е подадена молба по чл. 625 от КТБ АД (н.) за откриване на производство по несъстоятелност на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД, въз основа на която е образувано т. д. № 995/2019 г. по описа на СГС, ТО, VI-16 състав. С Решение № 1553/30.08.2019 г. съдът е открил производство по несъстоятелност. Обявена е неплатежоспособността на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД (н.) с начална дата 29.08.2015 г. Съдът е обявил „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД (н.) в несъстоятелност и е постановил прекратяване на дейността на предприятието. Вземанията на КТБ АД (н.) са включени в списъка на предявените и приети вземания с поряденост на удовлетворяване по чл. 722, ал. 1, т. 1, т. 6 и т. 9 ТЗ. Списъкът е одобрен от съда на несъстоятелността с Определение № 6949/27.12.2019 г.

⁵²⁷ Одитно доказателство № 8 (писмо, вх. № 20-7-0110/31.05.2022 г., т. 2)

⁵²⁸ Одитни доказателства № № 6 (Писмо вх. № 80-006 от 17.05.2022 г., т. II.2), 8 (Писмо вх. № 20-7-0110 от 31.05.2022 г., т. 2) и 29 (стр. 14)

⁵²⁹ чл. 38, чл. 52, ал. 3; чл. 57, ал. 3 от ЗБН

⁵³⁰ чл. 57, ал. 3 от ЗБН.

⁵³¹ Одитно доказателство № 4 (II.4 Методически указания: писма от синдици на КТБ АД (н.) до ФГВБ: вх. № № 20-7-0204/23.06.2016 г.; 20-7-0188/08.06.2016 г., 20-7-0225/21.09.2017 г.; 20-7-0231/21.07.2016 г.; 20-7-0304/28.10.2016 г.; 20-7-0190/25.07.2018 г.)

⁵³² във връзка с различни становища на съда по отношение разграничението на синдика в какво качество да действа – като представител на търговеца в несъстоятелност или като защитник на интересите на кредиторите, като е налице определение на съда за назначаване на т. нар. особен представител - чл. 47, ал. 6 от ГПК, искане на разрешение за извънредни, непредвидени в бюджета на синдика разноски във връзка с назначаване на особени представители в съдебни производства по чл. 57, ал. 3 от ЗБН, изложени трудности при връчване на съдебни книжа по съдебни производства, свързани с невъзможност за намиране на адресите на ответниците; заплащане на такси и разноски за подновяване, при условията на § 5, ал. 3 от ПЗР на ЗИД на ЗБН (Обявен за противоконституционен с Решение № 8/17.05.2021 г. на КС по к. д. № 9/2020 г., обн. ДВ, бр. 48/08.06.2021 г.), на извършените от квесторите и временните синдици на КТБ АД (н.), в периода от поставянето на КТБ АД под специален надзор до датата на откриване на процедурата по осребряване имуществото на банката, заличавания на учредени от длъжници или от трети лица в полза на банката обезпечения; заплащане на дължими държавни такси за попълване на масата на несъстоятелността по приети от МС тарифи; определенията с чл. 39, ал. 1, т. 7 от ЗБН имуществен интерес в размер до 10 хил. лв. включва ли и ДДС; задълженията за плащане на местен данък върху имоти, собственост на банката, и такса битови отпадъци, след датата на решението на съда за откриване на производство по несъстоятелност на банката, включват ли се в разноските по несъстоятелността по смисъла на чл. 54, т. 3 от ЗБН и др.

⁵³³ Одитни доказателства № 4 (II.4 Методически указания, 2017.5 и 2017.6) и № 8 (т. т. I.12, т. 2017.3, т. 2017.4 и 2017.5)

⁵³⁴ В отговор на писма, вх. № 20-7-0225/21.09.2017 г. и вх. № 20-7-0249/27.10.2017 г. от синдици на КТБ АД (н.) до ФГВБ

Осъществяваният от Фонда контрол върху работата на синдика се изразява и в действия, свързани с неодобряване извършването на извънреден разход относно заплащане на депозити за възнаграждение на особени представители.⁵³⁵

На основание чл. 40, ал. 1 от ЗБН е възложено на синдика на КТБ АД (н.) да уведоми ФГВБ за предприетите от него действия по чл. 57, ал. 3 от ЗБН с оглед действащия към момента на изпращането на писмо, изх. № 20-7-0010/14.05.2015 г.⁵³⁶, от председателя на УС на Фонда 6-месечен срок за предявяване пред съда по несъстоятелността на иски за обезщетение за евентуално причинени вреди срещу бивши администратори на банката в несъстоятелност.⁵³⁷

След удължаване на срока за завеждане на иски с изменението на ЗБН⁵³⁸, синдикът е продължил действията по завеждане на иски за причинени вреди по чл. 57, ал. 3 от ЗБН. По искане на синдика на КТБ АД (н.) УС на ФГВБ е дал методически указания във връзка с иски срещу бивши администратори, които са заведени и предстоят да бъдат заведени.⁵³⁹ Синдикът е уведомил ФГВБ за извършена проверка за наличие на данни за причинени вреди на банката от нейни бивши администратори, посочени поименно, като информира и за броя (112 бр.) заведени иски по чл. 57, ал. 3 от ЗБН с материален интерес над 2 381 550 хил. лв.⁵⁴⁰

Общата сума на образуваните дела за причинени вреди от бивши администратори на банката и предявени пред съда по несъстоятелността иски към 31.12.2016 г. е в размер на 36 112 644 лв., а през 2017 г. – 2 372 507 661 лв.⁵⁴¹ Предявените пред съда иски за обезщетение за причинени вреди на банката от нейни бивши администратори, по информация от синдиците на КТБ АД (н.), към 30.04.2022 г. са 120 бр. и 27 бр. граждански иски във връзка с образувани наказателни дела срещу бивши администратори на банката и др. лица.⁵⁴²

2.2.7. Контрол на прихващания и резултатите от тях за имуществото на банката в несъстоятелност⁵⁴³

Съгласно чл. 59 от ЗБН кредитор може да извърши прихващане със свое задължение към банката, ако преди датата на решението за откриване на производство по несъстоятелност двете задължения са съществували и са били насрещни и еднородни и вземането му е било изискуемо⁵⁴⁴. Ако вземането му е станало изискуемо по време на производството по несъстоятелност или в резултат на решението за откриване на производство по несъстоятелност, както и ако еднородността на двете задължения е настъпила в резултат на това решение, кредиторът може да извърши прихващане едва след настъпване на изискуемостта, съответно на еднородността. Изявлението за прихващане се отправя до синдика и трябва да бъде направено в писмена форма с нотариална заверка на подписа. Прихващането може да бъде обявено за недействително по отношение на кредиторите на несъстоятелността, ако кредиторът е придобил вземането и задължението си преди датата на решението за откриване на производство по несъстоятелност, но към момента на придобиване на вземането или задължението е знаел, че е настъпила неплатежоспособност или че е поискано откриване на производство по несъстоятелност. Счита се, че кредиторът е знаел, че е настъпила неплатежоспособност, ако вземането или задължението му е придобито след

⁵³⁵ Одитно доказателство № 8 (т. 1.12 Бивши администратори, 2017.8 - Писмо изх. № 20-7-0176/06.11.2017 г.)

⁵³⁶ Одитно доказателство № 8 (1.12. Бивши администратори, т. 2015)

⁵³⁷ Срокът за предприемане на посочените действия е 6-месечен с оглед действащия към момента на изпращане на писмото 6-месечен срок за предявяване пред съда по несъстоятелността на иски за обезщетение за вреди срещу бивши администратори и е започнал да тече от встъпването им в длъжност – 23.04.2015 г. - назначени с Решение № 41 от 23.04.2015 г. на УС на ФГВБ (чл. 57, ал. 3 от ЗБН).

⁵³⁸ обн., ДВ, бр. 50 от 03.07.2015 г. - „В двугодишен срок от встъпване в длъжност на синдика...“, а предишната редакция на чл. 57, ал. 3 от ЗБН, доп., обн. ДВ, бр. 41 от 2015 г., в сила от 5.06.2015 г., е „в 6-месечен срок от встъпването си в длъжност синдикът...“

⁵³⁹ Одитно доказателство № 8 (т. т. 1.12, т. 2016.4 - Писмо изх. № 20-7-0159 от 22.08.2016 г.)

⁵⁴⁰ Одитно доказателство № 8 (т. 1.12 от писмо, 80-0015/06.06.2022 г., стр. 2-3)

⁵⁴¹ Одитно доказателство № 4 (т. П.6, т. 3, т. 6 писмо, вх. № 20-7-0075/07.04.2017 г.)

⁵⁴² Одитно доказателство № 8 (т. 6 от Писмо вх. № 20-7-0110 от 31.05.2022 г., приложение № 4)

⁵⁴³ чл. 38 и чл. 59 от ЗБН

⁵⁴⁴ освен в случаите по ал. 5, обявена за противоконституционна с Решение № 8 на КС на РБ относно началната дата на прилагане 20.06.2014 г. - бр. 48 от 2021 г.

датата на вписване на решението на Централната банка за отнемане на лицензията за извършване на банкова дейност на основание чл. 36, ал. 2 от ЗКИ.

Въпреки, че е легитимиран от чл. 62, ал. 1 от ЗБН да предявява искове за обявяване недействителността на извършените прихващания, ФГВБ не е страна по тези производства, защото не е предявявал такива искове.⁵⁴⁵ Причината за това е че, синдикът е предявил отменителни искове срещу всички извършени прихващания и цялата информация за прихващанията и свързаните с тях цесии между вложители и длъжници на КТБ АД (н.) се намира в КТБ АД (н.). Фондът не поддържа собствен регистър на оспорените прихващания, а получава от синдика на КТБ АД (н.) както при поискване, така и периодично актуална информация за прихващанията и образуваните дела за обявяване на тяхната недействителност спрямо кредиторите на несъстоятелността, вследствие на предявените от синдика отменителни искове.^{546, 547}

На заседание на УС на ФГВБ⁵⁴⁸ е обсъдена стратегията прихващанията да се разделят на три групи в зависимост от размера им: големи, средни и малки. При оспорване на прихващанията е предложено на синдика да изберат по няколко от всяка група, като се вземе предвид и възможността от отправяне на искания за налагане на обезпечителни мерки от съда. В рамките на провежданите дискусии, периодично (ежемесечно) синдикът е уведомявал УС на ФГВБ за прихващанията, които са оспорени, за стойността на същите, както и за постановените съдебни актове.⁵⁴⁹

В отговор на искане от Фонда⁵⁵⁰ синдиците представят информация към 31.08.2015 г.⁵⁵¹ относно 152 броя изявления за прихващане с общ материален интерес в размер на 132 449 433,65 лв., обект на отмяна вследствие на заведени от синдика отменителни искове след датата на отнемане на банковия лиценз.⁵⁵² Посочва се, че с оглед на процесуална икономия обективно се съединяват исковете срещу всички изявления за прихващане, които са отправени от едно лице. Заведените искове обхващат над 60 % от общия брой изявления за прихващане, които формално попадат в предметния обхват на разпоредбите на чл. 3 и на чл. 59 от ЗБН. Представена е статистика към 31.08.2015 г. относно предприетите действия за събиране на вземания според вида на производствата.⁵⁵³

Към м. април 2017 г. от синдиците на КТБ АД (н.) общата стойност на постъпилите изявления за прихващане в банката е 881 244 682 лв. - от 20.06.2014 г. до 06.11.2014 г., и 142 834 061 лв. след 06.11.2014 г.⁵⁵⁴

Въз основа на получената от синдика информация⁵⁵⁵ и доклад от лицата⁵⁵⁶, на които е била възложена проверка, УС на ФГВБ е взел Решение № 34 от 11.04.2017 г.⁵⁵⁷, с което е установено, че не е налице бездействие на синдика, което да дава основание на Фонда да заведе сам искове по чл. 62, ал. 1 от ЗБН.

⁵⁴⁵ Одитни доказателства № 8 (т. 13 от писмото) и № 29 (стр. 18)

⁵⁴⁶ Одитни доказателства № 8 (т. 13 от писмото) и № 29 (стр. 18)

⁵⁴⁷ Одитни доказателства № 4 (т. II.6, т. 3 Писмо вх. 20-7-0075 от 7.4.2017 г.) и № 12 (т. 2 по Протокол № 14/12.04.2017 г. и Решение № 34/12.04.2017 г.)

⁵⁴⁸ Одитно доказателство № 12 (Протокол № 16 от 17.03.2016 г.)

⁵⁴⁹ Одитно доказателство № 4 (по раздел II.8 от писмото)

⁵⁵⁰ Одитно доказателство № 3 (т. 11 Прихващания, писмо, вх. № 20-7-0078/31.08.2015 г.)

⁵⁵¹ Писмо, вх. № 20-7-0177/10.09.2015 г.

⁵⁵² Одитно доказателство № 3 (т. 11 Прихващания, т. 1.2.; писмо, вх. № 20-7-0177/10.09.2015 г.)

⁵⁵³ производства по реда на Закон за особените залози – 24; производства по несъстоятелност – 57; заповедни производства (висящи и приключени) – 176; иски производства по осъдителни искове – 7; иски производства по отменителни искове срещу действия и сделки на длъжници на банката – 2; обезпечителни производства срещу длъжници на банката/поръчители/солидарно отговорни лица – 7; издадени изпълнителни листове – 88; искове срещу администратори на банката – 10; покани за обявяване на предсрочна изискуемост – 65; образувани изпълнителни производства – 73; установителни искове – по чл. 422 от ГПК - 8, друг вид съдебни производства – 10.

⁵⁵⁴ Одитно доказателство № 4 (т. II.6, т. 3 писмо вх. 20-7-0075 от 7.4.2017 г.)

⁵⁵⁵ Одитно доказателство № 4 (II.6, т. 3; т. 2 - Писмо, вх. № 80-0326/25.11.2016 г.)

⁵⁵⁶ Одитно доказателство № 4 (II.6, т. 3; т. 7 Доклад 84 от 18.08.2017 г.)

⁵⁵⁷ Одитни доказателства № 4 (II.6 Проверки по инициатива на ФГВБ, т. 3. Заповед 92-0178 от 15.11.2016 г.; т. 8 – Решение на УС на ФГВБ № 34) и № 8 (т. 12 от писмото)

Общата стойност на извършените прихващания по години и общо за периода (1 092 465 хил. лв.), е както следва:⁵⁵⁸

Таблица № 2.2.7⁵⁵⁹

№ по ред	Година	Стойност на извършените прихващания по години (в хил. лв.)
1	2014	1 066 284
2	2015	10 324
3	2016	8 778
4	2018	7 079
	ОБЩО:	1 092 465

Цесионерите/лицата, направили единични прихващания на най-висока стойност, работят⁵⁶⁰ в областта на телекомуникациите⁵⁶¹, търговия с оръжие⁵⁶², битова техника⁵⁶³, търговия с тютюневи изделия⁵⁶⁴, енергетика - производство на електрическа енергия⁵⁶⁵, петролна индустрия⁵⁶⁶, химически продукти⁵⁶⁷, авиационен, речен и морски транспорт⁵⁶⁸, автомобилна индустрия⁵⁶⁹, стъкларска индустрия⁵⁷⁰, охранителна дейност⁵⁷¹ и др.⁵⁷²

Общата стойност на десетте прихващания на най-висока стойност е 312 789 хил. лв., което представлява близо 26 на сто от общата стойност на извършените прихващания (1 092 465 хил. лв.), по предоставена информация от синдиците, чрез ФГВБ. Въпросните лица, направили единични прихващания на най-висока стойност, са почти идентични с десетте лица, направили прихващания, чиято обща сума на едно лице е най-висока, в общ размер на 542 017 хил. лв. или близо 50 на сто от общата стойност на извършените прихващания (1 092 465 хил. лв.).⁵⁷³ Същите оперират в изброените вече икономически сектори, в т.ч. за някои от тях има

⁵⁵⁸ Одитно доказателство № 8 (писмо, вх. № 20-7-0110/31.05.2022 г.; Приложение № 5)

⁵⁵⁹ В забележка към таблицата е посочено, че са включени прихващания по постъпили уведомления в КТБ АД (н.), съгласно Одитно доказателство № 3 Приложение № 1 към писмо, вх. № 80-008/21.02.2022 г., т. 11 Прихващания

⁵⁶⁰ Съгласно предмета им на дейност, посочен в Търговския регистър

⁵⁶¹ <https://portal.registryagency.bg/CR/Reports/VerificationPersonOrg?count=2&includeHistory=false&name=%D0%9D%D0%A3%D0%A0%D0%A2%D0%A1&page=1&pageSize=25&selectedSearchFilter=1>

⁵⁶² <https://portal.registryagency.bg/CR/reports/VerificationPersonOrg?count=2&includeHistory=false&name=%D0%94%D1%83%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%B8%D1%82&page=1&pageSize=25&selectedSearchFilter=1>

⁵⁶³ ДОМТЕХ ХОЛДИНГ АГ, регистрирано в Княжество Лихтенщайн -

<https://reg.cpc.bg/Dossier.aspx?DossierID=300042407&uniq=18122012+%D0%B3+12%3A36+%D1%87;>

<https://portal.registryagency.bg/CR/reports/VerificationPersonOrg?count=1&includeHistory=false&name=%D0%94%D0%9E%D0%9C%D0%A2%D0%95%D0%A5%20%D0%A5%D0%9E%D0%9B%D0%94%D0%98%D0%9D%D0%93&page=1&pageSize=25&selectedSearchFilter=0>

⁵⁶⁴ <https://portal.registryagency.bg/CR/Reports/ActiveConditionTabResult?uic=204722752>

⁵⁶⁵ <https://portal.registryagency.bg/CR/Reports/ActiveConditionTabResult?uic=123531939>

⁵⁶⁶ <https://portal.registryagency.bg/CR/Reports/ActiveConditionTabResult?uic=175279255>

⁵⁶⁷ <https://portal.registryagency.bg/CR/Reports/ActiveConditionTabResult?uic=000627519>

https://web.apis.bg/b.php?i=18054&b=3&crypt=0&ot=%D1%85%D0%98%D0%9C%D0%98%D0%9C%D0%9F%D0%9E%D0%A0%D0%A2&search=%F5%C8%CC%C8%CC%CF%CE%D0%D2&srch_stat_id=79155#ss_0

⁵⁶⁸ <https://portal.registryagency.bg/CR/Reports/ActiveConditionTabResult?uic=131085074>

⁵⁶⁹ <https://haval.bg/about-haval/>; <https://portal.registryagency.bg/CR/Reports/ActiveConditionTabResult?uic=110562768>

⁵⁷⁰ <https://portal.registryagency.bg/CR/Reports/ActiveConditionTabResult?uic=201904939>

⁵⁷¹ <https://portal.registryagency.bg/cr/reports/activeconditiontabresult?uic=129007079>

⁵⁷² Одитно доказателство № 8 (писмо, вх. № 20-7-0110/31.05.2022 г.; Приложение № 5)

⁵⁷³ Одитно доказателство № 8 (писмо, вх. № 20-7-0110/31.05.2022 г.; Приложение № 5)

информация, че са регистрирани в офшорни зони⁵⁷⁴, а други имат характер на свързани лица по смисъла на § 1, ал. 1 и ал. 2 от ТЗ.⁵⁷⁵

Във връзка с извършени прихващания от кредитори със задължения към банката, посочени в Сигнал с вх. № 94-00-438 от 17.12.2020 г., е предоставена информация от синдика⁵⁷⁶ на КТБ АД (н.) чрез Фонда⁵⁷⁷, съгласно която „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД е направил изявления до квесторите на КТБ АД за прихващане на вземания по чл. 104, във връзка с чл. 103 и чл. 109 от ЗЗД.⁵⁷⁸ В допълнителен списък към първоначално изготвения списък по чл. 64, ал. 1, предвиден по § 17 от ЗИД на ЗБН⁵⁷⁹ на синдика на КТБ АД (н.) са включени кредитори на банката, които са извършили прихващания със свои задължения към банката и чиито прихващания са били обявени за недействителни по чл. 59, ал. 5 от ЗБН, с влезли в сила съдебни решения към 31.05.2019 г., в т.ч. са посочени обявени за недействителни прихващания на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД в размер на 788 072.67 лв.⁵⁸⁰

2.2.8. Контрол по отношение на отменителните искове⁵⁸¹

В чл. 60, ал. 1 от ЗБН са изброени сделки и действия, извършени от банката, които могат да бъдат обявени от съда по несъстоятелността за недействителни по отношение на кредиторите на несъстоятелността. В ал. 3 от същата норма⁵⁸² е посочено, че исковите по ал. 1 и ал. 2, както и исковите за установяване на нищожност по чл. 3, ал. 3 или по чл. 22, ал. 2 от ЗБН могат да се предявяват от временния синдик или синдика, както и от Фонда при бездействие на временния синдик или синдика.

Фондът е извършвал контрол върху действията на синдика периодично, а при необходимост е изисквал информация по отношение на заведените отменителни искове.⁵⁸³ УС е искал информация по отношение на кои субекти са заведени искове преди изтичане на срока, срещу кои субекти предстои завеждане на такива искове, както и спрямо кои лица е взето решение да не се завеждат искове. Въз основа на получената от синдика информация, още в рамките на първоначалния законов срок от 2 години от откриване на производството по

⁵⁷⁴ СИБОЛЕ СЪРВИСИС ИНКОРПОРЕЙТИД БЪЛГАРИЯ, компанията майка на дружеството е регистрирана първоначално в офшорна зона Панама; <https://portal.registryagency.bg/CR/Reports/ActiveConditionTabResult?uic=202345189>; <https://portal.registryagency.bg/CR/Reports/ActiveConditionTabResult?uic=831632372>; ДОМТЕХ ХОЛДИНГ АГ, регистрирано в Княжество Лихтенщайн

⁵⁷⁵ ХИМИМОРТ АД и БЪЛГЕРИАН ЕЪРУЕЙЗ ГРУП ЕАД; **Одитни доказателства № 8** (писмо, вх. № 20-7-0110/31.05.2022 г.; Приложение № 5) и № 29

⁵⁷⁶ **Одитно доказателство № 29** (стр. 22-23)

⁵⁷⁷ **Одитно доказателство № 4** (т.П. Партнер лизинг АД (н.), т. 1 Информация задължения, писмо, вх. № 20-7-0032/16.02.2022 г. на писмо, № 20-7-0016/08.02.2022 г. по описа на ФГВБ, приложения към писмото, изявления от П.Л.АД за придобиване на вземане и прихващане на вземания: № 11399/07.11.2014 г., 11400/07.11.2014 г., 11401/07.11.2014 г.; 11757/13.11.2014 г.)

⁵⁷⁸ 1. част от вземане, произтичащо от Договор за индивидуален срочен депозит от 09.11.2011 г. и Анекс от 11.11.2013 г. в размер на 310 000 евро. Изявление за извършено прихващане на вземането на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД от КТБ АД, придобито на основание на Договор за прехвърляне на вземане (цесия) от 05.11.2014 г. в размер на 310 000 евро срещу задължението на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД към КТБ АД по договор за банков кредит от 09.06.2014 г. (в размер на 10 020 000 лв.) до размера на по-малката сума; 2. част от вземане, произтичащо от Договор за предпочитан безсрочен депозит от 30.01.2007 г. в размер на 284 935,16 евро. Изявление за извършено прихващане на вземането на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД от КТБ АД, придобито на основание на Договор за прехвърляне на вземане (цесия) от 03.11.2014 г. в размер на 284 935,16 евро срещу задължението на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД към КТБ АД по договор за банков кредит от 14.11.2014 г. до размера на по-малката сума; 3. „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД към КТБ АД е кредитополучател по договор за банков кредит от 14.11.2014 г. С Договор за прехвърляне на вземане от 27.10.2014 г. „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД е придобило вземане от КТБ АД, произтичащо от Рамков договор за платежни услуги за потребители (физически лица) от 11.10.2013 г. и Анекс към него от 11.10.2013 г. за откриване на банкова сметка при условията на предпочитан безсрочен депозит, сключен между цедента и банката. С настоящото от името на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД е извършено прихващане на задължението на дружеството по договор за банков кредит от 09.06.2014 г., главница в размер на 10 020 000 лв., с вземанията на същото дружество, придобити на основание Договор за прехвърляне на вземания в размер на 201 094 евро (393 307 лв.) част от вземане, произтичащо от Рамков договор за платежни услуги за потребители (физически лица) от 28.01.2014 г., анекс от 28.01.2014 г. към Рамков договор за платежни услуги на потребители за откриване на разплащателна сметка на физическо лице и Анекс от 11.02.2014 г. към Рамков договор за платежни услуги за потребители за откриване на банкова сметка при условията на предпочитан безсрочен депозит, в размер на 118 000 евро. 4. Изявление за извършено прихващане на вземането на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД от КТБ АД, придобито на основание на Договор за прехвърляне на вземане (цесия) от 03.11.2014 г. в размер на 118 000 евро срещу задължението на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД към КТБ АД по договор за банков кредит от 09.06.2014 г. (в размер на 10 020 000 лв.) до размера на по-малката сума.

⁵⁷⁹ обн., ДВ, бр. 33 от 19.04.2019 г.

⁵⁸⁰ **Одитно доказателство № 3** (т. 11 Прихващания, т. 15 - писмо вх. № 20-7-0146/04.07.2019 г.)

⁵⁸¹ чл. 3, ал. 3, чл. 22, чл. 34, ал. 4 или чл. 60 и чл. 61, чл. 62 от ЗБН

⁵⁸² Изм., ДВ, бр. 33 от 2019 г., в сила от 19.04.2019 г.

⁵⁸³ **Одитно доказателство № 8** (стр. 4, по раздел I, т. 15 от писмото)

несъстоятелност на КТБ АД (н.), на 22.04.2015 г.⁵⁸⁴, УС на ФГВБ е взел Решение № 34 от 12.04.2017 г., с което е констатирал, че не е налице бездействие на синдика, което да дава основание на Фонда да заведе исковете, предвидени в чл. 62, ал. 1 ЗБН.⁵⁸⁵

Съгласно чл. 54, т. 4 от ЗБН част от разноските по несъстоятелността са възнагражденията на наетите от синдика експерти и консултанти във връзка с упражняването на правомощията му. В съставения от синдика ежесечно бюджет относно разноските по несъстоятелността се предвиждат, както обичайните текущи разноски, свързани с производството по несъстоятелност, така и разходите, свързани с ангажиране на адвокати, експерти или консултанти или със заплащане на оценки на вещи и права от масата на несъстоятелността или други подобни извънредни разходи.⁵⁸⁶ На основание чл. 39, ал. 1, т. 4 от ЗБН Фондът одобрява бюджета относно разноските в производството по несъстоятелност и следи за неговото изпълнение.

Информация за всички разходи, извършени от синдика на КТБ АД (н.), се получава във ФГВБ детайлно за всеки отделен разход и по видове, като част от месечните отчети на синдика на КТБ АД (н.). Анализи, свързани с размера на разходите за предявените отменителни искове, вкл. по договори за правни услуги, адвокатски възнаграждения и др. договори, съдебни такси, са включени в регулярните доклади относно дейността на синдика, представяни на УС на ФГВБ и са одобрявани от УС на Фонда по реда на чл. 39, ал. 1, т. 4 и т. 7 от ЗБН.⁵⁸⁷ Обобщена информация, вкл. и по видове разходи (разноски) по несъстоятелността се поддържа във ФГВБ от датата на откриване на производството по несъстоятелност до последната отчетна дата.⁵⁸⁸

Във Фонда са одобрявани разходи (разноски) по несъстоятелността, вкл. по договори за правни услуги, адвокатски възнаграждения и др. договори, съдебни такси, но през одитирания период не са анализирани постигнатите резултати от изхода на съдебните дела с оглед сравнение с постигнатите ползи за масата на несъстоятелността.⁵⁸⁹

В изпълнение на правомощията си по чл. 40, ал. 1 и 2 от ЗБН председателят на УС на ФГВБ издава заповеди през 2016 г. – 2017 г. в т.ч. за: проверка на коректността на информацията, съдържаща се в списъци по чл. 62, ал. 12, т. 5 от ЗКИ и предоставяне на писмени обяснения от лицата, изготвили списъците при евентуално допуснати грешки⁵⁹⁰, както и справка за отменителните искове, заведени от синдика на КТБ АД (н.) към 31.05.2016 г.⁵⁹¹ Със Заповед № 92-0178 от 15.11.2016 г. на председателя на УС на ФГВБ (цитирана и по-горе), на основание чл. 40, ал. 1, т. 1 и т. 2, във връзка с ал. 2 от същата правна норма, е разпоредено предоставяне на информация от синдика в 7-дневен срок, относно заведени отменителни искове към 15.11.2016 г., ведно с информация за произнасянията на съда по делата. В Заповедта са определени служители на Фонда, които да извършат контрол по изпълнението на заповедта.⁵⁹²

С писмо, вх. № 20-7-0326/25.11.2016 г. синдиците уведомяват председателя на Фонда за предприетите от тях действия спрямо длъжниците на банката, съгласно разпорежданията в заповедта, вкл. предоставят информация за статуса на предявените искове за обявяване от съда

⁵⁸⁴ Решение № 664 от 22.04.2015 г., Дело № 7549/2014 г., на СГС

⁵⁸⁵ Регулярно, в дневния ред на заседанията на УС се предвиждат срещи и дискусии със синдика на КТБ АД (н.) в рамките, на които синдикът е запознавал УС с поставените въпроси, в това число с хода на съдебните производства по исковете, които е предявил като: размер и ответници, развитие на висящите дела и текущата му работа в производството по банкова несъстоятелност. Периодично синдикът информира УС на ФГВБ и за възникнали трудности в хода на съдебните производства, като напр. случаите, при които синдикът е считал, че ишец по отменителни искове следва да бъде синдикът на КТБ АД (н.) като физическо лице, а ответници по иска да са както лицето, направило прихващане, така и КТБ АД (н.), представлявана от особен представител, което обаче би довело до повече разходи за заплащане на възнаграждение по Наредба № 1 за минималните размери на адвокатските възнаграждения; **Одитно доказателство № 8** (т. I.15 от писмо, 80-0015/06.06.2022 г., стр. 4)

⁵⁸⁶ Чл. 55, ал. 1 от ЗБН

⁵⁸⁷ с изключение на заплащане на дължими държавни и други такси по предприети от синдика действия за попълване на масата на несъстоятелността съгласно приети от МС тарифи – т. 7 на ал. 1, чл. 39 от ЗБН

⁵⁸⁸ **Одитно доказателство № 15** (Important Report)

⁵⁸⁹ **Одитно доказателство № 29** (стр. 25)

⁵⁹⁰ **Одитно доказателство № 4** (т. II.6, Заповед № 92-0022/12.02.2016 г.)

⁵⁹¹ **Одитно доказателство № 4** (т. II.6, т. I.1. от Заповед № 92-0081/27.05.2016 г.)

⁵⁹² **Одитно доказателство № 3** (т. II Прихващания, т. 5. - Заповед 92-0178 от 15.11.2016 г.)

по несъстоятелността за недействителни по отношение на кредиторите на несъстоятелността, съгласно чл. 60 от ЗБН.⁵⁹³

Във връзка с предоставената информация и с оглед на приближаващото изтичане на двугодишния срок по чл. 57, ал. 3 от ЗБН, с последващо писмо⁵⁹⁴ от ФГВБ е изисквана допълнителна актуализирана информация от синдиците на КТБ АД (н.) В отговор на поставените въпроси във ФГВБ е постъпила информация относно състоянието на образуваните дела, етапа на който се намират и др. От синдиците на КТБ АД (н.) са предоставени пълен списък на предявените отменителни иски по реда на чл. 62 и на чл. 57, ал. 3 от ЗБН, както и списък на лицата, за които предстои да бъдат предявени иски по реда на цитираните правни норми (към 01.02.2017 г.⁵⁹⁵). Информацията е допълвана и актуализирана към 24.03.2017 г. с приложен към нея актуализиран списък на лица, изплатили ползваните кредити, поради което към тях не са предявени иски, както и списъци на лица – цесионери с посочена стойност на прихващания и платежни операции, вкл. и след 06.11.2014 г., срещу които са предявени или е предстояло да бъдат предявени иски.⁵⁹⁶

По информация от ФГВБ (съгласно писмо от синдиците до Фонда⁵⁹⁷) общата сума на образуваните отменителни иски във връзка с изявления за прихващане от 20.06.2014 г. до 06.11.2014 г. е в размер на 642 399 237 лв., а тази на отменителните иски, за които е било планирано образуване на дела срещу изявления за прихващане, е в размер на 381 679 505 лв.

Поради обективни причини и независимо от упражнявания от Фонда контрол, в препоръчания от компанията 12-месечен срок не са постигнати прогнозираните резултати за попълване на имуществото на банката в несъстоятелност.

ФГВБ през одитирания период е упражнявал контрол спрямо дейността на синдиците в различни направления в рамките и при спазване на законовите изисквания.

3. Контрол на дейностите по осребряване на имуществото на банка в несъстоятелност

Вещите и другите имуществени права от масата на несъстоятелността поотделно, като съвкупност, в обособена част или като цяло се превръщат в пари при условията и по реда на глава шеста от ЗБН.⁵⁹⁸

Процедурата по осребряване на вещите и другите имуществени права от масата на несъстоятелността включва следните основни стъпки:

а) Съставяне от синдиците на програма за осребряване на имуществото, включено в масата на несъстоятелността.

б) Осъществяване на контрол при одобряване на програмата за осребряване от страна на ФГВБ.

в) Изпълнение на одобрената програма: извършване на опис от синдиците на КТБ АД (н.) на вещите и правата, включени в програмата за осребряване и контрол на Фонда в тази връзка; избор на външен експерт-оценител от синдиците на КТБ АД (н.). Предварителен контрол от Фонда на избора на оценител; оценка от външните-експерти на описаните в програмата вещи и права; разрешение със заповед на председателя на Фонда за извършване на публична продажба. Съобщение от синдиците на КТБ АД (н.) за публична продажба; извършване на публичната продажба от синдиците на КТБ АД (н.).

⁵⁹³ Одитно доказателство № 3 (т. 11 Прихващания, т. 6 писмо, вх. № 20-7-0326/25.11.2016 г.)

⁵⁹⁴ Одитно доказателство № 3 (т. 11 Прихващания, т. 7 Писмо, № 20-7-0014/06.02.2017 г.)

⁵⁹⁵ Одитно доказателство № 3 (т. 11 Прихващания - Писмо, № 20-7-0029/21.02.2017 г. с приложения)

⁵⁹⁶ Одитно доказателство № 3 (т. 11 Прихващания - Писмо, № 20-7-0057/24.03.2017 г. с приложения 2 бр. Справки)

⁵⁹⁷ Одитно доказателство № 3 (т. 11 Прихващания - Писмо, № 20-7-0075/07.04.2017 г., по т. 2 и т. 3 от писмото)

⁵⁹⁸ Чл. 72, ал. 1 от ЗБН

г) Контрол на изпълнението на одобрената програма за осребряване от страна на ФГВБ, вкл. във връзка с искания на синдиките за извършване на промени по програмата (включване и изключване на вещи и имуществени права, промяна на срокове и др.).

При спазване на разпоредбите на чл. 57 от ЗБН, независимо от посочените стъпки на процедурата по осребряване на вещите и другите имуществени права от масата на несъстоятелността (Глава шеста от ЗБН), могат да се извършват и процедури по принудително изпълнение по реда на Част пета от Гражданския процесуален кодекс (ГПК), включително с двете производства да се събират/ осребряват имуществени права, свързани с едни и същи вземания на банка в несъстоятелност. Например от една страна осребряване от синдика на вземане на банка в несъстоятелност по кредитна експозиция, включена в Програмата за осребряване (опис, оценка, публична продажба, и т.н.) и от друга страна събиране на същото вземане (включително чрез реализиране на обезпечението по кредитната експозиция) чрез съдебен изпълнител (опис, оценка, публична продажба, и т.н.).

Основните стъпки по принудително изпълнение по реда на Част пета от ГПК във връзка с чл. 57 от ЗБН са: издаване на изпълнителен лист по писмена молба от синдика, издаване на заповед за изпълнение и заповед за незабавно изпълнение, изпълнение на парично вземане и разпределение от съдебния изпълнител на събраните суми между кредиторите.

Производства по Глава шеста от ЗБН и по Част пета от ГПК, досежно едно и също вземане, могат да протичат както едновременно (успоредно, в един и същ времеви период), така и напълно или частично да се разминават във времето. Действията по осребряване⁵⁹⁹ могат да се обжалват пред съда по несъстоятелността от кредитор на банката или от трето лице със самостоятелни права върху вещта или правото, засегнати от действията по осребряване.⁶⁰⁰

3.1. Вътрешни правила за контрол на дейностите по осребряване на имуществото на банка в несъстоятелност

Във ФГВБ не са утвърдени вътрешни правила и процедури за действие (в т.ч. последователност и периодичност на извършваните действия, комуникационни връзки, срокове, нива на контрол и др.), обхващащи ключовите етапи от процеса по осребряване на имуществото на банка в несъстоятелност (вкл. по отношение осъществяването на контрол от Фонда върху дейността на синдика по: съставяне на програмата за осребряване, извършване на опис на вещите и правата, включени в програмата за осребряване, избор на оценител, оценка на описаните в програмата вещи и права, пазене на описаните вещи, разрешение за извършване на публична продажба, съобщение за публична продажба, извършване на публичната продажба, спазване на дадените от Фонда писмени указания, и др.), и които да осигурят спазването на изискванията на правната рамка в процеса по банкова несъстоятелност.⁶⁰¹

Във Фонда не са регламентирани вътрешни правила и процедури за контрол относно законосъобразното и целесъобразното упражняване на правомощията на синдиките на КТБ АД (н.) по основните стъпки при принудително изпълнение по реда на Част пета от ГПК във връзка с чл. 57 от ЗБН и не са давани методически указания на синдиките в тази връзка.⁶⁰²

Липсват утвърдени контролни процедури във ФГВБ, имащи за цел да осигурят своевременното, точно и коректно съставяне на Програмата за осребряване на имуществото, включено в масата на несъстоятелността на КТБ АД от синдиките на банката, в т.ч. относно коректното включване и описване на всички вещи и имуществени права, съгл. изискванията на чл. 78 от ЗБН и на предвидените начини на осребряване и способи за извършване на публична продажба на отделните права, включени в масата на несъстоятелността, определяни от синдиките. Няма определен ред за упражняване на контрол от страна на Фонда във връзка с изпълнението, допълването или изменянето на вече одобрената Програма за осребряване. Не

⁵⁹⁹ Съгл. Глава шеста от ЗБН

⁶⁰⁰ Чл. 88 от ЗБН

⁶⁰¹ Одитни доказателства № 1, № 3 и № 31, т. 2.

⁶⁰² Одитни доказателства № 1, № 3 и № 31, т. 2.

са разписани правила, процедури и контролни дейности с определени отговорни лица, които да извършват проверки и анализи на представяната от синдиците информация относно изпълнението на програмата за осребряване и необходимостта от извършване на промени в нея.⁶⁰³

Причината за това е разбирането във Фонда, че ЗБН е достатъчно детайлен в отделните си разпоредби, уреждащи правомощията на органите на ФГВБ в процеса на банкова несъстоятелност, като повторната им уредба във вътрешни актове на Фонда е нецелесъобразна.⁶⁰⁴

3.2. Одобряване на Програмата за осребряване

Съгласно чл. 78, ал. 1 от ЗБН, в двумесечен срок от завършването на инвентаризацията и оценката по чл. 52, ал. 1 от ЗБН, синдикът е длъжен да състави програма за осребряване на имуществото, включено в масата на несъстоятелността. Програмата трябва да предвижда начална дата за започване на процедурите за осребряване и краен срок, до който ще бъдат осребрени всички вещи и имуществени права от масата на несъстоятелността.⁶⁰⁵ В програмата за осребряване се описват видът и балансовата стойност на активите, които ще бъдат осребрявани през всеки от месеците в рамките на крайния срок, определен в програмата, начинът на осребряване на тези активи, началната дата и мястото за провеждане на съответната процедура, прогнозната сума, която ще бъде получена през съответния месец в резултат на осребряването.⁶⁰⁶

В програмата за осребряване не се включват:

- а) Вещите и имуществените права от масата на несъстоятелността, които са обект на съдебен спор относно съществуването, размера и съдържанието на правата на Банката;
- б) Вещите, които не се намират във владение на Банката;
- в) Правата и вещите, за които Банката не разполага с достатъчно доказателства, удостоверяващи правата ѝ спрямо тях, и за които трети лица са заявили претенции, които по всяка вероятност са основателни;
- г) Вещи или вземания, върху които е учреден залог, ако със закон е предвидено продажбата им да бъде извършвана от кредитора без съдебна намеса, освен ако е отказано приемане в производството по несъстоятелност на вземането на заложния кредитор.⁶⁰⁷

Включването в програмата за осребряване на изключени вещи и права може да стане допълнително след установяване по безсъмнен начин на правата на банката спрямо тях. Фондът одобрява или отказва да одобри програмата за осребряване със заповед на председателя на УС, която не подлежи на обжалване по съдебен ред. Ако Фондът е отказал да одобри програмата за осребряване, председателят на УС дава писмени указания на синдика относно необходимите промени и допълнения. Синдикът е длъжен да изпълни дадените указания и да внесе за разглеждане от фонда нова програма в 10-дневен срок от получаване на указанията. След одобряването ѝ програмата за осребряване може да бъде променяна или допълвана от синдика само след предварително писмено разрешение на председателя на УС на Фонда.⁶⁰⁸

3.2.1. Програмата за осребряване, (ПО, Програмата)⁶⁰⁹, е съставена от синдиците на КТБ АД (н.) съобразно „Насоки, следвани при изготвяне на Програмата за осребряване на имуществото, включено в масата на несъстоятелността на КТБ АД (н.)“, (Насоките)⁶¹⁰.

⁶⁰³ Одитни доказателства № 31 (стр. 2), 3 (т. 1), 1 (по т. 1.5 и т. 1.7)

⁶⁰⁴ Одитни доказателства № 31 (стр. 2), 3 (т. 1), 1 (по т. 1.5 и т. 1.7)

⁶⁰⁵ Чл. 78, ал. 2 от ЗБН.

⁶⁰⁶ Чл. 78, ал. 3 от ЗБН.

⁶⁰⁷ Чл. 78, ал. 4 от ЗБН.

⁶⁰⁸ Чл. 78, ал. 5, 6, 7 и 8 от ЗБН

⁶⁰⁹ Одитно доказателство № 8, т. I.16.1

⁶¹⁰ Одитно доказателство № 8, т. I.16.1., „Насоки, следвани при изготвяне на Програмата за осребряване на имуществото, включено в масата на несъстоятелността на КТБ АД (н.)“

Насоките са изготвени от синдиките на КТБ АД (н.) и имат за цел да разяснят общия подход и основните принципи при изготвянето на Програмата. В тях се посочва, че целта на ПО е удовлетворяване в максимален размер на кредиторите в производството по несъстоятелност във възможно най-кратък срок, и че за постигането на тази цел е предвидено да бъдат реализирани всички активи на КТБ (н.)⁶¹¹.

В Насоките са разгледани: възможните способи за продажба на активи; изготвянето на оценки и избор на оценител; сроковете, стъпките и действията, които ще бъдат предприети преди извършване на публична продажба на активи на Банката; категориите активи. Посочва се, че е приложен индивидуален подход за всяка група активи, разгледани в съответните подраздели на Раздел VI от Насоките.⁶¹² Същевременно е отчетена законовата възможност в началото или във всеки един момент на Програмата за осребряване, Банката да може да бъде продадена, като цяло предприятие или на части, при наличие на интерес от потенциални купувачи. Тази правна възможност е залегнала в глава VII от ЗБН.⁶¹³

3.2.1.1. Отделните категории активи са описани в Насоките и приложения към тях и включват:⁶¹⁴

- а) Пари в брой, влогове в банки⁶¹⁵;
- б) Ликвидни ценни книжа⁶¹⁶;
- в) Вземания от банки⁶¹⁷;
- г) Кредитен портфейл към 31.08.2016 г.⁶¹⁸;
- д) Материални активи;
- е) Други активи.

Към 31.08.2016 г. кредитният портфейл на КТБ АД (н.) включва 712 бр. кредитни сделки с обща брутна стойност 5 065 млн. лв. и обща балансова стойност 559 млн. лв.^{619 620}

Нередовните кредити (с просрочие над 30 дни) са 641 броя с обща брутна стойност 5 064.44 млн. лв. и обща балансова стойност 558.68 млн. лв. и представляват почти 100 на сто от кредитния портфейл на банката към 31.08.2016 г.⁶²¹

3.2.1.2. В Насоките е обяснено, че за целите на Програмата за осребряване е извършен анализ и е определено кои кредитни вземания не попадат в изключенията на чл. 78, ал. 4 от ЗБН:⁶²²

а) 352 броя кредитни сделки, с обща стойност 142 млн. лв. не попадат в изключенията по чл. 78, ал. 4 от ЗБН и са включени в Програмата за осребряване;

б) 332 броя кредита, с обща балансова стойност към 31.08.2016 г. в размер на 418 млн. лв. попадат в изключенията, посочени в чл. 78, ал. 4 от ЗБН⁶²³.

в) Кредити с продължаващи редовни погашения, които синдика ще събира, с обща балансова стойност към 31.08.2016 г. в размер на 87 хил. лв. (основно кредити на ФЛ с малък непогасен остатъчен размер и падеж в рамките на срока на ПО, за които се смята, че ще бъдат събрани без допълнителни разходи).

⁶¹¹ Одитно доказателство № 8, т.1.16.1. (Писмо вх. № 20-7-0297 от 17.10.2016 г. „Насоки, следвани при изготвяне на Програмата за осребряване на имуществото, включено в масата на несъстоятелността на КТБ АД (н.)“, стр. 5.)

⁶¹² Раздел VI КАТЕГОРИИ АКТИВИ

⁶¹³ Одитно доказателство № 8, т.1.16.1. (Писмо вх. № 20-7-0297 от 17.10.2016 г. „Насоки, следвани при изготвяне на Програмата за осребряване на имуществото, включено в масата на несъстоятелността на КТБ АД (н.)“)

⁶¹⁴ Одитно доказателство № 8, т.1.16.1. (Писмо вх. № 20-7-0297 от 17.10.2016 г. „Насоки, следвани при изготвяне на Програмата за осребряване на имуществото, включено в масата на несъстоятелността на КТБ АД (н.)“)

⁶¹⁵ Приложение № 3 към Насоките.

⁶¹⁶ Приложения № 4-9 към Насоките

⁶¹⁷ Приложение № 10 към Насоките

⁶¹⁸ Стр. 28 от Насоките

⁶¹⁹ Стр. 28 от Насоките

⁶²⁰ Одитно доказателство № 8, т.1.16.1. (Писмо вх. № 20-7-0297 от 17.10.2016 г. „Насоки, следвани при изготвяне на Програмата за осребряване на имуществото, включено в масата на несъстоятелността на КТБ АД (н.)“)

⁶²¹ Одитно доказателство № 8, т.1.16.1. (Писмо вх. № 20-7-0297 от 17.10.2016 г. „Насоки, следвани при изготвяне на Програмата за осребряване на имуществото, включено в масата на несъстоятелността на КТБ АД (н.)“)

⁶²² Одитно доказателство № 8, т.1.16.1. (Писмо вх. № 20-7-0297 от 17.10.2016 г. „Насоки, следвани при изготвяне на Програмата за осребряване на имуществото, включено в масата на несъстоятелността на КТБ АД (н.)“)

⁶²³ Приложение № 1 към Насоките

3.2.1.3. Допълнително, в Насоките се посочва, че към момента на изготвяне им, синдикът на КТБ АД (н.) е предприел действия по събирането на основната част от нередовните кредити, изразяващи се в упражняване правото на КТБ АД (н.) да обяви кредита за цялостно предсрочно изискуем, инициране на заповедни производства, образуване на изпълнителни производства, провеждане на искиви производства с правно основание чл. 422 от ГПК, образуване на дела по несъстоятелност срещу длъжници – търговски дружества. Значителна част от нередовните кредити към датата на съставяне на Програмата за осребряване съставляват изключения по смисъла на чл. 78, ал. 4, т. 1 от ЗБН. Предлаганите от синдика решения за осребряване на нередовните кредити са основани на разбирането, че най-висока цена на дадено вземане може да се постигне тогава, когато то е ликвидно и изискуемо, когато са изчерпани правните възможности длъжникът по вземането да възрази и когато се очаква реално удовлетворяване на кредитора в разумен срок.⁶²⁴

3.2.2. При проверка на съдържанието на ПО е установено, че:⁶²⁵

3.2.2.1. Програмата обхваща период от 60 месеца (пет години), като са предвидени начален месец - м. декември 2016 г. за започване на процедурите за осребряване и краен срок, до който ще бъдат осребрени всички вещи и имуществени права от масата на несъстоятелността – м. ноември 2021 г., без да е посочена конкретна начална дата, както изисква разпоредбата на чл. 78, ал. 2 от ЗБН.⁶²⁶

3.2.2.2. Като цяло е спазена формата на изготвяне на ПО, като са описани видът и балансовата стойност на активите към 31.08.2016 г., които ще бъдат осребрявани през всеки от месеците в рамките на крайния срок, определен в програмата, начинът на осребряване на тези активи, мястото за провеждане на съответната процедура, прогнозната сума, която ще бъде получена през съответния месец в резултат на осребряването. Посочени са месецът и годината за провеждане на съответните процедури за осребряване на описаните активи, но не са посочени началните дати за това, съобразно изискването на чл. 78, ал. 3 от ЗБН.⁶²⁷ Управителният съвет на Фонда е одобрил предложената Програма⁶²⁸, без да е извършен анализ и контрол на реалистичността (адекватността) на заложените срокове и начини на осребряване на активите.^{629, 630}

3.2.2.3. Колона „Вид актив“ на ПО е разделена на две части. В едната част е посочен вида на актива (кредит, облигационна емисия, акции, ДМА, други активи, емисии, дялове и акции, облигации, ДЦК), а в другата – кратко описание (например: наименование на лицето/дружеството, на което е отпуснат кредит; вид на ДМА; наименования на емитентите на акции и облигации). За активите, представляващи кредити, няма информация по кой договор за кредит са отпуснати, какви са условията и обезпеченията по тях и т.н., за да може да бъде извършена проверка и да се прецени коректното включване на всички кредитни експозиции в Програмата. Служители на Фонда са участвали активно при подготовката на Програмата, вкл. с даване на указания в тази връзка.

3.2.2.4. В Приложения № 1 и № 2 към Насоките⁶³¹, в табличен вид, са описани съответно „Кредитни експозиции, които попадат под обхвата на изключенията, предвидени в чл. 78, ал. 4“ и „Активи, които попадат под обхвата на изключенията, предвидени в чл. 78, ал. 4“. В последната колона на Приложение № 1 е посочена точка от чл. 78, ал. 4 от ЗБН, но не са описани факти и обстоятелства обосноваващи приложимостта на изключенията по

⁶²⁴ Одитно доказателство № 8, т.1.16.1. (Писмо вх. № 20-7-0297 от 17.10.2016 г. „Насоки, следвани при изготвяне на Програмата за осребряване на имуществото, включено в масата на несъстоятелността на КТБ АД (н.)“)

⁶²⁵ Одитно доказателство № 1, т. 2.3.

⁶²⁶ Одитно доказателство № 1, т. 2.3., (т. 1, 2, 3).

⁶²⁷ Одитни доказателства № 1, т. 2.3., (т. 1, 2, 3) и № 31, стр. 7

⁶²⁸ Одитно доказателство № 1, (т.2.3.5. и т. 2.3.6, заповед № 92-0172/11.11.2016 г.)

⁶²⁹ Одитно доказателство № 8, по раздел I, т. 16.3

⁶³⁰ Одитно доказателство № 31, стр. 9

⁶³¹ Одитно доказателство № 8, т.1.16.1. (Писмо вх. № 20-7-0297 от 17.10.2016 г.)

съответната точка на чл. 78, ал. 4 от ЗБН. Във ФГВБ няма информация за кредитните договори и обезпеченията по отделните, изключени от ПО кредитни експозиции.^{632,633}

Приетата Програма за осребряване отговаря на изискванията на чл. 78, ал. 1-4 от ЗБН.

3.4. Контрол на Фонда при одобряване на изменения в Програмата за осребряване

С оглед защитата на интересите на кредиторите ФГВБ следва да упражнява контрол върху действията на синдиците на КТБ АД (н.)⁶³⁴ във връзка със спазването на одобрените параметри на Програмата и изпълнението на нейната основна цел.

При необходимост, синдикът на КТБ АД (н.) представя искане за даване на разрешение по чл. 78, ал. 8 от ЗБН за промяна на одобрената програма за осребряване на имуществото, включено в масата на несъстоятелността на КТБ АД (н.), като напр. може да бъде предложено в програмата за конкретен месец да бъдат включени активи, които до момента са били изключени от нея, защото са попадали в обхвата на чл. 78, ал. 4 от ЗБН, но съответната пречка е отпаднала. Промяна на програмата се налага и за включване на активи, които са останали непродадени през предходни месеци, т.е. искането на синдика съдържа и предложение по чл. 85, ал. 6, т. 1 и т. 2 от ЗБН относно насрочване на нов търг за непродадени предходни месеци активи при намалена цена, както и продажба чрез пряко договаряне на активи от масата на несъстоятелността на КТБ АД (н.). Във връзка с горното и като взема предвид изложените от синдика мотиви относно необходимостта от промяна на ПО, председателят на УС на ФГВБ на основание чл. 78, ал. 8 от ЗБН издава заповед за промяна на одобрената с Решение № 171/09.11.2016 г. програма за осребряване на имуществото, включено в масата на несъстоятелността на КТБ АД (н.).^{635, 636}

Извършена е проверка на исканията на синдиците за промени в ПО и съответно на издадените заповеди на председателя на УС на ФГВБ в тази връзка за периода от 2017 г. до 2020 г. вкл.⁶³⁷ Установено е, че след първоначалното одобрение на Програмата за осребряване до края на 2020 г., тя е променяна и допълвана 57 пъти със заповеди на председателя на УС на основание чл. 78, ал. 8 от ЗБН. Синдиците на КТБ АД (н) са искали писмено разрешение за промяна (включване и изключване на вещи и имуществени права) със следните основни мотиви⁶³⁸:

а) Необходимост от насрочване на нови търгове за вещите и правата включени в Програмата, които не са реализирани в рамките на предходно проведени продажби чрез търг;⁶³⁹

б) Преместване или отлагане във времето на предвидени за осребряване вещи и права, поради: предприети и неприключили действия по събиране на документи, необходими за провеждане на процедура за осребряване; наличие на подходящи пазарни условия; възможност за сключване на споразумение в интерес на кредиторите; обединяване на кредитни експозиции (формиране на съвкупност), равномерно разпределение на позициите в ПО и др.⁶⁴⁰

в) Включване на вещи и права, за които са отпаднали основанията на чл. 78, ал. 4, т.1-3 и са установени по безсъмнен начин правата на Банката спрямо тях;⁶⁴¹

⁶³² Одитно доказателство № 31, стр. 8.

⁶³³ Одитно доказателство № 8, т. I.16.1. (Писмо вх. № 20-7-0297 от 17.10.2016 г.)

⁶³⁴ Чл. 38 от ЗБН

⁶³⁵ Одитно доказателство № 1, т. 2.3 (т.2.3.docx)

⁶³⁶ Одитно доказателство № 8, по раздел I, т. 16.3, стр. 5 от писмото

⁶³⁷ Одитно доказателство № 8, т. I.16.6.

⁶³⁸ Одитно доказателство № 31, стр. 10

⁶³⁹ Одитно доказателство № 8, т. I.16.6. Искания и заповеди за промяна за 2017 – 2020 г. (Писма на синдика)

⁶⁴⁰ Одитно доказателство № 8, т. I.16.6. Искания и заповеди за промяна за 2017 – 2020 г. (Писма на синдика).

⁶⁴¹ Одитно доказателство № 8, т. I.16.6. Искания и заповеди за промяна за 2017 – 2020 г. (Писма на синдика).

г) Изключване на вещи и права, които в резултат на обжалване по реда на чл. 88 и 89 от ЗБН или с влязло в сила решение се установи, че не принадлежат на Банката.⁶⁴²

д) Изключване на кредитни експозиции поради пълно погасяване на задълженията към КТБ АД (н.).⁶⁴³

Част от посочените мотиви на синдика са субективни и не са ясно формулирани, например няма точно описание на „подходящите пазарни условия за реализация“ на конкретни активи, както и какво представлява „равномерното разпределение на позициите в програмата за осребряване“. Тези формулировки липсват и не са разяснени в Насоките, следвани при изготвяне на Програмата за осребряване на имуществото, включено в масата на несъстоятелността на КТБ АД (н.), в които са определени основните подходи и принципи за съставянето на ПО, както и за нейната евентуална промяна.

При извършената проверка са установени и направени от синдиците три предложения за промяна в Програмата, всичките от 2017 г., за които не са посочени мотиви.⁶⁴⁴ Към писмата с искане за промени по Програмата за осребряване, синдиците са прилагали проект на ПО за съответния месец (заедно с приложения към него в табличен вид без допълнителни обосновки), с който да се промени вече одобрената месечна програма.⁶⁴⁵

При вземане на решение от Фонда не са анализирани исканията на синдиците относно необходимостта от промяна на ПО, а са издавани заповеди за потвърждаване на исканите промени, в които директно се цитират данни от писмата на синдика.⁶⁴⁶ Не са извършени проверки за: наличие на мотиви за всички промени; за това доколко изложените мотиви са коректни (верни) и дали са достатъчни; дали причините са обективни или се дължат на действия (бездействия) на синдиците.⁶⁴⁷ Например, със Заповед № 7-0038/11.04.2017 т.⁶⁴⁸ Председателят на УС на ФГВБ дава предварително разрешение за промяна на ПО на имуществото, включено в масата на несъстоятелността на КТБ АД (н.), като приема изцяло изложените в писмо, вх. № 20-7-0078/10.04.2017 г., причини на синдиците на Банката⁶⁴⁹. В т. I. б) от същата заповед се посочва, че „по преценка на синдика“ се иска включване в ПО за м. май 2017 г. на вещи и имуществени права, както и на съвкупност от движими вещи, предвидени за продажба в последващи периоди на одобрената ПО от УС на ФГВБ. Не е коментирано какви са причините за тази „преценка на синдика“ и съответно не е направен анализ доколко исканите промени са необходими и в интерес на кредиторите на КТБ АД (н.). В т. I. в) от заповедта е посочено искането на синдиците за изключване на имуществени права⁶⁵⁰ от ПО за м. май 2017 г. и включването им в ПО за м. април 2019 г. „с цел съразмерно разпределение на позициите в програмата по месеци“. На практика по този начин е направено необосновано отлагане с две години на продажбата на кредитни експозиции с обща балансова стойност към 31.08.2016 г. в размер на 11 540 097 лв.⁶⁵¹

Фондът е одобрявал промени в Програмата, които се основават на мотивирани искания на синдика на банката. След преценка на същите е давано разрешение за промяна.С

⁶⁴² Одитно доказателство № 8, т. I.16.6. Искания и заповеди за промяна за 2017 – 2020 г. (Писмо на синдика вх. № 20-7-0127/14.05.2018 г.).

⁶⁴³ Одитно доказателство № 8, т. I.16.6. Искания и заповеди за промяна за 2017 – 2020 г. (Писма на синдика: вх. № 20-07-0259/09.11.2017 г., т. II.2.6; вх. № 20-7-0190/14.08.2017 г., т. I.5; вх. № 20-7-0242/12.10.2017 г., т. I.3; вх. № 20-7-0043/10.03.2017 г., т. IV; вх. № 20-7-0078/10.04.2017 г., т. I.1; вх. № 20-7-073/13.07.2018 г., т. III.3.1; № 20-7-0127/14.05.2018 г., т. III.3.1; вх. № 20-7-0096/13.04.2018 г., т. III.3.1; вх. № 20-7-0058/12.03.2018 г., т. III.3.1; вх. № 20-7-0150/13.06.2018 г., т. III; вх. № 20-7-0012/12.01.2018 г., т. III; вх. № 20-7-0204/14.08.2018 г., т. III.3.1; вх. № 20-7-0230/17.09.2018 г., т. 3.1; вх. № 20-7-253/15.10.2018 г., т.3.1; вх. № 20-7-0071/11.04.2019 г., т. 3.1; вх. № 20-7-0131/14.06.2019 г., т. 3.1; вх. № 20-7-0100/13.05.2020 г., т. Б; вх. № 20-7-0192/13.08.2020 г., т. Б; вх. № 20-7-0060/13.03.2020 г., т. III).

⁶⁴⁴ Одитно доказателство № 8, т. I.16.6. Искания и заповеди за промяна за 2017 – 2020 г. (Писма на синдика: вх. № 20-7-0102/10.05.2017 г., т. I.5; вх. № 20-7-0043/10.03.2017 г., т. I.2, I.3, I.4 и т. II.4; вх. № 20-7-0025/10.02.2017 г., т. 2 и т. 3).

⁶⁴⁵ Одитно доказателство № 31, стр. 11

⁶⁴⁶ Одитно доказателство № 8, т. I.16.6. Искания и заповеди за промяна за 2017 – 2020 г.

⁶⁴⁷ Одитно доказателство № 8, т. I.16.6. Искания и заповеди за промяна за 2017 – 2020 г.

⁶⁴⁸ Одитно доказателство № 8, т. I.16.6. Искания и заповеди за промяна за 2017 – 2020 г.

⁶⁴⁹ Одитно доказателство № 8, т. I.16.6. Искания и заповеди за промяна за 2017–2020г.

⁶⁵⁰ Кредитни експозиции на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД (н.), ЕИК 175411479, „ВРАЧАНСКИ ТЕРИТОРИАЛЕН КАДАСТЪР“ ЕООД, ЕИК 106002201, „АВИОНАМС“, ЕИК 000635619, „ЙОКА“ЕООД, ЕИК 825359517, „ДИВАЛ 59“ ЕООД, ЕИК 131093950 и CONCORD PROMOTION ENERGY GMBH.

⁶⁵¹ Одитно доказателство № 8, т. I.16.6. Искания и заповеди за промяна за 2017–2020г. (т. 3.1-3.6 от заповед № 7-0038/11.04.2017 т. на председателя на УС на ФГВБ).

писмо до УС на ФГВБ синдиците на КТБ АД (н.) са поискали удължаване на срока на одобрената Програма за осребряване на имуществото,⁶⁵² включено в масата на несъстоятелността на КТБ АД (н.) с една година. Посоченото искане е формулирано като предложение второ на основание чл. 39, ал. 1, т. 8 от ЗБН,⁶⁵³ като са изложени аргументи на синдиците⁶⁵⁴. С Решение № 104/12.10.2021 г.⁶⁵⁵ УС на ФГВБ удължава крайния срок на одобрената Програма за осребряване до 01.12.2022 г. на основание чл. 39, ал. 1, т. 8, предложение второ от ЗБН, чл. 17, т. 15 от ПОР на УС на ФГВБ и във връзка с мотивирано искане от синдиците на КТБ АД (н.). В изпълнение на своите правомощия по чл. 78, ал. 8 от ЗБН, Председателят на УС на ФГВБ се е произнесъл писмено, като е изпратил писмо до синдиците, с което ги информира за взетото от УС на ФГВБ решение за одобрение удължаването на крайния срок на ПО.⁶⁵⁶

3.5. Извършване на опис на вещите и правата, включени в Програмата за осребряване и контрол на Фонда в тази връзка

Съгласно чл. 79, ал. 1 от ЗБН, синдикът е длъжен в 14-дневен срок от одобряването на ПО да извърши описи на всички вещи и имуществени права, предвидени в програмата за осребряване през първия месец, считано от началната дата на започване на процедурата за осребряване. Във вътрешните правила и процедури на ФГВБ няма описан ред за проверка и контрол с определени отговорни лица, срокове и начин на докладване във връзка със законосъобразното и целесъобразно упражняване на правомощия на синдиците по чл. 79 от ЗБН.

От ФГВБ не са давани методически указания и насоки на синдиците във връзка с упражняване на правомощията им по чл. 79 от ЗБН.⁶⁵⁷

С писмо до председателя на УС на ФГВБ⁶⁵⁸ синдиците на КТБ АД (н.), във връзка със законовото задължение по чл. 79, ал. 1 от ЗБН, са представили извършените описи на всички вещи и имуществени права, предвидени в ПО през първия месец, считано от началната дата

⁶⁵² с Решение № 171/09.11.2016 г. на УС на ФГВБ

⁶⁵³ **Одитно доказателство № 1**, т. 2.3.7 (Писмо вх. № 20-7-0222/06.10.2021 г.)

⁶⁵⁴ - наличието на съществен брой вещи и имуществени права от масата на несъстоятелността, за които са налице започнати в предходни периоди и неприключили към настоящия момент процедури по осребряване (в това число активи, първоначално включени в програмата за осребряване, след което изключени поради наличието на висящи съдебни производства относно съществуването, размера и съдържанието на правата на банката, и през последната година отново включени след отпадане на законовите пречки, други активи в процедура по осребряване, започнали през настоящата година и неприключили публични продажни, които първоначално са били изключени от програмата на основание чл. 78, ал. 4 от ЗБН, но в следствие са включени в нея през 2021;

- наличието на висящи и неприключили към настоящия момент процедури по пряко договаряне на вещи и имуществени права с и без начална цена, за които се прилага чл. 85, ал. 7 от ЗБН (т.е. налице са непродадени активи, които поне три пъти са предлагани на публична продажба по реда на ал. 6 на чл. 85 от ЗБН и които се предлагат за осребряване в настоящия момент въз основа на методическите указания на Фонда и приетите от синдика правила за извършване на продажба чрез пряко договаряне);

- наличието на вещи и имуществени права от масата на несъстоятелността, първоначално включени в одобрената програма през месеците октомври и ноември 2021 г., както и такива, за които ще бъде отправено предложение по реда на чл. 78, ал. 8 от ЗБН. респективно, вече е отправено такова за включването им в програмата за осребряване през посочените два месеца, и по отношение на които процедурата ще стартира в предпоследния или последния месец на одобрената програма, както и за които се предполага (въз основа на досегашната ни практика), че няма да бъдат реализирани на първа продажба до крайния срок, за който е одобрена програмата;

- наличието на имуществени права, по отношение на които към настоящия момент са налице законови пречки за осребряването им, т.е. налице са висящи съдебни производства относно съществуването, размера и съдържанието на правата на банката, в това число установителни искове, производства по несъстоятелност по ТЗ, открити срещу длъжници на банката, производства до реда на 135 от ЗЗД, отменителни искове по чл. 60 от ЗБН и др., и за които се предполага, че в обозримо бъдеще правата на банката ще бъдат установени по несъмнен начин;

- наличието на съществен брой имуществени права, които и понастоящем са изключени от одобрената програма за осребряване на основание чл. 78, ал. 4 от ЗБН и по отношение на които се предполага, че в обозримо бъдеще ще отпаднат законовите пречки за осребряването им, предвид Решение № 8 от 27.05.2021 г. по к. д. № 9/2020 г., по описа на КС на Р България и влизане в законна сила на съдебните актове за прекратяване на производствата, предявени въз основа на отменени от Конституционния съд норми на ЗБН;

- наличието на съществен брой имуществени права (в т. ч. и като размер), по отношение на които са извършени прихващания от страна на кредитори на банката (като вземането на банката е изцяло или частично погасено) и по отношение на които са предявени и са висящи пред съда по несъстоятелността към настоящия момент съдебни производства по дела с правно основание чл. 59 от ЗБН;

⁶⁵⁵ **Одитно доказателство № 10**, т. 3.4

⁶⁵⁶ **Одитно доказателство № 1**, т. 2.3.8 (Писмо изх. № 20-7-0133 от 12.10.2021 г.)

⁶⁵⁷ **Одитно доказателство № 31**, стр. 15

⁶⁵⁸ **Одитно доказателство № 8**, I. 16.4 (Писмо вх. № 20-7-0323/23.11.2016 г. по описа на ФГВБ)

на започване на процедурата за осребряване, като е спазен регламентираният в ЗБН срок. С писмото са представени, както следва:

- а) Един брой протокол за опис на кредитна експозиция;
- б) Десет броя протоколи за опис на моторни превозни средства (МПС);
- в) Обобщен доклад за пазарна оценка на кредитна експозиция;
- г) Пазарна оценка на кредитна експозиция;
- д) Обобщен доклад за пазарна оценка на десет МПС;
- е) Пазарна оценка на десет моторни превозни средства.

Съгласно представените протоколи, описите за първият месец са извършени лично от синдиците на КТБ АД (н.). Извършената проверка на опис на кредитна експозиция и десет броя описи на МПС⁶⁵⁹ показва, че при тяхното изготвяне са спазени изискванията и реквизитите на чл. 79, ал. 2 и ал. 3 от ЗБН. С Решение на УС на ФГВБ са „приети за информация“ представените от синдиците на КТБ АД (н.) описи на вещи и имуществени права, предвидени в ПО за първия месец (м. декември 2016 г.), считано от началната дата на започване на процедурата по осребряване на имуществото, включено в масата на несъстоятелността.⁶⁶⁰

При извършването от синдиците на описите на вещите и правата, включени в програмата за осребряване е спазен определеният в чл. 79, ал. 5 от ЗБН срок за изготвянето им (10 - дневен срок преди началото на следващия месец).⁶⁶¹

3.6. Контрол на дейностите по осребряване на имуществото на „Партнер лизинг“ АД (н.)

Съгласно сигнал с вх. № 94-00-438 от 17.12.2020 г.⁶⁶² дружеството „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД (н.) е заложило в полза на КТБ АД (н.) по получени от банката кредити всички свои вземания по договори за лизинг (парични и материални), включително и новоизградената в гр. София и пусната в експлоатация през 2013 г. най-модерна печатница. В полза на банката са заложили постъпленията от лизинга и печатарското оборудване, ипотекирани са сградите и теренът. Ипотекираните имоти на печатницата са обявени на публична продажба в процедура по събиране на вземанията от синдиците на КТБ АД (н.). През 2016 г. сградите на печатницата се закупуват от „СОФИЯ ПРИНТ ИНВЕСТМЪНТ“ ЕООД⁶⁶³, дъщерно дружество на „ПЕЧАТНИЦА СОФИЯ“ ЕООД⁶⁶⁴. На 22.05.2017 г. „СОФИЯ ПРИНТ ИНВЕСТМЪНТ“ ЕООД е продадено от „ПЕЧАТНИЦА СОФИЯ“ ЕООД на „ЮРИЙ ГАГАРИН“ АД.⁶⁶⁵

По данни от ФГВБ⁶⁶⁶, „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД (н.) е кредитополучател по 27 договора за банков кредит, оформени в 129 броя кредитни сделки, съответстващи на различни траншове по договорите за банков кредит. В рамките на програмата за осребряване тези сделки са сформирани в две отделни съвкупности, включващи съответно 126 бр. кредитни сделки и 3 бр. кредитни сделки.

Пълна информация за вида и стойността за всички вещи и имуществени права на длъжниците на КТБ АД (н.), вкл. „Партнер Лизинг“ АД (н.), се съхранява и поддържа от синдика на банката, като бива предоставяна на Фонда при поискване.^{667 668}

⁶⁵⁹ Одитно доказателство № 8, т. I. 16.4 (Приложение № 5)

⁶⁶⁰ Решение № 191/23.11.2016 г.

⁶⁶¹ Одитно доказателство № 8, т. I. 16.5

⁶⁶² По номенклатурата на деловодството на Сметната палата.

⁶⁶³ ЕИК 204279275

⁶⁶⁴ ЕИК 121475300

⁶⁶⁵ ЕИК 825203984

⁶⁶⁶ Одитно доказателство № 4, т. III, 1. Информация задължения, Писмо вх. № 20-7-0032 от 16.02.2022 г.

⁶⁶⁷ Одитно доказателство № 31, стр. 16

⁶⁶⁸ Одитни доказателства № 1 (по т. 2.3.) и № 4 (по т. III.1).

3.6.1. Събиране на вземания на „Партнер лизинг“ АД (н.) по реда на чл. 57 от ЗБН

Фондът следва да извършва контрол по чл. 38 от ЗБН на действията на синдика във връзка с принудителното изпълнение по реда на Част пета от ГПК във връзка с чл. 31, ал. 1, т. 8 и чл. 57 от ЗБН, вкл. извършени в качеството му на взыскател по чл. 442 от ГПК (към коя вещ или вземане на длъжника да се насочи изпълнението) и страна, съгласно чл. 468 и чл. 485 от ГПК.

По информация, предоставена от синдиците на КТБ АД (н.) чрез ФГВБ⁶⁶⁹, в резултат на действия по индивидуално принудително изпълнение по чл. 57, ал. 2 от ЗБН (извън Програмата за осребряване) са извършени следните продажби на вещи и имуществени права на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД:

3.6.1.1. Въз основа на изпълнителен лист, издаден от Софийски районен съд, 32 състав по гражданско дело № 8897/2015 г., срещу длъжника „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД (н.), по образувано изпълнително дело № *****, по описа на ЧСИ С.Я., рег.№ *** на Камарата на частните съдебни изпълнители, с район на действие Софийски градски съд, са проведени публични продани и е реализирано следното имущество, собственост на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД (н.):

а) Недвижим имот, собственост на дружеството „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД (н.), находящ се в град София, местност Христо Ботев, улица „Мими Балканска“ и недвижим имот, находящ се в град София, местност ж.к. „Бъкстон север“. След продажбата на имуществото по особената сметка на синдика на КТБ АД (н.) е преведена сума в общ размер на 4 089 195.76 лв. от ЧСИ.

Адресът на имота, находящ се в град София, местност Христо Ботев, улица „Мими Балканска“ съвпада с адресите на придобити на публична продан имоти от „СОФИЯ ПРИНТ ИНВЕСТМЪНТ“ ЕООД и съответства на информацията, подадена в Сигнала⁶⁷⁰;

б) 36 броя моторни превозни средства, собственост на дружеството „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД (н.). След продажбата на имуществото по особената сметка на синдика на КТБ АД (н.) е преведена сума в размер на 299 183.30 лв. от ЧСИ;

в) 12 броя моторни превозни средства, собственост на дружеството „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД (н.). След продажбата на имуществото по особената сметка на синдика на КТБ АД (н.) е преведена сума в размер на 142 544,33 лв. от ЧСИ.⁶⁷¹

3.6.1.2. От запор, наложен върху вземания на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД (н.), от банкови сметки и от трети лица, от ЧСИ по особената сметка на синдика на КТБ АД (н.) е преведена сума в общ размер на 106 386,16 лв.⁶⁷²

3.6.1.3. Въз основа на извършена продан по реда на ЗОЗ на движими вещи, собственост на трето лице, за погасяване задълженията на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД (н.), от ЧСИ по особената сметка на синдика на КТБ АД (н.) е преведена сума в общ размер на 2 050 080 лв.

При извършването на действия по събиране на вземания по чл. 57, ал. 2 от ЗБН, синдикът не е насочил принудителното изпълнение към всички вещи и имуществени права на ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД (н.), а е избрал да се насочи към точно определени имоти, машини и автомобили (съгласно цитирания изпълнителен лист), собственост на дружеството⁶⁷³.

От ФГВБ е предоставена информация, свързана с предприетите действия по реда на ЗОЗ, подробно описани в писмо от синдика на КТБ АД (н.) с вх. № 20-7-0089/27.04.2022 г.⁶⁷⁴

⁶⁶⁹ Одитно доказателство № 8, (Писмо вх. № 20-7-0110/31.05.2022 г. от синдиците, Т.4.)

⁶⁷⁰ Одитно доказателство № 23, (справки по номер на имотна партида за вписвания, отбелязвания и заличавания)

⁶⁷¹ Одитно доказателство № 4, (по т. III.1)

⁶⁷² Одитно доказателство № 4, (по т. III.1)

⁶⁷³ Одитно доказателство № 4 (по т. III.1., писмо № 20-7-003216.02.2022 г.).

⁶⁷⁴ С първоначално вписване под № 2012081701422 в ЦРОЗ е вписано обезпеченото вземане на КТБ АД (н.), произтичащо от ДБК от 16.08.2012 г. и Договор за особен залог на движими вещи и лизингови активи от 16.08.2012 г., с длъжник на обезпеченото вземане и залогодател „Партнер Лизинг“ АД и размер на обезпеченото вземане - 35 529 550.00 лева.

Още на 19.06.2014 г. едноличният собственик на капитала на „ИПК Родина 1“ ЕАД е прехвърлил всички акции на дружеството на купувача им „Дореко комерс“ ЕООД, ЕИК: 202538238. На 08.08.2014 г., дружеството е променило наименованието си на „Принт трейдинг“ ЕАД.

Съгласно „Указания за участие в публична продажба“⁶⁷⁵, публикувани на официалния сайт на Камарата на частните съдебни изпълнители, участникът в публичната продажба, обявен за купувач, заплаща цената по сметка на ЧСИ в двуседмичен срок, като приспада внесения от него депозит. След това ЧСИ разпределя получената сума и в конкретния случай отделя и превежда сума за КТБ АД (н.).

От допълнителна информация подадена от синдика⁶⁷⁶ чрез ФГВБ е видно, че ипотеките имоти на печатницата, находящи се в град София, местност Христо Ботев и печатарското оборудване са продадени от ЧСИ на публични продажби, в резултат на което през 2017 г. и 2018 г. са разпределени и преведени суми по сметка на КТБ АД (н.), както следва:

а) Движимите вещи, представляващи печатарски машини и оборудване, са реализирани чрез проведена продажба по реда на ЗОЗ от ЧСИ. На КТБ АД (н.) е разпределена сума в общ размер на 2 050 080 лв., която е постъпила по сметка на банката на 23.02.2017 г.

б) Недвижим имот собственост на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД (н.), находящ се в град София, местност Христо Ботев, улица „Мими Балканска“, е реализиран чрез проведена публична продажба от ЧСИ, като на КТБ АД (н.) е разпределена сума в общ размер на 4 087 162.39 лв. Разпределената сума на КТБ АД (н.) е постъпила по сметка на банката, както следва: сума в размер на 4 015 378.04 лева е постъпила на 22.12.2016 г. и сума в размер на 71 784.35 лв. е постъпила на 23.02.2017 г.⁶⁷⁷

Сумата, разпределена на КТБ АД (н.), е в размер на 4 015 378.04 лв. От тази сума по партида на „Принт Трейдинг“ ЕАД в КТБ АД (н.) е постъпила сума в размер на 1 035 069.49 лв., а по партидата на „Партнер Лизинг“ АД в КТБ АД (н.) е постъпила сумата 2 980 308.55 лв., като и двете суми са постъпили на 22.12.2016 г. Останалата част от общо разпределената сума 4 400 000 лв., съгласно Протокол за разпределение от 14.12.2016 г. на ЧСИ, са разпределени за разноси в производството на ЧСИ и на Столична община. С протокола от 03.02.2017 г. за извършена поправка на разпределението ЧСИ е постановил да се извърши превод на допълнителна сума в размер на 71 784,35 лв. в полза на вискателя КТБ АД (н.). По тази причина – извършено разпределение и последваща поправка на разпределение, по сметка на КТБ АД (н.) са постъпили две суми на две различни дати. С тези две плащания сума от продажбата в размер на 4 087 162.39 лв. реално е постъпила в масата на несъстоятелността на КТБ АД (н.).⁶⁷⁸

Съгласно предоставената от ФГВБ информация, не са извършвани публични продажби, продажби по реда на ЗОЗ и други действия по събиране на вземания на КТБ АД (н.), както и не са постъпили суми от запори, от други ЧСИ, освен от С.Я. Постъпления във връзка с „Партнер Лизинг“ АД (н.) в КТБ АД (н.) има и от ЧСИ Р.М. и ЧСИ Е.Ю.⁶⁷⁹

Във връзка с действията на синдика, свързани с принудително изпълнение по реда на Част пета от ГПК, във вр. с чл. 57 от ЗБН, Фондът е осъществявал контрол върху отчетените разходи, за които дава разрешение по чл. 39, ал.1, т. 7 от ЗБН.⁶⁸⁰

3.6.2. Осребряване на вземания по реда на глава шеста от ЗБН

В първоначално одобрената ПО е предвидено процедурите за осребряване на включените вещи и имуществени права от масата на несъстоятелността на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД да стартират през м. май 2017 г.⁶⁸¹ Посочен е начин на осребряване на включения в ПО актив на дружеството (кредит) - публична продажба, която следва да бъде

Последното е придобило междувременно гореописаните вещи от „Партнер лизинг“ АД, но КТБ АД (н.) е запазила привилегиите си на първи по ред заложен кредитор върху движимите вещи.

⁶⁷⁵ <https://sales.bcpea.org/10>

⁶⁷⁶ Одитно доказателство № 8 (Писмо вх. № 20-7-0110/31.05.2022 г.), № 11 и № 31, стр. 19

⁶⁷⁷ Одитно доказателство № 8 (Писмо вх. № 20-7-0110/31.05.2022 г.), № 11 и № 31, стр. 19

⁶⁷⁸ Одитно доказателство № 8 (Писмо вх. № 20-7-0110/31.05.2022 г.), № 11 и № 31, стр. 19

⁶⁷⁹ Одитно доказателство № 8 (Писмо вх. № 20-7-0110/31.05.2022 г.), № 11 и № 31, стр. 19

⁶⁸⁰ Одитно доказателство № 31, стр. 20

⁶⁸¹ Одитно доказателство № 1, т. 2.3.3

проведена в гр. София. Балансовата стойност на актива/кредита е 6 189 157 лв., а прогнозната стойност при реализация е 4 951 326 лв. Тъй като осребряването на посочения в програмата кредит на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД е отложено във времето, в изготвения опис по чл. 79 за м. май 2017 г. не се съдържа информация за него (брой кредитни сделки, одобрен размер, начин на погасяване, текущ дълг, обезпечения и др.).⁶⁸²

В Приложение № 1 към Насоките⁶⁸³, под № 44, 48, 60, 61, 290, 291, и 292⁶⁸⁴ са посочени кредитни експозиции на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД (н.). Съгласно приложението, тяхната обща балансова стойност към 31.08.2016 г. е в размер на 8 729 810 лв., а направените съдебни разноси към 31.08.2016 г. са с общ размер 116 060 лв. Няма информация вземанията по кои договори за кредит се включват в така посочените кредитни експозиции на дружеството, тъй като не са описани и индивидуализирани.⁶⁸⁵ *В резултат няма увереност, че всички вещи и имуществени права от масата на несъстоятелността на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД, които не попадат в ПО са коректно включени и отразени като стойност в изключенията по чл. 78, ал. 4 от ЗБН.*

С писмо, вх. № 20-7-0078/10.04.2017 г.,⁶⁸⁶ синдиците на КТБ АД (н.) са поискали „с цел съразмерно разпределение на позициите в програмата по месеци“, включеният в ПО актив (кредит) на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД (н.) с балансова стойност към 31.08.2016 г. в размер на 6 189 157 лв., да бъде изключен от ПО за м. май 2017 г. и да бъде прехвърлен в програмата за осребряване за м. април 2019 г. Със Заповед № 7-0038/11.04.2017 г.⁶⁸⁷ на председателя на УС на ФГВБ, е дадено предварително разрешение за промяна на ПО, с което процедурите за осребряване на включените вещи и имуществени права от масата на несъстоятелността на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД (н.) са отложени с 23 месеца. През март 2019 г. синдиците отново са поискали⁶⁸⁸ същата кредитна експозиция на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД (н.) да бъде изключена от ПО за м. април 2019 г. и да бъде прехвърлена в програмата за осребряване за м. януари 2021 г., с оглед „последващо обединяване със 122 бр. кредитни сделки и сформирание на нова съвкупност от кредитни сделки на същия кредитополучател, които към момента попадат в изключенията по чл. 78, ал. 4 от ЗБН и възможността за постигане на по-висока пазарна оценка при реализацията им в една обща съвкупност“. Продажбата на активите (кредита) на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД (н.), включени в ПО се отлага с още 21 месеца. От председателя на УС на ФГВБ⁶⁸⁹ е дадено предварително разрешение за промяна на ПО.

През м. март 2020 г. синдиците предлагат⁶⁹⁰ съвкупност от 122 броя кредитни сделки на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД (н.) с обща балансова стойност към 31.08.2016 г. в размер на 6 189 157 лв., които към този момент фигурират в одобрената ПО за м. януари 2021 г., да сформират нова съвкупност с още 4 броя кредитни сделки с обща балансова стойност към 31.08.2016 г. в размер на 8 558 992 лв., които са отнесени към изключенията по чл. 78, ал. 4, т. 1 от ЗБН, поради отпадане на ограничението по отношение на тях и подходящи пазарни условия за реализация на вземането през м. май 2020 г. Със Заповед на председателя на УС⁶⁹¹ е дадено предварително разрешение новосформираната съвкупност от 126 броя кредитни сделки да бъде включена в ПО за м. май 2020 г. поради отпадане на изключенията по чл. 78, ал. 4, т. 1 и поради наличие на подходящи пазарни условия. Одобреният начин на осребряване на съвкупността е публична продажба.

⁶⁸² Одитно доказателство № 8, т. I.16.5 (2017 г.)

⁶⁸³ Кредитни експозиции, които попадат под обхвата на изключенията, предвидени в чл. 78, ал. 4 от ЗБН

⁶⁸⁴ Одитно доказателство № 8, т. I.16.1. (Писмо вх. № 20-7-0297 от 17.10.2016 г. „Насоки, следвани при изготвяне на Програмата за осребряване на имуществото, включено в масата на несъстоятелността на КТБ АД (н.)“)

⁶⁸⁵ Одитно доказателство № 8, т. I.16.1. (Писмо вх. № 20-7-0297 от 17.10.2016 г. „Насоки, следвани при изготвяне на Програмата за осребряване на имуществото, включено в масата на несъстоятелността на КТБ АД (н.)“)

⁶⁸⁶ Одитно доказателство № 8, т. I.16.6. Искания и заповеди за промяна за 2017 – 2020

⁶⁸⁷ Одитно доказателство № 8, т. I.16.6. Искания и заповеди за промяна за 2017 – 2020

⁶⁸⁸ Одитно доказателство № 8, т. I.16.6. Искания и заповеди за промяна за 2017 – 2020 г. (Писмо вх. № 20-7-0053/14.03.2019, т. III, 3.1.)

⁶⁸⁹ Одитно доказателство № 8, т. I.16.6. Искания и заповеди за промяна за 2017 – 2020 г. (Заповед № 7-0025/18.03.2019 г., т. 3.1; стр. 11)

⁶⁹⁰ Одитно доказателство № 8, т. I.16.6. Искания и заповеди за промяна за 2017 – 2020 г. (Писмо вх. № 20-7-0060/13.03.2020, буква В)

⁶⁹¹ Одитно доказателство № 8, т. I.16.6. Искания и заповеди за промяна за 2017 – 2020 г. (Заповед № 7-0028/16.03.2020 г., т. 4.1)

Съгласно представен протокол за опис по ПО за м. май 2020 г. по чл. 79 от ЗБН от 21.04.2020 г.⁶⁹², на основание договори за банков кредит (25 бр.), сключени между КТБ АД (н.) и „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД (н.), както и сключените към тях анекси, е обособена съвкупност от 126 броя кредитни сделки на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД (н.). В протокола за опис по ПО за м. май 2020 г. по чл. 79 от ЗБН от 21.04.2020 г. е посочено, че той е изготвен от 7 служители на КТБ АД (н.), упълномощени от лицата изпълняващи правомощията на синдик на КТБ АД (н.).⁶⁹³ В пълномощното изрично е посочено, че само седмината заедно представляват и извършват от името на синдика на Банката изброените изчерпателно действия и права. Едно от лицата, съставили описа не го е подписало, поради отпуск⁶⁹⁴, с което не е спазено посоченото условие в пълномощното. В резултат на това, описът не е подписан от всички изрично упълномощени лица, съгласно разпоредбите на чл. 79, ал. 2 и ал. 3, т. 7 от ЗБН.

В описът не се съдържа информацията относно наложени запори и дължими данъци за описаните недвижими имоти и движими вещи, съгласно чл. 79, ал. 3, т. 4 букви „а“ и „б“ от ЗБН.⁶⁹⁵

Според информацията в описа⁶⁹⁶, общият размер на задължението към 21.04.2020 г. за всички компоненти на дълга на разгледаната съвкупност от 126 бр. кредитни сделки на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД (н.) е в размер на 197 166 809.23 лв. Стойността на обезпечението към датата на оценката – 29.02.2020 г.⁶⁹⁷, отразена в описа, е в размер на 29 854 600 лв.⁶⁹⁸ Двете най-големи кредитни задължения на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД (н.) към КТБ АД (н.) са по договори за банкови кредити с общ размер 109 929 550 лв., данните за които, съответстват на информацията, посочена в Сигнал с вх. № 94-00-438 от 17.12.2020 г.⁶⁹⁹.

Също така, в т. 13 и т. 20 от същия опис⁷⁰⁰, са описани вземания на КТБ АД (н.) по договори за банкови кредити, получени от ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД (н.), за които има информация, че обезпеченията по тях са продадени преди датата на съставяне на описа по ПО за м. май 2020 г. В края на самия опис са изброени продадените (реализираните) активи на ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД (н.), без да се даде пояснение за какви суми са продадени и как продажбата им се е отразила на размера на вземането.

Предлаганата от синдика начална цена на съвкупността от 126 бр. кредитни сделки на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД (н.), отразена в описа⁷⁰¹, е с 20 197 450 лв. с ДДС по-висока от цената, която е следвало да се обяви за начална.

Не всички протоколи за опис са подписани от всички упълномощени лица.⁷⁰²

3.7. Оценка на описаните вещи и права в Програмата за осребряване

3.7.1. Избор на оценител. Контрол на избора на оценител

Съгласно разпоредбите на чл. 80, ал. 1 от ЗБН, преди провеждането на процедура по осребряване, вещите и правата, които се описват по реда на чл. 79 от същия закон, се оценяват по тяхната пазарна стойност от външни експерти, определени по реда на чл. 52, ал. 2 от ЗБН. В Насоките към ПО се посочва⁷⁰³, че поради тази причина е необходимо да бъде привлечен оценител или няколко оценители, които притежават необходимия лиценз, квалификация и

⁶⁹² Одитно доказателство № 15 (по т. 9.8)

⁶⁹³ Одитно доказателство № 11, т. 15 (Пълномощно рег. № 1688/2020 г. от 16.03.2020 г., нотариално заверено от нотариус Х.В., с район – РС – София, рег. № *** на НК).

⁶⁹⁴ Одитно доказателство № 15, т. 9.8 и т.9.6.

⁶⁹⁵ Одитно доказателство № 15, т. 9.8

⁶⁹⁶ Одитно доказателство № 15, т. 9.8 (Стр.34 от описа)

⁶⁹⁷ По чл. 80 от ЗБН

⁶⁹⁸ Одитно доказателство № 4, т. III. 4 (Пазарни оценки 1 съвкупност, стр. 72)

⁶⁹⁹ По номенклатурата на деловодството на Сметната палата.

⁷⁰⁰ Одитно доказателство № 15, т. 9.8, стр. 32-34.

⁷⁰¹ Одитно доказателство № 15, т. 9.8 (Стр. 34 от описа)

⁷⁰² Одитно доказателство № 4

⁷⁰³ Одитно доказателство № 8, т.1.16.1. (Писмо вх. № 20-7-0297 от 17.10.2016 г. „Насоки, следвани при изготвяне на Програмата за осребряване на имуществото, включено в масата на несъстоятелността на КТБ АД (н.)“, стр. 13., РАЗДЕЛ IV. ИЗГОТВЯНЕ НА ОЦЕНКИ НА ВЕЩЕТЕ И ПРАВАТА, ВКЛЮЧЕНИ В МАСАТА НА НЕСЪСТОЯТЕЛНОСТТА. ИЗБОР НА ОЦЕНИТЕЛ)

доказан опит за извършване на съответния вид оценка. Отбелязано е, че синдика на КТБ АД (н.) ще проведе процедура за избор на оценители за изготвяне на оценка на активите на банката в несъстоятелност, при спазване на разпоредбата на чл. 52, ал.2 от ЗБН, като процедурата и критериите за избор на оценител ще бъдат съгласувани предварително с ФГВБ. Според Насоките, кандидатите, които проявяват интерес към сключване на договор за изготвяне на оценката по чл. 80 от ЗБН на активите на КТБ АД (н.), е необходимо да са обезпечени с достатъчно на брой експерти-оценители, които са извършили поне една оценка на качеството на активите на банки или поне един одит на банка. Предвид спецификата и сложността на правоотношенията, свързани с активите на Банката, целесъобразно е екипът на оценителя да включва поне един правоспособен юрист.⁷⁰⁴ Насоките са приложение към ПО и Фондът следва да контролира тяхното съблюдаване, съгласно чл. 39, ал. 1, т. 8 от ЗБН.

Във Фонда е утвърдена процедура⁷⁰⁵ по чл. 80, ал. 6 от ЗБН за действията на ФГВБ във връзка с постъпили възражения от кредитори в производството по несъстоятелност по доклада на оценителите.⁷⁰⁶

Разрешаване ползването от синдика на външни експерти (оценители) става с решение на УС на ФГВБ по реда на ЗБН (чл. 80, ал. 1 във връзка с чл. 52, ал. 2 от ЗБН).

Проверен е изборът на оценител на съвкупността от 126 бр. кредитни сделки на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД (н.). Установено е, че с писмо до УС на ФГВБ⁷⁰⁷ синдиците на КТБ АД (н.) са поискали ползване на външен експерт-оценител на вещи и имуществени права и определянето му по ред на чл. 80, ал. 1 във връзка с чл. 52, ал. 2 от ЗБН, както и с искане за одобряване размера на възнаграждението му съгласно чл. 80, ал. 8 от ЗБН за изготвянето на заключение за оценка на 25 бр. договори за банков кредит, сформиращи съвкупност от 126 бр. кредитни сделки на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД (н.). Представени са оферти от четирима външни експерт-оценители⁷⁰⁸ и е избран кандидатът предложил най-ниска цена. С Решение № 35/20.03.2020 г. на УС на Фонда⁷⁰⁹ е одобрено възнаграждението на избрания външен експерт-оценител. Избраният оценител има сертификати за оценителска правоспособност за оценка на: недвижими имоти, земеделски земи и трайни насаждения, търговски предприятия и вземания, машини и съоръжения⁷¹⁰.

При избора на оценител на втората съвкупност от 3 броя кредитни сделки на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД (н.) с писмо вх. № 20-7-0188/12.08.2021 г. от синдиците на КТБ АД (н.) е отправено искане за даване на разрешение за ползване услугите на външни експерти – оценители на вещи и права и определянето им по реда на чл. 80, ал. 1 във връзка с чл. 52, ал. 2 от ЗБН, а с писмо вх. № 20-7-0189/12.08.2021 г. синдикът на КТБ АД (н.) е отправил искане за одобряване на размера на възнаграждението на външни експерт – оценители на вещи и права съгласно чл. 80, ал. 8 от ЗБН и искане на разрешение по чл. 39, ал. 1, т. 5 във връзка с чл. 55, ал. 7, изр. първо от ЗБН за извършване на извънредни, непредвидени в бюджета за м. август 2021 г. разходи за заплащане на възнаграждението на оценителите. Разгледани са оферти от 5-ма оценители, като е избран кандидатът, предложил най-ниска цена.⁷¹¹

При извършена проверка за прилагане на единен подход относно избор на оценител за оценка на активи, включени в ПО е установено, че например за първия месец – декември 2016 г. синдиците на КТБ АД (н.) са поискали от ФГВБ разрешение за ползване помощта на външен експерт-оценител на вещи и имуществени права и определянето му реда на чл. 80, ал. 1, във

⁷⁰⁴ Одитно доказателство № 8, т.1.16.1. (Писмо вх. № 20-7-0297 от 17.10.2016 г. – Насоки, стр. 13)

⁷⁰⁵ Решение № 214/21.12.2016 г. на УС на ФГВБ

⁷⁰⁶ Одитно доказателство № 11, т. 14.2

⁷⁰⁷ Одитно доказателство № 31, стр. 29

⁷⁰⁸ „ЕСТИМА-СТД“ ЕООД от 24.02.2020 г., КОНСУЛТАНТСКА КЪЩА АМРИТА“ ООД от 25.02.2020 г., Ю.Я.П. без дата и „ХЕМУС КОНСУЛТ“ ЕООД от 24.02.2020 г.

⁷⁰⁹ Одитно доказателство № 8, т.18.3

⁷¹⁰ Съгласно проверка в регистъра на КНОБ https://public.ciab-bg.com/index.php?action=registrar&branch=®_type=&account_type=company&knob_membership=&name=ЕСТИМА-СТД+ЕООД&cert_type=&address_city=&cert_num=

⁷¹¹ Одитно доказателство № 15, т. 10.1-10.3

връзка с чл. 52, ал. 2 от ЗБН. В искането е посочен само един външен оценител. Няма представени оферти от най-малко трима, отговарящи на изискванията оценители, за да се прецени ползването на този, който е оферирал най-ниска цена за подлежащите на оценяване активи за съответния месец. Фондът не е осъществил проверка за най-ниска цена. На основание чл. 80, ал. 8 във връзка с чл. 55 от ЗБН, синдиците са поискали от УС на ФГВБ да одобри предлаганото от тях възнаграждение на посочения от тях оценител. Фондът е одобрил исканията на синдиците, в т.ч. размера на възнаграждението на одобрения външен-експерт оценител за предоставяне на услуга при условията, посочени в договора за изготвяне на оценката. В решението не са посочени мотиви.⁷¹² *Налице е подобряване на подхода за избор на оценители, който бележи развитие по посока осигуряване на повече конкуренция и избор на най-изгодна оферта.*

3.7.2. Оценка на описаните вещи и права

На база предоставена от синдиците на оценителите информация, двете съвкупности от кредитни сделки на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД (н.), обхващащи всички вземания на КТБ АД (н.) от дружеството, са оценени в периода април 2020 г. – август 2021 г. на обща стойност 30 099 200 лв. с ДДС. Съгласно изготвена оценка от „Прайсуотърхаус Купърс България“ ЕООД към 22.04.2015 г., общата стойност на вземанията КТБ АД (н.) по всички кредити на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД е в размер на 14 918 893.51 лв., в който размер се включва стойността на ипотеките имоти и печатарско оборудване, собственост на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД.⁷¹³

3.7.2.1. Синдикът не е определял праг на същественост по чл. 80, ал. 2 от ЗБН по отношение на първата съвкупност от 126 кредитни сделки на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД (н.). В доклада за пазарната оценка не са описвани и коментирани данъчни оценки на недвижими вещи и застрахователни оценки на моторни превозни средства, които да се сравняват с определените пазарни цени от оценителя, съгласно чл. 80, ал. 4 от ЗБН.⁷¹⁴

Оценката е изготвена през м. април 2020 г. с ефективна дата на доклада 29.02.2020 г.⁷¹⁵ Заключение за оценката е изготвено в писмена форма и е представено на датата на извършване на описа на съвкупността. Описани са методи за оценка⁷¹⁶, но конкретни мотиви за посочени стойности на вещи или права не са коментирани.⁷¹⁷

В изготвения доклад⁷¹⁸ няма информация, с която да се сравни и обоснове, определената от оценителите пазарна или справедлива стойност за отделните имуществени права от 126 кредитни сделки на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД (н.), включени в оценяваната съвкупност.⁷¹⁹

Въпреки множеството изброени действия на оценителите, в доклада не може да се проследи какви са резултатите от оценяването на вземанията по отделните методи, какъв анализ е извършен, какви рискове са отчетени и по какъв начин, какъв е приложения дисконтов фактор и как се е стигнало до определената в оценката „пазарна стойност с включено ДДС“ за оценените вземания по описаните договори за банков кредит (ДБК) на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД (н.), респ. за цялата съвкупност от 126 бр. кредитни сделки.^{720, 721}

⁷¹² Одитно доказателство № 31, стр. 28

⁷¹³ Одитно доказателство № 31, стр. 30

⁷¹⁴ Одитно доказателство № 4, III.4 (Оценка - 1 ва съвкупност кр. сделки Партнер Лизинг -Пазарна оценка)

⁷¹⁵ Информацията, послужила за изготвяне на доклада е към 29.02.2020 г. и ефективната дата на оценката е към тази дата. Датата на доклада е 21.04.2020 г.

⁷¹⁶ Български стандарти за оценяване (БСО), метод на собствения капитал (МСС 28), сравнителен метод, метод на амортизираната възстановителна стойност, вещна стойност, пазарна стойност и стойност на активите, предмет на залог.

⁷¹⁷ Одитно доказателство № 4, III.4 (Оценка - 1 ва съвкупност кр. сделки Партнер Лизинг -Пазарна оценка)

⁷¹⁸ Одитно доказателство № 4, III.4 (Оценка - 1 ва съвкупност кр. сделки Партнер Лизинг -Пазарна оценка)

⁷¹⁹ Одитно доказателство № 4, III.4 (Оценка - 1 ва съвкупност кр. сделки Партнер Лизинг -Пазарна оценка)

⁷²⁰ Одитно доказателство № 31, стр. 30-31

⁷²¹ Одитно доказателство № 4, III.4 (Оценка - 1 ва съвкупност кр. сделки Партнер Лизинг -Пазарна оценка)

В заключителната част от оценката в табличен вид е представена информация за кредитните договори, включени в съвкупността, като вземането по договора за банков кредит от 04.10.2013 г. не присъства в нея и не е оценено.⁷²²

Според оценката по чл. 80 от ЗБН на вземането по договор за банков кредит от 16.08.2012 г. пазарната стойност на заложените по кредита активи – печатарски машини и оборудване, собственост на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД (н.), е в размер на 20 197 450 лв. с ДДС, което представлява 67.65 на сто от пазарната оценка на цялата съвкупност от 126 броя кредитни сделки на дружеството.⁷²³ В таблица⁷²⁴ подробно са описани и оценени всички заложили активи по договор за банков кредит от 16.08.2012 г. Тези оценени движими вещи (печатарски машини и оборудване) са били продадени повече от две години преди извършването на оценката и оценителят не е отразил това в своето заключение при определяне пазарната оценка на вземанията от съвкупността. Няма данни оценителят да е извършвал огледи на вещи, предоставени като обезпечения.⁷²⁵

3.7.2.2. При проверка на пазарна оценка, изготвена от оценител „ЕСТИМА-СТД ЕООД“, за определяне пазарната стойност на вземането по втората съвкупност 3 броя кредитни сделки на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД (н.), съгласно чл. 80 от ЗБН⁷²⁶, е установено, че не е определен праг на същественост по смисъла на чл. 80, ал. 2 от ЗБН.

Докладът, в т.ч. и заключението за оценката, е изготвен в писмена форма и е представен на датата на извършване на описа на съвкупността. Според заключението за определяне размера на вземането, задължението по договор за кредит е в размер на 3 526 хил. лв., определената базова стойност към 20.08.2021 г. е 1 351 хил. лв., а пазарната стойност на вземането е 245 хил. лв.⁷²⁷.

При извършен подробен преглед на представения оценителски доклад за определяне пазарната стойност на вземането по 3 броя кредитни сделки на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД (н.), е установено, че не са налични данни за продажба на аналогични активи, на базата на които оценителите са определили новата възстановителна стойност на включените в съвкупността оценявани активи.⁷²⁸

В заключението при определяне размера на вземането⁷²⁹ са посочени базова стойност и пазарна стойност на обезпечението, както и направените корекции и намаления. Подробно оценката за определяне на базовата стойност е дадена в Приложение № 1, представляващо таблица за определяне стойността на транспортни средства, оборудване, машини, съоръжения и ипотека по ДБК. От информацията в таблицата се вижда, че основната част от оценените ДМА са леки автомобили, товарни автомобили, ремаркета, влекачи и трактори, въведени в експлоатация през 2008 г. и 2009 г. Описани са и няколко специализирани машини (напр. бетон-помпа, дизелов генератор, оборудване за автосервиз, асфалтополагаща машина и др.). В методологията е посочено, че при определянето на физическото изхабяване е използван метода на наблюдението (експертен оглед)⁷³⁰ и метода на съотношенията. Методът на наблюдението се базира на субективна преценка на оценителя за физическото състояние на актива, както и на информацията, дадена му от упълномощени от възложителя лица. Няма данни да е извършен експертен оглед (удостоверен със снимки към съответната дата или по друг подходящ начин).⁷³¹

⁷²² Одитно доказателство № 4, т. III. 4 (Оценка - 1 ва съвкупност кр. сделки Партнер Лизинг -Пазарна оценка, т.1.20, т.2.1.19)

⁷²³ Одитно доказателство № 4, т. III. 4 (Оценка - 1 ва съвкупност кр. сделки Партнер Лизинг -Пазарна оценка, стр. 71)

⁷²⁴ Одитно доказателство № 4, т. III. 4 (Оценка - 1 ва съвкупност кр. сделки Партнер Лизинг -Пазарна оценка, стр. 69)

⁷²⁵ Одитно доказателство № 4, т. III. 4 (Оценка - 1 ва съвкупност кр. сделки Партнер Лизинг -Пазарна оценка, стр. 69)

⁷²⁶ Одитно доказателство № 4, III.4 (Оценка втора съвкупност)

⁷²⁷ Стр. 19 от пазарна оценка

⁷²⁸ Одитно доказателство № 4, III.4(Оценка втора съвкупност)

⁷²⁹ Стр. 22 от пазарна оценка

⁷³⁰ Стр. 21 от пазарна оценка

⁷³¹ Одитно доказателство № 4, III.4(Оценка втора съвкупност)

3.7.2.3. Направените оценки на съвкупност от имуществени права от 126 бр. кредитни сделки и на съвкупност от 3 броя кредитни сделки на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД (н.), не са преразглеждани по реда на чл. 80, ал. 6 и ал. 7 от ЗБН.

В методологията на оценителя при оценяване на двете съвкупности на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД (н.), е посочено, че за пазарна стойност следва да се приеме тази, на която към датата на оценката, даден актив може да смени собственика си чрез сделка при пазарни условия между желаещи купувач и продавач, при което всяка от страните е действала информирано, благоразумно и без принуда.⁷³²

Оценките по чл. 80 от ЗБН са възложени на лицензирани оценители, които са изготвили доклади, представени на синдиките и Фонда. Не са постъпвали възражения по оценките. При извършване на една от оценките на съвкупностите от кредитни сделки на „Партнер лизинг“ АД (н.) е отчетена стойност на актив, който вече е продаден, но това не се е отразило негативно на интересите на кредиторите на масата на несъстоятелността, тъй като е довело до определяне на по-висока начална продажна цена, която на следващ етап неколкостранно е понижавана, поради липса на интерес.

3.8. Контрол при извършване на публична продажба

Вещите и имуществените права от масата на несъстоятелността се осребряват от синдика на банката чрез публична продажба, освен в особените случаи за продажба или в случаите по чл. 85, ал. 6, т. 2 от ЗБН. Начинът на осребряване и способът за извършване на публична продажба на отделните права, включени в масата на несъстоятелността, се определят от синдика и се одобряват от Фонда.⁷³³

Публична продажба се извършва чрез публична продажба, чрез търг с явно наддаване или чрез търг с тайно наддаване. Предмет на публична продажба могат да бъдат вещите и имуществените права на банката като цяло, обособени части, съвкупности от вещи или вземания или отделни вещи и имуществени права. При продажба на вещите и имуществените права като цяло, съвкупност или на обособена част кредиторите не могат да бъдат поставяни в по-неблагоприятно положение, отколкото при продажбата на отделните вещи и имуществени права.⁷³⁴

За всяко предприето действие по осребряване синдикът съставя протокол, в който се отбелязват датата и мястото на съставяне, предприетите действия, направените искания, постъпилите суми и направените разноски. Към искането до Фонда за издаване на постановление за възлагане на съответната вещь или право се прилагат всички съставени протоколи относно действията по осребряване на вещта или правото, за която се иска издаване на постановление за възлагане.⁷³⁵

Съгласно чл. 82 от ЗБН, в 7-дневен срок от извършването на описа, а в случаите по чл. 80, ал. 7 - от извършването на новата оценка, синдикът е длъжен да направи предложение пред Фонда за извършване на публична продажба на описаната вещь или право. В предложението си синдикът посочва избора от него способ за извършване на публичната продажба, предмета за осребряване, началната цена, от която да започне публичната продажба, и датата, от която да започне продажбата. Предложената от синдика начална цена, от която да започне продажбата, не може да е по-ниска от 60 на сто от оценката, посочена в описа, а в случаите на публична продажба - 80 на сто от оценката. Също така датата, на която синдикът предлага да започне продажбата, трябва да е съобразена с програмата за осребряване. Фондът дава разрешение за извършване на публична продажба на предложените от синдика вещи и/или права, ако не са налице условията по чл. 80, ал. 7 за преразглеждане на оценката им, и ако предложението на синдика съответства на одобрената програма за осребряване и на изискванията на глава шеста от ЗБН.

⁷³² Одитно доказателство № 4, III.4 (Оценки първа и втора съвкупност)

⁷³³ Чл. 73, ал. 1 и 2 от ЗБН

⁷³⁴ Чл. 74 и чл. 75 от ЗБН

⁷³⁵ Чл. 77 от ЗБН

Публична продажба се извършва за движими вещи или за съвкупности от движими вещи по чл. 74, ал. 2 и които се намират на мястото на продажбата, при което вещта се предава на купувача след заплащането на цената. Публична продажба се извършва от синдика на определени от него постоянни места. За публичната продажба се прилагат съответно правилата на чл. 244, ал. 2 и ал. 3 и чл. 245, ал. 1 и ал. 2 от ДОПК, като синдикът има правомощията на публичен изпълнител, а постановлението за възлагане се издава от председателя на Фонда. В случай, че вещта не бъде продадена в 9-месечен срок от излагането ѝ за продан, тя се продава на цена по договаряне. В този случай председателят на Фонда издава постановление за възлагане, ако одобри договорената цена на вещта.⁷³⁶

Заедно с исканията за промени в ПО, синдиците на КТБ АД (н.) отправят и предложения по чл. 85, ал. 6, т. 1 и/или т. 2 от ЗБН⁷³⁷, в които се предлага и способа за извършване на осребряването - търг с тайно наддаване при публична продан или продажба чрез пряко договаряне. След проверка ФГВБ издава акт - заповед на председателя на УС на ФГВБ.^{738, 739}

С регулярни писма по чл. 82 от ЗБН се прави предложение от синдика за извършване на публична продан на активи, включени в одобрената от УС на ФГВБ програма за осребряване за съответния месец, като се посочва способ за осребряване - търг с тайно наддаване или продажба чрез пряко договаряне, за които вече е получил принципно разрешение със заповедта за промяна на програмата за осребряване.⁷⁴⁰ Фондът проверява дали предложения за осребряване актив, както и предложения способ за извършване на публична продан съответстват на даденото разрешение от ФГВБ, дали е определено времето и място на оглед на тръжната документация, времето и място на подаване и разглеждане на предложенията, както и дали е определен начина, по който да се проведе проданта по правилата за търг с тайно наддаване по чл. 85, ал. 5 от ЗБН, във връзка с чл. 251 – чл. 253 от ДОПК или съгласно Правилата за извършване на продажба чрез пряко договаряне на КТБ АД (н.), изготвени на основание чл. 85, ал. 7 във връзка с ал. 6, т. 2 от ЗБН. Също така Фондът проверява дали активите и посочените пазарни оценки съответстват на приложените към писмото на синдика оценки от независими експерти-оценители, дали стъпките с които се намалява началната цена съответстват на закона и дадените разрешения от Фонда, съответно колко пъти е предлаган на публична продан от синдика на КТБ АД (н.).⁷⁴¹

Във връзка с разгласяване на съобщенията за публична продан и продажбите чрез пряко договаряне по реда на чл. 85, ал. 6, т. 2 от ЗБН са дадени методически указания на синдиците на КТБ, одобрени с решение на УС на ФГВБ.⁷⁴²

С Решение № 58/23.04.2019 г.⁷⁴³ са утвърдени методически указания за синдиците относно правила за извършване на продажби чрез пряко договаряне, които са частично изменени с Решение № 97/27.06.2019 г.

По информация от ФГВБ, след получено разрешение⁷⁴⁴, синдиците на КТБ АД (н.) са пристъпили към предлагане вземанията от „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД (н.) в Програмата за осребряване по реда на ЗБН.

През месец май 2020 г. синдикът е изнесъл за първи път на публична продан,^{745, 746} чрез търг с тайно наддаване, общата съвкупност от 126 бр. кредитни сделки на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД (н.), с начална цена, от която да започне публичната продан, в размер на

⁷³⁶ Чл. 84 от ЗБН

⁷³⁷ Одитно доказателство № 8, т. I.16.6. Искания и заповеди за промяна за 2017 – 2020 г. (Писма на синдика)

⁷³⁸ Одитно доказателство № 8, т. I.16.6. Искания и заповеди за промяна за 2017 – 2020 г. (Заповеди на Председателя на УС на ФГВБ)

⁷³⁹ Одитно доказателство № 8, по раздел I, т. 16.3, стр. 5 от писмото

⁷⁴⁰ Одитно доказателство № 4, т. III. 6

⁷⁴¹ Одитно доказателство № 8, по раздел I, т. 16.3, стр. 5 от писмото

⁷⁴² Одитно доказателство № 4, т. II.4.8. (Решение № 128/23.08.2018 г.)

⁷⁴³ Одитно доказателство № 4, т. II.4.9.

⁷⁴⁴ Одитно доказателство № 8, т. I.16.6. Искания и заповеди за промяна за 2017 – 2020 г. (Заповед № 7-0028/16.03.2020 г., т. 4.1) и Писмо изх. № 80-0009 от 28.02.2022 г. по описа на ФГВБ, т. III.8.8. (Заповед № 7-0103 от 03.09.2021г.)

⁷⁴⁵ Одитно доказателство № 8, (Писмо вх. № 20-7-0110/31.05.2022 г. от синдиците, Т.4.)

⁷⁴⁶ Одитно доказателство № 4, т. III. 6 (Писмо вх. № 20-7-0091/28.04.2020 г. от синдиците, т. I)

29 854 600 лв., представляваща 100 на сто от пазарната оценка, изготвена от независим оценител по реда на чл. 80, ал. 1, във връзка с чл. 52, ал. 2 от ЗБН. Видно от изготвената оценка, основните обезпечения по кредитните сделки, включени в съвкупността са особени залози по реда на ЗОЗ на движими вещи (лизингови активи, в по-голямата си част автомобили), собственост на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД (н.). Съгласно чл. 82, ал. 6, Председателят на УС на ФГВБ е разрешил⁷⁴⁷ извършването на публична продажба на съвкупността, като е посочил размер на пазарната оценка, начална цена, време и място на оглед на тръжната документация, време и място на подаване на предложенията, размер на депозита за участие и начин на внасяне, както и къде, кога и как ще се проведе разглеждането на предложенията и продажбата. Уточнено е, че продажта ще се проведе по правилата за търга с тайно наддаване по чл. 85, ал. 5 от ЗБН, във връзка с чл. 251-253 от ДОПК. Представен е констативен протокол за разгласяване/поставяне на съобщение на информационното табло на Столична община от 15.05.2020 г.⁷⁴⁸, но няма информация относно самото съобщение и неговото съдържание. На официалният сайт на КТБ АД (н.) е обявено съобщение за продажби чрез търгове с тайно наддаване от 12.05.2020 г.⁷⁴⁹, в което съгл. чл. 83, ал.2 от ЗБН е оповестена информация за Търг 1 с предмет на осребряване: Съвкупност от кредитни сделки на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД (н.). Продажта е обявена за нестана⁷⁵⁰ поради неявяване на купувачи, с оглед на което са насрочени последващи продажби на съвкупността, както следва:

а) през м. юли 2020 г., с начална цена, от която ще започне публичната продажба - 80 на сто от пазарната оценка или начална цена в размер на 23 883 680 лв.;⁷⁵¹

б) през м. септември 2020 г., с начална цена, от която ще започне публичната продажба - 60 на сто от пазарната оценка или цена в размер на 17 912 760 лв.;⁷⁵²

в) през м. ноември 2020 г., с начална цена, от която ще започне публичната продажба - 50 на сто от пазарната оценка или цена в размер на 14 927 300 лв.;⁷⁵³

г) през м. януари 2021 г., с начална цена, от която ще започне публичната продажба - 50 на сто от пазарната оценка или цена в размер на 14 927 300 лв.;⁷⁵⁴

д) през м. март 2021 г., с начална цена, от която ще започне публичната продажба - 50 на сто от пазарната оценка или в размер на 14 927 300 лв.⁷⁵⁵

След неуспешно проведените търгове с тайно наддаване, с одобрение от Фонда⁷⁵⁶, през м. май 2021 г. синдикът е преминал към продажби чрез пряко договаряне на съвкупността от кредитни сделки, като съгласно чл. 85, ал. 7 от ЗБН началната цена е в размер на 8 956 380 лв., представляваща 30 на сто от пазарната оценка. Поради нереализирането на съвкупността на посочената цена и в изпълнение на Правилата за извършване на продажба чрез пряко договаряне (ПИПД)⁷⁵⁷, са проведени последващи продажби чрез пряко договаряне, с намаляваща начална цена, от която да започне продажбата, както следва:

а) през м. юни 2021 г., с начална цена, от която ще започне продажбата, в размер на 20 на сто от пазарната оценка или цена от 5 970 920 лв.;

б) през месеци юли, август, септември, октомври, ноември, декември 2021 г., януари и февруари, март, април и май 2022 г., с начална цена, от която ще започне продажбата, в размер на 10 на сто от пазарната оценка или цена от 2 985 460 лв.⁷⁵⁸

⁷⁴⁷ Одитно доказателство № 4, т. III. 8 (Заповед № 7-0044/07.05.2020 г.)

⁷⁴⁸ Одитно доказателство № 4, т. III. 9 (Обявления община)

⁷⁴⁹ <http://corpbank.bg/content/sales/12.05.2020-Търгове%20-%20Кредитни%20експозиции.pdf>

⁷⁵⁰ Одитно доказателство № 4, т. III. 10.1

⁷⁵¹ Одитно доказателство № 4, т. III. 8 (Заповед № 7-0068/03.07.2020 г.)

⁷⁵² Одитно доказателство № 4, т. III. 8 (Заповед № 7-0098 от 03.09.2020 г.)

⁷⁵³ Одитно доказателство № 4, т. III. 8 (Заповед № 7-0119 от 30.10.2020 г.)

⁷⁵⁴ Одитно доказателство № 4, т. III. 8 (Заповед № 7-0001 от 08.01.2021 г.)

⁷⁵⁵ Одитно доказателство № 4, т. III. 8 (Заповед № 7-0024 от 26.02.2021 г.)

⁷⁵⁶ Одитно доказателство № 4, т. III. 8 (Заповед № 7-0049 от 05.05.2021 г.)

⁷⁵⁷ Одобрени с Решение № 128/23.08.2018 г. на УС на ФГВБ

⁷⁵⁸ Одитно доказателство № 31, стр. 36

До 30.06.2022 г. общата съвкупност от 126 броя кредитни сделки на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД (н.) не е реализирана.

От Фонда не са анализирани възможности относно разделянето на посочената съвкупност на по-малки съвкупности, с цел по-лесната им реализация, което е правено за други съвкупности.⁷⁵⁹

Протоколът за опис по ПО за м. септември 2021 г. по чл. 79 от ЗБН от 23.08.2021 г.⁷⁶⁰ е изготвен и подписан от 3 служителя на КТБ АД (н.), упълномощени от лицата, изпълняващи правомощията на синдик на КТБ АД (н.)⁷⁶¹. Описана е съвкупност от 3 бр. кредитни сделки на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД (н.), като съгласно направената оценка е посочена стойност на цялата съвкупност в размер на 244 600 лв.⁷⁶²

През м. септември 2021 г. синдикът за първи път е предложил на публична продан чрез търг с тайно наддаване общата съвкупност от 3 броя кредитни сделки на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД (н.), с начална цена от която да започне публичната продан, в размер на 244 600 лв., представляваща 100 на сто от пазарната оценка⁷⁶³, изготвена от независим оценител по реда на чл.80, ал. 1, във връзка с чл.52, ал.2 от ЗБН. Съгласно чл. 82, ал. 6 и ал. 9, Председателят на УС на ФГВБ е разрешил⁷⁶⁴ извършването на публична продан на съвкупността, като е посочил размер на пазарната оценка, начална цена, време и място на оглед на тръжната документация, време и място на подаване на предложенията, размер на депозита за участие и начин на внасяне, както и къде, кога и как ще се проведе разглеждането на предложенията и продажбата. Уточнено е, че проданта ще се проведе по правилата за търга с тайно наддаване по чл. 85, ал. 5 от ЗБН, във връзка с чл. 251-253 от ДОПК. Представен е констативен протокол за разгласяване/поставяне на съобщение на информационното табло на Столична община от 10.09.2021 г.⁷⁶⁵, с информация относно съдържанието на съобщението. На официалния сайт на КТБ АД (н.) е обявено съобщение за продажби чрез търгове с тайно наддаване от 10.09.2021 г.⁷⁶⁶, в което съгл. чл. 83, ал.2 от ЗБН е оповестена информация за Търг 9 с предмет на осребряване: Съвкупност от кредитни сделки на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД (н.). Проданта е обявена за нестана⁷⁶⁷, с оглед на което са насрочени последващи продани на съвкупността, както следва:

а) през м. ноември 2021 г., с начална цена, от която ще започне публичната продан 80 на сто от пазарната оценка или цена в размер на 195 680 лв.⁷⁶⁸

б) през м. януари 2022 г., с начална цена, от която ще започне публичната продан 60 на сто от пазарната оценка или цена в размер на 146 760 лв.⁷⁶⁹

в) през м. март 2022 г., с начална цена, от която ще започне публичната продан 50 на сто от пазарната оценка или цена в размер на 122 300 лв.⁷⁷⁰

След неуспешно проведените търгове с тайно наддаване, през м. май 2022 г. синдикът е преминал към продажби чрез пряко договаряне на съвкупността от кредитни сделки, като съгласно чл. 85 ал. 7 от ЗБН началната цена е в размер на 73 380 лв., представляваща 30 на сто от пазарната оценка⁷⁷¹.

⁷⁵⁹ Одитно доказателство № 8, т. I.16.6. Искания и заповеди за промяна за 2017 – 2020 г. (Писма на синдика: вх. № 20-07-0190/14.08.2017 г., т. I.2.1, I.4 и I.6; вх. № 20-7-0214/11.09.2017 г., т. I.2.5; вх. № 20-07-0078/10.04.2017 г., т. I.5; Заповед № 7-0038 от 11.04.2017, т. I.4; Заповед № 7-0082 от 16.08.2017 г., т. I. буква „г“ и т. I.3.1; Заповед № 7-0104 от 14.09.2017 г., I. буква „г“ и др.)

⁷⁶⁰ Одитно доказателство № 4, т. III.3.1 (т. 8)

⁷⁶¹ Одитно доказателство № 11, т. 15

⁷⁶² Одитно доказателство № 4, т. III.3.1 (т. 8)

⁷⁶³ Одитно доказателство № 4, т. III.3.1 (т. 4)

⁷⁶⁴ Одитно доказателство № 4, (Заповед № 7-0103 от 03.09.2021г., т. 1.9)

⁷⁶⁵ Одитно доказателство № 4, т. III. 9 (Обявления община)

⁷⁶⁶ <http://corpbank.bg/content/sales/10.09.2021-Търгове%20-%20Кредитни%20експозиции.pdf>

⁷⁶⁷ Одитно доказателство № 4, т. III. 10.3

⁷⁶⁸ Одитно доказателство № 4, т. III.8.9. (Заповед № 7-0123 от 02.11.2021 г.)

⁷⁶⁹ Одитно доказателство № 4, т. III.8.10. (Заповед № 7-0001 от 06.01.2022 г.)

⁷⁷⁰ Одитно доказателство № 31, стр. 38

⁷⁷¹ Одитно доказателство № 31, стр. 38

До 30.06.2022 г. общата съвкупност от 3 броя кредитни сделки на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД (н.) не е реализирана.

Според ФГВБ, причините за нереализиране на двете съвкупности са свързани с липсата на заявен интерес, въпреки подробно описаните действия, в това число проведени публични продани и процедура за пряко договаряне.

Съгласно представена информация от ФГВБ⁷⁷² общият размер на вземането на КТБ АД (н.) от „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД (н.) по двете формирани съвкупности е в размер на 196 458 хил. лв. (с включените лихви и юрисконсултски възнаграждения), а стойността на вещите и имуществените права на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД (н.), описани и оценени съгл. чл. 52, ал. 3 от ЗБН е в размер на 14 919 хил. лв.⁷⁷³

Осребряването на имуществото на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД (н.), извършено по способите и цените, съгласно одобрената Програма за осребряване, до средата на 2022 г. не е довело до събиране на средства. Всички събрани средства от вземанията по кредитните експозиции на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД (н.) в размер на 6 687 хил. лв. са резултат от действия на синдика по събиране на вземанията по чл. 57 от ЗБН (извън ПО).

През одитирания период ФГВБ е упражнявал предвидените в ЗБН правомощия, относими към процеса по осребряване на имуществото на КТБ АД (н.). Въпреки трудностите, свързани с мащабите на търговското предприятие на банката в несъстоятелност, процесът по осребряване е стартирал и се намира в напреднала фаза.

4. Постигнати резултати от производството по несъстоятелност

4.1. Осигуряване на публичност и прозрачност на постигнатите резултати за набраните парични средства при производството по несъстоятелност и осребряването на имуществото на КТБ АД (н.)

При извършена проверка е установено, че през одитирания период синдиците на КТБ АД (н.) ежесечно са изпращали по електронна поща на ФГВБ справка IMPORTANT REPORT (Excel)⁷⁷⁴, в която са отразявани резултатите от техните действия по осребряването на имуществото на КТБ АД (н.) за текущия месец и с натрупване, считано от 22.04.2015 г. В справката се съдържа информация за набраните парични средства при производството по несъстоятелност и осребряването на имуществото на КТБ АД (н.), извършените разходи, изплатените средства по одобрените от Фонда частични сметки за разпределение и др. Данните са проверявани от служители на отдел ГВБН чрез съпоставка с информацията от месечните доклади за дейността и отчетите на синдика, *които също са предоставяни от синдиците на КТБ АД (н.)*. На тази основа началникът на отдел ГВБН изготвя и представя на УС на ФГВБ месечни доклади относно отчетните форми и справки, представени от синдиците на КТБ АД (н.) за съответния месец, които се разглеждат и одобряват с решение на УС. Във ФГВБ е събирана и обобщавана предоставяната от синдиците на КТБ АД (н.) информация за набраните парични средства при производството по несъстоятелност и осребряването на имуществото на КТБ АД (н.), която обхваща периода от 22.04.2015 г. до 31.12.2021 г.⁷⁷⁵

4.2. Анализ на постигнатите резултати

Съществен аспект на постигнатите резултати от производството по банкова несъстоятелност представлява показателят достигнат дял на осребреното имущество в ликвидационния баланс на банка в несъстоятелност.

⁷⁷² Одитно доказателство № 11, т. 9.1. (Справка – образец № 4 – Стойност на вещите и имуществените права на „ПАРТНЕР ЛИЗИНГ“ АД (н.)

⁷⁷³ Одитно доказателство № 4, т. III, Оценки – 1-ва и 2-ра съвкупности

⁷⁷⁴ Одитно доказателство № 15, (т. 12.1-12.4, IMPORTANT REPORT_07.2022 г.)

⁷⁷⁵ Одитно доказателство № 31, стр. 39

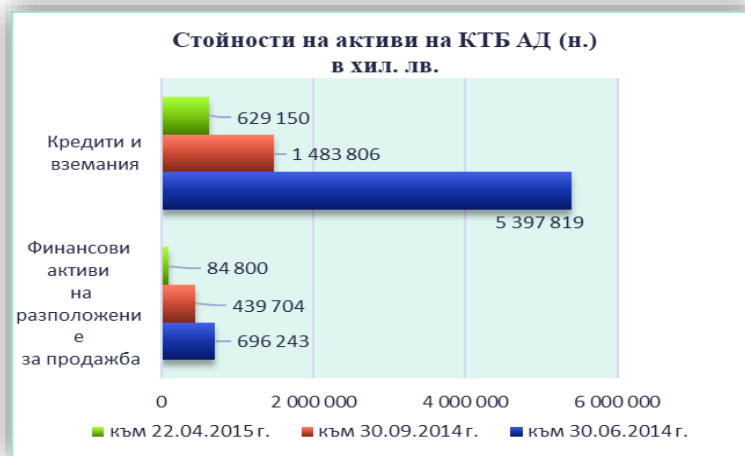
4.2.1. По време на специалния надзор от страна на БНБ е извършен анализ и оценка на основни балансови позиции от три одиторски компании „Ърнст & Янг“ ООД, „Делойт одит“ ООД и „АФА“ ООД⁷⁷⁶, вследствие на което към 30.09.2014 г., активите на банката са оценени на 2 568 326 хил. лв. (посочени данни в Таблица № II.4.2.1.).⁷⁷⁷

Видно от предоставения от ФГВБ⁷⁷⁸ към 30.09.2014 г. счетоводен баланс на банката, след съответните обезценки, стойността на финансовите активи на разположение за продажба – 439 704 хил. лв., е с 256 539 хил. лв. по-ниска от първоначалната, отчетена в последния официален счетоводен баланс на КТБ АД (696 243 хил. лв. към 30.06.2014 г.), преди обезценката и отнемане на лиценза, а стойността на кредити и вземания от др. финансови/нефинансови институции и др. клиенти – 1 483 806 хил. лв., е намаляла почти 4 пъти (3,64 пъти), спрямо стойността им към 30.06.2014 г. – 5 397 819 хил. лв.⁷⁷⁹

Стойността на описаните, инвентаризирани и оценени активи на КТБ АД (н.) съгласно чл. 52, ал. 1 от ЗБН, към датата на съставяне на първоначалния ликвидационен баланс, но преди оценката на активите от „Прайсуотърхаус Купърс България“ ЕООД (РwС България ЕООД), съвместно с „Инженерингсервиз“ София“ ООД, е 1 739 074 хил. лв. (к. 4 от таблица № II.4.2.1. по-долу).⁷⁸⁰

Съгласно първоначалния ликвидационен баланс финансовите активи на разположение за продажба са на стойност 84 800 хил. лв. (к. 5 от таблицата).⁷⁸¹

Стойността на посочените два класа активи (финансови активи на разположение за продажба и кредити и вземания от др. финансови/нефинансови институции и др. клиенти), формираща основна част от общата стойност на активите на КТБ АД (н.), следва тенденция на намаляване от момента на отнемане на лиценза на банката до съставянето на първоначалния ликвидационен баланс към 22.04.2015 г. (датата на съставяне е 29.08.2016 г.), представена в следната графика:

4.2.2. След извършената инвентаризация и оценката на имуществото на банката, съгласно чл. 52, ал. 1 от ЗБН от „Прайсуотърхаус Купърс България“ ЕООД, съвместно с

⁷⁷⁶ https://bnb.bg/AboutUs/PressOffice/POPressReleases/POPRTheme/PR_20140731_BG - Решение на УС на БНБ от 31 юли 2014 г. За целите на оценката активите на КТБ са разделени в следните групи: кредитен портфейл, инвестиционен портфейл (облигации и акции), портфейл от ценни книжа държани за търгуване (облигации), издадени банкови гаранции и акредитиви, недвижими имоти (сгради и земя) и други активи, вкл. инвестицията в дъщерното дружество – ТБ „Виктория“ ЕАД. Оценката на кредитния портфейл на банката включва експозициите на 138 фирми кредитополучатели с общ размер на задълженията към 30.09.2014 г. 5335 млн. лева или 96.6 на сто от общия корпоративен кредитен портфейл - Информация за основните балансови позиции на ...https://www.bnb.bg/public/pr_20141022_al_bg

⁷⁷⁷ Одитни доказателства № 9 (Справка 1 към писмо вх.№ 20-7-0122 от 09.06.2022 г., к. 3 от справката), № 10, (т. 39. - Писмо, вх. № 20-7-0134 от 23.06.2022 г. - баланси към 30.09.2014 и 31.10.2014 г.pdf.) и № 18

⁷⁷⁸ Одитни доказателства № 9 (Справка 1 към писмо вх.№ 20-7-0122 от 09.06.2022 г., к. 3 от справката) и № 10, (т. 39. - Писмо, вх. № 20-7-0134 от 23.06.2022 г. - баланси към 30.09.2014 и 31.10.2014 г.pdf.)

⁷⁷⁹ Одитно доказателство № 9 (Справка 1 към писмо вх.№ 20-7-0122 от 09.06.2022 г., колона 3)

⁷⁸⁰ Одитно доказателство № 9 (Справка 1 към писмо вх.№ 20-7-0122 от 09.06.2022 г., колона 4)

⁷⁸¹ Одитни доказателства № 6 (т. 1.5.1 Писмо, изх. № 30-0037/02.09.2016 г. с приложен ликвидационен баланс и обобщен доклад) и № 9 (Справка 1 към писмо вх.№ 20-7-0122 от 09.06.2022 г., колона 5)

„Инженерингсервиз София“ ООД, общата стойност на активите, включени в първоначалния ликвидационен баланс на КТБ АД (н.) по чл. 52, ал. 3 от ЗБН, е оценена на 1 377 923 хил. лв.⁷⁸² Посочената стойност на активите е намаляла 5 пъти спрямо размера на активите - 6 896 212 хил. лв., включени в последния официален счетоводен баланс на КТБ АД към 30.06.2014 г., преди отнемане на лиценза и преди извършените обезценки.

4.2.3. Информация за стойността на видове активи на КТБ АД (н.) по различни оценки и получените средства в производството по несъстоятелност е представен в следващата таблица.

Описание и стойност на активите на КТБ АД (н.)⁷⁸³

Таблица № II.4.2.1.

по ред	Вид актив/активи на КТБ АД (н.)	Балансова стойност на активите на КТБ АД (н.) към 30.06.2014 г. ⁷⁸⁴	Балансова стойност на активите (преди отнемане на лиценз) на КТБ АД (н.)	Стойност на активите на КТБ АД (н.) след извършени обезценки	Стойност на описаните, инвентаризирани и оценени активи на КТБ АД (н.) по чл. 52, ал. 1 от ЗБН	Стойност на активите, включени в ликвидационния баланс на КТБ АД (н.) по чл. 52, ал. 3 от ЗБН	Получени средства от осребряване на активи от масата на несъстоятелността на КТБ АД (н.) за периода 22.04.2015 г. – 30.06.2022 г.
	Видовете активи в к.1, к.2 и к.3 са представени в съответствие с формата на счетоводен баланс, одобрена от БНБ	Счетоводен баланс към 30.06.2014 г.	Счетоводен баланс към 31.10.2014 г.	Счетоводен баланс към 30.09.2014 г.	Първоначален ликвидационен баланс към 22.04.2015 г. преди оценката на активите	Първоначален ликвидационен баланс към 22.04.2015 г. след извършената инвентаризация и осчетоводяването на оценката на активите	
		1	2	3	4	5	6
1	Парични средства и парични салда при централни банки	144 335	404 128	330 994	436 357 ⁷⁸⁵	436 357	436 357
2	Финансови активи, държани за търгуване	80 656	14 868	15 570	10 475	8 636	59 017
3	Финансови активи на разположение за продажба	696 243	382 031	439 704	270 803	84 800	
4	Кредити и вземания от др. фин. институции, нефинансови	5 397 819	1 513 966	1 483 806	748 084	629 150	588 818

⁷⁸² Одитни доказателства № 6 (т. 1.5.1 Писмо, изх. № 30-0037/02.09.2016 г. с приложен ликвидационен баланс и обобщен доклад) и № 9 (Справка 1 към писмо вх.№ 20-7-0122 от 09.06.2022 г., колона 5)

⁷⁸³ съгласно последен счетоводен баланс преди отнемане на лиценза на банката (к. 1), след извършени обезценки (к. 3), след инвентаризация и оценки (съгл. чл. 52, ал. 1 от ЗБН – к. 4), съгласно изготвен ликвидационен баланс (к. 5) и получени средства от осребряване на активи от масата на несъстоятелността на КТБ АД (н.) за периода 22.04.2015 г. – 30.06.2022 г. (к. 6)

⁷⁸⁴ Пояснителни бележки към таблицата: Видовете активи в к.4 и к.5 са представени в съответствие с формата на ликвидационен баланс, одобрена от ФГВБ; Забел.1. Счетоводният баланс на КТБ АД (н.) към 30.06.2014 г. е последният официален счетоводен баланс преди извършените обезценки и преди отнемане на лиценза на банката на 06.11.2014 г.; Забел.2. Счетоводният баланс на КТБ АД (н.) към 31.10.2014 г. е последният счетоводен баланс на банката преди отнемане на лиценза на 06.11.2014 г.; Забел. 3. Необходимите обезценки на активите, съгласно извършения анализ и оценка на активите на КТБ АД от „Брист енд Янг одит“ ООД, „Делойт България“ ООД и „АФА“ ООД са осчетоводени и представени в счетоводния баланс на банката към 30.09.2014 г. (к. 3 от таблицата); Стойностите в к. 5 са след оценката на РwС България и „Инженерингсервиз“ София ООД

⁷⁸⁵ Парични средства в каса, по сметка в БНБ и по сметка на синдика

	инст. и др. клиенти						
5	Вземания от банки	143 224	187 112	187 625	146 329	117 487	27 053
6	Материални и нематериални активи	68 223	51 003	51 410	47 613	37 430	78 139
7	Инвестиции в асоциирани, дъщерни и съвместни предприятия	5 927	5 927	5 927	5 927	340	6 796
8	Данъчни активи	3 395	2 942	3 384	12 578	0	0
9	Други активи	356 388	50 959	49 904	60 908	63 723	214 247
10	Нетекущи активи и групи активи за изваждане от употреба, класифицирани като държани за продажба	2	2	2			0
	ОБЩО:	6 896 212	2 612 938	2 568 326	1 739 074	1 377 923	1 410 427

Заб.: Данните са по информация от ФГВБ.⁷⁸⁶

4.2.4. Към 30.06.2022 г. в масата на несъстоятелността са събрани 974.07 млн. лв. (в тази сума не са включени парични средства в размер на 436.36 млн. лв., налични към 22.04.2015 г.), т.е. в резултат на активните действия на синдика на КТБ АД (н.) и при осъществявания от Фонда контрол, очакванията на международната разследваща фирма са надминати със сума в размер на над 174 млн. лв. (21.75%) спрямо прогнозираните от нея около 800 млн. лв.⁷⁸⁷

Стойността на възстановените средства от осребряване на кредитните експозиции към 30.06.2022 г. е 589 млн. лв. (588 818 хил. лв.), към които следва да се прибавят и други активи, свързани с кредитното портфолио, правно и фактически обвързани с кредитите на банката.⁷⁸⁸

В тази връзка за възстановени средства от осребряване на кредитните експозиции на КТБ АД (н.), според Фонда, може да се приеме сумата от 776 млн. лв. (776 053 хил. лв.), получена като от общата стойност на събраните средства - 974.07 млн. лв. се извадят 59 млн. лв. (59 017 хил. лв.) от търгуеми активи и 139 млн. лв. от продадени въглеродни емисии, отчетени в портфейл „Други активи“ - 214 млн. лв. (214 247 хил. лв.).⁷⁸⁹

При анализ на предоставените данни е констатирано, че определени видове активи нямат отношение към осребряването на кредитни експозиции, а именно:

а) възстановени средства от осребряване на: материални и нематериални активи (на ред 6 от таблицата) в размер на 78 млн. лв. (78 139 хил. лв.);

б) вземания от банки (на ред 5 от таблицата) в размер на 27 млн. лв. (27 053 хил. лв.);

в) инвестиции в асоциирани, дъщерни и съвместни предприятия (на ред 7 от таблицата) в размер на 7 млн. лв. (6 796 хил. лв.).

Следва да се има предвид, че осребряването на активите на КТБ АД (н.) и към момента на извършване на одита (2022 г.) не е приключило.

⁷⁸⁶ Одитни доказателства №№ 6 (писмо, изх. № 30-0037/02.09.2016 г. с приложен ликвидационен баланс и обобщен доклад), 9 (Справка 1 към писмо вх. № 20-7-0122 от 09.06.2022 г.) и 18 (приложена Таблица-Справка Образец № 1)

⁷⁸⁷ Одитни доказателства №№ 6 (писмо, изх. № 30-0037/02.09.2016 г. с приложен ликвидационен баланс и обобщен доклад), 9 (Справка 1 към писмо вх. № 20-7-0122 от 09.06.2022 г.) и 18 (приложена Таблица-Справка Образец № 1)

⁷⁸⁸ Одитни доказателства №№ 6 (писмо, изх. № 30-0037/02.09.2016 г. с приложен ликвидационен баланс и обобщен доклад), 9 (Справка 1 към писмо вх. № 20-7-0122 от 09.06.2022 г.) и 18 (приложена Таблица-Справка Образец № 1)

⁷⁸⁹ Одитно доказателство № 27

4.2.5. Възприет показател за оценка на удовлетворяването на кредиторите е т.нар. Recovery rate (процент на възстановяване), с който се измерва степента, до която главницата и натрупаната лихва по просрочен дълг могат да бъдат възстановени, изразена като процент от номиналната стойност.

Прогнозираният процент на възстановяване (Recovery rate) е приблизително 20 на сто (19,98 на сто) при съотношението между стойността на активите на КТБ АД (н.) след инвентаризация и оценка (по първоначален ликвидационен баланс към 22.04.2015 г.) – 1 377 923 хил. лв., спрямо първоначалната им стойност към 30.06.2014 г. – 6 896 212 хил. лв.

Стойността на получените средства от осребряване на активи от масата на несъстоятелността на КТБ АД (н.) за периода 22.04.2015 г. – 30.06.2022 г. е 1 410 427 хил., която съпоставена с първоначалната стойност на активите към 30.06.2014 г. – 6 896 212 хил. лв., достига 20,5 на сто процент на възстановяване.

Посоченият процент включва групи активи, осребряването на които не е показателно за положените усилия от синдиките и от Фонда, и респ. за постигнатите резултати в производството по несъстоятелност, напр. парични средства и парични салда при централни банки и финансовите активи на КТБ АД (н.). Процентът на възстановяване, изключващ цитираните активи, достига 15,3 на сто (915 053 хил. лв. към 5 974 978 хил. лв.).

4.3. Достигнат дял на изплатените задължения към кредитори (вкл. ФГВБ) на банка в несъстоятелност по години

Съгласно чл. 94, ал. 1 от ЗБН при извършване на разпределение на осребреното имущество вземанията се изплащат в следния ред: на първо място са вземанията, обезпечени със залог или ипотека – от получената сума при реализацията на обезпечението; на второ място са вземанията, заради които се упражнява право на задържане – от стойността на задържания имот; следват разноските по несъстоятелността; след това са вземанията, за които Фондът се е суброгирал, и вземанията на вложителите, които не са покрити от системата за гарантиране на влоговете, след което се удовлетворяват останалите кредитори на банката. Съобразно изискването на чл. 97 от ЗБН, сметките за разпределение се обявяват в Търговския регистър, т.е. информацията е публично достъпна.

През 2016 г. синдикът е съставил списъците по чл. 66, ал. 7 от ЗБН (списък на приетите вземания, по които не са направени възражения; списък на неприетите вземания, за които е подадено възражение пред съда, и списък на приетите вземания, които са оспорени пред съда чрез възражения).⁷⁹⁰

4.3.1. Сумата на вземанията, за които Фондът се е суброгирал към датата на изготвяне на първата частична сметка за разпределение, е 3 701 299 хил. лв. Общата сума на вземанията на кредиторите на КТБ АД (н) от 4-ти ред към същата дата възлиза на 4 931 526 хил. лв. Общата сума на вземанията на кредиторите на КТБ АД (н.) по чл. 94, ал. 1, т. 1 от ЗБН възлиза на 55 085 хил. лв., като 24 909 хил. лв. са парични средства, предназначени за обезпечени кредитори. Вземанията на вложителите, които не са покрити от системата за гарантиране на влоговете, но са на същия ред с ФГВБ, възлизат на 1 230 227 хил. лв. спрямо 978 856 хил. лв. по преценка на ФГВБ за 2015 г. Останалите са вземания на кредитори от по-нисък ред.⁷⁹¹

Достигнатата сума на изплатените задължения на КТБ АД (н.) по вземания, за които ФГВБ се е суброгирал (по чл.94, ал.1, т.4 от ЗБН) към 31.12.2021 г. възлиза на 928 229 хил. лв. от обща сума на суброгацията в размер на 3 705 358 хил.лв.⁷⁹² Суброгационните вземания са оповестени в годишните финансови отчети на ФГВБ.⁷⁹³

⁷⁹⁰ Одитно доказателство № 31

⁷⁹¹ Одитно доказателство № 31

⁷⁹² Одитно доказателство № 22

⁷⁹³ - ГФО 2019 г. – на стр. 20 от Доклада на ръководството „От особената сметка на синдика в „УниКредит Булбанк“ АД от май до декември 2019 г. кредиторите на банката в несъстоятелност са получили общо 499 422 хил. лв., което представлява 97,46% от приетите за изплащане суми – 512 438 хил. лв. ФГВБ като най-голям кредитор получи 418 226 хил. лв.“ и в ГФО на стр. 49 Парични потоци от основна дейност,

4.3.2. По информация от ФГВБ, до 31.12.2021 г. не са изплащани вземания на кредитори при извършването на разпределение на осребреното имущество по чл. 94, ал. 1, т. 2, т. 3, т. 4а, т. 4б, т. 4в, т. 5 - т. 15 от ЗБН.⁷⁹⁴

Достигнатият дял на изплатените задължения на КТБ АД (н.) по вземания, за които ФГВБ се е суброгирал (по чл.94, ал.1, т.4 от ЗБН) към 31.12.2021 г. възлиза на 25,1 на сто.

4.4. Разходи по несъстоятелност по години

Информацията за стойността на направените разходи по несъстоятелност по години е представена в Таблица № П.4.4.1.⁷⁹⁵

Таблица № П.4.4.1⁷⁹⁶

Година*	Разходи по несъстоятелност по години, хил. лв.
2015	14 789
2016	13 473
2017	21 862
2018	13 611
2019	12 185
2020	13 965
2021	9 392
Общо:	99 277

Към 31.12.2021 г. разходите по несъстоятелността на КТБ АД (н.) са в общ размер на 99 277 хил. лв. и представляват 6.99 на сто от общата стойност на набраните парични средства от осребреното имущество на КТБ АД (н.) за периода от 22.04.2015 г. до 31.12.2021 г. в размер на 1 419 976 хил. лв. (в тази сума са включени паричните средства в размер на 436.36 млн. лв., налични към 22.04.2015 г., и суми, събрани в масата чрез прихванати вземания от длъжници на КТБ АД (н.), които са били разпределени на същите чрез частичните сметки за разпределение).⁷⁹⁷

Получена сума по първата частична сметка за разпределение от КТБ АД (н.) 418 226 хил. лв. и на ст. 68 „През 2019 г. по сметката на Фонда са постъпили 418 226 хил. лв. от първата частична сметка за разпределение.“;

- ГФО 2020 г. – на стр. 14 от Доклада на ръководството: „На 8 септември 2020 г. в изпълнение на чл. 99, ал. 4 от ЗБН започна изплащането на дължимите суми по втората частична сметка за разпределение между кредиторите на КТБ АД (н.). Фондът получи 320 648 хил. лв.“ и на стр. 45 Парични потоци, Парични потоци от основна дейност, Получена сума по частични сметки за разпределение от КТБ АД (н.) 320 850 хил. лв. и стр. 64 „Към 31 декември 2020 г. по сметката на ФГВБ са постъпили суброгационни вземания в размер на 739 076 хил. лв. През 2020 г. са платени 320 850 хил. лв. по първата и втората частична сметка за разпределение (2019 г.: 418 226 хил. лв. по първата частична сметка за разпределение).“

- ГФО 2021 г. – на стр. 14 от Доклада на ръководството: „Четвъртата частична сметка за разпределение, одобрена през 2021 г., е на обща стойност 250 000 хил. лв., от които разпределени суми – 244 274 хил. лв., и заделени суми по чл. 96, ал. 1 от ЗБН – 5726 хил. лв. Изплащането на дължимите суми по нея започна на 30 март 2021 г. До края на годината е изплатена сума в размер на 230 111 хил. лв., от които ФГВБ получи 189 119 хил. лв. По четирите частични сметки за разпределение общо до момента са изплатени 1 179 392 хил. лв., което представлява 94.9% от разпределените по тях суми. ФГВБ е получил общо 928 229 хил. лв.“ и в ГФО: стр. 47 „Парични потоци, Парични потоци от основна дейност, Получена сума по частични сметки за разпределение от КТБ АД (н.) - 189 153 хил. лв. и стр.66 „Към 31 декември 2021 г. по сметката на ФГВБ са постъпили суброгационни вземания в размер на 928 229 хил. лв. През 2021 г. са платени 189 153 хил. лв. по четвъртата, първата и втората частична сметка за разпределение (2020 г.: 320 850 хил. лв. по първата и втората частична сметка за разпределение).“

⁷⁹⁴ Одитно доказателство № 31

⁷⁹⁵ Одитно доказателство № 12, Справка – образец № 3

⁷⁹⁶ Заб.:* Данните за 2015 г. се отнасят за периода след 22.04.2015 г.

⁷⁹⁷ Одитно доказателство № 15, Приложение 3 IMPORTANT REPORT Sheet 2021 г.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Въз основа на резултатите от извършения одит на ФГВБ за периода от 01.01.2016 г. до 31.12.2020 г., представени в одитния доклад, и събраните одитни доказателства, са направени следните заключения:

1. Създадените условия за управление на ФГВБ (човешки ресурси, целеполагане и вътрешен контрол) не осигуряват в достатъчна степен ефективното планиране и изпълнение на законовите функции на Фонда в производството по банкова несъстоятелност, свързани със защита на интересите на кредиторите и законосъобразното и целесъобразното упражняване на правомощията на синдиките.

Дейностите по осигуряване на ръководен и ключов експертен персонал на ФГВБ имат потенциал за подобрение.

Няма нормативно изискване за провеждане на особена процедура/и за номиниране на председател и заместник-председател на Фонда, които да се прилагат от Министерския съвет и БНБ.

Членовете на УС на Фонда не са сред лицата, заемащи висша публична длъжност по чл. 6, ал. 1 от ЗПКОНПИ, като не попадат и в хипотезата на § 2, ал.1 от Допълнителните разпоредби на ЗПКОНПИ. Това прави разпоредбата на чл. 6, ал. 1, т. 8 от ЗГВБ, свързана с предсрочно прекратяване на правомощия при влязъл в сила акт, с който е установен конфликт на интереси по ЗПКОНПИ на практика неприложима. През одитирания период, вкл. след откриване на производството по несъстоятелност, са извършвани промени в организационната структура, но същите не са своевременно отразявани във вътрешните актове. Въпреки предприетите действия за увеличаване на щатните бройки, административният капацитет на Фонда остава недостатъчен за изпълнение на обема от дейности, най-вече свързани с производството по несъстоятелност. Това налага компенсирането му чрез използване на външна експертна помощ в различни области.

Предприетите от ФГВБ действия по отношение постигане на целевото ниво от едно на сто на наличните средства във Фонда спрямо размера на гарантираните влогове са адекватни и са осигурили постигането му през одитирания период.

2. Поради обективни причини и независимо от упражнявания от Фонда контрол, в препоръчания от компанията 12-месечен срок не са постигнати прогнозираните резултати за попълване на имуществото на банката в несъстоятелност.

Процесите по запечатване на обектите на КТБ АД (н.), вдигане на печатите и описване на имуществото на банката в несъстоятелност по смисъла на чл. 50, ал. 1 от ЗБН, са изпълнени в рамките на определените със закона срокове.

През одитирания период ФГВБ е упражнявал предвидените в ЗБН правомощия, относими към процеса по осребряване на имуществото на КТБ АД (н.). Въпреки трудностите, свързани с мащабите на търговското предприятие на банката в несъстоятелност, процесът по осребряване е стартирал и се намира в напреднала фаза.

Приетата Програма за осребряване отговаря на изискванията на чл. 78, ал. 1-4 от ЗБН. Осребряването на имуществото на „Партнер лизинг“ АД (н.), извършено по способите и цените, съгласно одобрената Програма за осребряване, до средата на 2022 г. не е довело до събиране на средства. Всички събрани средства от вземанията по кредитните експозиции на „Партнер лизинг“ АД (н.) в размер на 6 687 хил. лв. са резултат от действия на синдика по събиране на вземанията по чл. 57 от ЗБН (извън ПО).

Възприет показател за оценка на удовлетворяването на кредиторите е т.нар. Recovery rate (процент на възстановяване), с който се измерва степента, до която главницата и натрупаната лихва по просрочен дълг могат да бъдат възстановени, изразена като процент от номиналната стойност.

Прогнозираният процент на възстановяване (Recovery rate) е приблизително 20 на сто (19,98 на сто) при съотношението между стойността на активите на КТБ АД (н.) след инвентаризация и оценка (по първоначален ликвидационен баланс към 22.04.2015 г.) – 1 377 923 хил. лв., спрямо първоначалната им стойност към 30.06.2014 г. – 6 896 212 хил. лв.

Стойността на получените средства от осребряване на активи от масата на несъстоятелността на КТБ АД (н.) за периода 22.04.2015 г. – 30.06.2022 г. е 1 410 427 хил., която съпоставена с първоначалната стойност на активите към 30.06.2014 г. – 6 896 212 хил. лв., достига 20,5 на сто процент на възстановяване.

Посоченият процент включва групи активи, осребряването на които не е показателно за положените усилия от синдиците и от Фонда, и респ. за постигнатите резултати в производството по несъстоятелност, напр. парични средства и парични салда при централни банки и финансовите активи на КТБ АД (н.). Процентът на възстановяване, изключващ цитираните активи, достига 15,3 на сто (915 053 хил. лв. към 5 974 978 хил. лв.). Към 31.12.2021 г. разходите по несъстоятелността на КТБ АД (н.) са в общ размер на 99 277 хил. лв. и представляват 6.99 на сто от общата стойност на набраните парични средства от осребреното имущество на КТБ АД (н.) за периода от 22.04.2015 г. до 31.12.2021 г. в размер на 1 419 976 хил. лв.

Дейностите на Фонда, свързани с гарантиране на влоговете могат да се определят като ефективни предвид постигането на целевото равнище, определено в ЗГВБ, от едно на сто на наличните средства, спрямо размера на гарантираните влогове.

През одитирания период, дейността на ФГВБ относно банковата несъстоятелност е осъществявана в съответствие с изискванията и целите на Закона за банковата несъстоятелност и подзаконовите актове.

ПРЕПОРЪКИ

В резултат от извършения одит се дават следните препоръки:

I. Към Министерския съвет:

1. Да се инициират съответните законодателни промени за синхронизиране приложимостта на хипотезата на чл. 6, ал. 1, т. 8 от ЗГВБ с разпоредбите на ЗПКОНПИ.⁷⁹⁸

II. Към председателя на УС на ФГВБ:

1. Да се въведат писмени правила (наръчник) на Фонда, които следва да съдържат: детайлно описание на дейностите и стъпките за осъществяване на целите, функциите и правомощията в производството по банкова несъстоятелност, на всяко ниво във Фонда; отговорните лица и техните задължения по отношение на описаните дейности и стъпки, и документиране на тяхното извършване; времевите рамки за извършване на дейностите и отделните стъпки; входна и изходна (резултати) информация. Писмените правила (наръчника) не трябва да преповтарят нормативни изисквания.⁷⁹⁹

2. Да се утвърдят вътрешни правила, осигуряващи достатъчен ключов експертен персонал и подходяща организационна структура за изпълнение на функциите на ФГВБ, приложими в случай на отнемане на лиценз и откриване на производство по несъстоятелност на банка.⁸⁰⁰

3. Да се въведат правила и процедури по предотвратяване и разкриване на измами и нередности.⁸⁰¹

⁷⁹⁸ Част „Констатации и оценки”, Раздел I, т.1.3

⁷⁹⁹ Част „Констатации и оценки”, Раздел I, т. 2 и Раздел II, т.т. 1-3.

⁸⁰⁰ Част „Констатации и оценки”, Раздел I, т. 1.

⁸⁰¹ Част „Констатации и оценки”, Раздел I, т. 2.

В подкрепа на констатациите от одитния доклад са събрани 33 броя одитни доказателства, които заедно с работните документи, отразяващи отделните етапи на одитния процес, се намират в Сметната палата.

На основание чл. 50, ал. 2 от Закона за Сметната палата, в срок до десет месеца от получаване на настоящия доклад, Министерският съвет и председателят на УС на ФГВБ следва да предприемат мерки за изпълнение на препоръките и да уведомят писмено за това председателя на Сметната палата.

Настоящият одитен доклад е приет на основание, чл. 48, ал. 1 от Закона за Сметната палата с Решение № 235 от 28.07.2023 г. на Сметната палата.

ОПИС НА ПРИЛОЖЕНИЯТА КЪМ ОДИТЕН ДОКЛАД № 0600201521

№ по ред	Наименование	Брой страници
Приложение 1	Одитни въпроси и критерии	2
Приложение 2	Вътрешни правила свързани с гарантирането на влоговете в банките, финансово-счетоводната дейност и управление на човешките ресурси	5

Одитни въпроси и критерии

Основен въпрос:

Ефективни ли са дейностите на Фонда, свързани с гарантиране на влоговете и процеса на банкова несъстоятелност?

II-ро ниво: Първи специфичен въпрос: Създадени ли са условия за ефективно управление на ФГВБ?	
III-то ниво:	Критерии/Индикатори
1.1. Първи подвъпрос: Ефективни ли са дейностите по осигуряване на ръководен и ключов експертен персонал на ФГВБ?	Прозрачна процедура при определяне на управителни органи. Осигуряване на достатъчен ключов експертен персонал и подходяща организационна структура за изпълнение на основните функции на ФГВБ. - номиниране и избор на органи на управление на Фонда (председател и заместник председател на УС на ФГВБ); - актуализирана структура на Фонда, вкл. след откриване на производство по несъстоятелност на банка; - анализиране на необходимостта от увеличаване на длъжностите и на ключовите експерти в отделите, заемане на свободните длъжности (респ. привличане на допълнителни външни ресурси при възможност) за изпълнение на дейностите по ЗБН.
Втори подвъпрос: 1.2. Осигурено ли е адекватно управление на рисковете?	Въведена цялостна система за вътрешен контрол и оценка на риска. Адекватно планиране на дейностите на ФГВБ, свързани със защита на депозитите и банкова несъстоятелност. - планирани цели и под-цели, индикатори и дейности за тяхното изпълнение; - идентифициране на рисковете; - утвърдени контролни дейности (включени във вътрешни правила и процедури) и мерки за справяне с рисковете.
Трети подвъпрос: 1.3. Предприети ли са адекватни действия за постигане на целевото ниво на средствата във Фонда?	Предприети действия, осигуряващи своевременно постигане на минималния размер на наличните средства на ФГВБ от едно на сто от общия размер на гарантираните влогове в банките. - годишни и извънредни премийни вноски от банките; - доходи от инвестиране на средствата на ФГВБ (инвестиционен портфейл) при спазване на законовите изисквания и ограничения; - получени суми от имуществото на банка при суброгация (набиране на суми от ФГВБ по производството по банкова несъстоятелност – КТБ АД (н); - стойност на финансови активи (парични средства и парични еквиваленти, премийни вноски, ценни книжа, вземания от банки по суброгация); - стойност на финансови пасиви (привлечен ресурс - заеми от ЕБВР и МБВР, задължения по гарантирани влогове и др.); - общ всеобхватен резултат за годините от одитирания период; - график на плащане на държавногарантираните заеми и изпълнение на заложените в заемните споразумения индикатори; - размер на гарантираните влогове в банките спазване на определения със ЗГВБ срок⁸⁰²; - постигнати целеви резултати (налични средства в размер от едно на сто от общия размер на гарантираните влогове) и съотношения между налични средства и размер на гарантирани влогове; - осигурени възможности за алтернативно финансиране.
II-ро ниво: Втори специфичен въпрос: Осъществява ли се ефективен контрол относно упражняването на правомощията на синдици на банка в несъстоятелност?	
Въпроси от III-то ниво:	Критерии/Индикатори

⁸⁰² съгласно чл. 17, ал. 4 от ЗГВБ и § 8 от ПЗР на ЗГВБ, като се отчита и графика на плащанията по държавногарантираните заеми на ФГВБ

Първи подвъпрос: 2.1. Осигурява ли системата за вътрешен контрол във ФГВБ спазването на изискванията на правната рамка регламентираща процеса по банкова несъстоятелност?	Ясно дефинирани функции, права и задължения на структурните звена и/или лица, участващи в процеса по банкова несъстоятелност. - наличие на функционални и длъжностни характеристики; - наличие на адекватни вътрешни правила и процедури за действие, обхващащи ключовите етапи от процеса, вкл. последователност и периодичност на извършваните действия, комуникационни връзки, срокове, нива на контрол и др.; - прозрачни процедури за номиниране и проверки относно наличието на законовите условия за назначаване, търсене на отговорност и освобождаване на синдици на банка в несъстоятелност.
Втори подвъпрос: 2.2. Осъществява ли е ефективен контрол на дейностите по запазване и попълване на масата на несъстоятелността?	Осъществяване на контрол от Фонда относно законосъобразното и целесъобразното упражняване на правомощията на синдика по запазване, управление и попълване на масата на несъстоятелността. - предприети действия, осигуряващи изпълнение на препоръките на международна финансово-разследваща компания за запазване и връщане в имуществото на банката на активи (чл. 12а, ал. 2, т. 12 от ЗБН); - спазени изисквания при осъществяване на контрол върху дейностите на синдика, свързани с описване, инвентаризиране и оценка на имуществото на банката и попълване на масата на несъстоятелността; - предприети коригиращи действия във връзка с осъществения контрол за законосъобразност и целесъобразност при даване на разрешения и одобряване на действия на синдика; - балансова стойност на активите на банката в несъстоятелност, вкл. извършени обезценки; - обща стойност на описаните, инвентаризирани и оценени активи по чл. 52, ал. 4 от ЗБН.
Трети подвъпрос: 2.3. Осъществява ли е ефективен контрол на дейностите по осребряване на имуществото на банка в несъстоятелност?	Осъществяване на контрол от Фонда относно законосъобразното и целесъобразното упражняване на правомощията на синдика по осребряване на имуществото на банка в несъстоятелност. - прозрачна процедура за разрешаване ползването от синдиците на външни експерти (оценители), осигуряваща професионализъм и почтеност; - осъществяване на контрол върху дейностите на синдика по определяне на пазарните цени (т.е. цени, на които действително са реализирани продажби между независими търговци); - обосновани мотиви и аргументи за одобряване от Фонда на начина на осребряване и способа за извършване на публична продажба на отделните права, включени в масата на несъстоятелността; - контрол за спазване от синдика на сроковете, заложили в програмата за осребряване на имуществото, включено в масата на несъстоятелността; - предприети коригиращи действия във връзка с осъществения контрол за законосъобразност и целесъобразност при даване на разрешения и одобряване на действия на синдика; - обща стойност на имуществото по програмата за осребряване (балансирана и прогнозна сума) по чл. 78 от ЗБН; - набраните парични средства от осребрено имущество кореспондират със заложените прогнози в програмата за осребряване на имуществото; - достигнат дял на осребреното имущество в ликвидационния баланс на банка в несъстоятелност; - достигнат дял на изплатените задължения към кредитори на банка в несъстоятелност.

Вътрешни правила свързани с гарантирането на влоговете в банките, финансово-счетоводната дейност и управление на човешките ресурси⁸⁰³

1. По отношение на дейностите по определяне и събиране на годишни и извънредни премийни вноски от банките⁸⁰⁴ са приети следните вътрешни актове:⁸⁰⁵

1.1. Процедура за изчисляване и получаване на дължимите от банките премийни вноски, съгл. Наредба № 30 на БНБ за ФГВБ⁸⁰⁶ дефинира правилата, стъпките и информацията, които се следват при процеса, както и отговорните отдели и сроковете за изготвяне и представяне на определена информация по утвърдени образци, във Фонда: ОРА, Трежъри, ГВБН и ФСО. До 1 май на текущата година фондът определя годишната премийна вноска за всяка банка, като отчита рисковия ѝ профил и сумата на гарантираните влогове в банката за предходната година, изчислена като средна стойност от размера на гарантираните влогове към края на всяко тримесечие.⁸⁰⁷ Банките, включително клоновете на чуждестранните банки, превеждат годишната премийна вноска в срок до 31 май на текущата година.⁸⁰⁸ Т. т. 8.7 и 8.8 от процедурата определят начисляване на лихви за забава и представяне на доклад до УС за получените премийни вноски от банките, в срок до 30 дни след превеждането на вноските (краен срок -31 май).

Процедура за получаване на премийните вноски за ФПБ (утв. на 31.07.2017 г. от председател на УС), съгласно чл. 139, ал. 1 и ал. 2 от ЗВПКИИП. Банките внасят във ФПБ, индивидуално определената годишна вноска в 30-дневен срок, считано от датата на уведомление. За дата на уведомление се приема денят, посочен в изходящия номер на писмото на БНБ до банките. Отговорни отдели са ОРА, ФСО. Отдел ФСО е отговорен за събирането на премийните вноски от банките, като ежедневно следи банковите извлечения и отразява постъпилите премийни вноски във форма „F031_BRF_yuuu_FA_ORA_yuuymmdd“... Процедурата е с отпаднало действие предвид осъществяването на текущото управление на ФПБ от БНБ, считано от 27 юли 2020 г., в изпълнение на § 56, ал. 1 от ПЗР на Закона за изменение и допълнение на ЗВКИИП (обн. ДВ, бр. 37 от 2019 г.) и във връзка с Решение (ЕС) 2020/2015 на Европейската централна банка от 24 юни 2020 година за установяване на тясно сътрудничество между Европейската централна банка и Българската народна банка (ЕЦБ/2020/30), публикувано в Официалния вестник на Европейския съюз (OJ L 224I от 13.07.2020 г.).^{809, 810}

Процедура за обработка и контрол на данните по Указанията за предоставяне на информация от банките по чл. 23 на Наредба № 30 на БНБ, както и по Споразумението между Фонда и БНБ (Заповед № 92-0012/19.06.2019 г. на председателя на УС); Наръчник за обработка на файлове, получени на базата на Указанията;

Методологията⁸¹¹ за определяне на граничните стойности за целите на чл. 14, ал. 3 от Наредба № 30, във връзка с определяне на индивидуалните рискови оценки на банките е публична и е достъпна за банките посредством интернет страницата на Фонда. На интернет страницата на Фонда се съхранява регистър на използваните гранични стойности за целите на чл. 14, ал. 3 от Наредба № 30.

⁸⁰³ Одитно доказателство № 30 (система за вътрешен контрол и управление на риска)

⁸⁰⁴ Одитно доказателство № 1 (по т. 1.2)

⁸⁰⁵ Одитно доказателство № 30 (система за вътрешен контрол и управление на риска)

⁸⁰⁶ Утвърдена със Заповед № 92-0028/31.01.2017 г. на председателя на УС на Фонда

⁸⁰⁷ Чл. 14, ал. 1 от ЗГВБН

⁸⁰⁸ Чл. 14, ал. 5 от ЗГВБН

⁸⁰⁹ Годишен отчет на ФГВБ за 2020 г., стр. 31.

⁸¹⁰ Годишен отчет на БНБ за 2020 г., стр. 103 и сл.

⁸¹¹ Приета с Решение № 62 от 23.04.2019 г. на УС на Фонда

1.2. С Процедурата за провеждане на тестове⁸¹² на Единната клиентска справка (ЕКС) с банките, обхванати от системата за гарантиране на влоговете в България се урежда стъпките и начина на провеждане на тестове на ЕКС/Single customer view (SCV) с банките, обхванати от системата за гарантиране на влоговете (СГД) в България. Планираните тестове на ЕКС са включени в Програмата за провеждане на стрес тестове на банките, приета от УС на ФГВБ. Тестовите се извършват най-малко веднъж на 3 години, както и при информация от БНБ за проблеми в банка, които биха могли да доведат до задействане на системата за гарантиране на влоговете.⁸¹³

1.3. В Инвестиционната политика⁸¹⁴ са посочени инвестиционните ограничения, обусловени от инвестиционните рискове, допустимите контрагенти, методи и платформи за сключване на сделки, под-регистрите на ценни книжа на ФГВБ и др. Ежемесечно членовете на УС на ФГВБ получават актуална информация за състоянието на портфейла на ФГВБ. Председателят на УС на ФГВБ получава и ежеседмична информация за състоянието на портфейла от отдел „Трежъри“. Изготвя се тримесечна инвестиционна стратегия на Фонда от отдел „Трежъри“, която се приема от Инвестиционния комитет.

Инвестиционната дейност на ФГВБ се регистрира в програмния продукт GBSC Treasury (актуална версия от 01.01.2016 г.)⁸¹⁵. Програмният продукт GBSC Treasury е наследник на продукта BSC Bonds, използван във ФГВБ преди 2016 г. Системата е резултат от над 20 години натрупан опит в областта на Трежъри Фронт и Бек офис системите. GBSC Treasury подпомага процесите по управление на портфейли от финансови инструменти - ценни книжа (ЦК), депозити, репо-сделки. Програмният продукт дава възможност да се водят два инвестиционни портфейла (ФВГБ и ФПБ) и един симулационен. Обхванати са всички транзакции по поупуко-продажба на ЦК на първичен и вторичен пазар, частични продажби, репосделки, купонни плащания, погасяване на главници, падеж. Реализиран е гъвкав параметризируем репортинг, интеграция с MS Excel и експорт към PDF. Чрез система на вграден параметризиран модел от първичните транзакционни записи за сделки и цени се генерира преоценката на портфейла от ЦК по IRR.

1.4. По отношение на изплащането на гарантираните размери на влоговете⁸¹⁶:

Планът за действие на ФГВБ при изплащане на гарантираните размери на влоговете и при предприети мерки по реструктуриране и възстановяване на банки^{817, 818} следва разпоредбите на ЗГВБ, ЗВПКИИП, ЗБН, ЗКФН, Наредба № 23, Споразумението за обмен на информация и сътрудничество между БНБ и ФГВБ, Политиката на ФГВБ по изплащане на гарантираните размери на влоговете в банките и банкова несъстоятелност, както и други вътрешни правила и процедури на Фонда. Планът регламентира конкретните действия, тяхната последователност, управленските решения в правомощията на УС на Фонда, председателя на УС на Фонда и отговорностите на отделите във ФГВБ с цел осигуряване на готовност и изпълнение на законовите функции на ФГВБ по изплащане на гарантираните размери на влоговете или участие при предприети мерки по възстановяване или реструктуриране на банки. Планът определя отделните етапи, свързани с изплащането на гарантираните размери на влоговете, условията за инициране на етапите, обмена на информация и координацията на действията с останалите участниците в системата за

⁸¹² Тестове на ЕКС се извършват на основание: Чл. 29 от ЗГВБ; Указанията за съдържанието и формата за предоставяне на информация за целите на изплащане на гарантираните влогове и тестване на системата за гарантиране на влоговете (Указанията), приети от УС на ФГВБ, съгласно изискванията на чл. 7, т. 19 от ЗГВБ; Насоките относно стрес тестовите на схемите за гарантиране на депозитите съгласно Директива 2014/49/ЕС на Европейския банков орган (Насоки за тестове на СГД).

⁸¹³ Одитно доказателство № 1 (по т. 1.8 и т. 2.6)

⁸¹⁴ Инвестиционна политика на ФГВБ, приета с Решение № 176 на УС от 09.11.2016 г., и Инвестиционна политика на ФПБ, приета с Решение № 176/09.11.2016 г. на УС на ФГВБ, на основание чл. 136, ал. 6 от ЗВПКИИП

⁸¹⁵ Одитно доказателство № 1 (по т. 2.10)

⁸¹⁶ Одитно доказателство № 1 (по т. 1.4)

⁸¹⁷ План за действие на ФГВБ при изплащане на гарантираните размери на влоговете и при предприети мерки по реструктуриране и възстановяване на банки, приет с Решение № 212 от 21 декември 2016 г. на Управителния съвет на ФГВБ и актуализиран с Решение № 157 от 22 декември 2017 г.

⁸¹⁸ Одитно доказателство № 1 (по т. 1.9)

финансова стабилност и с външните за ФГВБ лица, пряко ангажирани в процеса по изплащането на гарантираните размери на влоговете и/или участие при предприети мерки по възстановяване и реструктуриране на банки. Планът се утвърждава с решение на УС на Фонда и се прилага от служителите на ФГВБ, както и от органите на ФГВБ (УС на Фонда и председателят на УС на Фонда) и оправомощените от тях външни лица.

Водещите и отговорните екипи в процеса по изплащане на гарантираните размери на влоговете са определени в Политиката по банкова несъстоятелност и ранни интервенции на ФГВБ⁸¹⁹, както следва:

- Отдел ГВБН е водещ в целия процес по осигуряване на достъп на вложителите на БРИ⁸²⁰ до гарантираните размери на влоговете им. При изпълнението на тази функция отдел ГВБН се подпомага от отдел „Правен“ и отдел ОРА;

- Отдел ГВБН е водещ и отговорен при работата с АСИ⁸²¹, в която се подпомага от отдел ОРА. Същевременно двата отдела са отговорни и водещи при необходимост от актуализация на АСИ, вкл. при определянето на алгоритъм за изчисляване на гарантираните размери на влоговете;

- Отдел ОРА и отдел ГВБН са водещи в процеса по избор на обслужваща банка/обслужващи банки, както и за привеждането ѝ/им в техническа готовност;

- Отдел ОРА е водещ в процеса по покриване на недостига на средства на ФГВБ за целите на изплащането чрез набиране на извънредни премийни вноски от банките;

- Отдел „Трежъри“ е водещ в процеса за осигуряване на ликвидност на портфейла на ФГВБ и действията, свързани с финансиране на евентуален остатъчен недостиг на средства след определянето на размера на извънредни премийни вноски. При изпълнението на тази функция отдел „Трежъри“ се подпомага от отдел ОРА;

- Отдел „Правен“ се определя като водещ в процеса по финализиране на Тристранния договор между Фонда, БРИ и ОБ⁸²², както и при искане на методически указания по прилагане на нормативните актове, свързани с функциите на ФГВБ;

- Отдел ФСО е водещ в цялостното финансово-счетоводно обслужване и отчетност на процеса по изплащане на гарантираните влогове, вкл. в процеса по зареждане, отчитане и равнение на сметката на ФГВБ в ОБ;

- Отдел ККМС е водещ в процеса по информиране на вложителите на БРИ и обществеността за условията и реда за изплащането на сумите по гарантираните влогове в БРИ, за началния ден на изплащането и за ОБ. Отдел ККМС координира взаимоотношенията с медиите и отговаря за организирането и използването на различни комуникационни канали и средства.

1.5. Със Заповед № 92-0017 от 14.02.2012 г. на председателя на УС е утвърдена Процедурата за предоставяне на отговори на запитвания на вложители и поддържане на Регистър на запитванията на вложителите (Комуникационна политика на ФГВБ) с цел повишаване на информираността на вложителите и поддържане на доверието им във ФГВБ, чрез своевременно, точно и изчерпателно предоставяне на исканата информация. Актуализирана Процедура за предоставяне на отговори на запитвания на вложители е утвърдена със Заповед № 92-0037 от 14.06.2018 г.⁸²³

2. По отношение на финансово-счетоводна дейност на ФГВБ⁸²⁴ са приети следните вътрешни правила и процедури:⁸²⁵

⁸¹⁹ Приета с Решение на УС № 45/25.11.2011 г.; **Одитно доказателство № 3** (по т. 2)

⁸²⁰ банка в режим на изплащане

⁸²¹ автоматизирана система за изплащане на влоговете

⁸²² обслужваща банка/обслужващи банки

⁸²³ **Одитно доказателство № 1** (по т. 1.15)

⁸²⁴ **Одитно доказателство № 1** (по т.т. 1.15; 1.17; 1.19; 1.21; 2.2)

⁸²⁵ **Одитно доказателство № 30** (система за вътрешен контрол и управление на риска)

2.1. В Правилника за съставяне, изпълнение и отчитане на бюджета за административните разходи (ПСИОБАР) на ФГВБ⁸²⁶ са посочени отговорните лица, задълженията им и сроковете за съставяне, изпълнение и отчитане на бюджета, както и видовете разходи, присъщи на ФГВБ и на ФПБ. Бюджетът за административните разходи на Фонда се изготвя на основание чл. 7, т. 15 от ЗГВБ. Финансирането на разходите за издръжка на Фонда е регламентирано с Наредба 29 на БНБ за определяне на реда за финансиране на административните разходи на Фонда за гарантиране на влоговете в банките (Наредба № 29). Административните разходи на ФГВБ се покриват от годишна такса, събирана от банките. Главният счетоводител на ФГВБ изготвя бюджета на ФГВБ съгласно Приложение №1 и Приложение към чл.3 ал.3 от Наредба 29 и го представя на УС на Фонда в срок до 10 ноември на текущата година, както и осъществява непрекъснато наблюдение, периодичното и окончателно отчитане на неговото изпълнение. Управителният съвет на Фонда утвърждава проекта на годишния бюджет за административните разходи, като го изпраща за сведение на БНБ и на Асоциацията на банките в България. Координацията на дейностите по бюджета се осъществява от председателя на УС на ФГВБ. УС на Фонда приема годишния бюджет на Фонда Приложение № 1 и Приложение към чл. 3 ал.3 от Наредба 29 в срок до 30 ноември на текущата година. Управителният съвет на Фонда приема годишния бюджет и отчета за изпълнението му и в 30 дневен срок от приемането им ги представя на Сметната палата (чл. 7, т. 15 от ЗГВБ). През одитирания период във ФГВБ действа Счетоводна политика с приложения⁸²⁷ (и индивидуален сметкоплан), приета от УС на ФГВБ с Решение № 12 от 28.06.2006 г. на УС, посл. изм. и доп. с Решение № 32 от 25.02.2020 г.⁸²⁸ Организацията на финансово-счетоводната дейност на ФГВБ е регламентирана с: Правилник за счетоводния документооборот (ПСЧД) във ФГВБ⁸²⁹, ПСИОБАР) на ФГВБ⁸³⁰; Вътрешни правила относно реда и условията за разходване на средства от бюджета за административните разходи на ФГВБ^{831, 832}

2.2. Процедура за контрол на разходите и поддържането им в съответствие с бюджета⁸³³, приложение към ПСИОБАР, е изготвена с цел определяне на отговорностите, относно тяхното разрешаване, правилно измерване и съответствие с бюджета. Тя определя: процеса на заявяване, одобряване, разрешаване, измерване, документиране и отчитане на разходите; взаимоотношенията между отговорните лица в процеса; сроковете и начина на предоставяне на информацията; достъпа до информацията и архивирането ѝ. В предварителния и последващ контрол на разходите участват председателят на УС на ФГВБ и главният счетоводител, старшият-счетоводител участва в текущия контрол (изпълнение/случване) на разходите, началникът на отдел ЧРАД участва в текущия контрол (изпълнение/случване) на разходите.

Процедура за равнение и анализ на получените такси за финансиране на административните разходи на ФГВБ, извършените фактически разходи и наличните парични средства по бюджетната сметка⁸³⁴ описва процеса по равнение и анализ на получените такси за финансиране на административните разходи и фактически изразходваните средства по

⁸²⁶ приет с решение № 196/23.11.2016 г. на УС на ФГВБ, отменя ПСИОБАР, приет с решение № 3/15.01.2014 г.

⁸²⁷ Приложение № 1 Бизнес модел на управление на финансовите активи на ФГВБ, Приложение № 2 - Бизнес модел на управление на финансовите активи на Фонда за реструктуриране на банки (ФПБ), Приложение № 3 Подходи за оценка на вероятността за фалит и оценка на потенциалните кредитни загуби, Приложение № 4 Размер на кредитните загуби

⁸²⁸ **Одитно доказателство № 1** (по т. 1.19)

⁸²⁹ приет с Решение № 15/12.05.2004 г. на УС на ФГВБ, посл. изм. с решение № 4/15.01.2014 г.

⁸³⁰ приет с Решение № 196/23.11.2016 г. на УС на ФГВБ, отменя ПСИОБАР, приет с решение № 3/15.01.2014 г.

⁸³¹ приети с Решение № 41/2002 г., посл. изм. и доп. с Решение № 118/27.08.2019 г.; Писмо Изх. №80-0022 от 20.12.2021 г. (по т. 1.17)

⁸³² С тези Вътрешни правила се определят реда и условията за възлагане на поръчки (доставки на стоки, услуги) с цел осигуряване на ефективност и контрол при разходването на средства от бюджета за административните разходи на Фонда. Прилагат се за всички поръчки, които към датата на възлагането им имат стойност, без ДДС, над 25 хил. лв. УС и председателят му вземат решения/издават актове по възлагането, провеждането на поръчките, избора на изпълнители и сключването на договорите, съгласно определените във вътрешните правила стойностни прагове.

⁸³³ Утвърдена със заповед № 92-0004 от 21.02.2014 г., променена със Заповед № 92-0191/01.12.2016 г. на председателя на УС на Фонда; **Одитно доказателство № 1** (по т. 1.21)

⁸³⁴ **Одитно доказателство № 1** (по т. 1.21).

бюджета за административните разходи, с наличните средства по бюджетната сметка в края на всеки месец: равнение на приходната част на бюджета с дебитния оборот по бюджетната сметка (Приложение 1); равнение на разходната част на бюджета с кредитния оборот на бюджетната сметка; равнение на наличните средства по справка към отчет за изпълнение на бюджета (Приложение 3 към ПСИОБАР) със салдото по бюджетната сметка в края на всеки месец (Приложение 2).⁸³⁵

3. Управлението на човешките ресурси е регламентирано със следните вътрешни правила и процедури:⁸³⁶

3.1. В Политиката по управление на човешките ресурси на ФГВБ, приета с Решение № 28/20.07.2011 г. на УС са регламентираны набирането и подбора на персонала, възникването на трудовите правоотношения, оценката, развитието и мотивацията на персонала, управлението на възнагражденията, обучението на служителите. Политиката се прилага по отношение на служителите на фонда, но не се прилага по отношение на органите на управление - Председателя и членовете на УС. Във Фонда са приети Процедура: набиране и подбор на персонала, от 21.09.2011 г. и Процедура за атестиране на персонала, от 03.07.2017 г.

3.2. Вътрешните правила за организация и заплащане на труда във ФГВБ, приети от УС на ФГВБ с Решение № 40 от 23.11.2012 г. регламентират организационната структура, класификатор на длъжностите, оценка на длъжностите и длъжностни характеристики, длъжностно щатно разписание, формиране и разпределение на средствата за заплащане на труда, оценка на служителите, формиране на трудово и допълнително възнаграждение.

3.3. Правилникът за вътрешния трудов ред във ФГВБ, утвърден със заповед № 55/21.04.2003 г., изм. и доп. със Заповед № 92-0032/05.06.2018 г. регламентира възникването, изменението и прекратяването на трудовите правоотношения, дисциплинарната отговорност, работното време, отпуските, командировките, трудовото възнаграждение, основните задължения на работодателя и служителите.

3.4. Вътрешните правила за реда и начина на ползване на социалните придобивки на служителите във ФГВБ са приети с решение на Общото събрание на служителите във ФГВБ, проведено на 05.01.2015 г. и Общото събрание на служителите във ФГВБ, проведено на 08.12.2017 г.

3.5. Със Заповед № 92-0057/13.12.2018 г. на председателя на УС на Фонда е одобрена Процедура за определяне и изплащане на средства за ДМС.

Ангажирани с прилагане на политиките по управление на персонала, в т.ч. спазване на правила за вътрешен трудов ред, вътрешно обучение, оценяване, атестиране, заплащане на труда, са председателят на УС, преките ръководители на отдели и началникът на отдел ЧРАД. Политиката по управление на човешките ресурси на ФГВБ е изготвена и приета от УС през 2011 г. и не е актуализирана през одитирания период, същото се отнася и за други определящи вътрешни правила за областта на управлението на човешките ресурси.⁸³⁷

⁸³⁵ Във връзка с Наредба № 29 на БНБ за определяне на реда на финансиране на административните разходи на ФГВБ, по искане на ФГВБ, в БНБ е открита сметка за обслужване на бюджета за административните разходи (бюджетна сметка), по която постъпват таксите по Наредба № 29 от банките и от която се извършват административните разходи.

⁸³⁶ Одитно доказателство № 1 (по т. 1.13)

⁸³⁷ Одитно доказателство № 30

ОПИС НА ОДИТНИТЕ ДОКАЗАТЕЛСТВА КЪМ ОДИТНИЯ ДОКЛАД
№ 0600201521

№ по ред	Одитни доказателства	Брой страници
1	Писмо изх. № 80-0022 от 20.12.2021 г. по описа на ФГВБ	2 стр. + 1 бр. CD
2	Писмо изх. № 80-0007 от 03.02.2022 г. по описа на ФГВБ	2 стр. + 1 бр. USB
3	Писмо изх. № 80-0008 от 21.02.2022 г. по описа на ФГВБ	3 стр. + 1 бр. USB
4	Писмо изх. № 80-0009 от 28.02.2022 г. по описа на ФГВБ	7 стр. + 1 бр. USB
5	Писмо изх. № 80-0010 от 28.02.2022 г. по описа на ФГВБ	19 стр. ⁸³⁸
6	Писмо изх. № 80-0013 от 30.05.2022 г. по описа на ФГВБ Писмо, вх. № 80-006/17.05.2022 г. до председателя на УС на ФГВБ	13 стр. + 1 бр. USB
7	Писмо изх. № 80-0014 от 06.06.2022 г. по описа на ФГВБ	7 стр. + 1 бр. USB
8	Писмо изх. № 80-0015 от 06.06.2022 г. по описа на ФГВБ	9 стр. + 1 бр. USB
9	Писмо изх. № 80-0016 от 14.06.2022 г. по описа на ФГВБ	26 стр. + 1 бр. USB
10	Писмо изх. № 80-0017 от 24.06.2022 г. по описа на ФГВБ	3 стр. + 1 бр. CD
11	Писмо изх. № 80-0021 от 06.07.2022 г. по описа на ФГВБ	9 стр. + 1 бр. USB
12	Писмо изх. № 80-0022 от 25.07.2022 г. по описа на ФГВБ	2 стр. + 1 бр. USB
13	Писмо изх. № 80-0023 от 11.08.2022 г. по описа на ФГВБ	17 стр.
14	Писмо изх. № 80-0028 от 08.09.2022 г.; Писмо изх. № 80-0027 от 02.09.2022 г по описа на ФГВБ	4 стр. + 1 бр. USB
15	Писмо изх. № 80-0029 от 08.09.2022 г. по описа на ФГВБ	2 стр. + 1 бр. USB
16	Писмо изх. № 80-0030 от 12.09.2022 г. по описа на ФГВБ	2 стр. + 1 бр. USB
17	Писмо изх. № 80-0032 от 15.09.2022 г. по описа на ФГВБ	2 стр. ⁸³⁹
18	Писмо изх. № 80-0031 от 14.09.2022 г. по описа на ФГВБ	4 стр.

⁸³⁸ Предоставените документи на електронен носител са налични в USB, приложено към Одитно доказателство № 4.

⁸³⁹ Предоставените документи на електронен носител са налични в USB, приложено към Одитно доказателство № 16.

19	Писмо изх. № 80-0033 от 15.09.2022 г. по описа на ФГВБ	3 стр. + 1 бр. USB
20	Писмо изх. № 03-00-462 от 09.06.2022 г. по описа на МФ	5 стр. + 1 бр. CD
21	Писмо изх. № БНБ - 61932 от 08.06.2022 г. по описа на БНБ и Писмо изх. № БНБ - 76096 от 15.07.2022 г. по описа на БНБ	3 стр.
22	Писмо изх. № 20-7-0024 от 07.03.2022 г. по описа на ФГВБ до синдиците на КТБ АД (н.) относно констативен протокол за суброгацията на ФГВБ към 31.12.2021 г.	26 стр.
23	Справки имотен регистър на Агенция по вписванията	25 стр.
24	Констативен протокол от 11.07.2022 г. за установяване на факти и обстоятелства при извършвания одит на ФГВБ (определяне на синдици).	15 стр.
25	Констативен протокол от 11.07.2022 г. за установяване на факти и обстоятелства при извършвания одит на ФГВБ (Запазване на масата на несъстоятелността).	23 стр.
26	Констативен протокол от 08.09.2022 г. за установяване на факти и обстоятелства при извършвания одит на ФГВБ (предприети действия за своевременно постигане на минималния размер на наличните средства на ФГВБ от едно на сто от общия размер на гарантираните влогове в банките).	23 стр.
27	Констативен протокол от 09.09.2022 г. за установяване на факти и обстоятелства при извършвания одит на ФГВБ (предприети действия, осигуряващи изпълнение на препоръките на международна финансово-разследваща компания за запазване и връщане в имуществото на банката активи – чл. 12а, ал. 2, т. 12 от ЗБН).	9 стр.
28	Констативен протокол от 09.09.2022 г. за установяване на факти и обстоятелства при извършвания одит на ФГВБ (Осигуряване на административния капацитет на ФГВБ).	29 стр.
29	Констативен протокол от 15.09.2022 г. за установяване на факти и обстоятелства при извършвания одит на ФГВБ (балансова стойност на активите на КТБ АД (н.); управление и попълване на масата на несъстоятелността) – Втора част.	27 стр.
30	Констативен протокол от 15.09.2022 г. за установяване на факти и обстоятелства при извършвания одит на ФГВБ (система за вътрешен контрол и оценка на риска).	34 стр.
31	Констативен протокол от 16.09.2022 г. за установяване на факти и обстоятелства при извършвания одит на ФГВБ (Осребряване на имуществото на банката).	45 стр.
32	Констативен протокол от 21.09.2022 г. за установяване на факти и обстоятелства при извършвания одит на ФГВБ (Деклариране на конфликт на интереси на председателя на УС на ФГВБ).	3 стр.
33	Писмо, изх. № 37-03-12 от 12.10.2022 г. на заместник-председател на Сметната палата и отговор - Писмо, вх. № 37-03-12 от 26.10.2022 г. от КПКОНПИ с резолюции и обратни разписки към тях.	6 стр.